הארץ

75 אג' יום א' ט"ז באייר תשמ"ו, 25 במאי 1986 VOL. 68/20389 MAY 25 1986
(כולל מע"מ)

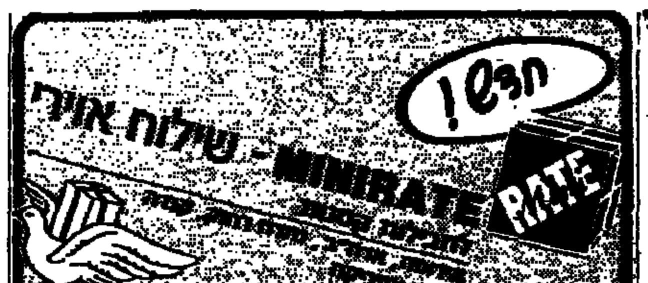

אגיש סקאי ספיד בע"מ
ריב"ל 18 תל-אביב 03-371282

ראש ממשלת בריטניה הגיעה אמש לישראל ונתקבלה בטכס רשמי

תאצ'ר: באתי לבדוק אפשרות לסייע בהשגת שלום וביטחון

הביעה דאגה מאובדן התנופה של תהליך השלום ★ ירושלים: אין לצפות ליוזמות חדשות ★ היום תיפגש עם פרס ★ תדווח לחוסיין התרשמותה

ראש ממשלת בריטניה, תאצ'ר, לוחצת את ידו של ממלא מקום ראש הממשלה, יצחק שמיר (בגבו למצלמה). ליד שמיר עומדים נשיא בית-המשפט העליון, מאיר שמגר (גם הוא בגבו למצלמה), ראש הממשלה, שמעון פרס, הבעלה של ראש ממשלת בריטניה, דניס תאצ'ר (תצלום: עוזי קרן)

מאת עמוס בן-דוד ועקיבא אלדר
סופרי "הארץ"

"מטרתכם היא שלום עם ביטחון; ברצוני לבדוק איך אנחנו, הבריטים, יכולים לסייע בהשגת הדבר". על פי מלים אלה מפי ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, ניתן היה אמש להזים את הידיעות המוקדמות מפי "מומחים" שהיא באה רק לשמוע, וכי היא מודעת לכך, שלארצה אין תפקיד מיוחד בהשכנת שלום באיזור.

יחד עם זאת היא הביעה דאגה מפורשת מאובדן התנופה בתהליך המדיני. "איני חושבת שזה טוב בעיני ישראל או בעיני המנהיגים הערביים", הדגישה. שיחותיה בירושלים יהיו בין השאר המשך לשיחות שקיימה לפני ארבעה חודשים בבריטניה עם ראש הממשלה, שמעון פרס, ולפני כן גם בניו-יורק. תאצ'ר הדגישה, שהיא באה לישראל כידידה ותיקה. גם בארצות ערב ביקרה לפני זמן-מה, בתור ידידה. היא תוכל אפוא, לדבריה, לנסות ולבנות אמון במקום שיש היום חשדנות. היא באה, הוסיפה, להיות ראש הממשלה הבריטי הראשון המבקר בישראל.

"אני שמחה להיות בישראל"

עוד אמרה תאצ'ר בנאום שנשאה בהגיעה לנמל התעופה בן גוריון: "אדוני ראש הממשלה, אני שמחה להיות בישראל. אני עורכת את ביקורי כאן 4 חודשים בלבד לאחר שאתה קיימת ביקור מוצלח ורצוי ביותר בבריטניה. עובדה זו מצביעה על התנופה הגוברת בהתפתחות יחסינו. אני מאמינה שהם טובים עתה כפי שהיו אי פעם בעבר. עלי להעלות על נס את התרומה האישית החשובה שתרמת אתה להתפתחות זו. איני זרה בישראל. אני מכירה יפה את רוח החלוציות והתושיה של בני עמך. אני מצפה לראות במו עיני כמה מבין ההישגים המוחשיים שהושגו מאז שביקרתי כאן במיוחד במישורי המדע במכון ויצמן הידוע בעולם כולו, ובמחקר החקלאי."

פרס לא קיבל את פניה של תאצ'ר בנשיקה, בניגוד לציפיות של כמה יודעי טכס. הכל היה רשמי מאוד, והיא נראתה מתורגלת מאוד, בחליפה בצבע כחול-פלדה ובכפפות לבנות, שאותן לא הסירה כדי ללחוץ ידיים.

פרס הדגיש את הקירבה

פרס הדגיש בנאומו את הקרבה שחשים בישראל לבריטניה, בגלל התרבות הפוליטית שלה ובגלל דברי ימי ישראל, שבה היה לבריטים תפקיד מרכזי. הוא גם הזכיר את האירועים האחרונים, כאשר עמדה בריטניה יחידה מבין מדינות אירופה לצד ארה"ב בפעולתה נגד לוב והעמידה בסיסים לרשות המטוסים האמריקאיים. הוא הביע תקווה, שאפשר יהיה להמשיך בדו-שיח פורה בין שתי המדינות, וגם לשוחח על צעדים שיש לעשות, כדי להביא רווחה כלכלית לכל עמי האיזור.

(סוף בעמוד 2, טור 7)

בליכוד טוענים

שר המשטרה פעל לצמצום כתב האישום נגד בלאס

מאת יהושע מאירי
סופר "הארץ"

מידע שהגיע באחרונה לכמה חברי כנסת מהליכוד, הקשור לפרשת החקירה הכלכלית נגד דוד בלאס, גורם לסערה בקרב חברי כנסת מהליכוד ועלול להתפתח למשבר.

בליכוד טוענים, כי שר המשטרה הפעיל את השפעתו, כדי לצמצם את כתב האישום נגד דוד בלאס, כדי למנוע גילויים מרעישים על מיליוני דולרים שהתקיימה מפלגת העבודה מחברות ההסתדרות ומהתנועה הקיבוצית, בניגוד לחוק.

יושב ראש הקואליציה, חבר הכנסת חיים קופמן, שהעלה טענה זו הוסיף, כי השר בר-לב, בניגוד להודעתו, נפגש עם דוד בלאס ושוחח עמו על החקירה. חבר הכנסת קופמן אומר, כי הוא מעלה טענה זו על סמך מידע מהימן ביותר שהגיע אליו. כן הוא מאשים, כי אישיות בכירה מהמערך עיינה בתיק החקירה נגד בלאס.

דובר משרד המשטרה מסר, כי חבר הכנסת קופמן יתבקש להסיר את חסינותו, כדי שהשר בר-לב יוכל לתבוע אותו על הוצאת דיבה.

יושב ראש הקואליציה הוסיף עוד, כי היועץ המשפטי לממשלה ושר המשטרה יתבקשו למסור הודעה בה יסבירו מה היו המניעים והשיקולים לאפשר לגורם פוליטי לעיין בתיק החקירה.

עוד מאשימים בליכוד, כי כספי התרומות שהעניק בלאס למפלגת העבודה היו בחלקם כספים, שהוצאו במירמה מהקיבוצים. "אין ספק שמכתב התודה של מזכיר המפלגה אז, ושר המשטרה כיום, חיים בר-לב, לאיש העסקים דוד בלאס, אינו קשור רק בפרשת יהו" אמר קופמן.

אישיות בכירה במפלגת העבודה אישרה אמש ל"הארץ", כי בלאס תרם למפלגת העבודה. עוד הוסיף אותו גורם, כי לדעתו גילתה התנועה הקיבוצית חוסר אחריות בכך שניהלה עסקים עם בלאס, למרות שהיה להם ספק בעניין ביטחונותיו.

בריה"מ: הזהרנו את ישראל על חלקה במלחמת הכוכבים

"ההשתתפות במיליטריזציה של החלל מצמצמת את הסיכויים להסדר צודק במזה"ת" ★ ירושלים מכחישה קבלת האיגרת

מוסקבה (ע"צ). החלטת ישראל להשתתף במלחמת הכוכבים מצמצמת את הסיכויים להשיג הסדר צודק במזרח התיכון — כך נאמר באיגרת אזהרה סובייטית שנשלחה לממשלת ישראל.

סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית "טאס" מסרה כי האיגרת הועברה לממשלת ישראל באמצעות משרד החוץ של פינלנד.

פינלנד מייצגת את האינטרסים הסובייטיים בישראל, מאחר ששתי המדינות אינן מקיימות יחסים דיפלומטיים.

"כאשר חתמה בתחילת החודש בוואשינגטון על הסכם להשתתף ביוזמת ההגנה האסטרטגית, תרמה ההנהגה הישראלית להחרפת המתיחות הכללית בעולם וגם במזרח התיכון" — נאמר באיגרת. כן צויין בה, כי התפתחות זו "מרחיקה במידה נוספת את הסיכויים להשגת הסדר צודק באיזור". עוד נאמר במסמך, כי "ההשתתפות בתוכניות האמריקאיות למיליטריזציה של החלל עומדת בניגוד לשאיפות כל העמים, במיוחד של העם הישראלי".

לבסוף מביעה בריה"מ את התקווה, "שממשלת ישראל תסיק את המסקנות המתחייבות באשר לחובה למנוע הרחבת מירוץ החימוש ל'חלל' ותפעל למען חיזוק הביטחון בזירה הבין-לאומית".

סופרנו המדיני של "הארץ" מוסר, כי לירושלים לא הגיעה כל איגרת ממשרד החוץ הפיני בנושא זה.

מתיחות בין היועץ המשפטי לממשלה לבין שרים

זמיר הורה לנקוט צעדים משפטיים נגד פקיד בכיר

הבוקר תערך התייעצות שרים בכירים מהמערך ומהליכוד

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

מתיחות רבה התגלעה באחרונה בין קבוצת שרים בכירים במערך ובליכוד לבין היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר.

נודע, כי הסיבה למתיחות היא החלטתו של היועץ המשפטי להורות למשטרה לפתוח בחקירה נגד פקיד בכיר.

קבוצת שרים מהמערך ומהליכוד ניסתה לשכנע את פרופ' זמיר שלא לנקוט צעדים משפטיים נגד הפקיד הבכיר. אולם היועץ המשפטי הגיע למסקנה, על בסיס החומר שהוגש לו והראיות שבאוספו, כי יש מקום להורות למשטרה לפתוח בחקירה יסודית, על התנהגות שאינה הולמת את תפקידו.

הבוקר תערך התייעצות שרים בכירים מהמערך והליכוד בלשכת ראש הממשלה בפרשת הפקיד הבכיר.

(סוף בעמוד 2, טור 5)

דו"ח בנבנישתי: המצב ברצועה מעבר לקו הבושה

צפיפות האוכלוסין בעזה תגיע בקרוב למימדים בלתי נסבלים

כאשר שליש משטח הרצועה נחשב לאדמות המדינה ★ יותר ממחצית כוח העבודה של תושבי הרצועה מועסקים בישראל, שליש באופן לא רשמי ★ נהרסים מקורות תעסוקה מקומיים — דיג הדרים ★ הכנסות ישראל מהרצועה ממיסים עולות עשרות מונים על התקציב לפיתוח

מאת אודי ניר
סופר "הארץ" בשטחים

מציאות עגומה ביותר עולה מדין וחשבון חדש על המצב ברצועת עזה, שפורסם בימים אלה מטעם "פרוייקט מאגר הנתונים" של ד"ר מירון בנבנישתי.

לפי דו"ח בנבנישתי, "הגיע המצב ברצועה אל מעבר לקו הבושה". לדברי בנבנישתי, הדין וחשבון משקף את "תוצאות ההזנחה הממושכת של בעיותיה האמיתיות של המימשל הצבאי ברצועה, אחרי 19 שנים". נסיונותיה של ממשלת ישראל להציג את בעיית עזה כבעייה פליטית, אינה אלא מירוץ, במטרה להתחמק מההתמודדות עם הבעיה הדמוגרפית-אנושית של מציאות יהודיים ברצועה.

צפיפות האוכלוסין בעזה, שכבר היום היא מהגדולות בעולם, תגיע בתוך שנים ספורות לממדים בלתי נסבלים. כיום מונה אוכלוסיית הרצועה כ-530 אלף נפש, ובשנת 2000, להערכת הדין וחשבון, תגיע ל-900 אלף נפש. הדין וחשבון מעלה, כי צפיפות האוכלוסיה הערבית ב-

(סוף בעמוד 2, טור 3)

חוסיין דן עם אסד בתכנית כוללת לסולידאריות ערבית

החותרת להפגת המתיחות בין סוריה לעיראק, הסכמה על כינוס פיסגה ערבית והחייאת תכנית פאס

מאת סופר "הארץ"
לענייניים ערביים

המלך חוסיין דן אמש עם הנשיא אסד בדמשק בפרטי תוכנית חדשה לסולידאריות ערבית, הכוללת הפגת המתיחות בין סוריה לעיראק והפסקת מלחמת התעמולה ביניהן, הסכמה על כינוס פיסגה ערבית והחייאת תוכנית פאס לשלום באיזור.

חוסיין מבקש לגבש הסכמה עקרונית לתוכנית לפני יציאתו בראשית החודש הבא למסע בצרפת, בריטניה וארה"ב, להיוועד עם ראשי מדינות אלה. מקורות ערביים מסרו אמש, כי המלך חוסיין הציג את תוכניתו באופן כללי לפני שלושה שבועות בפני אסד, בביקורו של נשיא סוריה בעמאן. כשבוע לאחר מכן העביר חוסיין איגרת בעל פה מאסד לנשיא מובארק בפגישתם בעקבה. בשבוע שעבר נועד חוסיין בבגדד עם נשיא עיראק, ששיגר אליו לרבת-עמון לפני שלושה ימים איגרת בעל פה. במקביל שיגר חוסיין בשבוע שעבר את מפקד צבאו, הגנרל זיד בן-שאקר לסעודיה, למסור איגרת למלך פהד, שקיבל לפני יומיים איגרת גם מהנשיא אסד.

לפני שנועד בארבע עיניים אמש עם המלך חוסיין, קיבל אסד את מ"מ שר ההגנה הסובייטי, הגנראל דימטרי רסוב, השוהה בדמשק מאז יום שני, בראש משלחת צבאית רמת דרג. בדמשק נמסר אמש רשמית, כי אסד יצא מחר לביקור של יומיים ביוון.

מקורות אמריקאיים ערביים מסרו אמש, כי ההנהגה המצרית נוטה עתה להיענות לבקשת הממשל האמריקאי "למתן שירותים לכוחות ארה"ב על אדמת מצרים", לרבות בסיסי והבסיס הימי ראס בנאס שעל חוף ים סוף. לדברי המקורות, יזכה מהלך כזה את מצרים בגידול משמעותי של הסיוע האמריקאי ויאפשר לה לא רק להחזיר חלק מחובותיה, ובכלל זה בתחומי רכש צבאי, אלא גם לפתור חלק מבעיותיה הכלכליות החמורות.

זוכו חשודים בהשתייכות לארגון קומוניסטי בקהיר

בית הדין לביטחון המדינה בקהיר זיכה אתמול עשרות חשודים בהשתייכות לארגון קומוניסטי לא חוקי, שפעל נגד משטרו של הנשיא מובארק. הנאשמים, בהם חברי הנהגת מפלגת "המעמד" הקומוניסטית, עיתונאים וסופרים נעצרו לפני כ-5 שנים. העיתון הבירותי "אל-ספיר" מסר אתמול, כי מצרים דחתה הצעה של הנשיא ג'מייל לשגר כוחות שלום ללבנון. הבקשה הועברה לנשיא מובארק באמצעות שליחו של ג'מייל, מוחמד שקיר, שנועד בסוף השבוע עם הנשיא המצרי בקהיר.

קדומי: אש"ף חוזר לפעול נגד ישראל

עוזרו של ערפאת, פארוק קדומי, אמר אתמול לשבועון הבירותי "אל-נהאר אל-ערבי ואל-דולי", כי אש"ף חוזר לפעול נגד ישראל לא רק מלבנון, אלא גם ממצרים ומסוריה. לדבריו, הציבה ארה"ב שלושה תנאים כתנאי להידבר עם אש"ף: לא לזכות ההגדרה העצמית לפלשתינאים, לא למדינה פלשתינית ולא לשובם של הפליטים. ערפאת הגיע אתמול לאלג'יריה להיוועד עם הנשיא בן-ג'דיד ולדון עימו בהצעתו לאיחודם מחדש של ארגוני אש"ף.

צפוי משבר עם ארה"ב אם לא יופסק הפרוייקט

כוונות הממשל להפסיק חוזים בנושא הלביא — אינן זמניות

מעריכים מקורות אמריקאים ★ הממשל אימץ נתוני העלות של הצוות האמריקאי ודחה את נתוני מערכת הביטחון הישראלית

מאת ראובן פדהצור,
סופר הצבאי של "הארץ"

הודעת הממשל האמריקאי להפסיק את ההתקשרויות החוזיות בנושא הלביא אינן זמניות או מוגבלות לתקופה מוגדרת — כך מעריכים מקורות אמריקאים. לדבריהם, המשבר בנושאי פרוייקט הלביא מצוי רק בתחילתו. להערכתם, צפויה התפתחות המשבר אם ישראל לא תחליט על הפסקת הפרוייקט. זאת משום שהממשל האמריקאי מאמץ את נתוני העלות של פרוייקט הלביא המוצגים על ידי הצוות האמריקאי שבדק אותם, בראשותו של דב זקהיים, ואינו מוכן לקבל כנכונים את הנתונים, שהגישה מערכת הביטחון הישראלית.

בנתוני העלות שחישב זקהיים לא תהיה ישראל מסוגלת, להערכת האמריקאים, לייצר את המטוס. לפי חישובים אלה יהיו דרושים לישראל לא פחות ממיליארד דולר לשנה, כדי לעמוד בלוח הזמנים המתוכנן של ייצור הלביא. בכל מקרה, אומרים המקורות האמריקאים, לא יסכים הממשל, שישראל תשקיע יותר מ-550 מיליון דולר לשנה בפרוייקט. כספים אלה הם חלק מהמענק הבטחוני ולצורך הגדלת הסכום המושקע בלביא מכספים אלה תאלץ ישראל לקבל את אישור האמריקאים.

לטענת המקורות האמריקאים, איתן שר ההגנה האמריקאי, קספר ויינברגר, בעמדתו הנחרצת, שיש להביא לידי כך שישראל תחליט בעצמה על הפסקת פרוייקט הלביא. אולם גם אם תעמוד ישראל בתנאים אלה ותשקיע רק 550 מיליון דולר בכל שנה משנות ייצור הלביא, ייווצר, להערכת האמריקאים, מצב מאוד לא בריא עבור חיל האוויר הישראלי. בשנת אלפיים יהיה כבר מטוס הקרב של הקו הראשון בחיל האוויר, האף 15, בעל ותק של 25 שנות שירות מבצעי בחיל. ההשקעות בלביא לא יאפשרו לישראל לרכוש עד שנת אלפיים מטוסים מתקדמים אחרים לקו הראשון, כמו מטוס הקרב המפותח עתה בארה"ב ה — איי. טי. אף. על פי התכנון, יהיה ה — איי. טי. אף. מבצעי באמצע העשור הבא.

דב זקהיים יגיע לישראל בימים הקרובים, כדי לעסוק בנושאים אחרים הנמצאים בתחום עיסוקו, אך נראה שגם נושא הלביא יעלה בשיחותיו בארץ. בסוף החודש הבא יגיע גם צוות מיוחד ממשרד מבקר המדינה האמריקאי, שיעסוק גם הוא בבדיקת עלות הלביא.

צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה מוסר: אחדים משרי הממשלה סבורים כי יש להמשיך בפרוייקט הלביא על כל השלכותיו. שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, אמר בסוף השבוע כי ישראל חייבת להמשיך בפרוייקט בשל השלכותיו הרבות על פיתוחה של התעשייה המקומית. לדבריו, פיתוחו של מטוס כזה, משפיע באופן מיידי על התעשיות האווירונאוטיות, האלקטרוניות, ענפי המתכת וכו' ויש לו גם חשיבות לאומית.

שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי, אמר כי יש להמשיך בפיתוח מטוס הלביא ובייצורו, לאחר שהושקעו בו יותר ממיליארד דולר. לדעתו, אפשר לקבוע מחדש את חלוקת הייצור בין המשק הישראלי ליצרנים בארצות-הברית. הוא הוסיף כי אם ייפסק ייצור הלביא עלולים להיפגע יותר מ-200 מפעלי תעשייה בישראל. הדברים נאמרו שלשום במועדון ההנדסי בתל-אביב.

4 טרוריסטים וחייל צד"ל נהרגו בהתיקלות ליד בינת ג'בל

מאת מנחם הורוביץ

ארבעה טרוריסטים וחייל צד"ל נהרגו בהתיקלות אתמול עם חיילי צד"ל באיזור הביטחון. חייל צד"ל נוסף נפצע. התקרית אירעה מצפון לעיירה השיעית בינת ג'בל.

משלחת מסחרית מהארץ יצאה לסרי לנקה

קולומבו (עי' וע"צ). משלחת מסחרית ישראלית ראשונה מזה 16 שנים הגיעה ביום ו' לסרי לנקה. חברי המשלחת יקיימו במשך שבוע שיחות עם פקידי ממשלה ועם אנשי עסקים.

דובר של המדור להגנת האינטרסים הישראלים בשגרירות ה-אמריקאית ציין כי המשלחת, המורכבת משלושה חברים, תדון ברכישת כמויות נוספות של תה וגומי. בראש המשלחת עומד יורם זיו, מנכ"ל כי מיקלים לישראל.

התאבד בקפיצה מקומה רביעית חודש לאחר התאבדות אחיו בתליה

איתן רבין סופר "הארץ"

חנניה עייש, בן 26, התאבד ביום שישי אחה"צ בקפיצה מקומה רביעית, בדרך לבית-החולים סורוקה מת מפצעיו. ממקורות המשטרה עולה, כי חנניה עייש התאבד בעקבות ויכוח שפרץ בינו לבין אשתו. התאבדותו של חנניה הכתה בהלם את בני המשפחה, ששכלו רק לפני חודש את אחיו, שמעון עייש, שתלה את עצמו בבית-המעצר של כלא באר-שבע. מפקד משטרת באר-שבע, רפ"ק שלמה לוי, אמר אתמול כי מסיבות שונות לא נחקרה עדיין האשה, אך הבוקר תוחקר על נסיבות הסכסוך עם בעלה.

ערכה את העבודה: עדה אושפיז

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: יעקב חורוביץ, לשעבר שוער הפועל תל אביב והנבחרת הלאומית
על: זכיית הפועל תל אביב בתואר אליפות בכדורגל לשנת 1986

(עמ' 2)

מכת ארבה מאיימת על איזור נרחב באפריקה (עמ' 2)

★

פפנדריאו הסכים עקרונית לפגוש את פרס (עמ' 3)

★

התחדשו המחלוקות במפלגה הליברלית (עמ' 3)

★

הפועל ת"א — אלוף הליגה בכדורגל (עמ' 4)

האוצר מציע לבטל הקלות מס על עבודה במשמרות (עמ' 5)

★

בהיעדר הוראה ראשונית עלו בתוהו מאמצי החייאת נער הישיבה בבני-ברק (עמ' 6)

★

דמיאניוק נעצר לעוד סוף יום עם הבאת חומר חסוי חדש בפני השופט (עמ' 6)

★

שרות הארץ

מזג האוויר

מזג האוויר ירושלים 11 — 24, רמת הגולן 11 — 25, נהריה 13 — 25, צפת 11 — 23, טבריה 16 — 30, נצרת 14 — 27, עפולה 14 — 29, שומרון 12 — 25, תל אביב 16 — 25, נמל התעופה בן גוריון 14 — 26, ירדן 19 — 33, עזה 17 — 25, באר-שבע 15 — 28, אילת 17 — 36.

שערי הדולר

	שער הדולר	השער בש"ח
יציג	1.4780	1.7687
נוסעים	1.6200	—
שוחר	—	—

בגליון זה 12 עמודים

לקוחות פרטיים בבינלאומי לא משלמים דמי ניהול חשבון על הפעולות הבאות:

קניית ומכירת תפ"ס
קניית ומכירת פק"מ
פעולות במטבע חוץ
הפקדות שיקים
פעולות בניירות ערך

אתה צריך גם עו"ש משופר בבינלאומי

אולי לא שמת לב לכך אך בכל פעם שאתה עושה פעולה בחשבונך, אתה מחוייב בדמי ניהול חשבון: על קניית ומכירת תפ"ס, פק"מ, הפקדת שיקים ומזומנים, רישום פעולות במט"ח, משיכת כסף בכספומט האוטומטי, פעולות בניירות ערך ועוד ועוד. המסקנה ברורה: אתה צריך חשבון נוסף. אתה צריך גם עו"ש משופר. פתח עו"ש משופר בבינלאומי ותקבל פטור מדמי ניהול חשבון על כל הפעולות חוץ ממשיכת שיקים.

פתחתי חשבון גם בבינלאומי

הבנק הבינלאומי הראשון

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

היום ייפתח מושב חבר הנאמנים של אוניברסיטת תל־אביב

נשיא המדינה, חיים הרצוג, סגן ראש הממשלה, יצחק שמיר, שרים וחברים רבים, ישתתפו במושב חבר הנאמנים של אוניברסיטת תל־אביב ה־נפתח היום. בפתיחת אירועי מושב חבר הנאמנים של ה־אוניברסיטה, יוסב שמו של רחוב האוניברסיטה לרחוב ד"ר ג'ורג' ס. וייז למשך ימי המושב. שם הרחוב יוסב במעמד ראש עיריית תל אביב, שלמה להט, על שמו של נגיד האוניברסיטה, ד"ר ג'ורג' ס. וייז, בהגיעו לגבורות.

מושב חבר הנאמנים הנוכחי עומד בסימן תגיות השמונים לוייז ומבטא את הקשר ה־אוניברסיטה, ההנהלה וציבור הסטודנטים לאדם רב־פעלים זה, שמעורבותו האנושית, הלאומית והעסקית איפשרה למסורות להשכלה הגבוהה בישראל פריצת דרך והקניית השכלה גבוהה להמונים.

במהלך המושב יוענקו תשעה תארי דוקטור כבוד לפילוסופיה, ביניהם לד"ר יהושע רו־מנשטייך, פרופסור אמריטוס א. אורבך ולזוכה הפרס ד"ר רוברט מ. גאלו. יוענקו שישה תארי עמית כבוד, ביניהם למר משה קול, לשעבר שר וחבר כנסת, ולמר חיים קרסו. כמו כן ייחנכו ארבע קתדרות חדשות, מכון ומרכז למחקר, אוספי ספרים עתיקים, שתי מעבדות מחקר וארבע קרנות מילגות.

לכל הפרויקטים הללו הורמו תרומות בסך תשעה מיליון דולר.

ש.גרעה

ספורט מסוכן

בקבלת הפנים הנוצצת שנערכה בסוף השבוע במלון הילטון בתל־אביב לכבוד היהלומן אודי שוורץ ומשפחתו, נכחו כל המי ומי של ענף היהלומים בארץ ושל המגזר הכלכלי: סגן שר האוצר עדי אמוראי, נציב מס ההכנסה, ואיך לא, ועשרות אנשי כלכלה ועסקים. היחיד שלא הגיע מלונדון לקבלת הפנים, היה מי שאמור היה לערוך אותה, בנג'מין בנאם. בנאם, שהוא אחד ממנהלי הבכירים של סינדיקט היהלומים שלוחותיו מתפרשות על כל שיווק היהלומים בעולם, אוהב לעסוק בג'וגינג, ואהבתו זו עלתה לו ביוקר: בעת שרץ ליד אחד הפארקים הציבוריים בלונדון נדרס על־ידי מכונית.

ממיטת חוליו בבית־החולים בלונדון דאג בנאם להודיע על התאונה, וביקש מידידיו הרבים בארץ לקיים את קבלת הפנים גם ללא נוכחותו.

אברים צהר

לא נוטשים את "יבוא יום"

חרף הצלחתו המפוקפקת של השיר "יבוא יום" בתחרות האירוויזיון, לא נפקד מקומו לפתוח תקליט מבחר משירי המופע שיצא בימים אלה לשוק בארץ. בחו"ל קרוב לוודאי שלא יזכה בכבוד כזה. את עטיפת התקליט תעטר תמונתה של סנדרה קים, שזכתה במקום הראשון בשיר "אוהבת את החיים".

השירים, כך הוסבר לנו, נבחרו על־פי טעמם של אנשי החברה, וכמובן גם על־פי מעמדם ומיקומם בתחרות. כך שולבו בתקליט השירים של יוגוסלאוויה, גרמניה, ספרד, לוכסמבורג ועוד.

ש.גרעה

על בום סנבריה בירך השגריר המצרי, פרדו לוסו אגירהבבריה (משמאל) את משתתפי מופע הפלמנקו "בלדה ללוחם שוויזר", שבו משתתפים מעולה רקדנים ספרדים בהדרכתו של הכוריאוגרף סירו (מימין), והישראלים יוסי בנאי והרקדנית דליה לאו (במרכז). זהו שיתוף־הפעולה האמנותי הראשון מאז כינון היחסים בין שתי המדינות. השגריר הבטיח לדאוג לסיבוב הופעות של הלהקה באירופה. מפיק: תיאטרון יובל. (ש.גרעה)

בעריכת עידית רוזנבלום

חברתנו ויקירתנו

פנינה לב

איננה

הלוויה תתקיים מחר יום שני, י"ז באייר תשמ"ו 26.5.86 בשעה 16.00 בקיבוץ אושה

כואבים: אחותה: דיתה זילבינגר
משפחת ענבר
וכל בית אושה

מכת ארבה מאיימת על איזור נרחב באפריקה

סכנה ליבולי הדגנים של סומליה, גאמביה, מאלי המערבית, צ'אד, מאוריטניה, ניג'ר, סנגל וגיניאה

מאת אברים צהר
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

סכנה של מכת ארבה, שלא היתה כדוגמתה מזה כעשר שנים, מאיימת על אזורים נרחבים באפריקה. גשמי השחוף האחרון, שבאו לאחר שנות בצורת קשה במיוחד, גרמו לבקיעת ביצי הארבה שהוטלו עוד באביב הקודם. להקות הארבה הבוקעות מביצים אלה מסכנות את יבולי הדגנים של סומליה, גאמביה, מאלי המערבית, צ'אד, מאוריטניה, ניג'ר, סנגל וגיניאה. כך עולה מדו"ח ארגון המזון והחקלאות הבינלאומי, שפורסם ברומא.

על־פי הדו"ח, כבר השנה יעלה הארבה על כמות אלפי דונמים של שטחים חקלאיים באפריקה המערבית.

ארה"ב הקציבה סיוע של 4 מיליון דולר לארגון המזון, כדי לסייע למשלוח תרסיס מקרשות. אך הללו לא נשאו עד כה פירות.

לטענת מומחי ארגון המזון, מכת הארבה הצפויה השנה תהיה דומה לזו שפקדה את צפון מערב אפריקה בשנת 1974, כאשר כ־30% מכל היבולים החקלאיים שבאותו אזור הושמדו כליל.

מכת הארבה שפקדה באותה עת גם חלק ממדינות המזרח התיכון, לא הגיעה אז לישראל. לדעת מומחי משרד החקלאות בירושלים, גם הפעם אין להניח כי להקות הארבה יגיעו לישראל. אם כי נערכים גם לאפשרות זו.

צפיפות האוכלוסין

(סוף מעמוד 1)

עזה גדולה מכפי שנוטים להעריך, שכן שליש משטח הרצועה הוא בגדר אדמות מדינה. מכיוון שכך, צפיפות האוכלוסיה הערבית שם על 2100 נפש לקמ"ר, בעוד שצפיפות האוכלוסיה היהודית איננה עולה על 19.5 נפש לקמ"ר. לשם השוואה: צפיפות האוכלוסין בישראל היא 186 נפש לקמ"ר, ובגדה — 140 נפש לקמ"ר. עוד מוסר הדין וחשבון, כי מתוך כלל הערבים בעזה, לא פחות מ־70 אחוז הם פליטים (כ־365 אלף נפש).

עזה הופכת תלויה כלכלית יותר ויותר בישראל

מבחינה כלכלית עולה מהדין וחשבון, כי עזה הופכת תלויה יותר ויותר בישראל. התוצר הלאומי הגלמי לנפש של תושבי הרצועה (1100 דולר לנפש), אף שעלה פי עשרה מאז 1967, עדיין אינו עולה על חמישית מהתל"ג לנפש בישראל. מקור של מחצית התל"ג בעזה כיום הוא משכורות המשולמות לפועלים העובדים בישראל (לעומת פחות משליש בשנת 1973). יותר ממחצית כוח העבודה של תושבי הרצועה מועסק בישראל, מתוכו כמעט שליש באורח בלתי רשמי. מדובר בעיקר בעבודה בלתי רשמית של ילדים בגיל 12 עד 15 שנה. ממוצע השכר של תושבי הרצועה המועסקים בישראל נמוך בכ־40 אחוז מזה של אזרחי ישראל. ההשקעות בתעשייה בעזה מופנות בעיקר למפעלים העוסקים בקבלנות־משנה עבור התעשייה הישראלית. כיום, אף שרוב כוח העבודה מועסק בתעשייה ובשירותים ולא בחקלאות, כפי שהיה בעבר, הולך המיגזר העצמאי בתעשייה ומצטמצם.

כבר עם הגברת התלות התעסוקתית במדינת ישראל, ניכר תהליך של הרס מקורות התעסוקה המקומיים — גידול הדרים ודייג. תפוקת ההדרים בעזה קטנה כמעט בחצי בעשור האחרון, והתפוקה בענף הדייג קטנה בכ־40 אחוז מאז 1968.

לדברי בנבנישתי, עולה מהדין וחשבון, כי הכנסת ישראל מהרצועה — באמצעות מסים ישירים ועקיפים הנגבים מתושבי הרצועה, עולה עשרות מונים על התקציבים המופנים לניהול ולפיתוח הרצועה. לדבריו, ניתן היה לספק שירותים נאותים לתושבי הרצועה אילו נעשה שימוש בכספים שמשלמים התושבים כ"מס כיבוש". לפי התחשיב של בנבנישתי, מדובר בכמעט מיליארד דולר שנגבו מתושבי הרצועה מאז 1967.

תמונה קשה בתחומי הבריאות והחינוך

תמונה קשה במיוחד מצייר הדין וחשבון בתחומי הבריאות, החינוך והתברואה. בבית־החולים "שיפא", שהוא הגדול ברצועה, מספרת כותבת הדין וחשבון, כי עכברים ומקקים הפכו זה מכבר לחיזיון נפרץ. "ההורים מוזהמים", נכתב, "ומנקים אותם רק כאשר המאושפזים יכולים לשלם בעבור זאת". ועוד: "חולים נראו שוכבים על סדינים קרועים ומוכתמים בדם, ועובדי בית־החולים ציינו, כי לעתים קרובות נעשה שימוש באותו מזרק ליותר מחולה אחד, בשל העדר אספקה". מיכשור בסיסי, כגון ציוד רנטגן, ריאליזה ו־א.ק.ג. אינו בנמצא או מקולקל. ממוצע המיטות ל־1000 נפש בבתי־החולים ברצועה הוא 1.8 לעומת 6.4 בישראל. ברצועת עזה יש בממוצע רופא לכל 2200 נפש, ואחות לכל 900 נפש, בעוד שבישראל עומד הממוצע על יותר מפי עשרה. בתחום החינוך יש לציין ירידה נומינלית זרה במספר הניגשים לבחינות הבגרות, למרות הגידול באוכלוסיה. בתחום התברואה בולטת בעיית הביוב. מתוך 15 רשויות מקומיות בעזה, רק בשלוש יש מערכת ביוב מרכזית, וגם שם פחות מ־50 אחוז מהמבנים מחוברים למערכת.

שוטרים ואוהדי ואלדהיים התנפלו על קלארספלד

(ע"ד וע"צ). אוהדי קורט ואלדהיים התנפלו בשבת על ציידת הנאצים ביאטה קלארספלד וכמה מפגינים שהגיעו יחד עמה עם כרזות הקוראות לעם האוסטרי שלא לתת את קולו למי שהשתתף בביצוע פשעים נגד האנושות.

המשטרה ותומכי ואלדהיים קרעו כרזות שהונפו על ידי הגב' קלארספלד והמלווים שלה, כאשר אלה הצטרפו לקהל שמנה למעלה מ־700 אנשים שהאזינו לדברי מי שהיה מזכיר האו"ם בכיכר מרכזית של וינה.

סגן ראש עיריית וינה, [illegible] בוסק, אמר בנאום שהעם האוסטרי לא [illegible] הקונגרס היהודי העולמי, יקבע את תוצאות הבחירות.

מדען בכיר ברחובות שם קץ לחייו

(ע) אחד המדענים הבכירים של הפקולטה לחקלאות ברחובות, שם קץ לחייו בירייה בשבת. פרופ' יהושע רובין בן 51, אב לשני בנים ובת, מהחוקרים הבכירים במחלקה לגידולי־שדה, ירה בעצמו ביער הולדה. פרטים נוספים על המקרה טרם ניתנו לפירסום. דוברת המשטרה לא היתה מוכנה לגלות מה היו המניעים של איש המדע, אשר רכש לעצמו שם עולמי במחקריו.

בצער ובכאב רב אנו מודיעים
על פטירתה של אמנו וסבתנו היקרה באורם

צ'רנה וקסלר (מור)

מרומנובקה — בסרביה

הלוויה תצא היום יום ראשון ט"ז אייר תשמ"ו 25.5.86 בשעה 2.00 אחה"צ מבית הלוויות העירוני רח' דפנה 5 ת"א לבית העלמין בקרית שאול.

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

אבלים בנה: דוד מור ומשפחתו
משפחת בתה ז"ל: סבינה ברונשטיין
המשפחות הנכדים הנינים: וייך, ישראלי, ואלנבוגן

אהובתנו

גניה אלקון

איננה איתנו עוד

הלויתה תצא היום, יום ראשון, ט"ז באייר תשמ"ו, 25.5.86 מביתה, שד' ח"ן 38, תל־אביב בשעה 2.30 אחה"צ ותתקיים בבית העלמין בחולון בשעה 3.15

המבכים את מותה:
בנה: אהוד ועדית
בנה: אליעזר ואסתר
אחיה: מישה וטוני ירמיצקי
נכדיה: איל, אריה, ארז, אלית, אראלה, אליאן, ואליטל

אוטובוסים יועמדו לרשות המלווים

יומן פסטיבל ישראל

הסרט נחתך, הפסטיבל נפתח

מאת מיכאל הנדלזלץ

העצבת לפתיחת פסטיבל בעיר שטדי קולק עומד בראשה, רק הוא מוכן לכמן הערבה שיניעו אותו במוף כבאים מצמו ינצח על תזמורת המשטרה, רק הוא יתקע בשופר קטן כשצריך או לא צריך, ינאם בקיצור נמרץ, ויגזור את סרט הפתיחה במגורה קצרה, שלם בידי מפגין בודד בעניין "קץ סוף" לא ישבית את שמחתו.

לצייין בתל אביב לא נותר אלא לבוא ולהצטרף לחגיגה (כי חלק מהאירועים יוצגו גם בתל אביב, ללא התיכרלות ירושלמית של הפסטיבל) ולבכך על ההול "בנוער" לסמל את חוף ים תל אביב בכניסה לתיאטרון ירושלים, שבשלל אלמותיו ייערכו כל אירועי הפסטיבל. להם אמר שהוא מוכן להת לירושלים את הים, אבל "לא את הבצלים". למסכת ברכות הצטרף גם סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון.

מהמבני בנוקים מיפסו בחבלים אל גג התיאטרון כדי להזכיר את להקת "סנקאי ג'וקו" ולא כדי לזרוק משם את מנכ"ל הפסטיבל ישי עמרמי שגינן בכיעוד על גג התיאטרון את "כבר על הגג". לא במיקרה לא הוזמנו לאירוע את מבקרי המוסיקה. מבוזמים להיות שמות.

קסם לא הצליח להעלים את המנהל האמנותי עודד קוטלר באותן מרשים די. ועודד תקווה שאשר האיכויות האמנותיות בפסטיבל יהיו ברמה גבוהה יותר. עיריית ירושלים אירגנה את הטקס והיא גם אחראית על אירועי החוצות בקריית הפסטיבל.

הקהל בחוק, ילדים הלכו לאיבוד, להקות "פעמי תימן" ו"התעוררות" ריקדו, ליצנים התבדחו, צלמים צילמו. ודי בן זאב היתולו, הדוגמניות טיילו בבגדי ים אוברוזן. מן השג הגרוטסקיות מלוחות הבדרנות, על מסלול מסולתר.

כל זה היה ביום ששי אחרי הצהריים. ממוצאי שבת עומדים מול מאמצי יחסי הציבור האירועים עצמם והם שיעידו על איכותו של הפסטיבל יותר מתכונת הפתיחה שאותה אפיינה בעיקר רוח טובה.

מחול / נתן מישורי

חג לא לפולנים בלבד

הופעת "מזובשה", להקת המחול הלאומית של פולין. המלחין והמייסד: מוראנש סטייטיבסקי. כוריאוגרף: ויטולד זפלה. המנהלת ומעצבת התלבושות: מירה זימינסקה־סיגיבנסקה. באמפיתיאטרון קיסריה.

שניים הם גורמי היסוד של חג זה. האחד, פרי הילולים של מלאכתם רבת הטעם של האמנים הבודדים, שחקרו, בררו, עיצבו והביאו שפע אדיר של מחולות, שירים, נעימות ותלבושות, שרמה האין סוף לגוונים, מיקצבים וצורות הממשיכים להתגלות בהם לאורך כל המופע, ואת תוך ביצוע וירטואוזי. הם יצרו בכך מוזיאון לאומי חי לעבר.

השני הוא התגלות של רוח העם, במובן הפולקלוריסטי, המעוצב במשותף את האידיאלים שלו — אמונה, רעות, תרבה ושאיפת חרות, תוך אמונה חזקה האופטימית בתכונותיו החיוביות של האדם. זהו, בפשטות, התוכן של השירים והמחולות.

אודה, למרות סיבות שלא ארחיב עליהן את הדיבור, התרגשתי האמנותי לנערות "מזובשה" שזימרו בקולן הצעים את מילות משרינובסקי "שחקי כי באדם אמינך". זהו מסר שראוי לה לתקופתנו לקבלו, ויפה שבו נפתח פסטיבל ישראל 1986.

מוסיקה / אורי אפשטיין

תשואות לרביעיית "אלבאן ברג"

את רביעיית "אלבאן ברג" מאוסטריה קיבל הקהל בערב פתיחת הפסטיבל הישראלי בתשואות רמות עוד לפני שהשמיעה אף צליל אחד — את הערכה הזאת לנכונותה לעבור, בהתראה קצרה ביותר, במקום רביעיית "גוארנרי" שביטלה את הופעתה בארץ. מי שציפה לרביעיית גוארנרי לא יצא בהפסדו בקבלו את רביעיית "אלבאן ברג" כמחליף — אם לא למעלה מזה.

בתוכנית של רביעיות מיתרים מאת מוצארט, בטהובן וברטוק איפיינו נגני רביעיית אלבאן ברג ביצועים המושבים לא פעם כבלתי ניתנים, כמעט, לאיחוד: נגינה סנטימנטאלית, עידנית, חזוונית, מלאת רוח חיים ומצוף מצד אחד — ואיזון צלילי, התאמה הדדית ודייקנות השואפים לפרפקציוניזם מצד שני.

ברביעייה בפה־מז'ור, ק.590 של מוצארט באו לביטוי שמחת חיים וינאית מתפכבת, באופן השקנה אולי מן המוסכבות, אף לא חרג מתכביעות המבנה והנגשם בכוח שבכבוע מלא.

את הרביעייה החמישית של ברטוק ניגנו באינטנסיביות עזת הבעה בפרקים המהירים, ובמופגמת רגישה בפרקים האיטיים — בתנופה מרהיבה ומרתקת שלא רפתה לאורך כל היצירה הסבוכה ורבת הקונטרסטים.

הרביעייה בפה מינור אופוס 95 של בטהובן הושמעה בתום מגע סוחף, שהבליט ביתר עוצמה את הליריות הדרישית של הסיום.

רביעיית אלבאן ברג קבעה לפסטיבל הישראלי רמה מוסיקלית מעולה בפתיחתו. יש לאחל לה, כי יצליחו לשמור עליה בהמשכו.

תיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

זעקות ולחישות

תיאטרון הבימה מציג בפסטיבל ישראל את "רפליקה" מאת יוזף שיינה. משתתפים: פרג' אלבה, מרתה אידוק, שמעון בן ארי, רני גרש, מוטי יהודאי, צפע מלצקי, אילון קיבלר ויולי רונן.

יוזף שיינה מצייר תמונה עגומה של העולם שאחרי השואה. הקרבנות קמים מן האפר כדי להמשיך להישחק ביניהם, כעלובי החיים המתפשים את העבר ואת ההווה ואת העתיד.

זהו תיאטרון חזותי היוצר דימויים מוחשיים ופונה ישירות לרגש. זהו אוסף הדברים המעטים בסוגם שיש להם כוח מעבר להיותם סמלים, וגם המשחק המעוות, שבדרך כלל דוחה אותי מקבל כאן עצמה שמעבר לרגיל. הדברים מקבלים מציאות וחיים המורגים מהיותם סמל או תיאטרון בלבד. זו הנה שצריך לראות, על העקרות של ההויה האנושית בין קיום עלוב לשכוחה. קשה מאוד לקבלה במחיאות כפיים אך אי אפשר להתעלם מכוחה הזו.

היום בפסטיבל

הפסטיבל פתח קופה של רגע אחרון, בחצי מחיר. יש הופעות להם אין כבר כרטיסים, אבל לפעמים כדאי להמתין.

* רביעיית אלבן ברג — באולם הקונצרטים ע"ש הנרי קראון: בעלי כרטיסים לגוארנרי (אירוע מס' 3) שימו לב. רביעיה וינאית מפורסמת זו, המחליפה את רביעיית גוארנרי המתוכננת, שביטלה בואה בשל החשש מטרור, מנגנת קונצרט זה היום, במקום הקונצרט של גוארנרי שתוכנן ליום ג'. בתכנית מוצארט, היידן, ראוול או ברטוק.
* "קופה של אירופה" בביצוע תיאטרון נוכי מפולין — באולם התיאטרון ע"ש שרובר. שעה של חזיון אפוקליפטי־גרוטסקי מרוכז ומבודד על התמוטטות של ציוויליזציה ישנה. בשש ובתשע בערב. בפולנית, אך ידיעת השפה לא חיונית.
* "רפליקה" — עבודה חזותית שהבמאי הפולני יוזף שיינה רואה אותה כאזהרה לעולם, בהפקה ובביצוע שחקני תיאטרון "הבימה". להצגה נלווית תערוכת עבודות של שיינה. באודיטוריום ע"ש רבקה קראון, בשש בערב.
* "מזובשה" — להקת פולקלור שרה ורוקדת מפולניה. תלבושות מרהיבות. ראו אותם כבר בטלוויזיה. באמפיתיאטרון בקיסריה, בתשע בערב.
* "יוהאנס פאסיון" בכנסיית רוממיציון. אין כרטיסים.

זמיר הורה

(סוף מעמוד 1)

פרופ' זמיר סירב אמש להתייחס לפרשה. "איני רוצה להגיב על כך" — אמר לסופר "הארץ". בינתיים נודע, כי פרופ' זמיר אינו מתכוון להודיע בימים הקרובים על פרישתו מתפקידו. נודע, כי למרות דברי הביקורת החריפים שהטיח בסוף השבוע שעבר שר המשפטים, יצחק מודעי, על פרופ' זמיר, החליט היועץ המשפטי שלא להקדים את פרישתו מתפקיד ולהמתין עד למינוי מחליפו על ידי הממשלה. גורמים משפטיים בכירים העריכו אמש, כי זמיר החליט לנקוט צעד זה, הנוגד את עמדתו מסוף השבוע שעבר, כאשר עמד על כך שהוא עשוי להקדים את מועד פרישתו ולא להמתין עד למינוי יורשו, מתוך אחריות שהוא חש להמשך תיפקודו התקין של פרקליטות המדינה.

מקורביו של שר המשפטים אמרו אמש, כי אם יודיע פרופ' זמיר על פרישתו עוד בטרם ימצא לו מחליף, ימנה שר המשפטים את אחד העובדים הבכירים, כנראה מנכ"ל משרד המשפטים או פרקליט המדינה, למלא את מקומו עד למינוי של יועץ משפטי חדש.

ח"כ מרדכי וירשובסקי תובע מפרס ומבודעי למנות ללא דיחוי מחליף מוסיד, משום שכל סחבת נוספת, מנוגדת ופוגעת בתפקיד היועץ ומצד שני מגבירה את הלחץ והשיקול הפוליטי מפלגתי במינוי יורש. הוא מציע שועדת החוקה תקיים דיון בתיקון חוק, שתוך 30 יום יש למנות יורש ליועץ המשפטי.

דן מרגליות, מוסר הפרלמנטרי של "הארץ" מוסר, כי אמש פירסם אהוד אולמרט מהליכוד הודעה, הקוראת להחזיר את היועץ המשפטי למסגרת התפקידים שנועדו לו בחוק. אולמרט מתח ביקורת על השתתפות היועץ המשפטי בישיבות הממשלה ועל הזינגתו בביקורת פומבית על הכנסת ועל הממשלה שלהם הוא כפוף. לאחר שזמיר הודיע על פרישתו עליו לקצוב מועד לפרישה זו ולא לנהל מלחמת מאסף כנגד הממשלה בנושאים רגישים.

ח"כ בני שליטא מהליכוד ציין, כי זמיר חרג מתפקידו. הוא אמר, כי יש אולי להפריד בין תפקידו כראש התביעה לבין היועץ המשפטי שהוא מעניק לממשלה.

ח"כ מרדכי וירשובסקי משינוי קרא אתמול לרה"מ שמעון פרס ולממלא מקומו שמיר למנות ללא דיחוי מחליף לפרופסור זמיר. ח"כ ויקטור שם טוב ממפ"ם פנה ליו"ר ועדת החוקה, אלי קולאס, לכנס אותה כדי לדון בביקורת החריגה של השר מודעי על היועץ המשפטי לממשלה.

ערכה את העמוד: עדה אושפיז

שיחת היום / גדעון אלון

עם: יעקב חודורוב, לשעבר שוער הפועל תל אביב והנבחרת הלאומית
על: זכיית הפועל תל אביב בתואר אליפות בכדורגל לשנת 1956־1986

זו התמודדות בין "וולבו" ל"ויזה"

בכדורגלן עבר של הפועל תל אביב, אינך חש סיפוק מכך שהקבוצה בעונה זו קטפה את התואר? אני מרגיש עצמי מאוליה כמסורת של הפועל תל אביב. בכל אופן בילתי 19 שנים על המגרש עם סמל הקבוצה הזו. אבל אינני חוגג את הנצחונות כמו שאינני מתאבל על ההפסדים.

לדעתך זכייתה באליפות היתה מוצדקת?

אין אליפות מוצדקת או לא מוצדקת. עצם העובדה שהפועל תל אביב זכתה באליפות סימן שזה הגיע לה משום שהיא צברה שתי נקודות יותר מהבולטת אחריה מכבי חיפה. רק הכדורגלנים יכלו לשפוט אם הזכיה היתה מוצדקת. אני סבור שזו היתה מוצדקת ומקווה שראשי הקבוצה ידעו להסיק מכך מסקנות לגבי העתיד.

אלו מסקנות אתה מתכוון?

שידעו להעניק לקבוצה תדמית יותר יפה ויותר פופולארית, כדי שקבוצת הפועל תל אביב תהיה קבוצה שהציבור יאהב ולא ימשך המצב השורר היום שבאיצטדיון בלומפילד שהוא מגרש ביתי של הפועל, אך מתוך 20 אלף איש ביציעים, רק ביציע אחד מתרכזים אוהדי הקבוצה.

מדוע הפועל תל אביב איננה פופולארית?

בגלל התנהגות השחקנים על המגרש והאוהדים על הקבוצה מחוץ למגרש. הם לא יודעים איך לרכוש אוהדים וכיצד להציג את עצמם בצורה יפה לקהל. בזמני זה היה אחרת.

מאמן הקבוצה הזו שוייצר, שסייע לציוד בשורות הקבוצה, הצעיר היום בפעם השלישית את הפועל תל אביב לזכיה בתואר. מהו סוד ההצלחה?

איני רואה שום סוד הצלחה. במועדון כמו הפועל תל אביב הבושה היא לא לזכות באליפות [illegible] ולא הצליח לזכות אתם באליפות. שוייצר יודע לרכוש את השחקנים הנכונים ולהלהיב אותם.

ראית את המשחק נגד מכבי חיפה בשלהרדיה. האם חל שיפור ביכולת הכדורגל הישראלי מאז אתה שיחקת בחמישים?

בסך הכל חל שיפור ברמה. לשחקנים יש כושר טוב יותר. הם מתאמנים 4־5 פעמים בשבוע ויוצאים לבתי הבראה ולמחנות אימונים ומוטלת עליהם מעמסה כבדה יותר. אם היינו לוקחים את הכוכבים של אז ונותנים להם את התנאים שניתנים היום לכדורגלנים, יתכן שאנו היינו מגיעים לכושר טוב יותר.

נדמה לי שבזמנך לסמל הקבוצה היה יותר משמעות בעיני הכדורגלנים מאשר היום.

בוודאי. בזמני הפועל תל אביב היתה סמל למעמד מסוים במדינה. כיום לשחקנים אין שום הזדהות עם הקבוצה והסמל. עכשיו אתה יכול לראות על חולצת השחקנים שההתמודדות איננה בין הפועל למכבי. אלא בין "וולבו" ל"ויזה". אני מאמין שזה פוגע במוטיבאציה של השחקנים. כיום יכול כדורגלן להתאמן ביום שני בשורות מכבי, ביום שלישי עם בני יהודה, ביום חמישי עם בית"ר ובשבת לשחק בשורות מכבי.

תאצ'ר: באתי

(סוף מעמוד 1)

מטוס הוויסי 10 של חיל האוויר הבריטי נחת אתמול בנמל התעופה רבע שעה אחרי 9 בערב, כדי למנוע חילול שבת גם ממקבלי הפנים שבאו מכל הארץ. משמר כבוד של צעירים מחילות היבשה הים והאוויר היה במקום, ותאצ'ר סקרה אותו בצעדים בטוחים, כמי שרגילה בכאלה, תוך שהיא מרכינה ראש מול הדגל. מאחורי פרס ותאצ'ר צעדו דניס תאצ'ר וסוניה פרס.

בין מקבלי הפנים שלה בשדה האישים — יו"ר הכנסת, נשיא בית המשפט העליון, ממלא מקום ראש הממשלה, יצחק שמיר, שרים ונכבדים אחרים. היו כאלה שלגביהם שם המלון שבו היא שוכנת, מלון המלך דוד, סימל בעבר את השלטון שבו נלחמו, את המיפקדה שפוצצה בפיצוץ האצ"ל. השם המלך דוד אכן הוזכר בשדה התעופה.

שיחה עם פרס

תאצ'ר תיפגש היום לשיחה ראשונה עם עמיתה, שמעון פרס. חלק מהשיחה תתקיים בארבע עיניים והיא תעסוק בעיקר במצב המדיני באיזור ובצורך לקדם את תהליך השלום [illegible] השניים ייפגשו לשיחה מסכמת ביום שלישי, לפני שובה של תאצ'ר ללונדון.

בשלושת ימי ביקורה בארץ, תיפגש תאצ'ר גם עם שר הביטחון, יצחק רבין, שר החוץ, יצחק שמיר, ותתקבל על ידי הנשיא, חיים הרצוג.

ירושלים לא צופה ליוזמות מדיניות חדשות

מקורות מדיניים בירושלים הדגישו ערב הביקור, כי אין לצפות ליוזמות מדיניות חדשות. תאצ'ר נענתה בינואר להזמנתו של פרס בעת שביקר בלונדון. בירושלים מצפים, כי תאצ'ר תנצל את הביקור, כדי לבטא את תמיכתה במאבק הבינלאומי בטרור. עם זאת, על פי בקשתה, תיפגש ראש ממשלת בריטניה עם מנהיגים פלשתינים ומעריכים, כי היא לא תחמיץ את ההזדמנות להביע את תמיכתה המסורתית בזכות ההגדרה העצמית לפלשתינאים תמורת הכרתם בישראל ובהחלטת האו"ם 242.

בשבוע הבא תיפגש מרגרט תאצ'ר עם המלך חוסיין ותעביר אליו את התרשמותה מעמדתה של ישראל בנושא יוזמת השלום. חוסיין יבקר בלונדון בדרכו לארה"ב. שם ישתתף בטקס הענקת תואר אקדמי לבנו.

תאצ'ר תשתתף, בין היתר, בארוע מיוחד ברמת גן, עיר תאומה לפינצ'לי, מחוז בחירתה. האורחת תיפגש גם עם אילנה פרידמן, אחותה של אידה נודל.

א. קרן סופר "הארץ" מוסר: תרמיל פגז מנחושת שעוטר בעבודת רקע בידי תלמידי בית ספר בצלאל הצורפים מירושלים ימסר כתרומתם לראש ממשלת בריטניה ע"י ראש עיריית רמת גן, אהרן עמית. התרמיל נושא את תאריך ביקורה של גנראל אלנבי בשערי ירושלים ובו את הפסוק "וכיתתו חרבותם לאתים" מתוך ספר ישעיהו.

על פי בקשתה, תשתכן תאצ'ר במלון המלך דוד בירושלים. אמצעי ביטחון מיוחדים יינקטו בעת הביקור נוכח ידיעות בדבר מאמצים לוביים ואחרים לפגוע באורחים בריטיים.

"אני יוצאת לביקור היסטורי"

זמן קצר לפני המראתה מלונדון לישראל, הגדירה ראש ממשלת בריטניה את יציאתה לישראל כ"ביקור היסטורי". יצוין, כי זהו ביקור ראשון של ראש ממשלה בריטי בישראל, מאז סיום המנדט הבריטי והקמת מדינת ישראל.

זמן קצר ביותר לפני המראתה העניקה תאצ'ר ראיון ל"בריטיש פרס אסוסיאישן" והביעה צער על "החלל" שנוצר, לדבריה, בחיפושים אחרי שלום במזה"ת. קודם לכן ציינו חוגים רשמיים בלונדון, כי תאצ'ר איננה נושאת עימה "שום הצעה חדשה" למזה"ת. לפני המראתה הדגישה ראש ממשלת בריטניה, כי היא מקווה, שביקורה בישראל לא יעלה חששות כלשהם בקרב העולם.

הודעה
לחברי מרכז ומועצת המפלגה

ישיבת המרכז והמועצה תתקיים **היום** בשעה 17.00 בכפר המכביה בהתאם להודעות שנשלחו לכל החברים כל הודעה אחרת איננה ברת תוקף

מודיע
יו"ר נשיאות המפלגה

המפלגה הליברלית (בליכוד)
מודיעה

ישיבת המועצה הארצית ומרכז המפלגה שנועדה **להיום** (25.5.86) בכפר המכביה

מבוטלת

יצחק קטעבי
יו"ר המועצה הארצית

המעלות של אל על

	ממס' מינימום	מכס' מכס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	10	14	מ"ח	13	17
אתונה	18	28	בהיר	14	31
בוקרשט	19	26	מ"ח	—	—
ברלין	12	19	מ"ח	10	20
וינה	15	16	גשם	13	24
ז'נבה	15	18	גשם	—	—
לונדון	10	15	מעונן	9	10
ליסבון	15	21	מעונן	14	21
מדריד	18	27	מעונן	13	30
ניו־יורק	16	20	בהיר	14	24
פאריס	13	16	מ"ח	10	23
פרנקפורט	14	16	גשם	15	26
ציריך	14	17	גשם	—	—
קהיר	20	29	בהיר	17	29
קופנהאגן	10	11	גשם	9	12
רומא	17	24	בהיר	15	30
שטוקהולם	7	13	מ"ח	9	18

ELAL אל על

בצער רב אנו מודיעים על מותו של

יהושע רודיק ז"ל

פרטים על מועד ההלויה
בטלפונים 08-476130 08-481275

המשפחה

שלושה תושבים בכפר ארטס עותרים לבג"צ

על האדמות שהופקעו לצורכי ביטחון, הוקמו לולי עופות

(ע). שלושה תושבי הכפר הערבי ארטס בגוש עציון טוענים בעתירה שהגישו לבג"ץ, כי על אדמות שהופקעו מהם לצורכי ביטחון הקימו המתנחלים בגוש עציון לולי תרנגולים.

המבקשים טוענים בעתירתם, באמצעות עורך דין דרוויש נאצר, כי מיד לאחר מלחמת ששת הימים, הפקיעו שלטונות הביטחון מידי שלושה מאנשי הכפר עשרות דונמים לצורכי ביטחון. לפני שנים אחדות נמסרו האדמות לידי אנשי היישובים היהודיים בגוש עציון ועל הקרקע הוקמו מבני מגורים ולולי תרנגולים.

"תפיסת מקרקעין ומסירתם למתנחלים באמתלה של צורך צבאי, נעשתה באופן שרירותי שלא בתום לב ומהווה הסגת גבול. המקרקעין נתפסו מתוך מניעים זרים בלתי מבוססים, ואין הם משמשים כיום לצורכים צבאיים" טוען עו"ד נאצר בעתירה.

העותרים מבקשים מבג"ץ להורות לשלטונות הביטחון להשיב להם את הקרקעות שהופקעו. טרם נקבע מועד לדיון.

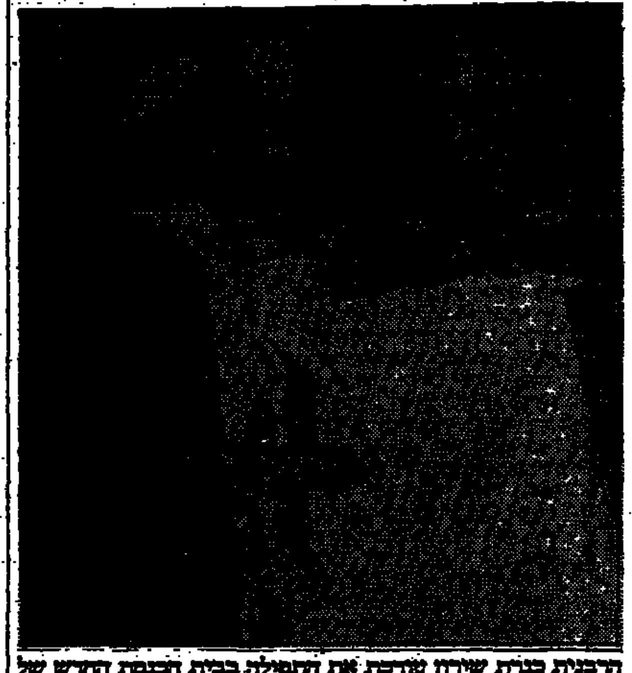

הרבנית כנרת שירן עורכת את התפילה בבית הכנסת החדש של הקהילה הפרוגרסיבית ברמת אביב (המשתייכת לתנועה ליהדות מתקדמת) שנחנך ביום שישי (צילום: ישראל סאן)

לדברי שריר בחוזרו מיוון

פפנדריאו הסכים עקרונית לפגוש את ראש הממשלה פרס

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ"
לענייני תיירות

"מסתמן שינוי בקו המחשבה של יוון לגבי יחסיה עם ישראל וישנה הכרה בחשיבותה ותפקידיה היום ובעתיד באיזור," אמר שלשום שר התיירות אברהם שריר, במסיבת עיתונאים בנתב"ג עם שובו שלשום מביקור ממלכתי בן חמישה ימים ביוון. לדבריו, הביע ראש ממשלת יוון אנדריאס פפנדריאו "בנענוע ראש" את הסכמתו העקרונית להיפגש עם ראש ממשלת ישראל שמעון פרס. שריר הציע לפפנדריאו כי הפגישה תתקיים בישראל או ביוון. בתשובה לשאלת סופר "הארץ" אמר שריר כי הוא "נושא דברים בעל פה". מאת ראש ממשלת יוון, בתשובה לאיגרתו האישית של פרס. שריר דיווח שלשום אחה"צ על תוכן שיחותיו המדיניות ביוון לפרס ולשמיר. לדברי שריר דווח פפנדריאו את הביקורת כאילו לא מילאה יוון את הולכות הקהילה האירופית בנושא המלחמה בטרור האבר. כי יוון מחויבת לא פחות מאשר ישראל למאבק בטרור. עוד אמר פפנדריאו לשריר, כי יעלה את הנושא לדיון בפרלמנט שיתקיים ב־30 לחודש, יציע להקים פורום בינלאומי למלחמה בטרור ואף יזום דיון בנושא זה במועצת הביטחון באו"ם.

שריר השיב לו, כי הוא מחייב ועידה בינלאומית אך הוא איננו סבור, כי דיון באו"ם יוכל להועיל. פפנדריאו התחייב שכל טרוריסט יבוא על עונשו", אך הסתייג מהגדרת רשימה של מדינות טרוריסטיות.

יורחב שיתוף הפעולה

לדברי שריר עומד נשיא סוריה לבקר בתחילת השבוע ביוון "והער־בים יעלו בוודאי שאלות לגבי המדיניות החדשה של יוון". לדברי שריר התרשם בפגישותיו ביוון מכנותם של המארחים להרחיב את שיתוף הפעולה עם ישראל, בתחומי התיירות, התעשייה, המסחר והחקלאות, והמדע. לדבריו, יבואו לישראל שרי החוץ והמדע של יוון וסגן השר לעייני כלכלה המתאר על נושא התיירות, ויתרבו המגעים בין משרדי הממשלה של שתי המדינות ברמות ובתחומים שונים.

לדעת שריר השינוי בעמדת יוון כלפי ישראל נובע מאכזבתה מיחסיה עם מדינות ערב וכן מהכרה בחשיבותה ובכוחה של ישראל באיזור. יש לציין, כי פפנדריאו מתח ביקורת על המשך שליטתה של ישראל בשטחים המוחזקים בציינו שזוהי גם עמדת האופוזיציה בישראל עצמה.

דובר ממשלת יוון אמר כי ראש ממשלתו קיבל איגרת מראש ממשלת ישראל, אך ציין כי אין תשובה מיידית לאיגרת וכי פפנדריאו יקרא אותה ויגיב.

לאחר פגישה בארבע עיניים עם שמיר טוען לוי:

המושב השני של ועידת חרות יכונס תוך שבועיים; מקורבי שמיר מכחישים

השניים יקיימו פגישה נוספת השבוע ★ מסתמן פתרון לבעיית האיחוד עם הליברלים

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

מ"מ ראש הממשלה, יצחק שמיר, והשר דוד לוי יועדו בראשית השבוע פעם נוספת לשיחה בארבע עיניים, כדי לגבש את ההסכמה שתביא לקיום המושב השני של ועידת תנועת החרות.

ביום שישי בצהריים, בתום הפגישה בין השניים שנמשכה כשעתיים אמר לוי, כי המושב השני יכונס תוך שבועיים. מקורבי שמיר הודיעו, כי בפגישה לא הוחלט מועד כינוס הוועידה.

דוד לוי ושמיר הודיעו בסיום הפגישה, כי הם אופטימיים ויש ביניהם הסכמה לגבי חלק מהמחלוקות שהיו בתנועת החרות. בהודעה מטעם לשכת שמיר נמסר, כי קיימות עדיין כמה נקודות שלא נפתרו והן יוסכמו בפגישה הנוספת שתהיה בשבוע הקרוב.

השר קצב הודיע בסוף שבוע שעבר, כי לאחר סבב ראשון שקיים בקרב שרי תנועת החרות, גיבש תוכנית פשרה, שלדעתו תתקבל אצל כל שרי התנועה. קצב נועד בסוף השבוע עם השרים אריאל שרון ומשה ארנס, וביומיים הקרובים יפגש שוב בנפרד עם שמיר ולוי.

הצעות פתרון

נודע, כי אחת מנקודות המחלוקת העיקריות בין שמיר ללוי הוא עניין האיחוד עם המפלגה הליברלית. שמיר הבהיר ללוי, כי יש לפתור מיד את הנושא והמושב השני של ועידת חרות חייבת להתקבל ההחלטה.

נודע, כי בחרות ובליברלים הועלו בימים האחרונים כמה הצעות, היכולות לפתור את המבוי הסתום שנוצר בפרשת האיחוד. אחת ההצעות, אותה העלה השר שריר היא התקבלה בהתלהבות על ידי שמיר ונבראה גם על ידי דוד לוי קובעת, כי במרכז המפלגה המשותף חטיבת חברי חרות שלעבר תיבחר מעמדה לראשות הרשימה היא תובא כהמלצה שלום לאישור ולהצבעה סופית במרכז המשותף, שיבחר בדרך הרגילה את המועמדים משתי התנועות.

פשרה נוספת אותה הגה השר אריאל שרון היתה, כי חרות והליברלים יבחרו בנפרד את העומדים בראש הרשימה והמרכז המשותף יבחר את יתר המועמדים.

רפא"ל פיתחה מיגון לנגמ"שים המבוסס על מערכת ה"בלייזר" ותציע אותו לצבא האמריקאי

מאת יהודה של
סופר "הארץ" בחיפה

רפא"ל (הרשות לפיתוח אמצעי לחימה) פיתחה מערכת מיגון משוריינת לנושאי גייסות משוריינים (נגמ"שים). המערכת החדשה מבוססת על מערכת המיגון "בלייזר" שפיתחה רפא"ל לטנקים, אלא שהיא קלה הרבה יותר ומתאימה לרכב קרבי קל.

רפא"ל היא אחת משתי המשתתפות העיקריות במכרז לאספקת מערכת מיגון לנגמ"ש האמריקאי מן הדור החדש, "ברדלי", שהיא המהיר מסוגו בעולם. החברה השנייה היא חברה אמריקאית גדולה. רפא"ל הציעה לאמריקאים את הסוג החדש של שריון "בלייזר".

השבוע פירסם השבועון הבריטי לענייני צבא "ג'יינס", כי בריה"מ אימצה המיגון הישראלי לטנקים, מן הסוג "בלייזר" שפותח על ידי רפא"ל, לפי טנקי שלל, סבטוריון ישראלי, שהסורים תפסו שלל במלחמת יום הכיפורים.

יצויין, כי גם צבא ארה"ב משתמש בשיטת מיגון לטנקים הדומה לזו שפותחה בישראל.

עוד יצויין, כי שריון ה"בלייזר" פותח על־סמך לקחי מלחמת יום הכיפורים ועבר את טבילת האש הראשונה שהצלחה רבה במלחמת לבנון. מזה שנתיים מציגה רפא"ל את מערכת המיגון לטנקים בתערוכות ביט"ל ויתכן, כי בעתיד הקרוב יצול בייצוא מערכות באלה.

דובר מד"א: טלפוני המצוקה בכביש לא יופעלו אם לא ייווספו עובדים

מאת סופר "הארץ"

הפעלתן המחודשת של עמודות המצוקה לאורך כביש החוף עלולה להתעכב בשל מחסור בכח אדם במגן דוד אדום, התובע אישור 3.5 תקנים נוספים לצורך הפעלת מוקד המצוקה.

משרד התקשורת וחברת מטורולה בוחנים בימים אלה את מערכת הקשר האלחוטי של עמודות המצוקה הראשונות בכביש החוף בקטע שבין ...

16 עמודות המצוקה הראשונות תתאפשר כבר בסוף הקיץ. אולם בשלב זה מחוברות עמודות המצוקה במערכת קשר לחברת מוטורולה, ולא למרכז מד"א בשל תביעת מד"א לתוספת כח אדם. דובר מד"א אישר כי ללא תוספת תקנים לא יופעל מרכז עמודות המצוקה.

הדובר, משה דייק, הסביר, כי כבר לפני כשנתיים, עם קבלת ההחלטה על הקמת המערכת מחדש, היה ברור כי מרכז במערכת החדשה איוש 24 שעות ביממה, כדי לקבל קריאות הנוגעות גם לכיבוי אש, למשטרה ולשירותי גרר.

מערכת עמודות המצוקה הקודמת שהיתה קיימת בעבר בכביש החוף, ננטשה לפני יותר מ־9 שנים בעקבות סכסוך תקציבי בין משרדי התחבורה והתקשורת באשר למקור המימון לתחזוקת העמודות (סכום של כ־35 אלף דולר בשנה). רק לפני כשנה סוכם כי משרד התקשורת יורשה את העמודות בתקציב ... ההפעלה ... לבטיחות בדרכים.

עמודות המצוקה החדשות הן אלחוטיות, ושעלותן תיבחן היום על ידי מנכ"ל משרד התקשורת, יורם אלסטר, כאשר הדגמות המצוקה מועברות בשלב זה אל מרכז מוטורולה. נראה כי גם מערכת עמודות המצוקה בשאר הכבישים בארץ תבוסס על קשר אלחוטי.

תרומה מגרמניה

המועצה לבטיחות תאונות של גרמניה המערבית הביעה את נכונותה לתרום לישראל מערכת עמודות מצוקה מתוצרת סימנס המבוססת על תקשורת קווית. יו"ר המועצה לבטיעת תאונות, שופט בית המשפט העליון רב לוין, ייצא בימים הקרובים לגרמניה, תראה כי בעת ביקורו שם יוסכם נושא התרומה.

יבין: שידור המשחק בשבת מנוגד להבטחתו של חיים יבין

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

יו"ר הוועד המנהל של רשות השידור, מיכה ינון, יתבע בוועד המנהל מנהל הטלוויזיה, חיים יבין, הסבר לשידור משחק הכדורגל בשבת. לדברי ינון עמד השידור הישיר בניגוד להבהרה המפורשת שנתן יבין בוועד המנהל שלא יהיו עוד שידורים ישירים ממגרשי הכדורגל בשבת. לדעת ינון יצטרך יבין עתה להסביר את השינוי בעמדתו. עוד טוען יו"ר הוועד המנהל, כי השידורים הישירים הם חלק ממערכת כוללת של פרסום בסטטוס־קוו בין הדתיים לחילונים והכרסום בסטטוס־קוו בעבודה בשבת ברשות השידור הממלכתית.

על אף המחאה הנמצאת בחוג ינון לבר במאבקו נגד שידורים ישירים ממגרשי הכדורגל באשר לדבריו "גם אנשי הליכוד בוועד המנהל שרבבות מצביעים דתיים הצביעו בשבילם, תומכים בטלוויזיה בכל מה שקשור בספורט. עניין הספורט כנראה מעביד אותם על דתם". הנושא יידון בישיבת הוועד המנהל מחר.

ישראלים סירבו להשתתף בבחירות בהולנד כתושבי מחנה ריכוז

מאת צורית בהנא
סופרת "הארץ"

אזרחים מאזרחי הולנד הגרים בישראל לא היו מוכנים להשתתף בבחירות בהולנד משום שבטופס המחזרים של הולנד הופיעו כ תושבים של וסטבורג, מקום שימש מחנה ריכוז למשלוח יהודי הולנד בזמן הכיבוש הנאצי. זו הפעם הראשונה שהתאפשר לאזרחים הולנדים שהם תושבי חוץ להשתתף בבחירות.

"איננו מסוגל נפשית להצביע כתושב וסטבורג", אמר בשבוע שעבר יעקב יבאי מירושלים. "הדבר מעיד על חוסר רגישות של שלטונות הולנד".

בהולנד פורסמה הפרשה בכותרות ראשיות בכמה עיתונים.

עדות ראיה / אילן שחורי

זרקורי הטלוויזיה האירו וסערת הרוחות גברה

אם היתה תקווה כל שהיא לשיפור תדמיתה של המפלגה הליברלית ולימים טובים יותר בשורותיה, הרי זו התנפצה אתמול בכינוס מועצת דור המשך במפלגה. מריבות בצעקות רמות, טענות של גניבת הצבעה, ונסיונות של מיעוט להשליט רצונו על הרוב, היו אתמול בשפע בקבוצה בת כמאה פעילים ליברלים, שהתכנסו לשבת של דיונים פוליטיים בכפר המכביה.

את הכנס פתח דוד ארמון. הוא הדגיש, כי עצם העובדה ששרי הליכוד אינם יכולים להתעלות על עצמם כמיסוד היחסים האישיים, פועלת כפצצת זמן, שתביא בסופו של דבר לפירוק הליכוד למפלגות רסיס.

שר התיירות אברהם שריר ציין, כי רק האיחוד עם תנועת החרות יוכל להוביל לגיבוש רוב שיאפשר את שינוי שיטת הבחירות.

בוטה יותר בדבריו היה שר המדע גדעון פת שיצא נגד כוונתו של מודעי לכנס היום את מועצת המפלגה וטען כי כינוסה יהיה "פיאסקו, מתנה להוביינו במרכז הליברלי".

בין דבריו של פת לנאום המסכם של השר מודעי, ניסו ראשי דור ההמשך לקבל החלטות ולבחור מוסדות ומניים עד לוועידתם בעוד כחמישה חודשים. במשך כחצי שעה געשו ורעשו הרוחות, כמו בוועידות חרות ובוועידת מפלגת המרכז הליברלי.

צוות הטלוויזיה, שהמתין לנאומו של מודעי, הדליק את הזרקורים. דבר שהביא להגברת הצעקות. משנכנס מודעי לאולם, שקטה מעט האווירה, אולם רק לשניות אחדות. רק כשמודעי הזהיר כי יעזוב את האולם, וחזר ארמון תפס את המיקרופון וביקש להשקיט את הנוכחים, ניתן היה להמשיך.

מודעי החל בסקירת הישגי ממשלת האחדות, טען כי חלה נסיגה בתרבות הפוליטית במדינה. הוא תקף את אי פתיחת שורות המפלגה הליברלית למצטרפים חדשים, אי הפעלת המוסדות, והוסיף רצון של התארגנות מתוך הבנה כי תנועת החרות מבטיחה את כיסאות הליברלים בכנסת. עוד אמר, כי יבקש היום, בישיבת מועצת המפלגה, פרק לששה חודשים כדי להכין את הליברלים לאפשרות של הליכה נפרדת בבחירות, או לגבשם לקבוצה מאוחדת במסגרת האיחוד עם תנועת החרות.

"ספרד ופורטוגל"
מדריד המלכותית, טולדו, קורדובה, סביליה, גרנדה, ולנסיה, ברצלונה, ומשם בפלגה דה מיורקה. הטיול של עכשיו. אולה!
היציאות הקרובות: 25.5, 8.6, 22.6.
הזדרזו: מחירי המבצע רק עד ה־31.5.86.
אופיר טורס

התחדשו המחלוקות במפלגה הליברלית

הנשיאות החליטה על ביטול ישיבת מועצת המפלגה ומודעי הגיב:

אקיים הישיבה אפילו אם אהיה לבדי

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ"
לענייני מפלגות

המחלוקת בצמרת המפלגה הליברלית התחדשה בסוף השבוע, לאחר כמה חודשים של שלום בית. הסיכסוך המחודש בין שרי הליברלים פרץ סביב נושא כינוס מועצת המפלגה הליברלית שנועד להיום אחר הצהריים. יו"ר נשיאות המפלגה, השר יצחק מודעי טוען, כי הישיבה חייבת להתקיים, בעוד יתר השרים, בהם יו"ר המועצה טוענים, כי התקבלה החלטה לביטול הישיבה.

תחילת הפשרה לפני שבועות מספר, כאשק שני חברי מרכז הליברלים הגישו ליו"ר נשיאות המפלגה התימות של חברי מרכז ובו דרישה לכינוס דחוף של מרכז המפלגה לדון הפירוק סיעת הליכוד בכנסת, נוכח אי ביצוע האיחוד על ידי תנועת החרות. מודעי, התומך כיום בביצוע האיחוד ונגד נקיטת צעדים קיצוניים נגד חירות, החליט לזמן את ישיבת מועצת המפלגה.

במקום לכנס את המרכז, מתוך הנחה שבפורום רחב זה, יזכה לאהדה גדולה יותר. מודעי קיבל החלטה בנשיאות המפלגה לכנס להיום את ישיבת המועצה. אחדים ממשתתפי הישיבה טענו, כי ההחלטה לא היתה חוקית.

ליום שישי זימן מודעי ישיבת נשיאות, כדי לדון בסדר יומה של ישיבת המועצה.

השר ניסים נעדר מהישיבה וגם השר שריר טרם שב מסיורו ביוון. לפיכך ביקש מודעי לבטל את ישיבת הנשיאות. יתר המשתתפים, בהם השר גדעון פת, חברי הכנסת, שרה דורון ופסח גרופר יו"ר המועצה, יצחק קסטי טענו, כי יש להמשיך את הישיבה ולהגיע להצעה מוסכמת. מודעי לא קיבל את דרישתם, נעל את הישיבה ויצא ועזב את המקום.

כתגובה לכך המשיכו שאר חברי הנשיאות את הישיבה והחליטו פה אחד על ביטול ישיבת מועצת המפלגה. חברי הנשיאות הורו למנכ"ל המפלגה, מאיר הנדמן, להעביר הודעות לדיון ולעיתונים על ביטול הישיבה.

משנודע הדבר למודעי הגיב, כי אפילו אם יהיה לבד, הוא יקיים את ישיבת מועצת המפלגה. אמש בכינוס מועצת דור ההמשך של הישיבה טען, כי ההחלטה של חברי הנשיאות בהעדרו לביטול הישיבה היתה לא חוקית. אמש בכינוס דור ההמשך, פירט מודעי את המשך צעדיו ואת ההצעה שיבקש לעלות היום בפני מועצת המפלגה. מודעי יבקש, כי מועצת המפלגה תקבל החלטה שהמפלגה הליבראלית רוצה באיחוד עם תנועת החירות, תוך הסמכת הסיעה הליבראלית בכנסת לפעול בהתאם להתפתחויות ללא הגבלת זמן. החלטה שנייה אותה מבקש מודעי לקבל היא הסמכתו של אדם אחד (מודעי בעצמו), או לדבריו נציג כביר אחר שיבקש זאת, לבצע שינויים ארגוניים יסודיים במפלגה הליבראלית, כי להפכה תוך ששה חודשים למפלגה חיה ותוססת לקראת אפשרות של מצב, בו תופיע המפלגה לבדה בבחירות. לדבריו, אם יוטל התפקיד עליו ובסופו של דבר יתברר, כי לא הצליח במשימתו, יתפטר לאלתר מהממשלה ומהכנסת.

מודעי אמר, כי בעת כהונתו כשר האוצר, לא היה בידו הזמן לבצע השינויים במפלגה ואילו כעת הוא מוכן להקדיש את כוחו. מודעי הדגיש, כי אם מועצת המפלגה לא תקבל החלטה, הוא לא יטפל יותר בענייני המפלגה הליבראלית.

יצויין, כי השרים שריר ופת טענו אתמול, כי אין לקבל את דרישת מודעי. השר שריר אמר, כי בכל הידוע לו ישיבת המועצה בוטלה על ידי היו"ר, ואילו השר פת אמר, כי רצונו של מודעי הוא להיות שליט יחיד, כפי שמקובל בארצות כמזרח אירופה.

ערך את העמוד:
אוריאל רייכנולד

דרובלס: נקים עוד שני ישובים ליד נצרים שברצועה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

בחטיבה להתיישבות בסוכנות היהודית יש תוכנית להקים שני ישובים נוספים ברצועת עזה בסמוך ליישוב נצרים — כך אמר אתמול מתתיהו דרובלס, ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות היהודית.

"היתה אלטרנטיווה להקים עיר גדולה במקום, אך אפשרות זו ירדה מהפרק התכנון הוא להקים עוד שני קיבוצים" אמר.

נודע, כי משפחות רבות ברצועת עזה הביעו נכונות להתיישב בנצרים ב' ובאחרונה התארגנות להקים את נצרים ב' נכנסה להילוך גבוה. יזם הארגון הוא שמואל הפץ ממושב נווה דקלים.

אבי פרחן ויגאל קרישנופט, מראשי היישובים היהודים ברצועה אמרו אמש ל"הארץ", כי למעשה הקבוצה המתארגנת להקים את נצרים ב' קנתה כבר את כל הציוד הדרוש להקמת הישוב.

פרס יקיים דיון על השפל בעלייה

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

ראש הממשלה, שמעון פרס, עומד לקיים דיון מיוחד בשפל החמור במספרי העלייה לארץ. לדיון שיתקיים ביוזמת שר הקליטה, יעקב צור, יוזמנו גם ראשי הסוכנות. השר צור הגיש לראש הממשלה לקראת הדיון תוכנית מפורטת לעידוד העלייה, מארצות הרווחה.

במחיר מוזל — באשראי מסובסד:
30% בתשלומים ל־5 שנים
ואפשרות לאשראי נוסף בתנאים מיוחדים!

★ מסחרית סגורה (גם דיזל) — DUCATO VAN - 24,184 ש"ח
★ מסחרית לנוסעים — DUCATO SUPER - 26,504 ש"ח
★ מסחרית ארוכה עם גג מוגבה — DUCATO LARGE VOLUME - 29,984 ש"ח
★ מסחרית פתוחה — חד קבינה — DUCATO TRUCK - 25,709 ש"ח
★ מסחרית פתוחה — קבינה כפולה (גם דיזל) — DUCATO-CREW CAB 26,809 ש"ח
FIAT
פיאט. טכנולוגיה בתאוצה
המחירים אינם כוללים מ.ע.מ
מורשה לבעלי רשיון נהיגה ב'.

הזמנה למסיבת־גן בלבן
מסיבת וחיטי הגן של כתר פלסטיק ותתקיים ביריד "אדם ומעונו", גני התערוכה בין התאריכים 22.5—7.6.86
סגנון חדש בתרבות הפנאי: מערכות ריהוט יוקרתיות - כורסאות גן עם ריפוד צבעוני ושולחנות במבחר גדלים, מערכות כסאות מדגם גרדניה (Gardenia High Back) בעלי 6 מצבי משענת סלל קיפול.
להשיג ברשת חנויות: כתר, רים, שקים, המשביר לצרכן, המשביר המרכזי, כלבו שלום וחנויות הרהיטים המובחרות.
כתר פלסטיק — ריהוט לשעות הפנאי
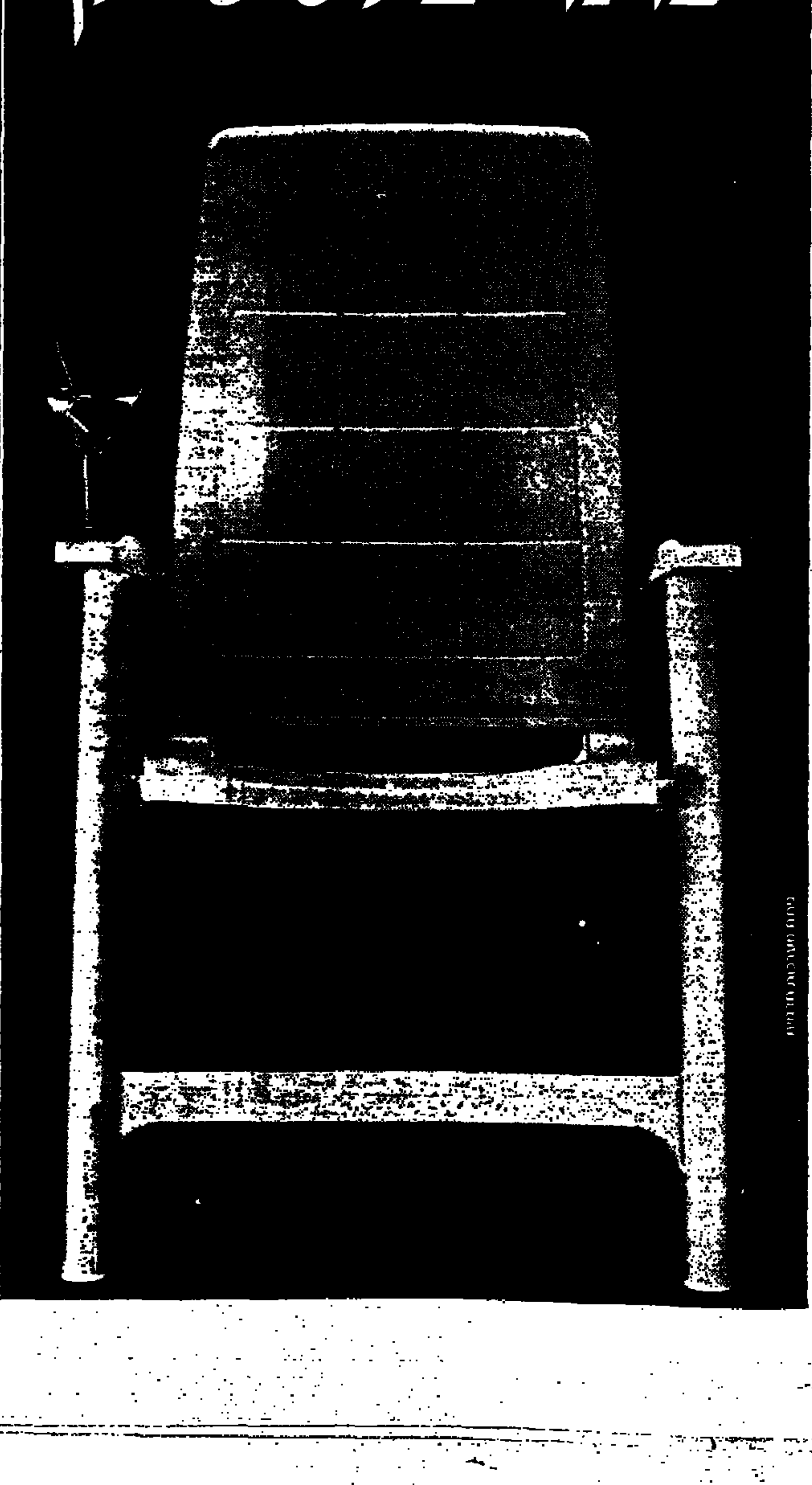

هكذا من الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

טבלת הליגה הלאומית 1985/86

	קבוצה	משחק	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1.	הפועל תל־אביב (9)	30	17	8	5	26—52	59
2.	מכבי חיפה (1)	30	16	9	5	18—47	57
3.	מכבי תל־אביב (7)	30	16	9	5	27—48	57
4.	בית"ר ירושלים (2)	30	15	7	8	33—48	52
5.	בני־יהודה (—)	30	12	10	8	19—27	46
6.	הפועל כפר־סבא (11)	30	11	9	10	34—41	42
7.	מכבי פתח־תקוה (4)	30	11	7	12	41—34	40
8.	הפועל באר־שבע (13)	30	10	9	11	24—24	39
9.	מכבי נתניה (8)	30	11	6	13	34—33	39
10.	שמשון תל־אביב (3)	30	9	11	10	38—32	38
11.	מכבי יבנה (10)	30	9	10	11	32—21	37
12.	מכבי יפו (12)	30	9	9	12	33—24	36
13.	הפועל פתח־תקוה (6)	30	9	8	13	46—42	35
14.	הפועל ירושלים (—)	30	8	6	16	45—31	30
15.	הפועל חיפה (5)	30	6	6	18	60—24	24
16.	מכבי שעריים (—)	30	4	10	16	41—22	22

(בסוגריים — מיקום הקבוצות בתום העונה שעברה)

לא לקנות חתול בשק

בן הציצ

מאת יחיאל ארזי

אלמלא בידע מקרי, שולף ברגע האחרון, היתה נבחרת הכדורגל שלנו פותחת השבוע דף חדש בהדרכת מאמן לאומי חדש: ההולנדי באר בלוק. כמעט על סף חתימת החוזה, בעיצומו של מיקוח על כמה אלפי דולארים, נערכה שיחה טלפונית עם הולנד ו"ציפור קטנה" לחשה למישהו, כי המאמן בלוק ידוע כמישהו עצבני המחבב את הטיפה המרה.

זה היה הקש, ששבר את גב הגמל, ועל כל פנים זה הנימוק הרשמי שנמסר בסוף השבוע להפסקת המו"מ עם המאמן ההולנדי ועם יועצו המשפטי, שכבר הספיק לשוב הביתה — זועמים, מבוישים ואולי גם צודקים, במידה מסוימת. לא הסכים לוותר בכמה סעיפים גלויים, בהולנד לא עקרוניים, כבעם אין ספק שבלוק היה זוכה במישרה הנוספה — ואז, בבוקרים או במאוחר, אם יש באמת בכל זה שפורסם, היינו מוצאים את עצמנו שקועים עד צוואר בעסק ביש. פרשיה סבוכה, שלא היינו יודעים כיצד להיחלץ ממנה. מחול ציבורי, טעות מקצועית, מישגה ספורטיבי ובכיה לדורות.

אפשר, כמובן, לחזור ולטעון כי בגלל תביעותיו הכספיות המופרזות — לא היה נחתם החוזה עם בלוק בכל מקרה. זה אינו רציני, משום שתביעה ניתן לגשר על פער כספי. כמה אלפי דולארים, בחוזה שנתי יקר, אינם מעלים ואינם מורידים הרבה. סביר איפוא הרבה יותר להניח, כי עצם הגישה שלנו לנושא היתה חולמאית מיסודה. האשמות כבדות ברוח זו כבר הוזהרו בסוף השבוע בין כתלי ההתאחדות, ומה ששמעו חברי ועדת־המשה לבחירת המאמן מעמיתיהם — ודאי לא נעם להם. הבידון הפומבי כבר היה לעובדה, וגם ניסיונו של יו"ר ההנהלה לשכך את סערת הרוחות היה מאוחר מדי, ולא מועיל.

הקשר המיידי שנוצר עם המועמד השלישי, היוגוסלאווי אליבור ואסוביץ', אין בו כדי לתקן את הרושם או לפתור את הבעיה סופית — גם אם נמסר, כי הלה הורה והביע בשיחה טלפונית הסכמה לשכר חודשי של 3,500 — 4,000 דולאר, בתוספת דירה ומכונית.

קשה מאד־מאד להתייחס ברצינות הדרושה למשא־ומתן טלפוני עם מאמן, שמועמדותו הוסרה רק ימים אחדים קודם לכן — יהיו הסיבות לזה אשר יהיו. לאחר ביקורו הקודם בארץ, התרשמו ממנו כי הוא אדם חביב, איש מקצוע מעולה אבל לא מנוסה ברגע לאומי, ועל כן הועדף על פניו בלוק — איש חביב, בעל ניסיון מקצועי כמאמן נבחרת אולימפית.

עד שלפתע קרה מה שקרה והובהר, כי חברי ועדת־החמישה — כבודם במקומם מונח — פשוט לא עשו כהלכה את שיעורי הבית וכמעט נפלו בפח אגב ניסיון לא מוצלח לקנות חתול בשק. לא קנו רק חתול — ניחא; אבל הטיל עליהם לבחור מאמן לאומי, וזה הוביל אותם לסידרה ארוכה של מישגים בלתי פוסקים, קומדיה של טעויות.

הטעות הראשונה נעשתה על ידי מי שהוליט, כי מותר להסתפק בהזמנת שלושה מועמדים שהומלצו על ידי גורמים זרים. מלכתחילה היה ברור, כי בעיצומה של העונה אין בשוק מאמנים רציניים המחפשים תעסוקה. המובטלים, המפוטרים, או כאלה שאינם עסוקים מסיבות אחרות — כנראה גם אינם מתאימים למישרה לאומית. המבוקשים, בעלי המוניטין המבוססים יותר — יקרים לנו מדי, ובעצם גם אין לנו הרבה מה להציע להם בתחום התעסוקה המיבצעית השוטפת בשנים הקרובות. אולי, בקושי, כתגיד קונד אולימפי.

לשם מה צריך היה לעשות את כל הרעש המיותר הזה. למן הרגע בו הוחלט שלא לחדש את חוזהו של המאמן יוסף מירמוביץ'? באמת מוזר מאד, אבל אולי אופייני לגישה השיטתית הנקוטה אצלנו. תחילה שלחו הביתה את ג'ונג'י ג'יילס ואת ואסוביץ'; אחר כך הדיחו הולנד ושבו את בלוק; לבסוף סילקו גם אותו מהמירוץ וחידשו את הקשר עם ואסוביץ', אבל עדיין איני משוכנע שזה הסוף.

ואם כן, הייתי מציע לעצור לרגע, להתכנס, לחשוב, לדון ולשקול פעם נוספת — לא משום שעלול להתברר הלילה, לפתע, כי האיש מעדיף סליבוביץ' על מיץ תפוזים, אלא מפני שהאחריות כבדה, התפקיד נכבד והצרכים ייחודיים.

אין לי דבר נגד ואסוביץ', בשם שלא הייתי בעד או נגד ג'יילס או בלוק. בינינו לבין עצמנו, הייתי מעדיף לראות בנבחרת ישראל — אורי הסוכריה העולמי במכסיקו — את אבצו ביארוזה, בובי רובסון או כל מאמן לאומי מנוסה אחר, בעל מקצוע ושיעור קומה, כשהוא מבהיגות וכוח שכבוע. אם זה עולה ביוקר, כנראה שזה גם שווה את הכסף, כלל זה יפה בכל תחום של חיינו.

ובמחשבה שניה, במקום מאמן איכותי חסר ניסיון, והחולם לא זול, במקום מישהו זר, שאינו מכיר את המנטאליות של הכדורגלן הישראלי חוקק לתקופת הסתגלות ממושכת, שאין ערובה כי תעלה יפה — אולי בכל זאת מוטב מאמן מקומי, או צוות של שניים.

העבודה אינה רבה, והתוכניות לשנים הקרובות מוגבלות מאד. הרבה אין לנו, בלאו הכי, מה להפסיד. מאכסימום אולי הופעה אולימפית בסיאול, שגם היא בגדר סיכוי תיאורטי בלבד.

הרעיון ראוי, לפחות, לשיקול נוסף, לפני שייחתם חוזה ובטרם יתברר, כי מישהו שגה פעם נוספת.

85 דקות היה מכבי חיפה בדרך לכתר השלישי, ואז —

כן נבדל? לא נבדל? הפועל ת"א אלוף!

גיל לנדאו הבקיע שער־פתע ופירק מיטען מתח עצום בבלומפילד המלא על גדותיו

מאת דרור מנר

הפועל תל־אביב — מכבי חיפה
(0—0) 0—1

השער: גיל לנדאו (85).

★ המצטיין: גיל לנדאו.

● הפועל תל־אביב: סליאם, עמר, אקהויז, זאנה, הרשליקוביץ, א. כהן, י. כהן (לנדאו), ברנס (יאני), סיני, דאנו, ש. לוי. המאמן: דוד שוויצר.

● מכבי חיפה: רן, אהרוני, כהן, אוסמו, מרילי, ל. רוזנטל, אבוקרט, ממן, ארמלי, סלקטר (קלינגר), ר. רוזנטל. המאמן: שלמה שרף.

שפט צבי שריר, 20,000 צופים באיצטדיון בלומפילד ביפו.

זה היופי בכדורגל. 85 דקות היתה חיפה בחזקת אלופה בפעם השלישית, הנותרו רק 5 דקות עד לסיום הבנחה באיצטדיון בלומפילד הגועש; אך הנה שער מעורר־מחלוקת להפועל בדקה ה־85 ותל־אביב היא האלופה. כל ה"אדומים" שרועים בעליצות על גילי לנדאו.

רובכם היינם שותפים, תוך צפייה בשידור ישיר וחסר תקדים של מיבחק ליגה לארבית בטלוויזיה, לעיבות בדיך בישראל בין שתי הראשונות שנפל בגורלן ליטול חלק דווקא במישחק הנעילה של העונה. כל אחד ראה כה שראה, התרשם כפי שהתרשם.

הפועל תל־אביב היה זקוק לניצחון. למכבי חיפה היה די בתיקו. בתקופתיחה זה היה בעיטרי חיפה. אין ספק באות צורת המישחק הנכונה המאפיינה של המאמנים מתחילתו ועד סופו. דוד שוויצר הציב את מודיס דאנו כחלוץ באגף ימין ואת משה סיני כקשר משמאל, וזאת במטרה מרובה להכנס בעד מגיני חיפה אהרוני ומרילי מלתקוף. מטרה זו הושגה כיוון ששני מגיני חיפה, היו דוגמים בפריצותיהם מהאגף ובהגחתם בהתקפה, כמעט ולא עשו זאת. שמירה אישית לא היתה, אלא אזורית בלבד, אולם זו היתה יעילה בשני הצדדים.

לעומת שני החלוצים בלבד בהפועל פתחה חיפה כרגיל עם שלישיית החוד המפורסמת (ארמלי, סלקטר ורוזנטל), אך זו נתקפה בחולשה גדולה ולמעשה, במחצית הראשונה, לא סד כנו ממש השערים והמישחק היה שקול והלם. אולי ניתן לייחס זאת להתרגשות, למתח הרב בו היו שרויים השחקנים ולהזהירות בה נקטו מחשש לספיגת שער.

לאחר מהלכי המחצית הראשונה, בה היה הפועל רחוק מלכבוש ובידי חיפה היתה עדיין הנקודה המיוחלת, היו צפויים שינויים טאקטיים במחצית השניה. בדקה ה־52 נכנס גיל לנדאו כחלוץ נוסף במקומו של יעקב כהן הבגנתי. אולם השינויים הקובעים היו בדקות ה־60 וה־65. משה סלקטר נפצע ויצא ובמקומו נכנס ניר קלינגר (דקה 60), שהוצב כשומרו האישי של משה סיני. חיפה ויתרה, איפוא, על חלוץ שלישי. למרות שסיני זכה לשמירה אישית הימר שוויצר על הוצאתו של ברנס, עושה המישחק השני של תל־אביב, ובמקומו הכניס את אלי יאני הלוץ. שינוי זה היה עלול להתפרש כמישגה, אולם מה שעשתה חיפה מהדקה ה־65 ואילך היתה שגיאה גדולה יותר.

מה עשתה חיפה — היא פשוט הפסיקה לשחק, ויתרה כליל על מהלכי התקפה, הרחיקה סתם כדורים, עברה לשמירה אישית ולמיגננה, בתקווה שחלוצי הפועל לא יבקיעו, למרות שניתנה להם האפשרות לתקוף. זה היה היגור מסוכן מדי מצד החיפאים, שאולי סברו כי אפשר לספוג גם שער מקרי, ולא ייוותר עוד זמן להשוות. מהלך טאקטי זה היה אולי מוצדק בדקות אחרונות, אולם ודאי לא כחצי שעה לפני הסיום. לא רק שחיפה הפסיקה לשחק וגרמה אכזבה גדולה לאוהדי כדורגל לשמה, אלא גם הזיקה לעצמה, כפי שהוכח בסופו של דבר.

חיפה איפשרה לתל־אביב לתקוף, דבר שלא היה אפשרי בקלות כזו לו היו האלופים משיכים במישחקם הרגיל. וכך הגיעה הדקה ה־85 הגורלית: אלי כהן מסר למשה סיני, זה הגביה את הכדור להרבה אל גיל לנדאו, שזינק כשומריו ובעט בסיבוב משמאל לימין מעל אבי רן השוער, אל תוך הרשת.

החיפאים דרשו ביטול השער בטענת נבדל, אך אפילו יוכח על המוקע שהיה או לא היה נבדל — מה זה משנה, בעצם? השופט אישר את השער שהכריע את גורל האליפות. ויש לזכור, אגב, שזה שער השלישי בלבד של גיל לנדאו, החלוץ הבלתי פורה ביותר של תל־אביב העונה. אך בנוחני, שעתה יסלחו לו על התכבצותיו במהלך העונה, כיוון ששער זה האדהוא שהעניק אליפות נפלאה להפועל תל־אביב.

המכבה מקולל: גבי לפרי מתיז מים על מבקיע שער הניצחון, גיל לנדאו, כאשר אלי כהן רכון מימין (צילום: עודי קרן)

ליגה לאומית

האיש הנכון ברגע הנכון

מאת משה הרגעש

יש ספורטאים המתאבקים כל חייהם להשיג קבצון של תהילה, לא תמיד בהצלחה. יש ספורטאים הזוכים למלוא החופן של המצרך הנדיר המיוחל בזכות פעולה מוצלחת אחת, המתבצעת בעיתוי המתאים. גיל לנדאו, החלוץ הוותיק של הפועל תל־אביב, שייך ללא ספק לסוג השני. שער ניצחון מעורר ספקות (החיפאים טענו כי הבקע מעמדת נבדל) נגד מכבי חיפה היקנה לקבוצתו את הפרס היקר ביותר של הכדורגל הישראלי: כתר האליפות לעונת 1985/86. מי יזכור, מחר מחרתיים, כמה שערים בישל והבקיע המאסטרו משה סיני במהלך העונה; איזו כמות אנרגיה הציא יעקב אקהויז חבריו להגנה, או כמה נדודי שינה ודפיקות לב עברו על המאמן דוד שוויצר. לעומת זאת, איך אפשר יהיה לשכוח גם בעוד כמה שנים איך בעט גיל לנדאו, שנכנס כמחליף במחצית השניה, היישר מהאוויר ובקור רוח כדור קשתי שהכניע את אבי רן, והדייר את הפועל תל־אביב למעודון האלופים לאחר הפוגה בת חמש שנים.

למעשה, אין גיל לנדאו טירון במעמד מהסוג הזה. לפני שלוש שנים הבקיע שער ניצחון שנוי במחלוקת (בירדה) בגמר הגביע בו ניצח הפועל בדרבי את מכבי 2—3 וזכה בתואר האחרון שלו. אתמול, מול יציעים רוחשים ביותר משתי רבבות צפים, בהם שורת אח"מים נכבדה בראשות השרים יצחק רבין ויצחק מודעי, פיצה לנדאו את האוהדים ואת חבריו מאכזבות החולין ברוב ימות השנה, שהביאוהו לספסל המחליפים, והוכיח כי במישחקים גורלים הוא האיש הנכון במקום הנכון.

מכבי חיפה, אלוף השנתיים האחרונות, נאלץ להסיר את הכתר בפני יורש שזכה באליפות בזכות ולא בחסד. לחיפאים היתה קרקע פוריה לזכות בכתר שלישי רצוף, משום שהגיעו לבלומפילד עם יתרון פסיכולוגי של עדיפות בנקודה. אבל דווקא במיבחן הסופי והחשוב מכולם היו החיפאים רחוקים מהיכולת שהיקנתה להם שני כתרי אליפות ומידה גדושה של מוניטין. גם הפועל תל־אביב לא הפגין יכולת גבוהה אך העקשנות, הדבקות במטרה (הנוהרה שלא הרים ידיים, גם כשנותרו רק דקות מעטות לשריקה הסופית), השתלמו בסופו של דבר והניפו את הכף לזכותו.

רמת המישחק ודאי לא תשפר את תדמיתו של הכדורגל הישראלי דווקא בהזדמנות נדירה של שידור ישיר בטלוויזיה. אך הליגה הלאומית ראויה לטפיחה על השכם בזכות המתח והעניין שנותרו עד לסיום, תופעה שאינה זכורה בעבר. לשבעת המישחקים האחרים לא היתה אתמול כל חשיבות. הפועל ירושלים, מכבי שעריים והפועל חיפה ירדו לליגה הארצית כבר במחזורים הקודמים.

שוייצר: "הבאתי האליפות, אני לבד" שרף: "שריר ניצח, אנו לא הפסדנו"

מאת גיא צוקר

"לקחתי שני אלילומים בבוקר ועכשיו עוד אחד. שיתחיל כבר המישחק. אני לא יכול להחזיק מעמד, הולך להתעלף", אומר לי שמעון שושן, אוהד מושבע של הפועל תל־אביב, כשהשעה ארבע אחרי הצהרים — שעה אחת לפני תחילת מישחק העונה האמיתי.

בשעה זו מסתובבים בשטח המיגרש וביציעים, אנשים רבים, בעלי סימני היכר משותפים: עיניים סמוקות, אצבעות צהובות מעישון אינטנסיווי ויופי וזקן בן יום. היו ביניהם כאלה שהגיעו לאצטדיון שלוש שעות לפני פתיחת המישחק ובאותו רגע החלו בספירה לאחור. בקצה המיגרש, על ידי כמה קבוצות צעירות של הפועל תל אביב הופעת מתעמלות הפועל. מחצית השעה לפני חמש, נותנות לאוהדי שתי הקבוצות תירוץ הולם, כדי לפרוק במקצת את המתח, בשאגות עידוד מחרישות אוזניים.

בינתיים, מחוץ לחומות, מתנהל מרוץ מרתק נגד הזמן של ספסרים מקצועיים וסתם בעלי כרטיסים, המנסים להיפטר ממה שנשאר להם ביד. שידור המישחק בטלוויזיה הביא לירידה דראסטית במחירים וכך, אפשר לרכוש כרטיס בשני שקלים, שבוע לאחר ששולמו עבור כרטיס דומה 50 שקלים בשוק השחור.

היציעים עצמם מחולקים, כמעט באופן שווה, על פי הצבעים הנוכחים: אדום וירוק. אוהדי חיפה מספרים שהשיירה לתל אביב יצאה לדרכה בשעות הבוקר המוקדמות ואנשי הקבוצה מעריכים כי עשרת אלפים אוהדים נמצאים באיצטדיון.

שירה מוקדמת

בחמש ושלושים, כשהמישחק בעיצומו, ברור לכולם שכדורגל טוב לא יהיה כאן, וגם האוהדים הקנאיים ביותר משני הצדדים שוקעים בתרדמה יחסית. למחנה החיפאי עייפות לוגיסטית. שניים מאנשיו מצוידים ברמקולי־יד והם מנסים להוריד את שחקני תל־אביב ובמקביל, להעיר את חבריהם. במחצית השניה אין שינוי, אבל המתח מתחיל להשפיע: משה סיני מקלל את דוד הרשליקוביץ לאחר שהלה מתמוטה בהוצאת כדור חוץ ואחר כך פורצת קטטה בין ניר קלינגר וחברו לקבוצה אלי כהן (הבלם).

בדקה ה־75, כשעל המגרש מתנהל מישחק משעמם, מעודים אוהדי חיפה לשיר, בפעם הראשונה: "אם לה לה או לה לה — מכבי חיפה אלופה". שמונה דקות לפני הסיום עוזבים החיפאים לעמידה ומתחילים לשיר. אך השימחה הזו קצרה מאד. גיל לנדאו מבקיע את שער הניצחון והאיצטדיון משנה את צורתו. תוך שניות: אנשי הספסל החיפאי פורצים למיגרש ומתפשים את צבי שריר; בעוד שעשרות אוהדי הפועל מסתערים על השחקנים. רימון עשן ירוק מתפוצץ והריח של אבק שריפה מכה בנחיריים.

שריקת הסיום של צבי שריר מצאה את דוד שוויצר נאבק כמעט על חייו, עם מאות אוהדים תל־אביביים, המלטפים אותו, נוגעים בראשו, מחבקים אותו ומנסים להרימו על כפיים. שוויצר מתגבר בתריפות ומנסה לברוח, כשעוזרו, בני קונפורטי, מגונן עליו. מטרים ספורים משם מורם מודיס דאנו על כפיים ללא חולצתו, כשגופו מקביל לקרקע. ארבעה אוהדים נאבקים במרץ על שאריות אפודתו של יוסי־טוב סליאם, השוער, שאת עקבותיה אי אפשר למצוא. כל אותה עת ניצבים אוהדי חיפה ביציעים, שרויים בהלם.

שריר ניצח

בחדר ההלבשה של חיפה מוכר השם צבי שריר בכל שניה, בהקשרים שליליים בלבד: "זה עצוב מאד, שמישחק כזה מוכרע על ידי שופט חד־צדדי. במשך כל השבוע אמרתי ששגיאה של שופט יכולה להכריע את גורל המישחק הזה ועובדה שצדקתי. שריר ניצח ולא מכבי חיפה הפסידה אותו. בשבילי היא האלופה. המישחק הזה יכתים את הקריירה של שריר ומצידי הוא יכול לסיים אותה היום", אומר המאמן שלמה שרף.

רפי אוסמו סיפר כי ניצב שני מטרים מאחורי שחקני תל־אביב, כשמסר משה סיני את הכדור ללנדאו. איתן אהרוני משחזר שריקה של שריר לנבדל נגד מכבי חיפה, באחד ממישחקיה הקודמים וקובע בנחרצות: "שריר והקוזן שלו נתנו להפועל את האליפות".

כ־50 מטרים משם, בחדרי ההלבשה הרוויים של תל־אביב, המהומה בשיאה. "צריך להוציא את כולם החוצה, השוטרים נתקעים", זועק אחד הסדרנים. נטול חולצה, דוד שוויצר יושב בחדר צדדי, מרוחק מן ההמון, מנסה להירגע. "זו האליפות השביעית הנכנסת לרקורד שלי, בנוסף לשני גביעים. זו אליפות מתוקה, מכיוון שזו אליפות שלישית באגודה בה גדלתי. בכל פעם שבאתי קיבלתי אותה כקבוצה מפוררת והעמדתי אותה על הרגליים והבאתי אליפות. זו אגודת פאר, שמגיע לה לזכות והבאתי לה את האליפות בפעם השלישית. אני לבד". משה סיני, קפטן הפועל תל אביב, מתפנה לרגע מן הצילומים הבלתי פוסקים עם אוהדי הקבוצה הנרגשים, עדיין, אוהדי הלבשה, כדי להתמקמאמה "כל מה שאגיד על רהכיד — יגיע... זועק בכדורגל. הוא ידע להעמיד את הקבוצה על הרגליים ולהביא אותה למה שהגיעה".

בחוץ מחכים מאות אוהדים, מעבר למחסומי המשטרה והבריים להיפגש באופן של אלי כהן בבתים כדי להגנו. אחד מהם אומר לי בשקט: "תאמין לי, הפכנו לאוהדי בית"ר. עקרנו גדרות בשביל המקלות. אוהדי חיפה התנהגו יפה ולא עשו רעש. אם זו היתה בית"ר האוהדים היו משתוללים אחרי מה ששריר עשה להם".

המאמן דוד שוויצר הגוס המונף, לאחר שנמחץ על ידי אוהדי הפועל ת"א בסיום המישחק, כאשר עוזרו בני קונפורטי (מימין) מנסה לחלצו מהמהומה הגדולה בבלומפילד (צילום: עודי קרן)

אלי יאני, עם צעיף של הפועל ת"א, צוהל על כתפי אוהדים בבלומפילד (צילום: עודי קרן)

4 של בני טבק לקינוח

מאת נפתלי מירון

מכבי תל־אביב — הפועל פתח־תקוה
(2—2) 3—6

השערים למכבי: בני טבק (27, 57, 62, 73) אלי דריקס (37) אלון נתן (63). השערים לפתח־תקוה: ניר לוין (14, 26, 90).

★ המצטיין: ניר לוין.

● מכבי תל־אביב: גינצבורג, קרמר, כהן, קריים, לוי (גולדין), גולדברג, גריאני, לולה, נתן, טבק, דריקס (סבירסקי). המאמן: שמעון שנהר.

● הפועל פתח־תקוה: ג'רבי, קוזהושוילי, קייסי, אלוף, ד. לוי, גלזר (בוליקה), מחפוד, תאליה, חזן, ברשטיין, הלל, לוין. מאמן: דרור בר־נור.

שפט עובדיה בן־יצחק. 400 צופים באיצטדיון רמת־גן.

9 השערים שהובקעו במישחק הם תוצאה ישירה של הפקרות, שאיפיינה את חוליות ההגנה של שתי הקבוצות. מכבי תל־אביב ניצחה כיוון שהגנת פתח־תקוה הגיעה בהפקרות עד לאבדן רסן מוחלט, בעוד שבזו התל־אביבית חלה התארגנות מסויימת לאחר ספיגת שני השערים הראשונים.

בשערה של פתח־תקוה ניצב רוני ג'רבי, שמספר הפעמים שנכבש גדול יותר ממספר הפעולות המוצלחות שעשה למען קבוצתו. בפניו ניצבה הגנה רכה ומפוררת, שאיפשרה לחלוצי מכבי לטייל ברחבת שערה ולסכנו ללא הפוגה. מי שניצל זאת בהצלחה רבה היה בני טבק, שבעט מכל מצב והצליח 4 פעמים.

מכבי תל־אביב עשה במיגרש כבתוך שלו, ובמחצית השניה בלט בשחר הנוער העירי. המהירות הרבה בה נע הכדור משער לשער באין מפריע, והקלות הרבה בה הגיעו החלוצים למצבי בעיטה, גרמו לכך שנוסף ל־9 השערים ניתן היה למנות מספר גדול עוד יותר של החמצות והאירועים מעניינים ליד השערים. הפתח תקוואי ניר לוין היה המצטיין במישחק, כיוון שסיכן שוב ושוב את שערו של גינצבורג.

תוך שהוא משקיע מאמץ רב במלאכה זו ומפגין יכולת בלתי מבוטלת. אילמלא התאוששותו הנהדרת במישחקו של גינצבורג, כאשר הדף כמה פעמים כדורים מסוכנים של לוין, לא מן הנמנע שהתוצאה היתה שונה לחלוטין.

אצל כפר־סבא אין אפס

מאת אפרים יונתי

הפועל כפר־סבא — בני יהודה
(1—0) 1—2

השערים לכפר סבא: גד־יצחק סימון (56), מאיר נוחר (88). השער לבני יהודה: אהוד ברקוביץ (17 מ־11 מטר).

★ המצטיין: מייקל יפה.

● בני יהודה: אטייג, סלמן, אריב, סגל (יום טוב), עלה, אייל חיים, ניסן כהן, ניסים כהן, גודרזה, ברקוביץ, קוסטיקה. המאמן: יצחק שניאור.

● הפועל כפר־סבא: ששון, ספורטה, סימון, אופיר בר־חיים, אינשטיין, ועקנין, באצרן, תמיר ברחויים, יפה, נוחר, פלוס (מימוני). המאמן: ניסים בכר.

שפט יאיר טילינגר, 600 צופים באיצטדיון ויגנר ברמת־חן.

מי שחשב כי 14 קבוצות בליגה הלאומית סיימו את העונה עוד בשבוע שעבר, כנראה אינו מכיר את המנטליות של צעירי כפר־סבא. חניכיו של ניסים בכר שיחקו בהתלהבות רבה והשיגו ניצחון חרץ מפתיע של 1—2 על בני יהודה, כדי לסיים עונה מוצלחת בחלק העליון של הטבלה.

בני־יהודה נגררו למישחק המהיר של הארחים, ולא נבעו בקל. אך חולשה של כמה משחקני המפתח — ניסים כהן, אהוד ברקוביץ ודוד גורדנה במחצית השניה — היתה בעוכריהם.

הגנת כפר־סבא בראשות איינשטיין וסימון שיחקה ביעילות רבה, אך החוליה הבולטת היתה הקישור בראשות מייקל יפה הכשרוני, שניווט היטב את מישחק קבוצתו, היה נייד וגם בישל את שער הניצחון.

המישחק נפתח בלחץ בני יהודה שהובילו 1—0 כבר בדקה ה־17. קוסטיקה פרץ באגפו, חלף על פני אינשטיין והוכשל ברחבה על ידי אופיר ברחויים. אהוד ברקוביץ בעט כהלכה את כדור העונשין מ־11 מטרים. שני כדורים, אחד במשקוף ואחד בקורה לזכות בני־יהודה, קדמו למהפך בתוצאה. בדקה ה־56 מסר אינשטיין כדור לסימון שמ־25 מטרים הטיס כדור הישר לרשת, שער מרהיב.

לקראת הסיום, דווקא בעיצומו של לחץ מקומי, איבד ניסים כהן כדור. מייקל יפה העביר למרחק של 40 מטרים ונוחר, שחלף על פני מגינו, בעט בקורוזיה מ־18 מטר לרשת.

כולם למען רבינזון

מאת אהרן שמולביץ

מכבי פתח־תקוה — שמשון תל־אביב
(0—0) 0—1

השער: דורון רבינזון (78).

★ המצטיין: אבינועם עובדיה.

● מכבי פתח־תקוה: מרכוס, אוזבל, פרסלני, בר מכבס, אליאספר, בגלייבטר, לוי, אביטל, דניאל, עודד מכנס (רבינזון), בניה (ברשמעון). המאמן: משה מאירי.

● שמשון תל־אביב: חזה, דהרי (בריטל), אלי כהן (חזגיה), שמעונוב, מליחי, יוסי כהן, ארונוי, עובדיה, שלום, שוקרון, לויתן. המאמן: מיכאל קדוש.

שפט יוסף גרוסמן, 300 צופים באיצטדיון הפועל בפתח־תקוה.

כאשר הכל כבר מאחור, נותר רק לסיים עוד מישחק ליגה בלתי מחייב. שמשון, שלפניה עוד מישחק גמר הגביע, עלה בהרכב שכלל רק כמחצית מהרכב הרגיל והסיבה מובנת. גם פתח־תקוה העלתה שחקנים צעירים כמו עופר אביטל ודמיר דניאל, כדי להכשירם לקראת העונה הבאה. וגם הרפשה הדך להגדיל את סיכוייו של דורון רבינזון לזכות בכתר מלך השערים של העונה. אמנם רבינזון לא עלה בהרכב הראשון מסיבות השמורות עם מאמנו, אך עם היכנסו במחצית השניה ניתן היה לראות כי חבריו עושים מאמצים רבים לשלוח את הכדורים לעברו, דבר שנשא פרי בדקה ה־78.

במהלך המישחק היו שני אירועים שהיוו סיכון ממשי לכיבוש שער, כאשר באחד מהם אמנם הובקע שער. בדקה ה־2: הגביה תמיר דניאל מפתח־תקוה כדור מדויק על פני השער ועודד מכנס נגח היטב. אך חזה — בזינוק עילאי לזוית השער — הדף את הכדור מרגלו.

במחצית השניה היה זה בדקה ה־78, כאשר אייל בגלייבטר הגבוה שלח כדור ארוך לעבר דורון רבינזון, שהתמקם בקו אחד עם הגנת שמשון והיה הראשון לצאת אל הכדור; הוא כידרר כמחצית המגרש ומ־15 מטר, לערך, גילגל את הכדור מתחת לגופו המזנק של חזה וקבע 0—1.

כניסתו של רבינזון הוסיפה כוח מחץ לפתח־תקוה, גם בסיועו של המגן אוזבל שפרץ מדי פעם מימין והגביה כדורים רבים, אך חלוצי מכבי לקו בסיומת. אצל שמשון ראוי לשבח אבינועם עובדיה שלהם בכל פינות המגרש.

מלך השערים

הכתר במשותף לאורי ודורון

שני שחקנים זכו במשותף בתואר מלך השערים: אורי מלמיליאן, קשר בית"ר ירושלים ודורון רבינזון, חלוץ מכבי פתח־תקוה, שכל אחד מהם הבקיע 14 שערים. אורי הבקיע אתמול צמד, ורבינזון שער אחד. הם ירשו את מלך השערים של השנתיים האחרונות, זהר לביא ממכבי נתניה.

1. אורי מלמיליאן (ב' י־ם) 14
2. דורון רבינזון (מכבי פ"ת) 14
3. ניר לוין (הפועל פ"ת) 13
—. זאהי ארמלי (מכבי חיפה) 13
5. מוטי איוניר (מכבי ת"א) 12

יפו: איזה סיום עצוב

מאת ציון ניסן

הפועל באר־שבע — מכבי יפו
(0—1) 0—2

השערים: יוסי שושני (20), מאיר עורן (67).

★ המצטיין: ראובן סולמן.

● מכבי יפו: ליברמן, כתרצ'יק, דניאל, פרי, חלפון, רמי לוי (ש.כהן), לביאדו (יצחק לוי), מורחי, יוסי לוי, דגמי, אמינה. המאמן: ברזאני מורחי.

● הפועל באר־שבע. מרד, ברהום, רחן, אילה, גבן, שושני, עורן, חיון, סולמן, וייצמן (ביטון), י. אוחנה (אורן). המאמן: נחום סטלמך.

שפט יצחק אורגד, 600 צופים באיצטדיון בגאן ביפו.

תקוות מכבי יפו לסיים את העונה בחלק העליון של הטבלה, אחרי שנים רבות של מאבק ניצוני בתחתית, התבדו אמש אחרי הפסד ביתי מאכזב 2—0 להפועל באר־שבע.

כבר תקופה ממושכת לא הפגינו היפואים יכולת כה דלה ורשלנית. לעומת זאת התייצבה מולם קבוצה שאפתנית, ששילבה סגנון שובה עין עם תכליתיות וניצול הזדמנויות.

בדקה ה־20 נקרתה פירצה באגף הימני של הגנת יפו, שאיפשרה לראובן סולמן להגביה את הכדור ליוסי שושני — הלה עצר בקורות חזשית ממטרים ספורים.

גם במחצית השניה לא השתנו יחסי הכוחות. בדקה ה־67 הצליח וייצמן לחלוף על פני מגינו ולבעוט מ־18 מטר כדור שטוח וחזק. השוער אבי ליברמן הדף, אך לרוע מזלו הישר למאיר עורן, שבעט ללא קושי פנימה.

ביציעים הריקים הורגשה היטב אווירת סוף העונה. לאכזבת האוהדים היפואים, השתקף הדבר באופן ברור גם ביכולת קבוצתם.

אורי ירד מאוכזב

מאת רוני דיאמן

בית"ר ירושלים — מכבי שעריים
(1—3) 2—5

השערים לבית"ר: אורי מלמיליאן (24, 37), אשר ששון (8), סמי מלכה (61), חנן אוזלאי (69). השערים לשעריים: שמחה גד (3), מוטי נחמני (88).

★ המצטיין: יעקב שוורץ.

● בית"ר ירושלים: מזיסה, שירזי, חנן אוזלאי, אשש, (בני כהן), דוד אוזלאי, קדוש, בן־הרוש (מלכה), שוורץ, מלמיליאן, גולדר, ששון. המאמן: דרור קשטן.

● מכבי שעריים: אייל מורחי, מרציאנו (דני לוין) חיימוביץ, אבי כהן, משעלי, ג'יא מורחי, עידן, איתן שלום (שוקרי), שמחה גד, נחמני, יוסי מלכה. המאמן: אליהו עופר.

שפט יוסי ראובנס, 750 צופים במגרש ימק"א בירושלים.

בית"ר ירושלים נהנה אתמול מאימון פורה במיבחן רשמי אחרון לפני גמר הגביע, שיהיה מחרתיים מול שמשון באיצטדיון רמת־גן. הבית"רים לא התקשו להביס 2—5 את מכבי שעריים שירד לליגה הארצית והופיע בהרכב צעיר וחסר ניסיון.

השאלה העיקרית היתה, כמה שערים יצליח להבקיע אורי מלמיליאן, המתמודד על תואר מלך השערים. מכבי בית"ר ירד מאוכזב מכר הדשא למרות שהצליח להבקיע צמד. כל מאמצי בית"ר נועדו לאפשר למלמיליאן להשיג את מטרתו, אך עובדה זו פגמה במישחק הצוות. בית"ר היה מסוגל להכפיל את התוצאה. הוא לא סבל כלל מחסרונו של אלי אוחנה הפצוע, המקווה להיות כשיר בגמר.

דווקא האורחים הובילו ראשונים, כאשר איתן שלום פרץ בדקה ה־3 ומול השוער מזיסה גילגל ללא קושי לרשת. הבית"רים הגיבו 5 דקות מאוחר יותר. מלמיליאן בעט, השוער הדף ואשר ששון דחק מקרוב פנימה. בדקה ה־24 עלו המקומיים ליתרון ראשון, יעקב שוורץ, הבולט במגרש הגביה לדוד בן ומלמיליאן שבא בריצה מאחור נגח פנימה בחוזקה.

בדקה ה־37 ביצעו שוורץ ומלמיליאן חילופי מסירות, שבסיומן נותר מלמיליאן מול השוער ולא התקשה לקבוע את תוצאת המחצית 1—3.

בדקה ה־61 בעט שירזי בחוזקה, השוער הדף וסמי מלכה קבע מקרוב 1—4. בדקה ה־69 שוב שמט שוער שעריים כדור וחנן אוזלאי העלה בנגיחה ל־1—5. מוטי נחמני התכבד בשער הלאומי האחרון של קבוצתו, כאשר צימצם ל־2—5 בדקות הסיום.

לחיפה לא היה איכפת

מאת דב אריאל

מכבי נתניה — הפועל חיפה
(0—0) 1—2

השערים לנתניה: שלום תקווה (50), יגאל מנחם (74). השער לחיפה: רונן רוקמן (84).

המצטיין: שלום תקווה.

● הפועל חיפה: קרה, חודה, דוד לוי, ליפשיץ, כחורגי, מידה, אמסלם, שטיקר, בלוש, עמר, רוקמן. המאמן: פיטר לורימר.

● מכבי נתניה: כלדוב, שמעון מנחם, בר, זוסן, קורן, חיים לוי, תקווה, רוזן, גבאי, יגאל מנחם, לביא. המאמן: זאב זלצר.

שפט יצחק יהבס, 500 צופים באיצטדיון העירוני בקרית אליעזר.

מכבי נתניה לא נזקק ליכולת גבוהה במיוחד, כדי להבקיע במישחק חוץ 1—2 את הפועל חיפה שירד לליגה הארצית.

לנתנייתים היה יתרון ברור בכל שלבי המישחק, בעיקר בזכות יכולת אישית טובה של שני מבקיעי השערים לזכותם, שלום תקווה ויגאל מנחם.

הפועל חיפה לא הפגין אפילו מידה אלמנטרית של התלהבות, ונראה שמבחינתו הסתיימה הליגה כבר לפני מחזורים רבים.

במחצית הראשונה עוד החזיקו החיפאים מעמד, אך עם פתיחת המחצית השניה עלו הנתנייתים ליתרון ראשון. לאחר סידרת מסירות הגיע הכדור לשלום תקווה, שהבקיע מקרוב וקבע 0—1. בדקה ה־74 ביצע יגאל מנחם פריצה אישית מרהיבה ואופיינית, שבסיומה הבקיע את השער השני.

רונן רוקמן רק הצליח לצמצם את הפער ל־1—2 שש דקות מהסיום, לאחר שניצל עירבוביה ברחבת נתניה, אבל גם בזה לא המתיק את הגלולה המרה של המארחים.

תמורה מלאה — חינם

מאת עמי הרמן

מכבי יבנה — הפועל ירושלים
(0—0) 0—1

השער: אילן אבגעים (77).

★ המצטיין: אשר פרלמן.

● מכבי יבנה: קונסטנטין, סלומון, אלקבץ, עלוזה, א. פרץ, ברשמעה, יעקב, הלפון (אחר לאיו), נגרי (אבגעים), ועקנין, ש. פרץ. המאמן: ליאון קונסטנטינובסקי.

● הפועל ירושלים: בן הרוש, תארשמע, שפירא, בן מיאס, הרמה, מלכה, טורק, דייץ, ועקנין, עופר, קורבי (אטייג). המאמן: צבי רוזן.

שפט רחמים דינצ'י, 500 צופים ביבנה.

מישחק סוף עונה. הפועל ירושלים כבר בליגה הארצית. כדורגל מלהיב לא ראינו, אבל 500 הצופים קיבלו הפעם תמורה מלאה. הנהלת מכבי יבנה החליטה על מחווה כלפי אוהדיה ופתחה את השערים לרווחה, בלי לגבות דמי כניסה. כל מה שקיבלו אותם צופים קיבלו בחינם.

שחקני יבנה עלו למיגרש בשעת ביקר תוך מטרה לסיים את העונה בצורה מכובדת, כמה שלבים במעלה טבלת הליגה. לא הכי נעים לסיים העונה בצמוד לקו האדום, גם אם מעליו. לעומתם, ידעו שחקני הפועל ירושלים מראש כי כל תוצאה לא תשנה את גשירתם. גם רמת הציפיות היתה, לפיכך, מועטה.

המחצית הראשונה היתה חלשה ומשעממת. אך לאחריה התעוררו מעט שחקני יבנה והוליכו לתקוף. בדקה ה־77 גם הצליחו להשיג את שער הניצחון. היה זה מאיר בן־שמעון ששיגר כדור מימין לשמאל. ואילן אבגעים נמוך־הקומה התמקם היטב כדי לנגוח את הכדור לרשת ירושלים ולהעניק לקבוצתו את שלוש הנקודות וטעם טוב לסיום העונה.

עם שריקת הסיום ירדו שחקני הפועל ירושלים רשמית לליגה הארצית, אך בצורה מכובדת, בתקווה להתראות בעונה הבאה.

האוצר מציע לבטל הקלות מס על עבודה במשמרות ולהגדיל מס קנייה על מוצרים

כדי לכסות גרעון בתקציב שנוצר בגלל ביטול אגרת חינוך והיטל על גימלאים ★ מחצית הנוסעים אינם משלמים היטל על הכרטיסים

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

כדי להשיג 43 מיליון דולר שיחסרו בתקציב עקב ביטול תשלום אגרת חינוך והיטל על גימלאים, מציע האוצר לבטל את ההקלות ממס הניתנות לעובדי משמרות ולהגדיל את מס הקנייה על שורת מוצרים. עלפי הערכות של גורמים באוצר, ביטול ההקלות הניתנות לעובדי המשמרות יביא לתוספת הכנסה של כ־20 מיליון דולר. יתרת הסכום, של 23 מיליון דולר, תושג על־ידי העלאת מס הקנייה על כמה שירותים. יתכנו גם הצעות נוספות.

באוצר אומרים, כי ההקלות הניתנות במס לעובדי המשמרות אינן מוצדקות יותר ואינן תורמות לגידול בעבודה במשמרות, ולפיכך ניתן לבטל הקלה זו.

שר האוצר בוחן עתה את ההצעות ובימים הקרובים יקיים דיון בעניין. במשרד האוצר קיימת הצעה ישנה להעלות את מס הנסיעות. לפי שעה מכחישים באוצר את הכוונה להעלות את מס הנסיעות.

להגדיל מס נסיעות

חבר הכנסת אריאל ויינשטיין (ל־כח) מתכוון להציע מחר בישיבתה של ועדת הכספים הצעה להגדיל את מס הנסיעות ולבטל את ההיטל על הכרטיסים בסך 20 אחוז. חבר הכנסת ויינשטיין גילה, כי בסקר שנערך על־ידי הנהלת המכס מתברר, כי כ־50 אחוז מהיוצאים לחוץ לארץ אינם משלמים את ההיטל על הכרטיסים.

שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי, אמר שלשום, כי יש להפחית את שיעורי המס על המיגזר העסקי ואינו סבור שעתה הוא הזמן לבטל את ההקלות במס לעובדי המשמרות.

נודית בהנא מסופרת "הארץ" בחיפה מוסיפה: מזכיר מועצת פועלי חיפה שיגר ביום שישי מכתב למזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, וליו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, בו הוא מעדכן על תוכנית הצעה של ועדת המעקב הממשלתית בנוגע לעובדי ייצור ומשמרות. במכתב תובע ורטמן מראשי ההסתדרות לפעול נגד ההצעה לבטל הנחות במס הכנסה לעובדי ייצור ומשמרות. לדברי ורטמן, כבר באפריל הורידו כמה הנחות בציבור עובדים זה.

השבוע תקיים מועצת פועלי חיפה כינוס עובדי משמרות במפעלי האיזור, כדי למחות על ההצעה הנ"ל ולהחליט על צעדים מעשיים.

נשיא איגוד לשכות המסחר טוען:

אפשר להפחית את מס ההכנסה בלי להגדיל הגרעון בתקציב המדינה

מאת אברם צבר
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ניתן להפחית לאלתר את מס ההכנסה במשק ב־16 אחוז, מבלי שהדבר יגרום להגדלת הגרעון בתקציב – כך טוען נשיא איגוד לשכות המסחר, דני גילרמן.

לדברי גילרמן, שנאמרו בהרצאה שנשא ביום ו' האחרון בפני באי המועדון המסחרי בתל־אביב, אין שחר לטענות שהתפרסמו באחרונה בשם "פקידי האוצר", כאילו הגרעון בתקציב יגיע עד סוף השנה (על פי המצב כיום) לכ־900 מיליון דולר.

עודף ההוצאות על מה שנקבע בתקציב יגיע לכ־200 מיליון דולר בלבד, טוען גילרמן. אך לעומת זה עודף ההכנסות ממס הכנסה יהיה, על פי התחזיות כ־1 מיליארד דולר לפחות. מסכום זה, של כ־800 מיליון דולר, שהם עודף ההכנסות על ההוצאות הצפויות, ניתן לממן הפחתה של 16 אחוז בשיעורי המס שנגבים מהנישומים, סבור נשיא לשכות המסחר.

גילרמן אמר עוד, כי הדיבורים על הצורך בנקיטת צעדים "כדי להציל את פירות התוכנית הכלכלית" הם דברים חסרי שחר, שמושמעים על ידי גורמים אינטרסנטיים בלבד. לדבריו העלייה, שהיתה בחודשים האחרונים בצריכה, באה כדי להרוס את המלאי המצטבר במשק וכדי לאזן את הירידה הדרסטית שחלה בתחום זה כאן שנת 1984. גם רזרבות המט"ח של המדינה מבוססות ללא צורך בפיחות, ועצם הדיבורים על הצורך בפיחות גורמים נזק למדינה, סבור נשיא לשכות המסחר.

בעקבות עליית הריבית הדולרית עלה שער הדולר לעומת רוב שאר המטבעות

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הדולר האמריקאי המשיך להתחזק בשבוע שחלף כלפי רוב המטבעות העיקריים. הדולר התחזק כלפי המארק הגרמני בשיעור של 2.2 אחוזים, כלפי הפראנק השווייצרי בשיעור של 1.6 אחוזים ואילו כלפי היין היפאני והליש"ט התחזק הדולר בשיעור של 1.3 אחוזים. התחזקות דראמאטית נרשמה בשער הדולר הקנדי.

ירידת שערי המטבעות האירופיים והתחזקות הדולר מוסברות בעלייה שחלה בשערי הריבית הדולרית בשבועיים אחרונים. נתונים כלכליים מארה"ב הצביעו על גידול בתל"ג (התוצר הלאומי הגולמי) ברבעון האחרון, בשיעור של 3.7 אחוזים, שהוא גידול מעל למצופה.

נתון זה בתוספת לעליית הריבית גרם לדעת הכלכלן, ד"ר בועז בריק, לצמצום של עמדות השקעה במטבעות האירופאיים ולהגברתן לדולריק. המגמה העקרונית של הדולר לאורך זמן היא עדיין בכיוון ירידה, אולם ההעדויות האחרונות בשערי הדולר מצביעות על תיקון טכני משמעותי.

הדולר הקנדי התחזק על רקע ידיעות בדבר התאוששות בכלכלה הקנדית ועל סמך הצהרה של שר המסחר האמריקאי ביקר, כי קנדה צריכה להפסיק את הפעולות להחלשת המטבע שלה.

תנודות חזקות נרשמו בשערי הרנד הדרום אפריקאי.

בבריטניה ירדו שערי הריבית בשיעור של כמחצית האחוז, לרמה של עשרה אחוז. מחיר הזהב ביום שישי בלונדון הגיע ל־339 דולר האונקיה.

מניות דנות נמחקו מהרישום למסחר

המפרקים מעריכים: שלציבור המשקיעים הרחב אין סיכוי לקבל את השקעתו

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

דירקטוריון הבורסה החליט בסוף השבוע למחוק את מניות חברת השקעות דנות מהרישום למסחר. החלטת המחיקה התקבלה בתיאום עם מפרקי החברה שהעריכו, כי לציבור המשקיעים הרחב אין סיכוי לקבל חזרה את השקעתו, מכיוון שלחברה גרעון הוני של 15 מיליון דולר. חובות דנות לנושים השונים מסתכמים ב־45 מיליון דולר. עד כה הצליחו מפרקי דנות למכור נכסים בהיקף של 25 מיליון דולר, ובידם נכסים שתמורת מכירתם תסתכם לכל היותר ב־5 מיליון דולר.

המסחר במניות החברה הופסק לפני יותר מחצי שנה, לאחר שמנהליה הודיעו על אי יכולתם להמשיך בניהולה ועל רצונם לפרקה. מניות דנות נרשמו למסחר בתחילת שנות השמונים, מיד לאחר שהוקמה על ידי 11 מייסדים, כולם אנשי עסקים ידועי שם. אחד ממפרקי דנות, עו"ד יורם אלהאי מסר ל"הארץ", כי המפרקים ממשיכים במאמצי המכירה של נכסי החברה.

דו"ח של בנק ישראל קובע:

התוכנית לייצוב לא השפיעה על השינוי במיבנה של המשק

מאת סופר "הארץ" לענייני כלכלה

התוכנית לייצוב המשק שהופעלה בחודש יולי 85 לא הגיעה לצעדים ממשיים לקראת השינוי המיבני המבוקש במשק. בסוף 85 הצטברו במשק גם כלאי הון וגם כוח אדם מובטלים ואין צורך בהתרחבות מיוחדת של ההשקעות מעבר להיקף הציוד שהתגבלה ולפיתוח מוצרים חדשים כדי להגדיל משמעותית את שיעור הצמיחה בתקופה הקרובה.

הורדת האינפלציה היא תנאי הכרחי אך לא מספיק לצמיחה משמעותית ונמשכת בסקטור העסקי. כך נקבע בדו"ח בנק ישראל על ההתפתחויות הכלכליות בשנה האחרונה שיפורסם בסוף השבוע.

בדו"ח נאמר עוד כי השגת צמיחה מהירה ונמשכת תלויה בהבשלת שינוי מיבנה בסיסי במשק בטווח הארוך. כן הכרחי להתחיל כבר עתה להעביר משאבים מהסקטור הציבורי לסקטור הפרטי – עסקי ולמצוא את הדרך להתגבר בהדרגה על התנגדות של אינטרסים מבוססים ומסורתיים.

ועדה באוצר תמליץ: שינוי תחיקתי לגבי מיסוי ביטוח מנהלים

מאת יהושע מאירי
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ועדה פנימית בראשות הממונה על הכנסות המדינה ישראל בחן, תגיש בקרוב המלצותיה בעניין המיסוי של ביטוח המנהלים. בין ההמלצות גם תיקון חוקתי שיביא לביטול עיוותים קיימים בגביית המס.

דברים אלה מסר ל"הארץ" הממונה על הכנסות המדינה, בתגובה לדבריו של חבר הכנסת יעקב שמאי. חבר הכנסת שמאי טען כי על אף שבדו"ח מבקר המדינה, נמצאת ביקורת על אופן חישוב המס בביטוח המנהלים, לא תוקן העיוות. שמאי תבע להשוות את גובה המס על ביטוחי המנהלים לזה שמוטל על קרנות פנסיה אחרות.

כאמור ועדה שמונתה לבדוק נושא זה, תגיש המלצותיה בקרוב.

עוז השקעות רוצה לקנות את סבירלון

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברת "עוז השקעות", המצויה בשליטת משפחת רוזוב, מבקשת לרכוש את חברת "סבירלון" באמצעות הקצאת מניות פרטית.

חברת "סבירלון" מצויה בשליטתו של יצחק רוזוב, בנו של גרשון רוזוב. השולט בחברת "עוז השקעות" ובאמצעותה גם בחברות הטקסטיל גבור וסבירינה, שמוזגו באחרונה.

עם זאת, בבורסה לא תהיה תועלת מקסימלית לחברת "גבור סבירינה", כיוון שלמרות ש"סבירלון" מייצרת חוטי סבירל, והנבת אלו מהמפעלים הללו צורכים, הרי "גבור סבירינה" קשורה בהסכם עם "זילית", שהיא גם בעלת מניות ב"גבור סבירינה". על־פיו 85 אחוז מרכישות החוטים שלה יבוצעו ב"זילית".

"גבור סבירינה" רוכשת אצל "סבירלון" רק 9 אחוזים מחומר הגלם של "סבירלון".

עורך את העמוד: אוריאל רייכנר

ההמראות והנחיתות

(ע). להלן ההמראות והנחיתות בנמל תעופה בן־גוריון ביום ראשון 25.5.86. לתשומת לב: עקב המעבר לשעון הקיץ יש להוסיף ללוח זמנים זה שעה אחת, כדי להתאימו לשעון הקיץ.

המראות

ב־0100 אל־על (001) לניו־יורק. 0350 אל־על (5323) לפריס. 0530 בריטיש איר וייס (577) ללונדון. ב־0530 אל־על (353) למינכן. 0545 פאן אמריקן (139) לפריס ניו־יורק וסן־פרנציסקו. 0620 לופטהאנזה (607) למינכן. ב־0645 אל־על (541) לאתונה. ב־0650 סוויס איר (533) לציריך. ב־0705 איר פרנס (139) לפריס. ב־0705 אל־על (391) לליון ומרסיי. ב־0800 אל־על (385) לרומא. ב־0830 אל־על (015) ללונדון וניו־יורק. ב־0850 אולימפיק (302) לאתונה. ב־0900 אל־על (345) לג'נבה. ב־0905 איר סיני (055) לקהיר. ב־0915 ט. ו. א. (885) לניו יורק. ב־0930 אל־על (347) לציריך. ב־0945 אל־על (323) לפריס. ב־1000 אל־על (357) לפרנקפורט. ב־1030 אל־על (331) לבריסל. ב־1050 אל־על (377) לקופנהגן. ב־1115 אל־על (337) לאמסטרדם. ב־1120 ארקיע (741) לפריס. ב־1145 אל־על (315) ללונדון. ב־1215 אל־על (363) לוינה. 1320 אוסטריין איר ליינס (712) לוינה. ב־1400 אל־על (321) למרסיי. 1530 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט. ב־1535 דן־איר (4323) ללונדון. ב־1545 איר פרנס צ'רטר (7951) לפריס. ב־1555 ק. ל. מ. (522) לאמסטרדם. ב־1605 אל־על (5051) לשטוטגרט. ב־1625 אל־על (1554) למינכן. ב־1630 סבנה (204) לבריסל. ב־1715 אליטליה (747) לרומא. ב־1755 איבריה (89) לברצלונה ומדריד. ב־1855 אל־על (443) לקהיר. ב־2045 קיפרוס איר וייס (429) ללרנקה.

נחיתות

ב־0205 אל־על (2316) מלונדון. ב־0400 בריטיש איר וייס (576) מלונדון. ב־0420 אל־על (518) מלונדון. ב־0820 איר סיני (054) מקהיר. ב־0845 אל־על (512) מיוהנסבורג וניירובי. ב־1150 אל־על (542) מאתונה. ב־1230 אוסטריין איר ליינס (711) מוינה. ב־1400 ק. ל. מ. (521) מאמסטרדם. ב־1410 אל־על (5324) מפריס. ב־1420 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט. ב־1425 אל־על (354) ממינכן. ב־1425 איר פרנס צ'רטר (7950) מפריס. ב־1430 דן־איר (4322) מלונדון. ב־1500 ט. ו. א. (800) מסן־פרנציסקו ניו־יורק ופריס. ב־1500 ט. ו. א. (812) משיקגו בוסטון ופריס. ב־1515 סבנה (203) מבריסל. ב־1600 אל־על (008) מניו־יורק. ב־1605 אליטליה (746) מרומא. ב־1630 אל־על (386) מרומא. ב־1640 איבריה (888) ממדריד וברצלונה. ב־1700 פאן אמריקן (138) מסן־פרנציסקו ניו־יורק ופריס. ב־1750 איר פרנס (136) מפריס. ב־1805 סוויס איר (332) מציריך. ב־1840 אל־על (346) מג'נבה. ב־1910 אל־על (348) מציריך. ב־1955 קיפרוס איר וייס (428) מלרנקה. ב־2000 אל־על (358) מפרנקפורט. ב־2010 אולימפיק (301) מאתונה. ב־2025 אל־על (364) מוינה. ב־2035 אל־על (334) מבריסל. ב־2045 אל־על (324) מפריס. ב־2125 ארקיע (742) מפריס. ב־2145 אל־על (338) מאמסטרדם. ב־2220 אל־על (378) מקופנהגן. ב־2220 אל־על (444) מקהיר. ב־2305 אל־על (316) מלונדון. ב־2320 אל־על (392) מליון ומרסיי. ב־2325 אל־על (322) ממרסיי.

כל ההמראות והנחיתות הזמן אינו סופי. את המועד המדוייק יש לוודא בשעתיים לפני המועד הנקוב לעיל, בטלפון מס' 03-381111.

בעיטה חפשית

הכח ניצל והוריד את רמת־השרון

ניצח 3–0 בקרב המכריע ★ ניצחון לר"ג ותיקו ליהוד

הליגה הארצית

מאת משה הר־געש

הפועל רמת־השרון ירד אתמול לליגה א' בסיום דרמטי של המחזור האחרון בליגה הארצית. הוא נוצח במישחק הקובע 3–0 ע"י הכח רמת־גן, שהיה ערב המחזור מתחת לקו האדום. הפועל רמת־השרון הצטרף לבית"ר חיפה והפועל בית־שמש לאחר שנתיים בליגה הארצית.

במחצית הראשונה החזיקו האורחים מעמד, אך בשניה ספגו שלושה שערים. שניים ע"י נתי עזריה (80, 86) ושער אחד מנגיחה של אילן גילי בדקה ה־69. אריה פרוסט שפט באיצטדיון "וינטר" לעיני 500 צופים. כתבנו יוסי זכם מסר כי אוהדי רמת השרון ניסו בסיום להתנפל לשחקני הקבוצה.

שתי קבוצות נוספות שהיו באיזור הסכנה השיגו נקודות חוץ חשובות. הפועל רמת־גן הכניע את הפועל לוד, אחד העולים ללאומית 1–0. שער הניצחון הובקע ע"י אריק גילרובייץ במחצית הראשונה, בבעיטה מ־20 מ'. שפט בני כהן לעיני 100 צופים בלוד.

הפועל יהוד נפרד בתיקו 0–0 מעולה אחד, בית"ר תל־אביב. אריה פלוסמן שוער האורחים היה הבולט במגרש. שפט יהושע לויה, 200 צופים בהרצליה. האלוף בית"ר נתניה חגג את ההכתרה בניצחון ביתי 2–4 על הפועל עכו. את השערים למנצחים הבקיעו שמעון מלוף (12), קובי מיכה (22), יוסי אדרי (49), ישראל פגל (69, מ־11 מ'). לעכו הבקיעו: שמעון ועקנין (64), הלפון (74). יוסי אדרי היה המצטיין במגרש. במישחקים האחרים:

★ הפועל טבריה – הפועל באר־שבע 2–4 (1–2). השערים לטבריה: שופר דן (70, 76), אייל דן (42), משה אוזלאי (75). השערים לבאר־שבע: אבינועם מליחי (26), עמוס מיימון (88). שפט יעקב אלימלך, 50 צופים בטבריה. שמעון אוחיון מבאר־שבע הורחק בגלל פגיעה בשופט.

★ הפועל מרמורק – מכבי רמת־עמידר 0–4 (0–2). השערים: צבי אבידוב (28, 25), אילן בן־דרור (47, 68). שפט יעקב ממן, 200 צופים ברחובות.

★ הפועל חדרה – בית"ר רמלה 2–3 (1–1). השערים לחדרה: אדרי צ'אושו (32), זיו שפירא (72), אלון סלומון (88). השערים לרמלה: אריה אריאל (36), אריה צביה (90). שפט מאיר בנישתי, 100 צופים בחדרה.

דוד רוזנבלום.

★ בית"ר חיפה – הפועל חולון 0–0. שפט גבי לוי, 100 צופים באיצטדיון העירוני בקריית־אליעזר.

טבלת הליגה הארצית

(טבלה סופית)

.1	בית"ר נתניה	30	29–54	59
.2	בית"ר ת"א	30	27–54	55
.3	הפועל לוד	30	26–35	50
.4	הפועל חולון	30	33–35	47
.5	הפועל חדרה	30	32–35	44
.6	הפועל טבריה	30	34–35	44
.7	רמת־עמידר	30	34–26	44
.8	הפ. מרמורק	30	36–36	41
.9	הפועל עכו	30	31–36	40
.10	בית"ר רמלה	30	27–27	38
.11	הפועל ר"ג	30	40–34	37
.12	הכח ר"ג	30	34–22	36
.13	הפועל יהוד	30	27–31	35
.14	רמת־השרון	30	37–32	35
.15	בית־שמש	30	48–23	24
.16	בית"ר חיפה	30	48–20	17

אלכס ברדלי להפועל חולון

מאת גיא צוקר
סופר "ספורט הארץ"

אלכס ברדלי, בן 27 שגובהו 1.98 מ', יהיה אחד משני השחקנים הזרים של הפועל חולון בעונה הקרובה. הקשר בין אנשי חולון לברדלי נוצר לאחר שהלה התרשם מיכולתו כאשר הופיע בישראל, לפני כשנה וחצי, במדי קבוצת סטאר פראנסה, ששיחקה נגד הפועל רמת גן. ברדלי שיחק באיטליה (מסטרה) ובספרד (באנקוגליה) לפני שעבר לצרפת. בעונת 81/82, לאחר שסיים את לימודיו באוניברסיטת וילאנובה, הופיע ברדלי ב־39 מישחקים במדי ניו־יורק ניקס. הוא קלע 3.5 נקודות בממוצע למשחק ואחוז קליעותיו מן השדה היה 52.4. ברדלי הוא קלע כדורים חזקים מבחוץ וניחן בכוח פיסי רב ובניתור מעולה. הוא נחשב לשחקן הגנה טוב, המסוגל גם לצבור נקודות בהתקפה.

● צו העיקול שהוצא לבקשתו של ווילי סימס נגד הפועל תל־אביב, יבוטל בימים הקרובים. בסוף השבוע קיבל סימס מאת בן המקורבים לקבוצה, 19,000 דולרים בשתי המחאות. בכך חוסל החוב הכספי של הפועל תל אביב כלפיו.

דירסאו וטוניניו־סרזו לא ישחקו במכסיקו

מונדיאל 86

מכסיקו סיטי (שרות "ספורט הארץ"). שנים משחקניה הוותיקים של נבחרת בראזיל לא ישתתפו במונדיאל 86 המתחיל במוצאי־שבת. שמם של טוניניו סרזו ושל דירסאו נגרע מרשימת 22 השחקנים שפירסם אתמול המאמן טלה סאנטנה. שניהם התאמנו אמנם בימים האחרונים, אבל התברר כי לא יוכלו לעמוד במאמץ של טורניר קשה. לשניהם זו אכזבה גדולה ובעיקר לדירסאו, שעמד להופיע בטורניר הגמר הרביעי שלו. כמו כן מופיעים ברשימה אייואלדו ואלדו.

אבל למרות הכל המורל גבוה במחנה הבראזילאי. [illegible]

● מערב־גרמניה. המאמן פראנץ בקנבאואר, פירסם אתמול רשימה מלאה של הסגל אחרי שהתברר שכל הפצועים יהיו כשירים למישחקים. הספקות היו לגבי פייר ליטבבסקי, קארל־היינץ רומניגה ורודי פלר, אבל הם הוכיחו באימונים כושר טוב.

וביניתיים רוגש המחנה הגרמני בגלל שתי פרישות. הספקות הגרמני בגלל שתי פרישות. הפרשה הראשונה נוגעת לאשמות כאילו פייר ליטבבסקי פגע בכוונה במהלך אימון פנימי בשוער אולי שטיין. תחילה במישחק האימון הגמר השני על גביע אופ"א שהיה בכלן בין קלן וריאל מאדריד. פגיעה זו סיכנה את השתתפותו במישחקים. סאנצ'ס כינה את התיקול של ליטבבסקי "פעולה נפשעת", אבל החלוץ נמוך הקומה של גרמניה אומר: "לא היתה לי כל כוונה לפגוע בו. אמרתי כבר כמה פעמים שאני מצטער על מה שקרה".

המיקרה השני מתייחס לאירוע שהיה במישחק אימון פנימי של הגרמנים כאשר השוער האראלד שומאכר פגע בשחקן הגנה מאתיאס הרגט שנפגע והיה ספק אם יוכל להופיע בתחרויות. יש המאשימים את שומאכר בפגיעה מכוונת אבל השוער, שנדר לא לשוחח עם עיתונאים עד תום המונדיאל, מסרב להגיב.

● איטליה. פאולו רוסי מאמין שיוכל לחזור למיטבו במונדיאל. "מישחקים בגביע העולמי תמיד המריצו אותי", אמר מלך השערים של ספרד 1982, שחלה בעיה גדולה בכושר בשנה האחרונה. אבל המאמן אנצו בארזוט מאמין שלרוסי יש עוד מה לתרום. "מי שהושב שאני אוותר עליו, טועה טעות מרה", אמר המאמן. רוסי ישחק היום בקבוצת הראשונה בהרכב הפותח במישחק מבחן נגד נבחרת האיים יוכיח את התקות שתולה בו בארזוט. הוא עשוי לשחק גם במוצאי שבת במישחק נגד בולגריה בפתיחת המונדיאל.

● פורטוגל. ניצחון 12–0 על קבוצת גובה מנטורי לא יכול אולי לשמש אמת מידה ליכולתה של נבחרת פורטוגל. אבל המאמן ז'וזה טורש רואה חשיבות בצד הפסיכולוגי. "יש לנו חשבון ארוך עם אנגליה מאז שניצחה אותנו בחצי הגמר ב־1966", אמר טורש, שהיה אז החלוץ המרכזי בנבחרת. "הרכב שניצח במישחק האימון יפתח נגד האנגלים ב־3 ביוני".

פטרוביץ' לפורטלנד

בלגראד (שרות "ספורט הארץ"). דראז'ן פטרוביץ', כוכב הכדורסל היוגוסלבי בן ה־21, חתם בשבוע שעבר חוזה עם קבוצת הכדורסל המקצוענית פורטלנד טרייל בלייזרס. פטרוביץ' יקבל סכום של 450 אלף דולאר מהקבוצה האמריקאית. הוא יצא לארה"ב מיד עם סיום אליפות העולם בכדורסל, ב־20 ביולי בספרד.

מישחק שלישי מילאנו – קאורטה

קאורטה (איי.פי). אוסקר שמידט קלע 41 נקודות והוביל את מוביל־ג'ירג'י קאורטה לניצחון 115–105 על סימאק מילאנו במישחק השני בגמר של הפליי־אוף בליגה האיטלקית.

מילאנו ניצחה 116–98 במישחק הראשון ותארח את המישחק המכריע ביום רביעי.

כדורגלניות ארזים זכו בתואר הכפול

מאת סופר "ספורט הארץ"

קבוצת מכבי ארזים, אלופת הליגה בכדורגל לנשים, השלימה אמש זכיה בתואר הכפול. היא גברה בגמר על הפועל אשדוד, מחזיקת הגביע אשתקד, 17 – 16. המישחק היה באולם עלית באוניברסיטת ת"א.

הניחוש הנכון

.1	ב. יהודה – הפועל כ"ס	2
.2	בית"ר י־ם – שעריים	1
.3	מכבי פ"ת – שמשון	1
.4	הפ' חיפה – מכ' נתניה	2
.5	מכבי יפו – הפועל ב"ש	2
.6	הפ' ת"א – מכבי חיפה	1
.7	מכבי ת"א – הפ' פ"ת	1
.8	מכבי יבנה – הפ' ים	1
.9	הפ' חדרה – בית"ר רמלה	1
.10	הכח ר"ג – ה. השרון	1
.11	הפועל לוד – הפ' ר"ג	2
.12	בית"ר נתניה – הפ' עכו	1
.13	בית"ר ת"א – הפ' יהוד	x

מונדיאל 86 — בית 2

מכסיקו: ביתי הוא מיבצרי

מאת מיכאל קרנון

מכסיקו

כאשר מדברים על יתרון הביתיות, אין נבחרת הנהנית מכך יותר ממכסיקו. לשחקניה לא יהיו כל קשיי הסתגלות בתנאי הגובה והחום של מכסיקו סיטי, הם יהנו גם מעידוד של 110 אלף צופים בכל אחד ממישחקיה באיצטדיון "אצטקה". גם העובדה שהגורל לבית הנוח ביותר בשלב המוקדם, מוסיפה להרגשה הטובה, שאכן תעפיל מכסיקו לפחות לסיבוב השני, כפי שעשתה לפני 16 שנה כאשר אירחה את הטורניר בפעם הראשונה.

מכסיקו התכוננה למונדיאל זה בצורה היסודית ביותר וערכה 69 מישחקי מיבחן, מרביתם ללא השחקן מספר אחד, הוגו סאנצ'ס, מלך השערים של הליגה הספרדית ששיחק באתלטיקו מאדריד ובעונה האחרונה בריאל מאדריד. סאנצ'ס שנפגע במישחק גמר גביע אופ"א נגד קלן, לא שיחק בראשית השבוע בלוס אנג'לס בהפסד 0:3 נגד אנגליה. בהעדרו "אחר ממישחק זה היה הקפטן בן ה־33 תומאס בוי, עושה המישחק של מכסיקו. שחקנים בולטים אחרים – השוער פאבלו לאריוס, הבלם פליקס קרוס והקשרים האייר אגירה ומנואל נגרטה.

את הנבחרת מאמן כדורגלן עבר מבמיין של יוגוסלביה, בורה מילוטינוביץ' בן ה־41, ששיחק קודם לכן במכסיקו לפני שהתמנה לאימון. "שחקו למען העם", אומר הקפטן בוי. "אנו רוצים להביא שמחה לאנשים שנפגעו ברעש האדמה אשתקד".

עיראק

מי שראה מעל מסך הטלוויזיה את הנבחרת העיראקית במישחקיה נגד סוריה, שהכשירו את הופעת הנבחרת שלה בגמר הגביע העולמי, השתכנע כי זו נבחרת טובה ששחקניה יודעים פרק בכדורגל. אם זה יספיק במכסיקו זו כבר שאלה אחרת.

חוסר הניסיון של עיראק במעמדים כאלה עלול להיות בעוכריה. אבל שחקניה לא יוכלו להתלונן שלא הוכנו כראוי. הממשלה השקיעה רבות בהכנת הנבחרת. בראש ההתאחדות עמד עודאי חוסיין, בנו של נשיא המדינה, שאמנם התפטר לפני שבועות מיספר אבל חזר בו ויצא למכסיקו לעודד את הנבחרת בתלבושת הירוקה.

שינוי אחד של הרגע האחרון היה החלפתו של המאמן. ז'ורז'ה ויירה מבראזיל, שהצעיד את עיראק לטורניר הגמר, הודח ובמקומו מונה בראזילאי אחר, אבריסטו מאקאנוב בן ה־49, שהביא את בראזיל למוקדמות באיזור הדרום אמריקאי ופוטר ערב פתיחת התחרויות.

השחקנים הבולטים של עיראק הם השוער הקפטן רעאד חמודי בן ה־29, הבלם חליל מהאמר עלאווי, החלוץ חוסיין סעאד שהבקיע 86 שערים במדי הנבחרת. הקשר עלי חוסיין והכוכב העולה אחמד ראדי בן ה־22.

פאראגוואי

כאשר הופיעה פאראגוואי בפעם האחרונה בטורניר הגמר ב־1958, היה קייטאנו רה החלוץ המרכזי שלה. הוא זוכר היטב את המישחק הראשון בשוודיה, כאשר נבחרתו הובסה 3:7 ע"י צרפת. היום, בגיל 50, הוא מאמנה של הנבחרת. "מישחק הפתיחה הוא המשמעותי ביותר", אומר רה. "אם ננצח את עיראק נעלה לסיבוב השני".

פאראגוואי לא הרשימה במישחקים המוקדמים משום ששיחקה בהרכב חסר. שישה משחקניה הטובים ביותר משחקים במדינות אחרות. כוכבה הגדול הוא חוליו־סזאר רומרו בן ה־28, שזה שבע שנים אינו משחק בארצו. תחילה הופיע בניו־יורק קוסמוס ולאחרונה הוא מכבב בקבוצה הבראזילאית פלומיננזה ונבחר כדורגלן־השנה באמריקה הלטינית. רומרו הוא מלך השערים של הנבחרת ומצטיין גם בהכנת מצבי הבקעה לחבריו. חלוץ אחר, רוברטו קאבאניאס, משחק בקולומביה והקשר אדולפינו קאנייטה ידגים כשר בבית מאוחר והוא משחק בקבוצה המכסיקאית קרוס אזול.

בלגיה

לאיש אין ספק, שבלגיה היא אחת הנבחרות המנוסות ביותר שתשחק במונדיאל. אבל רק מעטים מאמינים כי תרחיק לכת, בעיקר בגלל אופיים של שחקניה ובעיקר בגלל חוסר המזון שלה.

לבלגיה אחת מחוליות הקישור הטובות במונדיאל. הקפטן פראנקי ורקאוטרן בן ה־31, יאן קלמאנס בן ה־29 והנה ואנדראיקן בן ה־33 משתפים פעולה עם ילד־הפלא, אנצו שיפו בן ה־19. גם בעורף שחקנים מנוסים בראשותו של השוער המצוין ז'ן־מארי פפאף, המגן על שערה של אלופת גרמניה באיירן מינכן; המגינים מישל רנקין ואריק גרטס, הבלם לואי ז'רארד ניחן בכוח. בכבוד כלל ארווין ואנדנברג וניקו קלאסן.

בלגיה היא הנבחרת המבוגרת ביותר שתשחק במכסיקו ויש לה יחוד – הבלם הוגו ברוס בן ה־34 יהיה השחקן היחיד במונדיאל ששיחק במכסיקו כבר לפני 16 שנה. גי תיס בן ה־63 יהיה המאמן המבוגר ביותר.

אחרי ניצחון גדול 68–76 אמש על בולגריה

אתונה, אנו חוזרים ב־1987

בריסל

מאת יהושע שגיא
שליח "הארץ" לבלגיה

אנטוורפן (מיוחד ל"ספורט הארץ"). אני יודע שהראש של כולכם עכשיו בכדורגל (חן ליפין: "אתם בהיסטוריה של הפועל ת"א? ההישג של הכדורסל גדול הרבה יותר"). אבל הייתם צריכים לראות כאן את נבחרת הכדורסל הישראלית, כולה מיוזעת, ניצבת במרכז המגרש, כולם מושיטים ידיים והיא שואגת בקול גיבור ישר־אל, כדי להאמין שאכן ניצחנו את בולגריה 68–76 (39–35) בקרב דרמטי וקשה ביותר שהבטיח לנו את החזרה לדרג א' האירופי. בשנה הבאה באתונה, נהיה שוב עם כל הגדולים.

הייתם צריכים לראות את הפרצופים המאושרים. לשמוע את צביקה שרף אומר לעיתונאים: "לפני שאני מדבר תבואו צלצלו לאשתי והודיעו שעשינו זאת". עכשיו אין למישחק נגד הולנד הערב (19.00 שעון ישראל) שום חשיבות מבחינתנו וזה בעצם כל מה שרצינו.

זה אולי נראה לכם קל, אבל אל תשכחו שמול הבולגרים כבר הפסדנו בעבר 10 פעמים וניצחנו רק חמש. אמש עשינו את הניצחון השישי, אולי החשוב מכולם, במישחק שהיה המכפך והטבלה עברה בו מצד אל צד פעמים רבות. "הטורניר הזה היה קריעת ים סוף עם 8 משחקים ב־9 ימים, וכאשר הוציאו לנו את לאסוף בחמש עבירות 6.30 דקות לסיום הייתי צריך להכניס את תומר שטיינהאואר הצעיר וחסר הניסיון, במקום ניר רכליס הסובל בגבו, וששתי מאוד מהתוצאה" דברי המאמן שרף, שבוודאי ידע שגם רבים ביציע סבלו מדופק מוגבר.

זה היה מסוג המישחקים בהם עובר כל הלב, שכוססים בהם ציפורניים. זה מישחק לבעלי לב חזק ועצבים בריאים. כיוון שכל אחד יכול להתמוטט בקלות.

המפתח לניצחון שלנו היה ארזן בעל הבית, חן ליפין, ששיחק 40 דקות מצויינות, החזיק בכדור האט את הקצב, כדי לאפשר ללאוון מרסר המצוין ("אני מת, אני הרוג, לא יודע איך שיחקתי עם גב תפוס כזה"), אבל על סף התמוטטות, לתת עוד 40 דקות בלתי נשכחות, עם ארבעה גגות, 23 נקודות, המישחק טוב מאוד מתחת לסל (4 ריבאונדים הגנה, 4 התקפה). הפיזיותראפיסט משה ארזנר היה צריך לעסות את גבו של מרסר במהלך המישחק, ומדי פעם נראה כאילו הענק השחור הולך להתמוטט, התקשה לחזור מצד אחד לצד האחר של המגרש, אבל בסופו של דבר גם הוא עשה זאת. וכאשר יש לך מוביל ומחזיק כדור כמו ליפין, אפשר לעשות הכל.

הפעם התבסס שרף על החמישיה הרגילה שלו (לאסוף, דניאל, שפץ, ליפין, מרסר). אח"כ הכניס את זלוטיקמן במקום שפץ, ולבסוף את שטיינהאואר במקום לאסוף ובשניות האחרונות גם את גורדון כדי להחזיק בכדור. הנה דווקא גורדון קלע בשניית הסיום סל של שלוש נקודות, כמעט בסיגנון של לר־מישל סגל, כדי להקפיץ את המשלחת הישראלית הנרגשת וזה מומנט שיכרון הניצחון הגדול. גם מוטי דניאל שיחק 40 דקות והיה הפעם יעיל מאוד, ממש מצוין. האמיר לאסוף, שאולי נראה קצת גמלוני בתנועותיו, היה יעיל מאוד, לא רק בגלל 15 הנקודות שלו. והוא בסך הכל אחד ממצטייני הנבחרת הישראלית בטורניר זה.

כאשר עלינו ליתרון 13 נקודות בדקה ה־14 (35–22), נזכרתי ששרף סיפר לי כי באליפות אירופה האחרונה הובלנו על הבולגרים ב־15 נקודות ולבסוף הפסדנו. ואמנם בדקה ה־28 שוב הובילו הבולגרים (53–51) והיתה הרגשה כבדה שהיתרון שלנו שוב עומד להישמט, כיוון שלבולגרים היה ברור, כי הפסד לישראל ימנע מהם להיות בין ארבעה הראשונים בטבלה, דבר המסכן עתה את שובם לדרג א', למרות שתפסו את המקום השמיני באליפות אירופה [illegible].

כמה מספרים לחובבי הסטאטיסטיקה: קטפנו 37 ריבאונדים (27 הגנה, 10 התקפה) לעומת 26 של בולגריה (22 הגנה, 4 התקפה) וב־

ישראל – בולגריה
68–76 (35–39)
● המצטיין: חן ליפין
● לישראל קלעו: מרסר 21, לאסוף 15, דניאל 12, שפץ 10, ליפין 7, שטיינהאואר 6, גורדון 3, זלוטיקמן 2.
● לבולגריה קלעו: אפטימוב 19, אמיזוקוב 16, אנגוב 14, איליב 12, קסאב 2, קולב 2.
● שופטים: דובניס (יוון), דיך (פולין), 1000 צופים באולם ארנה באנטוורפן.

אחוזי הקליעה היו לנו 47% מהשדה (34 מ־71) ו־37% מעונשין (6 מ־16), לעומת 40% מהשדה של בולגריה (29 מ־71) ו־60% בעונשין, 10 מ־15. 80 שניות לסיום היה לנו יתרון 4 נקודות בלבד (70–66) אבל מרסר העלה ל־72–66 כשנותרו 57 שניות לסיום. הוסיף זריקת עונשין וקבע 73–66. כאן הכניס שרף את גורדון כדי להחזיק בכדור. ניסינו להקפיא את הכדור וליפין איבד אותו 46 שניות לסיום. עבירה של דניאל. אנגוב זרק שלוש פעמים והכניס רק שתיים 73–68. תומר שטיינהאואר זרק 13 שניות לסיום התוצאה, אבל ליפין תפס את הכדור וגורדון, בשניה האחרונה, קלע סל של שלוש ממחצית המיגרש.

זה היה משהו. בשביל רגעים כאלה כדאי לנסוע לחו"ל עם נבחרת הכדורסל. סוף סוף יש נחת, איזו נחת. הלוואי על כל הנבחרות היוצאות לחו"ל.

. תוצאות אחרות אתמול: רומניה – שוודיה 90–71, פולין – פינלנד 103–95, הולנד – טורקיה 77–61.

שלוש נבחרות הבטיחו אפוא את עלייתן לדרג א': ישראל, פולין ורומניה. העולה הרביעית תיקבע היום בין הולנד ובולגריה. הולנד מתמודדת נגד ישראל (19.00), ובולגריה נגד פולין (17.00). המישחקים האחרים לא יקבעו דבר: רומניה – טורקיה, פינלנד – שוודיה.

הטבלה

.1	ישראל	6	467–515	11
.2	פולין	6	480–544	11
.3	רומניה	6	512–506	10
.4	הולנד	6	450–455	9
.5	בולגריה	6	466–483	9
.6	שוודיה	6	474–428	8
.7	פינלנד	6	532–491	7
.8	טורקיה	6	456–415	7

מישהו שמע על אנטוורפן?

על רגל אחת

מאת מיכאל קרנון

בבלומפילד היו אתמול צוותי ענק של הרדיו והטלוויזיה. גם למכסיקו יוצאים רבים לדווח לעם ישראל על מישחקי גמר הגביע העולמי.

אבל בליאז' ובאנטוורפן לא היה אפילו נציג אחד של רשות השידור, למרות שמופיעה שם הנבחרת הלאומית של ישראל בכדורסל בתשעה מישחקים בטורניר רשמי – אליפות אירופה דרג ב'.

אילו לפחות טרחו העורכים והכתבים, האחראים על מערכות הספורט של הטלוויזיה והרדיו, לדווח לצופים ולמאזינים על תוצאות המישחקים באורח שוטף ומהיר, דיינו. אבל כל מי שציפה לשמוע בליל שבת את תוצאות המישחק נגד פינלנד, נחל מפח נפש. הטלוויזיה לא הזכירה דבר במהדורות החדשות המאוחרות, שהחלה ב־13 דקות אחרי חצות. גם הרדיו לא הזכיר מילה במהדורות החדשות הגדולות שלו. [illegible] עד 22.30 [illegible] הידיעה הראשונה היה בשבת בבוקר, במהדורות החדשות של השעה תשע. אכן, זריזות מפליאה.

פינלנד לא היתה מכשול

מאת יהושע שגיא
שליח "הארץ" לבלגיה

אנטוורפן (מיוחד ל"ספורט הארץ"). פינלנד היתה בליל שבת יריב נוח לישראל להתאושש מאכזבת ההפסד ערב קודם לכן לרומניה. תוך הפגנת מישחק קבוצתי טוב, יכולת לחימה והצגה בידית של לאוון מרסר – חזרה ישראל לראש בית המוקדמות אחרי שהביסה את הפינים בהפרש 18 נקודות (87–69), אחרי שנהנתה כבר מיתרון של 22 נקודות במישחק, שאף לרגע לא היה ספק מי יזכה בו.

הפינים הובילו רק פעם אחת בכל מהלך המישחק, מסל פתיחה 2:0, ורק בדקה ה־9 הצליחו לכפות עלינו שוויון רגעי (21–21). אחר כך מצאו את עצמם רודפים בנואשות אחרי יתרון ישראלי שגדל והצטמק בהתאם לטיב המשחק שלנו.

שוב שיתף המאמן שרף את כל הצוות מלבד ניר רכליס, שנותר במלון בגלל מיחושים בגבו וכן עמוס פרישמן. "גם עדי גורדון צריך לרכוש ביטחון", אמר שרף, ששיתף את הרכז החיפאי 13 דקות, כאשר שאלתיו מדוע לא שיתף את פרישמן. המצטיינים בצוות הישראלי היו שוב שני הגבוהים, לאוון מרסר והאמיר לאסוף. השאלה היתה אם שיתופם של השניים 39 דקות לא יפחית מכוחם לפני המישחק הגורלי במוצאי שבת עם בולגריה, שניצחה בליל שבת 78–70 את הטורקים. המאזן הסטאטיסטי של לאוון מרסר מרשים ביותר: הוא קלע 8 מ־14 מהשדה (57%), 5 מ־5 מעונשין (100%), קטף 14 ריבאונדים (10 הגנה, 4 התקפה), הרשים בכמה הטבעות מלהיבות, אף יותר מזה ב־5 גגות שהקפיצו את האוהדים היהודים ממקומותיהם. בסך הכל סחף מרסר את הצוות הישראלי במישחק לחימה מצוין, ורק בסיום ניכר כי הוא מגיע באפיסת כוחות.

בסך הכל התאוששו הבחורים שלנו יפה מההפסד לרומנים (שהובסו בליל שבת על ידי פולין 107–84). המאמן שרף אמר: "לא שיחקנו נגד הפינים בשיא הכושר, אבל עשינו עבודה טובה בהגנה, כיוון שקשה לשמור על הפינים המצוינים כל העת מהחוץ. אני מצטער שלא הספקתי לאפשר למרסר ולאסוף מנוחה מספקת. אך זה היה מישחק שאסור היה להתבכיין בו".

לחובבי הסטאטיסטיקה: אחוז הקליעה של ישראל מהשדה היה 52 (35 מ־67) לעומת 39% של הפינים (31 מ־79). בעונשין – 87% לישראל (14 מ־16) לעומת 50% לפינים (5 מ־10). 40 ריבאונדים לישראל (32 הגנה, 8 התקפה) לעומת 28 לפינים (17 הגנה, 11 התקפה). אני חושב שהמספרים הללו אומרים את הכל, ומסבירים בצורה ברורה מדוע זכתה ישראל בניצחון כל כך משכנע. זה 10 כלה ב־14 מיפגשים עם הפינים.

שוודיה רשמה הפתעה שניה בקבוצתה כאשר גברה על הולנד 81–74.

ישראל – פינלנד
69–87 (36–47)
● המצטיין: לאוון מרסר.
● לישראל קלעו: מרסר 21, זלוטיקמן 19, שפץ 18, לאסוף 13, דניאל 9, ליפין 4, רוזנברג 3.
● לפינלנד קלעו: פקונן 20, מרטילה 11, פטילה 10, קליטנה 9, סלמי 7, ראיסינגן 6, לסונן 4, לדס 2.
● שופטים: מאיניני (צרפת), טוצ'ב (בולגריה), 500 צופים באולם ארנה באנטוורפן.

ההכנסה בבלומפילד 230 אלף דולאר

מלבד הזכיה בתואר האליפות עשתה אתמול אגודת הפועל תל־אביב הכנסה שמנה באיצטדיון בלומפילד – 200 אלף דולאר ממכירת כרטיסים ועוד 30 אלף דולאר מהטלוויזיה על זכויות השידור.

שידור זה התאפשר רק אחר כך בערב שבת בהתערבותו של יו"ר ועדת הספורט של הכנסת, פנחס גולדשטיין. זאת לאחר ויכוח נוקב בין אנשי הטלוויזיה וההתאחדות לכדורגל שתבעו סכומי כסף עבור זכויות השידור. בסופו של דבר סוכם שהטלוויזיה תקרין תשדירי שירות מטעם ההתאחדות לכדורגל.

40 אוהדים נזקקו לעזרה ראשונה כתוצאה מפגיעות, היסטריה ופציעות. כולם טופלו במקום ע"י צוותי מד"א מתנדבים. 4 מתפנים פונו לביה"ח איכילוב במצב של היסטריה.

המשטרה עצרה ספסרים וכייסים

(ע). אנשי משטרה שהופקדו על שמירת הסדר באיצטדיון בלומפילד עצרו במהלך המישחק ארבעה ספסרים שמכרו כרטיסים במחירים מופקעים.

כן נעצרו שני כייסים שפעלו ביציעים וארבעה שפרצו לכלי רכב חונים [illegible]. בהם שלושה קטינים.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בהיעדר פעולת החייאה ראשונית לא ניתן היה להציל נער־הישיבה

על כך מסר דובר מד"א ★ שני צוותי אמבולנס ניסו במשך כחצי שעה להחיות את הנער ★ שוחרר החשוד בגרימת מותו של שמואל נימני בן ה־15 וחצי

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

תלמיד ישיבה בן 17, החשוד בגרימת מות חברו לישיבה, שמואל נימני בן ה־15 וחצי, בירושלים, בקטטה שפרצה אור ליום ו' בישיבת תפארת משה בבית־וגן שבה למדו, שוחרר ביום ו' בערבות לאחר שנחקר במשטרה והובא בפני שופט. החשוד יישהה בשבועיים הבאים במעצר־בית בבית אחר, במרכז הארץ. חוקרי המשטרה סבורים בשלב זה, כי מותו של תלמיד הישיבה נגרם בשוגג, כשנפל ספסל נחבט או נפגע בתוך הקטטה. ביחוד לעמדת המשטרה, ועל־פי בקשת בני משפחתו של הנפטר, הוציא בית המשפט צו האוסר את נתיחת הגופה.

בעקבות ריב של שטות
כיפר אחד המתגבים בישיבה, גרשון יצחקי: "הנערים למדו עד שעה מאוחרת בלילה. סמוך לשעה אחת אחר חצות הם עלו לישון בחדריהם שבקומה השניה. היו איתם שלושה מדריכים. שמואל נימני והנער השני רבו ביניהם על דבר של מה בכך. זה היה ריב רגיל בין נערים, שמתרחש לפעמים בפנימיות ושמקורו אולי במעשה קונדס או שטות. התפתחה תיגרה ושמואל נימני קיבל מכה ונפל. לא מדובר במכות רצח, אפילו לא במכות רבות. המדריכים הגיעו למקום לאחר שהחלה התיגרה, לא הספיקו להפריד ביניהם".

אחד המדריכים שהיה במקום הוא אחיו של הנפטר. הוא ניסה להגיש לו עזרה עד שבא האמבולנס.

שמואל נימני הוא בן למשפחה חרדית בירושלים. בישיבה הוא נחשב לנער שקט ולתלמיד טוב. הוא עמד לסיים השנה את לימודיו בישיבה. גם הנער החשוד בגרימת מותו, נחשב — לדברי המדריכים — לנער טוב, שלא היה מעורב בעבר בפריצות אלימות.

בעקבות האירוע יבדקו בישיבת תפארת משה את האפשרות להעביר קורסים להחייאה לתלמידים ולמורים, כפי שהדבר נעשה בישיבות אחרות ובבתי־ספר חילוניים.

מסתבר, כי במשך כעשר דקות, מרגע שהתמוטט הנער שנפגע ועד שהגיע לישיבה צוות אמבולנס של מד"א, לא נעשה לשמואל נימני טיפול החייאה על־ידי תלמידים או מדריכים בישיבה, שלא ידעו להגיש לנפגע עזרה ראשונה.

דובר מד"א, מכה דיין אמר ביום ו', כי שני צוותי אמבולנס — אחד מהם לטיפול נמרץ — ניסו במשך כחצי שעה להחיות את הנער, אך מאחר שלא נעשו פעולות החייאה ראשוניות בדקות הראשונות הקריטיות, עלו מאמצי ההחייאה בתוהו.

הומר חמי הורש, המבצע את המעצר נבר. איוואן דמיאניוק העצור בישראל. כמי שהפעיל את תאי־הגזים במחנה טרבלינקה, שם נספו יותר מ־800 אלף יהודים, הוגש ביום ו' לשופט בית־המשפט העליון יעקב מלץ. השופט הורה להאריך את מעצר החשוד בי"ב חודשים נוספים. בדיון הבהיר נציג התביעה, כי עדים זיהו את העצור כ"איוואן האיום", במסגרת מסדרי זיהוי של תמונות. (בצילום — דקה לאחר צו הארכת המעצר ולפני החזרתו לתאו, העציר שב לאוקיס. צילום עודי קרן)

3 מיליון דולר יושקעו בפרסומי־תדמית באירופה

מסגרת התקציב לכל אחת מהמדינות בהן יערכו מסעי הפרסום אושרה ע"י נציגי הגורמים הממנים — משרד התיירות והתאחדות המלונות

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ"
לענייני תיירות

כשלושה מיליון דולר יושקעו במסעי פרסומת תדמית באירופה בשנה הקרובה על רקע אירועי הטרור האחרונים. לסופר "הארץ" נודע אמש, כי מסגרות התקציב לכל אחת ממדינות אירופה בהן יערכו מסעי הפרסום, אושרה בסוף השבוע, בישיבה משותפת של נציגי הגורמים הממנים משרד התיירות והתאחדות המלונות שהתקיימה בתל־אביב.

לפי התקציבים שאושרו יושקעו במסעי הפרסום בסקנדינביה 262 אלף דולר, באנגליה 600 אלף דולר, בגרמניה 850 אלף דולר, בצרפת 700 אלף דולר, ובאיטליה 100 אלף דולר. פרט לתקציבים אלה יושקעו עד 75 אלף דולר באוסטריה ו־80 אלף דולר בשווייץ במסגרת פרסומת מכר בשיתוף עם גורמי תיירות מקומיים. טרם אושרה מסגרת התקציב בסך 200 אלף דולר למסע פרסומת תדמיתי בשווייץ.

תינוקת בת יום נמצאה מתה באסלה בבית אמה בנתיבות; אמה בת השישים של היולדת ואחיה נעצרו

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

שופט בית־משפט השלום בבאר־שבע, ידין טימור, הוציא ביום ו' צו לנתיחת גופתה של תינוקת בת יומה על מנת לברר את סיבות מותה, אחרי שנמצאה באסלת שירותים בבית אמה בנתיבות.

השופט קבע, כי יש יסוד סביר לחשש, שהמוות נגרם בעבירה. הוא הורה לא להביאה לקבורה לפני שתנותח גופתה.

אמה של היולדת, שאינה נשואה ושמסרה למשטרה, ואחיה, נעצרו להמשך החקירה.

היום ב־ים — פרסי קרן וולף תשמ"ו

(עש"ת למ"מ). פרסי קרן וולף לשנת תשמ"ו יוענקו ביום ראשון אחר הצהרים בטקס ממלכתי, שיתקיים במשכן הכנסת בירושלים במעמד נשיא המדינה מר חיים הרצוג, יו"ר הכנסת מר שלמה הלל, וסגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, מר יצחק נבון, על כך נמסר בהודעת דובר משרד החינוך. הפרסים יוענקו לעשרה מדענים מן השורה הראשונה בעולם בתחומי החקלאות, הרפואה, הכימיה, הפיסיקה, המתימטיקה והאמנות. סכום הפרס 100 אלף דולר.

תנובה זוכתה ונקבע: חדירת העכבר לשקית חלב בתהליך הייצור אינה אפשרית

(ע). שופט השלום החיפאי ראובן ברזורין החליט ביום ו' לזכות את מחלבת תנובה בחיפה מחמת הספק, מאשמת ייצור שקית חלב שהכילה בתוכה פגר של עכבר.

המחלבה הובאה לדין לאחר שבחודש נובמבר 1983 גילו בני משפחה, תושבי קרית ביאליק, עכבר מת בשקית חלב שקנו לבנם.

כוחות הביטחון ברצועת עזה חשפו:

מנהרה באורך 2.5 מטר קישרה בין שני צידי הגבול ברפיח

בוצעו בה הברחות סמים באמצעות גיגית ★ בשבועיים האחרונים נחשפו חוליות מחבלים שביצעו פיגועים

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

כוחות הביטחון ברצועת עזה חשפו בשבוע שעבר ברפיח מנהרה באורך 2.5 מטר אשר קישרה בין בית בצד הישראלי של הגבול לבין בית אחר בצד המצרי. דרך המנהרה הועברו סמים לשטח ישראל. המבריחים נהגו להניח את הסמים בתוך גיגית פלסטיק קשורה בחבלים, ולפי אות מוסכם הועברה הגיגית מצד לצד. לסופר "הארץ" נודע, כי בעלי הבית בצד הישראלי נעצרו לחקירה, והמבריח יועבר כנראה למשטרה המצרית.

נתפסו חוליות מחבלים

כוחות הביטחון חשפו בשבועיים האחרונים את החוליה האחראית על הפעלת מטען צד ליד הישוב ניצנית ב־11 באפריל. כמו כן נתפסה חוליית מחבלים אחרת שהיתה אחראית לרצח תושב מחנה הפליטים ג'בליה ופציעתו של אחר על רקע לאומני. כמו כן חשפו כוחות הביטחון אמצעי לחימה שונים הכוללים אקדח, רימונים ושני תת מקלעים מסוג קרל גוסטב, מוסתרים בסטניים מסוה. כי החוליה הושיטת אמצעי הלחימה המחבלים תגיד באותו משמעותי את כשות הפיגועים ברצועת עזה שבחודשים האחרונים אירעו מידי יום ביומו.

עיריית חיפה מגיבה על הפרסומים:

"לא שילמנו 200,000 דולר 'מתנת פרידה' לגזבר שפרש"

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

גזבר עיריית חיפה לשעבר, גבריאל ברוך, שפרש לגימלאות, מקבל מענק ועילה המקובלת לגבי עובדים במינהל הציבורי במעמדו. כך טוען דובר עיריית חיפה יוסי בר, בתגובה על הפירסומים בסוף השבוע בדבר מתנת פרידה שהוענקה כביכול לגזבר עם פרישתו.

לדבריו, שפרש לגימלאות לאחר 42 שנות עבודה, מתוכן 20 שנה כגזבר, הועסקה לפני פרישתו דרגת מנכ"ל. לטענת דובר עיריית חיפה, נהוג הדבר בשלטון המקומי ואף ברשויות קטנות מזו של חיפה.

על־פי ברישת העירייה, נערכו הסדרי פרישתו של ברוך במסגרת החוק והנהלים המקובלים של עובדי ציבור. לדבריה, מקבל ברוך מענק פרישה ולא קיבל כל מענק מעבר לתשלום חודשי תמורת חופשות שלא ניצל בשנות עבודתו. וכן סכום השווה לחצי 7 משכורות חודשיות רגילות. כסכום הסכום שעבר מעבר ל־32 שנות העבודה שויו אותו ביציאה לגימלאות. זכויות אלו ניתנות, לדברי דובר עיריית חיפה, לכל פקיד — גם זוטר — לפי החוק. גבריאל ברוך הציע למפרסמי הידיעות על אודותיו, לבדוק איתו או בלעדיו את תיקו במשרד מס הכנסה בחיפה, וכן את תיקו האישי בעירייה.

מאסר ע"ת וקנס למפגין באורח בלתי חוקי ליד "היכל" בפ"ת

משפט הרב הראשי של פתח תקוה, ברוך שמעון סלומון, והרב חיים וולקין שהואשם גם בתקיפת שוטרים — ב־20 ביוני

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בשרון

חודש מאסר על תנאי לשלוש שנים ומאתיים וחמישים שקלים קנס הטיל ביום שישי שופט בית משפט השלום בכפר סבא, אהרן כהן, על משה איזנברג, שהורשע בהתקהלות הפגנה לא חוקית ברחבת קולנוע היכל בפתח תקוה.

איזנברג הורשע על פי הודאתו בהשתתפות בהפגנה, שהתקיימה ב־18 באפריל ובה נעצרו גם הרב הראשי של פתח תקוה, הרב ברוך שמעון סלומון והרב חיים וולקין, שהואשם גם בתקיפת שוטרים. משפטם נדחה ל־20 ביוני, משום שעורך דינו של סלומון, לינצר, יצא בחופשה בנסיבות אישיות לחו"ל. גם משפטו של הרב נדחה לאותו תאריך.

חזר בו מכפירה

איזנברג הודיע בראשית הדיון, שהוא חוזר בו מכפירתו ומודה בכתב האישום. כן הגיש לשופט מכתב. בטיעונים לעונש אמרה התובעת, רינה לוי, כי מדובר בזלזול בחוק וגם במאבק על שמירת השבת צריך להתבטא במסגרת החוק. היא דרשה להטיל קנס כספי גבוה ומאסר על תנאי לתקופה מירבית, על הנאשם.

השופט כהן קבע, כי הנאשם הורשע, לאחר שהודה בהתקהלות לא חוקית.

עוד ציין השופט בגזר הדין, כי "לא אכנס לשאלה, אם יש או אין מקום לשמור את השבת ולא לנתוח ערכי הדמוקרטיה, אך עם זאת", קבע השופט, "יש צורך בהתרעת הציבור".

הרב סלומון התעקש לפני השופט, כי משפטו יתקיים ביום שישי, אלא שהתביעה הגרה זה סבירות, כי היא מתנגדת להפריד בין הדיונים.

השופט הדגיש, כי לא עומדת לשאלה אם יש או אין לשמור את השבת, וכי לא ייכנס לניתוח ערכי הדמוקרטיה.

מפגיני שבת בפ"ת חצו את קו החצות

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בפתח תקוה

. חברי הועד הראשם רבה הראשי של פתח תקוה הרב ברוך שמעון סלומון הופיעו בליל שבת האחרון ברחבת בית הקולנוע היכל באחת עשרה ושלושים, ולא כהרגלם בעשר ושלושים, כנראה בעקבות השינוי שבהפעלת שעון הקיץ. רק ל־49 איש איפשרה המשטרה להגיע אל הקולנוע ולהלל ולזמר במקום.

מפקד מרחב השרון ניצב משנה ניסים מעוז התריע, כי זו הפעם האחרונה שהם עוברים על החוק האוסר הקמת רעש לאחר השעה 12 בלילה. ואכן אנשי הרב עזבו את המקום בהבטיחם כי בשבוע הבא, אם ירצה השם כמובן, ישתנה המצב.

גוראל ביטל דו"חות־שבת

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

ראש העיר חיפה, אריה גוראל, הורה מיד לאחר שובו ארצה ביום ו' לבטל דו"חות שנרשמו ביום שישי שעבר לבעלי בתי הקולנוע על ידי פקחי העירייה. במקביל הורה גם שלא להגיש דו"חות לבעלי בתי הקולנוע בליל שישי האחרון.

"אני מצטער על הדו"חות שהוגשו בעת היעדרי ויותר לא יירשמו דו"חות", אמר גוראל אתמול, בתשובה לשאלת "הארץ". הדו"חות הוגשו על ידי ממלא מקומו, שמעון רוזיק, על פי תביעת נציג הדתיים בעירייה.

פרס נועד עם בכירים בניסיון לקדם פרוייקטים רבי היקף בת"א

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

ראש הממשלה, שמעון פרס, נפגש ביום שישי עם השרים הכלכליים, עם נציגי עיריית תל אביב ומינהל מקרקעי ישראל בניסיון לקדם שורה של פרוייקטים רבי היקף בתל אביב כחלק ממאמץ הצמיחה במשק.

נמסר כי הכוונה לנסות ולקצר תהליכים ביורוקרטיים, להפנות משקיעים דרך כוח המשימה וסיוע ממשלתי נוסף.

המדובר בקידום הפרוייקטים הבאים: הקמת פארק תעשיות עתירות מדע סמוך לאיצטדיון יד אליהו; מרכז ספורט סמוך לאיצטדיון; פרוייקט מרכז השלום למשרדים ומסחר בדרום הקריה ומרכז יפו. עלות כל אחד מהפרוייקטים הללו עשרות מיליוני דולרים. כן סוכם להקים ועדה שתבחן אפשרות מציאת פתרון לבעיית התחנה המרכזית החדשה.

עורך את העמוד: חיים טל.

חבילת נופש מדהימה באילת במחירי מבצע

★ נסיעה באוטובוס ממוזג ומפואר עם ארוחות בוקר ועתונים
★ שייט באכסה עם ארוחות צהריים
★ רכב שכור באילת (לפי הזמנה - לא כולל ק"מ וביטוח)
★ פנקס הנחות למסעדות ולמתקני נופש באילת
★ 3 או 4 לינות בבתי המלון באילת

פרטים והרשמה: טיולי הגליל:
תל־אביב, רח' הירקון 142 טל' 221372, 225817, 250651, 220519
חיפה: בן־יהודה 24 טל' 203311
ירושלים, רח' בן סירא 3 טל' 02-246358
טבריה, רח' הירדן 10 טל' 067-22660, 067-20550, 067-20330

זה לא באויר-זה צרטרס ❊ טיולי הגליל

מנורות בדניש

דניש מציגה מבחר מנורות איטלקיות מתוצרת 'FLOS-ARTELUCE-LUMINA
יצרני גופי התאורה המובילים בעולם.

המבחר הוא עשיר, מגוון ומתאים לכל מטרה: לדירות ובתים פרטיים, למשרדים ובנייני ציבור. מנורות פנים דירתיות ומנורות חוץ לגנות, גינות ושטחי ציבור.
כל הדגמים בעיצובים יחודיים ובלעדיים ובטכנולוגיה החדישה ביותר.

הכנסו לאחת מחנויות דניש ברחבי הארץ לקבל יעוץ אישי, הדרכה ועזרה בתכנון התאורה בביתכם על ידי צוות מקצועי.

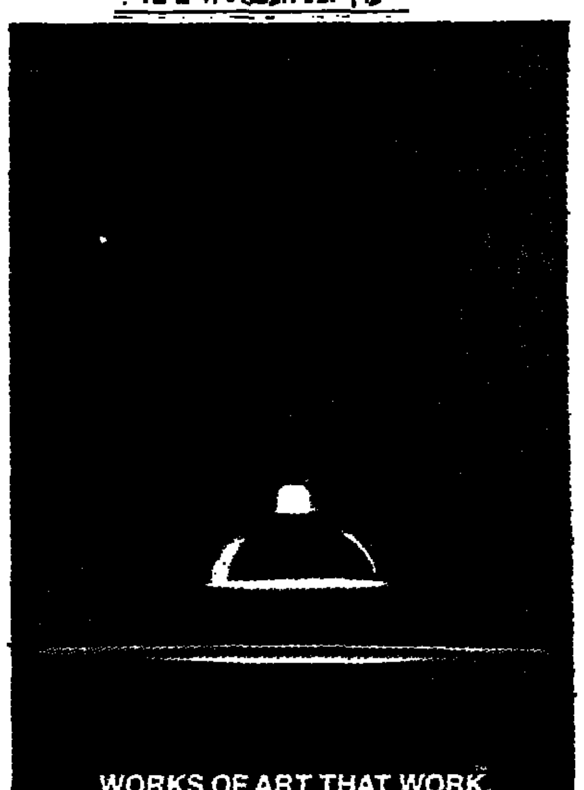

דניש

חנויות: תל-אביב: כיכר המדינה - פינת ויצמן ר"ג: דרך זבוטינסקי 104 ירושלים: רחוב שמאי 16 חיפה: כיכר סטלה מאריס, כרמל צרפתי באר-שבע: רחוב חברון 4

arteluce FLOS lumina

בנק ישראל מציע:

שג"א גליל

השקעה צמודה נושאת ריבית ניתנת למימוש בכל עת

ביום שני, 26 במאי 1986, יוצעו במכרז האגרות הבאות:
(הזיכוי הכספי ייעשה רק ב־27.5.86)

אגרות חוב צמודות למדד המחירים לצרכן כולל מדד החודש האחרון (בעיקר 5)

סדרה		סכום מוצע (מליוני שקלים חדשים)	מחיר מינימום	פדיון
"שגיא"	4205 ד'	25	89%	בתום 6 שנים
"גליל"	3757 ד'	25	85%	בתום 10 שנים

הסדרות צמודות למדד המחירים לצרכן שיפורסם עבור חודש מאי 1986 והפדיה ביום העסקים האחרון של חודש מאי.
אגרות החוב ישאו ריבית 4.25% לשנה.
הריבית תשולם בשיעורים שנתיים ביום העסקים האחרון של חודש מאי בכל שנה החל מחודש מאי 1987.
המדד הנוסף (בעיקר 5) על הריבית והקרן יצטבר בתנאי הקרן וישולם באמור בדרכי תשלום הריבית ובדרכי פדיון הקרן בתקנות מילווה מדינה סדרות מסוג "שגיא" ו"גליל".
הסדרות תרשמנה למסחר בבורסה תוך שבועיים מיום פרסום מדד המחירים לצרכן לחודש מאי 1986.
ההזמנות יוגשו לבנק ישראל ביום 26.5.86 במחירים שלא יפחתו ממחירי המינימום הנ"ל ולא יעלו על 110% מהשווי הנקוב. מחיר המכירה שיקבע במכרז יהיה אחיד, כאמור בתקנות מילוות מדינה (מכרזים).
פרטים מלאים ורכישה בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.
התנאים המחייבים של הנפקות אלו נקבעו בתקנות מילוות מדינה (סדרות מסוג "גליל" ו"שגיא") ובתקנות מילוות מדינה ("מכרזים").

★ שג"א ★ גליל ★ אדמון ★ רמון ★ גלבוע ★ – ניירות הערך של המדינה

לשכת הפרסום הממשלתית

לד"ר ג'ורג' ס. וייז

יו"ר כבוד של מועצת המנהלים של חברתנו.
נגיד אוניברסיטת תל־אביב ואזרח כבוד של העיר. ברכותינו הלבביות בהגיעך לגבורות

קבל נא מיטב איחולינו לאורך ימים ולהמשך פורה של פעלך המבורך לטובת הכלל ולרווחת הציבור ולקידום מוסדות התרבות בישראל

כה לחי!!

מפעלי ניר אמריקאיים ישראליים בע"מ
מועצת המנהלים
צוות מנהלי החברה
וציבור העובדים

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לחינוך מבוגרים
"שרשים"
מרכז לימודים יהודיים

במסגרת הסדרה "פולמוסים ביהדות"
סמינר מיוחד

"פולמוס החסידות"

חג השבועות, צפת, ה'־ז' סיון תשמ"ו, 12–14.6.86

פולמוס החסידות: חרם וגירוש... איסור מסחר... ביטול שידוכין... גירוש רבנים מפורסמים ממשרתם... שריפת ספרים בפומבי... מלחמת דת... הלשנות ומסירות...

המרצים בסמינר: פרופ' יואב אלשטיין
ד"ר נחום אריאלי
ד"ר אלי בן־גל
ד"ר זאב גריס
ד"ר חננאל מאק
ד"ר מרדכי פכטר
מר אלחנן ריינר

פרטים והרשמה:
אגודת "שרשים", טל' 02-639634, 02-663194
"מועדון מטיילי מעריב". טל' 03-439207, רח' קרליבך 2, תל־אביב

הנהלת פסטיבל ישראל ירושלים 1986

מודיעה

הופעתה של רביעית גוארנרי בוטלה. במקומה תופיע רביעיית אלבן ברג.

הכרטיסים ל־24.5 ול־26.5 כוחם יפה להופעות אלבן ברג בתאריכים הנ"ל.

הכרטיסים ל־27.5 כוחם יפה להופעת אלבן ברג ב־25.5

שר החקלאות
יעקב צור
יהיה הערב אורח
"מסיבת עתונאים"
בקול ישראל, רשת ב'
בשעה 8.10
עורך ומנחה: יצחק גולן

לאורחי גן אורנים

בתקופת יריד אדם ומעונו
מתאריך 25.5–7.6.86 תהיה
הכניסה לגן אורנים משער שד' רוקח בלבד.

הנהלת גן אורנים

הקרן הקיימת לישראל **משפחות ג'יניאו ודנקנר**

מתכבדים להזמין את
תושבי עתלית, הקרובים, הידידים, הפעילים
ואת מוקירי זיכרה של

לימור ג'יניאו ז"ל

להשתתף בטכס הפתיחה של

חורשת לימור

שיערך ביום חמישי, כ' אייר תשמ"ו (29.5.86)
בשעה 3:00 אחה"צ בכניסה למושבה עתלית
(הדרך לחורשה לפי שילוט במקום).

ליו"ר מועצת המנהלים של בנק הבניה
מר אברהם שפרלינג וב"ב

קבל את רגשי השתתפותנו הכנים
באבלך הכבד על מות אמך

ברוניה שפרלינג ז"ל

נשיא מרכז הקבלנים והבונים בישראל וחברי הנשיאות

חברה לפתוח מיסדרו של
מרכז הקבלנים והבונים בישראל בע"מ
החברה הכלכלית של
מרכז הקבלנים והבונים בישראל בע"מ
"קדום" — חברה לבטוח בע"מ
סוכנויות בטוחים — בית הקבלן בע"מ
"בנין" — בנק למשכנתאות בע"מ
קרן גמולים בע"מ
קרן עזרה לחבר
ארגון הקבלנים והבונים בתל־אביב–יפו
המנהלים וצוות העובדים

NEW YORK-TEL AVIV
NON-STOP
TowerAir

אוניברסיטת תל-אביב

טקס הענקת פרס ומילגות למוסיקה ע"ש ליאון אלקלעי

ביום שלישי, י"ח אייר תשמ"ו, 27.5.86, בשעה 13.30
במרכז הסטודנטים ע"ש פורטונה דה־בוטון,
קרית האוניברסיטה, רמת־אביב

– כניסה לפי הזמנות –

כניסה דרך שער פרנקל (7) ושער 8

האסיפה הכללית השנתית של

ארגון הקבלנים הבונים בתל־אביב יפו

שהתקיימה בבית המהנדס ביום חמישי 22.5.86
בחרה את החברים הר"מ לתפקידים אלה:

יו"ר הארגון: אינג' אהרן עזיז.

חברי ההנהלה לפי סדר בחירתם:

אינג' אלברט בן דוד	אינג' קלמן מינץ
דן מנחמי	צבי ניגר
מרדכי מרדר	יחיאל לשמן
אליעזר פלנט	אביגדור סבירסקי
אביגדור פרויד	יוסף פישלר
יצחק עציון	שמואל שטיינלאוף

אריה כוהן, מזכ"ל

הארץ

יום א', כ"ז באייר, תשמ"ו
25 במאי 1986

ירושלים: רח' החבצלת 2 טל' 224245-6 ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רחוב נורדוי 20 טל' 661166-8 ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל-אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21 טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל-אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21 ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: מוטי גולן.
אין המערכת אחראית לטיבן של המודעות ואינה מחזירה כתבי-יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel — P.O.B. 233, Tel. 824261

נסים: היזהר מהדוגמא של איסלנד וארגנטינה

לפני כעשרה חודשים ביצעה ארגנטינה מהלך חד לעצירת האינפלציה. התוכנית דמתה בקווים כלליים לתוכנית שביצעה ישראל ביולי, וכתוצאה ממנה הצליחה ארגנטינה להוריד מרמת אינפלציה של 1,100 אחוז בשנה לרמה של 30 אחוז.

לכאורה, נראה היה שהצלחה מובטחת, אך בחודשים האחרונים חל שינוי. מדד מרס עלה ב-4.6 אחוזים ומדד אפריל ב-4.7 אחוזים. כלומר, ארגנטינה חזרה לרמת אינפלציה שנתית של כ-70 אחוז, ומשם הדרך חזרה אל 1,000 אחוז בשנה היא קצרה מאוד. הסיבות לעליות המחירים היו לחצי התעשיינים להפשרת הפיקוח על המחירים, כאשר מהצד השני הצליחו האיגודים המקצועיים להביא לעליות שכר משמעותיות.

באיסלנד אירעה תופעה דומה: בתחילה הצליחה התוכנית הכלכלית להוריד את רמת האינפלציה מ-120 אחוז ל-20 אחוז בשנה, אך כיום חזרה האינפלציה לרמה מסוכנת של 50 אחוז בשנה.

היום אנחנו קרובים מאוד ל"תואר" של המדינה השלישית ברשימה לארמכובות (?) זו: שנת התקציב 1985—1986 נגמרה אומנם בלי עודף ביקוש ממשלתי, עקב הגידול בגביית המיסים — חלקם חד פעמיים — ועקב הירידה בשכר ובהוצאה המקומית על ביטחון. בחזית שוק ההון היתה ספיגה, ואלו היו הסיבות המרכזיות להצלחת התוכנית לייצוב המשק.

עכשיו עומד האיזון להתערער. יש כבר חריגה של כ-200 מיליון דולר בתקציב, ויש גם החלטות שעדיין לא עברו בכנסת. מתוכננים גיוסי הון מצד המגזר הפרטי, שייפגעו באפשרות הממשלה לגייס הון מהציבור.

בשבוע שעבר החליט שר האוצר לוותר על כ-50 מיליון דולר שהיו אמורים להיגבות באמצעות אגרת החינוך וההיטל על קצבאות הגימלאים. זהו אולי צעד מוצדק כשלעצמו, אך הוא מחריף את בעיית האיזון בתקציב. אין זה קשה להסכים לטענה שמסים חדשים אינם רצויים כיום, אך בעת ובעונה אחת צריך לתת תשובה טובה לחשש מפריצת מסגרת התקציב ובתחום עומדים ישובים חקלאיים הנמצאים במשבר, מפעלים וקבלנים פרטיים, יצואנים הלוחצים על הגדלת סבסוד היצוא, וההסתדרות שמעוררת — אומנם לא בנחישות גדולה מדי — על תיקוני שכר הברוטו (?).

האחריות אומנם מוטלת על הממשלה כולה, אך שר האוצר משה נסים יודע, שכל עליה באינפלציה תיוחס, ובצדק, לכישלון האישי שלו. לפיכך עליו לחשוב היטב לפני שהוא מאשר שקל אחד נוסף לגורם כלשהו במשק.

ליקויים חמורים בתחום הטיפול בירידה

מאת גדעון אלון

"קיים פער גדול בין הצהרות של קובעי המדיניות באשר לצורך במדיניות כוללת ושיטתית למניעת הירידה, לבין גיבושה בפועל של מדיניות כזו" — זו אחת המסקנות העיקריות העולות ממחקר ביקורתי חדש על תופעת הירידה, שערכו בימים אלה ד"ר אהרון כפיר מאוניברסיטת חיפה וד"ר אשר פרידברג מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

לדעת עורכי המחקר, [illegible] מדברים על קביעת מדיניות ישימה למניעתה. הם מדגישים, כי תופעת הירידה נוגעת גם בעליות הפוליטיות והחברתיות של ישראל, ויש לכן נטייה מגמה להתעלמות מהתופעה, תוך תשלום מס שפתיים הצהרתי בנושא.

תאצ'ר עשויה להפתיע

מאת שאול צדקא

הביקור הראשון של ראש ממשלת בריטניה בישראל נועד בעיקרו לאזן את הביקורים בארצות ערב ואת מכירת הנשק הבריטי להן, אבל מי שעוקב אחר צעדיה לא יופתע אם תצא ביוזמה מדינית כלשהי

לונדון

חשיבותו של הביקור הזה היא עצם עריכתו. נקודה. מה שמעבר לכך יכול להיחשב כמשני. הזיכרים (?) ההדדיים, המלחמה המשותפת בטרור, התהליך המדיני ועתיד השטחים, מתגמדים לעומת העובדה שזו פעם ראשונה שראש ממשלה בריטי עולה על אדמת ישראל.

דיירי רחוב דאונינג מס' 10 כבר היו בעבר בארץ, אך לפני או אחרי כהונתם בתפקידיהם רמי המעלה. ארתור הית' השמרני ביקר בירושלים על התזמורת הפילהרמונית אך לפני שנה, הרולד וילסון הציוני ביקר לעתים מזומנות ואפילו מרגרט תאצ'ר עצמה היתה בישראל לא פחות משלוש פעמים: ב-1965 כמבקרת פרטית, ב-1971 כשרת החינוך וב-1976 כראש האופוזיציה. אינטרסים בעולם הערבי הם שמנעו, מן הסתם, את ביקורם של קודמיה. אולם כאשר טרח השגריר יהודה אבנר ושאל את כל ראשי הממשלה שנותרו בחיים (כמו הרולד מקמילן הקשיש וג'יימס קלהאן) מדוע נעדרה מדינת היהודים מלוח נסיעותיהם, הם השיבו, אחרי קימוט מצח ממושך, בצורה זהה: "מה, האמנם לא היינו בישראל?".

בהחשבויות התאצ'רית אין כמובן כדי להצביע על האפשרות שבמשך שלושת הימים הקרובים תשמע הארץ את משק כנפי ההיסטוריה בלבד. המנהיגה הבריטית, למרות תבנית משעממת-משהו, הלוקחת אותה לאשקלון, לנגב ולרמת גן, מגיעה ארצה כמי שמוגדרת על ידי עוזריה "שליחה של רצון טוב הזוכה לאמונם של שני הצדדים השותפים לסכסוך המזרח-תיכוני". בנוסף על כך היא תתקבל בירושלים כנשיאה המיועדת של השוק האירופי המשותף, ואם לא די בזה, היא מתארחת בחלק זה של האיזור דווקא לאחר מעורבותה בהתקפה על לוב ועימותה הדיפלומטי המתמרון (?) עם סוריה, עימות שאינו מסייע כלל ועיקר לאינטרס הבריטי בעולם הערבי.

אשתקד יצחק שמיר אשר נקלע אמנם לפולמוס מילולי עם תאצ'ר, אך סילק כמה אבני נגף אשר עמדו על דרכו של שמעון פרס לווייטהול.

הצלחת ביקורו של ראש הממשלה בבירה האנגלית היא אשר הולידה את המסע ההיסטורי אשר הוחל אמש. פרס השמיע באזני מארחיו כמעט כל מה שהיו רוצים לשמוע אחרי שבע שנות שלטון הליכוד והבירור המדיני: הצלת מסבכיות בגרות, עזה תוחלה, תבנית פרשל ושאר סימפטאות היו בצלילי מוסיקה ערבה באזניהם. אפילו תאצ'ר יצאה מגידרה. בשבילה היה זה כאילו יצאה ישראל מאפילה לאורה המערבית. מלחמה לשפיות מדינית. היא, שלא החמיצה הזדמנות לגלות חיבה כלפי מארחה, קיבלה במקום את ההזמנה לבקר בישראל ואף הקפידה שמסעה יתרחש בתקופת כהונתו של פרס.

מאז ומתמיד ביקשה תאצ'ר, בעיקר לאחר מסעה האחרון במצרים ובירדן, לאזן את ביקוריה אצל הערבים בבקור מקביל בישראל. צורך זה הלך וגבר בשנה החולפת לאחר שבריטניה מכרה לסעודיה נשק, כולל מטוסי "טורנדו", בשווי 5 מליארד לישט"ג. הביקור הפך להיות דבר מתבקש מאליו לאחר "יאום עקבה" המפורסם בו הזמינה שני אישים פלשתינאים לערוך שיחות עם שר החוץ שלה בלונדון.

התפוצצותו של המיפגש באוקטובר האחרון עוד לפני שבעקך (?), הביכה את הממשלה הבריטית אשר ניסתה להמעיט מערכו של האירוע. היום כבר אין ספק כי המהלך היה במהלך שתואם עם ארה"ב ושתכליתו היתה לבדוק את כנות כוונותיו של אש"ף. כשלונו של הארגון לספק את המוצר הדיפלומטי שהבטיח קירב את ירושלים ואת לונדון לכדי מגע של כמעט חיבוקים. תשיקות הרתיחו (?) את דמה של תאצ'ר. מאז נותרה רק ירושלים בזירה. התנהגות פוליטית שקולה היא אשר השלימה את מיבצע הכאתה של המנהיגה הבריטית לישראל.

יתרונה של תאצ'ר, מלבד היותה מנהיגה חשובה המצטיינת בשאיפה לדחוק רגל אל תוך הסכסוך הישראלי-ערבי, היא ידידותה האישית העמוקה עם הנשיא רייגן ועם המלך חוסיין. תאצ'ר מאמינה כי מן המרובע הזה (תאצ'ר, רייגן, חוסיין, פרס), יתכן שיוולד הסכם. בלונדון היא הביעה תמיכה נלהבת ברעיון של עמיתה הישראלי להאציל למנהיגי השטחים סמכויות באופן הדרגתי. בעיניה זה עתיד להיות שלבו הראשון של תהליך פתרונה של הבעייה הפלשתינית. עם זאת אין היא משלה את עצמה, בעיקר לא אחרי רצח אל-מסרי, שיש במצב תהליך כלשהו לאש"ף בגרה או בהצעה ולכן יש להביא את הארגון לכדי הכרה בישראל והתנערות פומבית מדרך הטרור כדי לחדש את הברית בינו ובין הממלכה ההאשמית.

מי שעוקב אחרי מהלכיה של ראש הממשלה, לא יופתע אם תפתיע. כשם שעשתה זו בעקבה, היא מסוגלת גם בירושלים לשלוף שפנים מדיניים חדשים משרוולה ואם לא תמהר לעשות זאת בעודה בארץ, היא עתידה להמתין לשעת כושר אחרת שתעניק לה בעוד חודש בהיותה לנשיאת הקהילה האירופאית.

אבל, מים רבים זרמו בתמזה מאז פוצץ האצ"ל לפני 40 שנה את המלון בו לנה אמש גברת תאצ'ר.

מיקרוסקופ פרלמנטרי

מאת דן מרגלית

הקמת ועדת-מרידור לבחינת האיסטרטגיה של המלחמות הבאות היא ניסיון תקדימי בכנסת להמריץ את מערכת הביטחון להתחדשות

הדוח המפורט של ד"ר עמנואל ולד ויזין מגמה שכבר החלה קודם: היערכות ועדת החוץ והביטחון לדיון בבעיות הסבוכות של המלחמה העתידה. לא זו בלבד שלפרסומו של הדוח קדם צרור מאמרים מאת קצינים בכירים במילואים, שהזהירו מפני שיגרת צה"ל כפי שבאה לביטוי במלחמת לבנון, אלא שח"כים שונים חשו אף הם בקלקולים הצבאיים, בלי שיכלו להניח את אצבעם על נקודות התורפה.

הצבא מעולם לא אהב שיתוף את הכנסת בתפישות ארוכות-הטווח שלו. צה"ל נתקל בעבר בפוליטיקאים, שעל-פי טבעם הגבילו את עניינם למה שיגיע למיצבי בכי הנה שלום, ולא מעבר לזה. האסטרטגיות הגוזר המעורבות היו ברים לשני הצדדים — לצבא ולכנסת. מליאת ועדת החוץ והביטחון היתה ביטוי לסירבול, לתנועה איטית ולתחושת חוסר מעש.

רק מדי פעם התנהלו בוועדה דיונים שהתחייבו מבדיקה חקיקה או הצורך בהקצאת משאבים. אז יכלו הח"כים המעוניינים לנגוע בשאלות האיסטרטגיות ארוכות-הטווח שביסוד מדיניות הביטחון. כך התגבשה, כי בשורה של נושאים הקשורים במיבנה שדה הקרב העתידי, חסרה לאגפים שונים במערכת הביטחון תפיסה אינטגרטיבית. דיון אר [illegible] שניים בוועדות פנימיות לימוד, כי יש צורך בבדיקה, בגישה חדשה. יותר מדי שאלות שהציגו הח"כים נותרו ללא תשובה, ויותר מדי נושאים מצאו את פתרונם הצבאי—מקצועי תוך התעלמות מאילוצים אחרים בחברה הישראלית.

בתחילת מאי ניתח ח"כ דן מרידור מהליכוד את החומר שנצבר, ובמכתב סודי אל יו"ר הוועדה, ח"כ אבא אבן מהמערך, הציע להקים קבוצת-דיון מיוחדת, שתסבור בתוך כמה חודשים את היערכות צה"ל לקראת המלחמה העתידה. מרידור ידע שזו הצעה בעייתית: היא עלולה לעורר רושם מוטעה כאילו דבר אינו נעשה בנדון בצה"ל, שעה שהוא עצמו ידע כי בכמה תחומים הושקעה מחשבה והופקו לקחים. עוד ידע, כי הרושם שאין בצבא פתיחות, הוא מוטעה ומסוכן לכושר האוהבה (?) הישראלי.

מרידור סבר, כי עדיפה הקמת ועדה מטעם מערכת הביטחון, שאנשיה נתונים ממוסמכות גבוהה שאינה נופלת מזו של הח"כים. אך שר הביטחון, יצחק רבין, לא רצה לסרבל את גופי התכנון והדיון שבתחום אחריותו. הוא קיבל בהבנה את המגמה להקים ועדה פרלמנטרית, והבטיח לשתף עמה פעולה.

דוח ולד עודד את הח"כ אבן להיענות להצעת מרידור להקים ועדת משנה מיוחדת לטפל בשאלות של איסטרטגיה עתידית. מלכתחילה היו בה חמישה או שישה מקומות. מטעמי כיבודים ושפתות מפלגתי הוחלט על 11. הרכב כזה עלול להפוך את ועדת מרידור למליאה: שבה נושאים נאומים ומצביעים בחוסר לודקיק במקום לחקיק בפרטים. אך בירושלים מעריכים, כי בלי הלפת ועם עבודה סיזיפית — יד מיוד לישיבות הבראתות 5—6 ח"כים בלבד, וכך יתאפשרו דיונים עינייים וגלויים-לב עם גורמי צה"ל. שקיעה כמעט משעבנת בלימוד מפורט נחשבת תנאי להצלחתה של ועדת מרידור.

ניתן למפות בקלות-יחסית את גבולות פעילותה של הוועדה. הב הנית הן מן הקירבה למקורות המידע והן מן הריחוק ממערכת הביטחון. כשמאוזן שבין הכבים מאפשר לבדוק ולגבות עדויות, להאזין לדעות ולבחון את תפיסות הביטחון היסודיות, זו ועדה הב בקשת לגבש מיסמך. שבו יפורט איך תיראה הזירה בשנת 2000, מה יהיה האיום ואיזו טכנולוגיה תפתח, מה סדר הכוחות שתוכל ישראל להעמיד מבחינה כלכלית וטכנולוגית, והאם בתנאים הצפויים העברה מידית של כל מלחמה לשטח האויב היא עדיין היעד הישראלי הראשון במעלה. הוועדה תבדוק מה מידה של קונספציה זו האיום עליונות כמותית יכולה לפצות על הסירבול שבגיוס מבוטך המוני (?).

המגע השוטף והסודי עם צה"ל, השאלות שיוצגו לו והבעיות שיתבקש לפתור, יהיו גם הן גורם מאיץ למערכת הביטחון, הסביר מרידור. לדעת ח"כ יוסי שריד, "זו יכולה להיות הזדמנות היסטורית. שבמהלכם מסתיימים לא עסקו בה מעולם". התנאי להצלחתה הוא בשמירת סודיות. להערכת שריד, "הנושא מאויג אנשים רבים שיש להם מה לומר בנדון ולא היה להם היכן לעשות זאת".

בבבנת שאלו השבוע מה הם כישוריהם המיוחדים של 11 הח"כים הבוחרות שבוועדת החוץ והביטחון לגלוש לנושאים הסבוכים המכריבים (?). מרידור השיב כי זו גישה מוטעית. במעט של דבר, המערכת האזרחית היא הממונה על המערכת הצבאית. האם יצחק רבין, כחבר ועדת החוץ והביטחון בכנסת הקודמת, פחות כשיר לדון בנושאים האיסטרטגיים מאשר עתה, בתפקידו כשר הביטחון? האם שהה זהרון בתפקיד שר בממשלה יכולה להשתתף בקבלת הכרעות גורליות, אך לא עוד כח"כית?

ועדת מרידור היא, במובנים מסויימים, והסתדוקרים בתולדות הכנסת. כבואה היא יוצאת לדרך עם סימני-שאלה מרובים. מבחנה של הוועדה החדשה הוא ביכולתה להגיע לדו"ח מסכם ומפורט, שייענה את השאלות "סודי ביותר", [illegible]

בין לוב לבוטסואנה

מאת צבי בראל

ארצות הברית הזדרזה לגנות את דרום-אפריקה על פלישתה למרות שפרטוריה השתמשה באותם נימוקים שוואשינגטון העלתה כשתקפה את לוב ★ מיהו טרוריסט, מסתבר, הוא עניין של גיאוגרפיה

וואשינגטון

שני דוברי מדיניות החוץ של הממשל, זה של הבית הלבן וזה של משרד החוץ, החזיקו בפיהם נוסחאות זהות כמעט. התקפות הקומנדו של צבא דרום-אפריקה בתוך שטחן של בוטסואנה, זמביה וזימבבואה, אמרו הדוברים, ראויות לכל גינוי. באותו ערב, מעל גבי מסכי הטלוויזיה, ביקשו ראשי השלטון הדרום-אפריקאי להסביר לציבור האמריקאי כי דרום-אפריקה עשתה באותן מדינות בדיוק מה שארצות הברית עשתה בלוב. לטענת הדרום אפריקאים, נתנו בוטסואנה, זמביה וזימבבואה מחסה לטרוריסטים, חברי הקונגרס הלאומי האפריקאי, ואף איפשרו להם לצאת משטחן לפעולה נגד דרום-אפריקה. אך מה שנראה הגיוני ומוצדק מבחינתה של דרום אפריקה אינו "נקנה" בקלות כזאת בארצות הברית. כאשר נשאלו דוברי הממשל על-ידי ציבור העיתונאים, מה, אם כן, ההבדל בין פעולת ארה"ב בלוב לבין זו של דרום אפריקה בשלוש מדינות השכנות, השיבו הדוברים: לוב היא יוצאת בין-לאומית של טרור, בשעה ששלוש המדינות שהותקפו אינן מעודדות את הטרור, ולמעשה אף ביטו באחרונה להגיע להסדר מדיני, שבו עמדה להשתתף גם דרום-אפריקה עצמה.

אך גינויה של ארה"ב את דרום אפריקה, יהיה מוצדק בכל שיהיה, וזה כפן מיד לתמיהה, כיצד יכולה ארה"ב, שעות מספר אחרי התקיפה על לוב [illegible]

[illegible] כדי להשיג מטרות פוליטיות, עד כי הדבר מולקת המדינה באלף פעמים מספר לגנות את פעולות הטרור שלה. יתר על כן, הממשל סבור כי אותו קונגרס ממומן על ידי בירת המעצמות, משתמש בנשק סובייטי, ולמעשה עלול לגרום, אם יצליח במאבקו, לתת בידי ברה"מ בסיס מדיני רחב באפריקה. לכאורה, כל הנימוקים ה"גבוניים" קיימים כדי להצדיק התקפה על ארגון כזה, כפי שעשתה דרום-אפריקה בשבוע שעבר, ואף למצוא לו מקבילות בתקיפה האמריקאית על לוב, כמגינה נגד הטרור.

אך הממשל האמריקאי נקלע למצב בלתי-אפשרי. בעודו מתפש בעליבריות ללחמה בטרור, הוא חייב לגנות מדינה הנלחמת בטרור "שלה", משום שאינה עונה על קריטריונים אחרים, שאותם מבכרים הערכים האמריקאיים. היא מנהלת מדיניות אפרטהייד, היא יורה במפגינים שחורים, היא עוצרת לעיתים הלוחות המדיניות ואינה מאפשרת לעיתונאים לבוות אירועי מרי. הציבור האמריקאי, הפך סוף [illegible] כמה מפעולותיה מקבלות עליהם. [illegible] הגיאוגרפיה עושה את שלה.

למוסר המדיני. כי בעוד דרום-אפריקה מגנה על פעולותיה, הפכה ישראל לסמל אמריקאי כשהנושא הוא מלחמה בטרור. מלחמת לבנון מקבלת צידוק מלא מן היועץ המשפטי של משרד החוץ: התקפה על טוניס, שאותה מדינה המעודדת טרור גם על-פי הקריטריונים האמריקאים והישראליים, מקבלת ציונות (?), ובמקביל זוכה מדיניות ישראל בשטחים לטיפול מרופר וענייני.

בתוך פרשת התגובה האמריקאית על התקפה הדרום-אפריקאית, השתרבב עוד עניין קטן. גם הוא נוגע לתלות שבין יושר מדיני למיקום גיאוגרפי. דובר הסנאט הריפובליקנים, על אף שגינה את דרכי הטרור שבהן נוקט הקונגרס הלאומי האפריקאי, הדגיש כי אין מה לדבר על הסכמי פשרה בין הצדדים ללא השתתפותו של הארגון. "הארגון הזה חייב לקחת חלק בהסכמים על עתידה של אפריקה", אמר. אך משנשאל אם אמירה זו יפה גם לאזור אחר בעולם, האם הממשל סבור שאש"ף למשל גם הוא "ארגון חייב לקחת חלק בדיונים על עתיד היחסים בין ישראל למדינות ערב", התחמק הדובר מתשובה באומרו שאין לו מה לומר. [illegible]

200 שנות מסורת

דוגמה אחרת למוסר גיאוגרפי מצויה בויכוח שבו מתלבט עתה הקונגרס האמריקאי בשאלת הסגרת טרוריסטים אירים לידי בריטניה. אותו קונגרס, אשר תקף את מדינות אירופה על אי-שיתוף פעולה עם ארה"ב בשאלת הטרור, אינו מסוגל להסתדר עם עצמו כאשר מדינה אחרת מבקשת את שיתוף פעולתה של ארה"ב, לא בתחום המבצעי או המודיעיני, אלא בתחום המשפטי, ולא סתם מדינה מבקשת את עזרת אמריקה, אלא בריטניה, שאיפשרה לארה"ב להזניק את מטוסיה מבסיסים בריטיים כדי לתקוף את לוב, ולקבוע בכך את עמדה כמשרה לטרור נקמני. הפרשה הנוכחית החלה עוד בשנת 1980, כאשר ג'וזף מאקריק (?) [illegible], מתנדב בצבא הרפובליקאי האירי (איר"א), הרג קצין בריטי צעיר.

[illegible] חבריו שהשתתפו [illegible] נידון למאסר עולם. אך יומיים לפני מתן פסק הדין הצליחו דוהרטי וחבריו להימלט ממעצרם. חבריו נתפסו לאחר זמן קצר, ואילו דוהרטי מצא [illegible] לארה"ב. אליה [illegible] לאיחוקי. בריטניה ביקשה את הסגרתו, אך השופט הפדראלי בניו יורק ג'ון שפייזר קבע כי אין להסגירו, משום שמעשהו היה פשע פוליטי, ואילו הסכם ההסגרה שבין בריטניה לארה"ב אינו חל על פשעים פוליטיים. הנימוקים לכך חוזרים למסורת האמריקאית, הגורסת כי פליטים פוליטיים לא יוסגרו למדינות הרודפות אותם. אך כאן שוב מוצאת ארה"ב את עצמה במלכוד. כיצד היתה יכולה לבקש את הסגרתו של אבו-עבאס מאיטליה, או מיוגוסלביה, כאשר היא עצמה מייסכת חוקים האוסרים על הסגרת פושעים פוליטיים.

למחלקת המדינה נראתה הסתירה הזו מגוחכת לא פחות, ובשנה שעברה החל הדיון לשנות את הסכם ההסגרה האנגלו-אמריקאי, כך שפשעים אלימים לא יוכרזו כפשעים פוליטיים המוגנים בפני הסגרה. אך הסנאט, שעליו לאשר את השינוי בהסכם, נסחב אתו כמעט שנה. נימוקיו העיקריים הם: אין במדינות דמוקראטיות הגדרה ברורה לפשע פוליטי, וכמובן, אותה מסורת אמריקאית בת 200 שנה, הנותנת מקלט לנרדפים.

בארה"ב מתחילים להבין שהחוק לבסות (?) לגבי אופן התגובה לטרור אינה נוגעת רק לתחום הצבאי, המדיני או המדיני בלבד, אף שגם באלה אין הדעה האמריקאית אחידה. "השאלה עתה, לאחר שעברנו את המחסום הצבאי, היא כיצד אנחנו מתמודדים עם שאלות של מוסר ערכים אמריקאים לאחר שמחנו (?) הניצחון הראשונה", אמר חבר קונגרס ממדינת מונטאנה, "וכמיתוד (?) כיצד למנוע מאנגבה ושמחה צבאית להפוך לאמת המידה של [illegible] המסורתיים". [illegible]

תפיסת האיזון האסטרטגי של סוריה (ב')

לקחי סוריה ממלחמת לבנון

מאת ד"ר משה שמש

במקרה של מלחמה עם ישראל עשויה בקעת הלבנון להיות לחזית לחימה נוספת לחזית הגולן ולשמש לסורים הן כקו הגנה והן כבסיס להתקפה

הכותב הוא מרצה ללימודי המזרח התיכון באוניברסיטת בן-גוריון.

מלבד הלקחים הצבאיים שהפיקה סוריה בתחום השריון הפיקו הסורים שני לקחים אסטרטגיים חשובים. הראשון, הוא ההערכה כי תפיסת האיזון האסטרטגי הוכיחה את צדקתה, ועל כן יש לדבוק בה. [illegible] וסוריה, מסורת היא אבל משטרי הצבא בסוריה שמלוח מת אינן משנות תפישות; הדואה בכשלון אסטרטגי פירושה ערעור מעמדה של ההנהגה.

הצדקת תפיסת האיזון האסטרטגי התבססה על הערכה של תוצאות העימות הצבאי בין צה"ל והצבא הסורי במבצע של"ג. היא תרמה לחיזוק ביטחונם העצמי כי אכן ניתן להגיע לעוצמה כזו אשר תאפשר להם להשיג היעדים משמעותיים בעימות כולל עם ישראל, או לפחות בשלבים הראשונים של הלחימה (למשל, תפיסת שטחים). ועוד מסקנה מתחייבת מהערכה סורית זו: אין לאפשר לישראל לרשום לזכותה שום הישג מן המלחמה בלבנון. אי לכך המשטר הסורי חתר בהצלחה לביטולם של הישגי ישראל [illegible] ובמה לבד מאזור הביטחון בדרום לבנון.

הלקח השני של סוריה הוא בעניין חשיבותה האסטרטגית של בקעת לבנון לביטחונה הן כהגנה מול התקפה ישראלית הן כהתקפה סורית נגד ישראל. מבצע של"ג הוכיח כי בעת עימות כולל עם ישראל עלולה בקעת הלבנון לשמש זירת לחימה עיקרית, בנוסף לרמת הגולן. מסקנה זו מצאה את ביטויה במחקר שפורסם בדמשק (1983) תחת הכותרת "הפלישה הישראלית ללבנון" אשר נערך על ידי קצינים סורים בכירים. במחקר צויין כי "ישראל רואה במישור אלבקאע המשך צפוני לעומק האסטרטגי שלה, שכוח המבטיח את ביטחון הישובים הישראליים ואת ההגנה על הארמות הערביות שכבשה בתוקפנות של יוני 67". כותבי המחקר רואים בבקאע מספר יתרונות מבחינתה של ישראל: שטח זה מבודד את חזית הגולן ביותר מכיוון אחר; מקל על העתקת המאמצים הצבאיים לחזיתות אחרות ומונע מהכוחות הסוריים לבצע תמרון מכיוון לבנון במטרה להלום בכוחות הישראליים הממוקמים בגולן. אישור נוסף למסקנה זו של הסורים ניתן לראות באחד מסעיפי ההסכם המשולש לפתרון המשבר הלבנוני מדצמבר '85 שבו נאמר כי "במסגרת היחסים הצבאיים (בין סוריה ולבנון) על לבנון לסגור את השער הישראלי על מנת לא לאפשר לאויב הציוני להנחית מהלומה על סוריה דרך לבנון, או לאיים עליה באמצעותה". ברור שמשימה זו תוטל על הצבא הסורי.

משמעות הערכה זו מבחינת הסורים היא כפולה: על הסורים יהיה להכין את עצמם לאפשרות של לחימה בשתי חזיתות לחימה עיקריות, כאשר בשתיהן קיים איום על הבירה דמשק, עם כל המתחייב מכך בתחום הגדלת הסד"כ ופיצול הכוח. משמעות נוספת היא הכנת שטח הבקאע [illegible] כהגנה מול פריצה ישראלית, ומאידך גיסא, הכנת השטח כך שיתאפשר מעבר ליזימה התקפית בגזרה זו או בחלק ממנה. אם אכן מיצב ניתוח זה את ההערכה הסורית, פירוש הדבר שמבחינתם יתחייבו שלבים נוספים בתהליך יצירת האיזון האסטרטגי — אם בטווח הקרוב צפוי אם כן המשך תהליך התעצמות [illegible] לא רק בגזרה הדרומית אלא גם בכלל השטחים הזירתיים של בקעת הלבנון, כולל הכנת תשתית מקיפה [illegible].

לבנון במדינית עימות

על רקע זה יש לראות את המאמץ הסורי להביא לנסיגת ישראל מאזור הביטחון בדרום לבנון, בין היתר על ידי הסיוע לפעולות טרור נגד צד"ל וצה"ל באזור זה. הסורים רואים בטרור אמצעי יעיל [illegible] הצלחתו לגרום לנסיגת צה"ל מלבנון. יש להניח כי מאמץ זה יימשך אף יגבר מבלי שהדבר יגרום להידרדרות בלתי מבוקרת.

באשר ללקחים מן המעורבות הישראלית הפוליטית-צבאית בלבנון, מסקנת הסורים היא כי יש להכריע במשבר הפנימי בלבנון לטובת המוסלמים (והדרוזים). הם למדו היטב כי אין לסמוך על הגורם הנוצרי בלבנון. ואמנם התנהגותם בחודשים האחרונים ותוכן ההסכם המשולש מצביעים כי אכן זו המגמה. הסורים אף מעודדים את ג'ונבלאט וברי המאיימים להפעיל כח כדי לכפות ההסכם מדצמבר '85, אם ימשיך הנשיא ג'ומייל בהתנגדותו לו.

באשר לפלשתינים נראה כי בשל רגישותו הגוברת של המשטר [illegible] בלבנון נושא דעתו שלא להרשות חזרה למצב בו אש"ף/פת"ח מהווה גורם משפיע בזירה הלבנונית הפנימית או בגבול עם ישראל. מבחינה זו קיימת זהות אינטרסים כלשהי בינו לבין ישראל. ארגוני המחבלים ופת"ח בראשם היוו גורם מפריע בתהליך השתלטות הסורית על הזירה הלבנונית. הם הפכו למעין אופוזיציה למשטר הבעת', אשר את קיומו אינו יכול להרשות. על רקע זה יש לראות את העידוד הניתן לארגון אמ"ל במאבקו לחיסול שארית הנוכחות הצבאית של פת"ח במחנות הפליטים ליד ביירות, מאבק אשר נמשך כבר שנה.

אין ספק כי השאלה כיצד להכשיל את הניסיון לפריצת-דרך להסדר נפרד בזירה הירדנית באמצעות [illegible] בין ירדן, אש"ף וארה"ב תעסיק את המשטר גם בעתיד. הניסיון הסורי בעבר להפעיל לחץ צבאי על ירדן (ריכוז כוחות בגבולה הדרומי) כיום כי אינו יעיל ואף עלול להזיק. הדרך היחידה שבה יכול אסד לטרפד תהליך זה היא הדרך הדיפלומטית. בינתיים הקיפאון בתהליך המדיני בשל הניתוק בין חוסיין ועראפאת נותן בידי אסד מרווח [illegible] לטפל בבעיות סוריות בוערות יותר. ניתוק זה מהווה רקע נוח לאסד להידברות עם חוסיין למען הבטחת עמדת ירדן למקרה של התלקחות צבאית בין סוריה וישראל בעתיד.

לסיכום: מאבק ישראל בארגוני המחבלים בלבנון, שהיה המניע למבצע של"ג נעשה במרוצת מלחמת לבנון ובשל תוצאותיה למאבק בין ישראל לסוריה. על ידי כך גדל היקף גורמי ההתנגשות והעימות בין שתי הארצות. המלחמה עם סוריה אשר הצטמצמה, במלחמת שלום הגליל, [illegible], לגבול הסורי עם ישראל, עלולה להשתרע במלוא [illegible] בעתיד, על שתי חזיתות — סורית ולבנונית. מבחינת התכנון הצבאי הסורי, שטח לבנון הוא כיום המשך לשטחה של סוריה. בפעם הראשונה מאז 1948, צפוי כי לבנון תהיה מעורבת בפועל במלחמה בין ישראל וארץ ערבית אחרת.

מאמר שני ואחרון

מצב-רוח / ב. מיכאל

אישית לוחצת

תענוג לראות את מסירות הנפש בה נרתם הציבור הישראלי הנבחר, למשימה של ביצוע מסקנות ועדת-בייסקי. צייתנות קפדנית, נלהבת, מעל ומעבר למה שאומרים.

מנהלי-הבנקים עצמם, אף העין הצופייה של ציון מלווה את מעשם בעין ראגנית. הרי הועדה אמרה במפורש — "לא יבואו בקהל-בנקאים עד דור שלישים ורביעים", והמהדרין בדו"ח חפצים להבטיח שלא יבואו המנהלים באותו בנקאי, והוהלילה, ויחולו בכך את שם בייסקי ברבים. אומרים שאישם הוקם אפילו מטה-מעקב (עם טלפון אדום להודעות של אזרחים). ואל המטה הזה מתנקז כל המידע על פעילותם הבנקאית של המנהלים.

שם, למשל, כבר יודעים כי אחד המנהלים הפורשים אמנם פרש מן הבנק, אבל הוא ממשיך לשמש יו"ר מועצת-מנהלים ב' חברת "קיפרות אינווסטמנט", המחזיקה ב-12 אחוז ממניות בנק קטן ברחוב טורקיה. אגב, שפרש גם הוא "לבאווהה" (?), קיבל מן הבנק הצעה להמשיך ולשמש כיועץ-בכיר. כאילו שלושים שנות עבודה בנקאית מקנים לו זכות, או ידע, להיות יועץ. מנהל-פורש אחר (שם ומספר חשבון שמורים במטה-המעקב) נתפש כשהוא מתגנב בשעות היום אל אחד מסניפי הבנק שלו לשעבר, ועובר בסקרי-איזקר גינוס במחלקת ההלוואות.

במקרה אחר הביא אורח נועם אל מטה-המעקב תמונה שצילם במרינה, במדשאות פרש אחד כשהוא רושם צ'ק ופורע אותו בבנק, כאילו לא קרה כלום. ולא צריך להזכיר את כוונת התוקיד האמיצה שחושפה את המנהל לשעבר ההוא, הממשיך להפעיל את הכספומאט שלו ברישגלי, ומבצע העברות-משכות (?) בחשבון העו"ש של אשתו. בקיצור, אין ספק שמעולם לא בוצעו המלצות של ועדת-חקירה בהתלהבות גדולה יותר.

אך אסור להסיק מכך, כאילו גבורי-היום, אלה המופקדים על ביצוע ההמלצות, אינם אלא עדר צייתנו ומסר מחשבה-עצמאית, הממלא פקודות ללא הרהור. הנה, כאשר הדבר בחלק השני של המלצות הועדה, אותו חלק העוסק בשינויים הדרושים להד' בצע בשוק ההון הישראלי, הנה הלו העניינים בצורה שונה במידה קצת. [illegible] היות שאפילו שמץ של דופי יש בו, הבחות הרבים בדבר, כי ועדת-בייסקי לא בדיוק מבינה בזה. [illegible] שרים אחרים, חברי הועדה, לביקורת-המדינה, ועד לכלכלנים וחרשנים מהוללים, כי "המלצות הועדה בתחום הפיננסי לות בשוק ההון אינן מתאימות למציאות שלנו. לכן יקשה לבצען בשלב זה". במלים אחרות — הועדה לא בהכרח ידעה על מה היא מדברת, ועם כל הכבוד לשקדנותה, לא צריך לקחת אותה יותר מדי ברצינות.

בנקודה זאת בעצם מותר להפסיק לצחוק, כי אם המלצותיה של הועדה לשינוי שוק ההון, אותן המלצות המצורות להעלות את המשק על רגליו ומבריאה, לתקן את העיוותים בעולם הבנקאי, למנוע הישנות עיוותים שכאלה בעתיד, וליבש סופית את הביצה ממנה צמחו הזיקות המשפטיות — אם המלצות אלה הן בוקי-סרוקי, לא מבינו ולא [illegible], והדומות בלתי-ניתנות לביצוע, מותר היה להוסיף נופך של ספק גם לאותו פרק כמעט-אכזרי של המלצות אישיות. הספק הזה אולי אינו גדול די כדי להודיע כי גם המלצות האישיות "אינן מתאימות למציאות שלנו". אך הוא מהולל מספיק כדי לרכך מעט את תוקפה-העיוורת אחרי מנהלי הבנקים לשעבר. ולא צריך לשוב ולהזכיר, כי כאשר עולה הרצון מלפני השליטים, הם משיגים מועצת-הבנקים שמתפלסת ומתהככת, עד שהיא מצליחה לפרש גם את שליט אמרה ועדת-חקירה שהוא חייב לצוף מתפקידו — מותר לו להמשיך).

תן למחשב להיות מחשב.
לעיבוד תמלילים קח CPT

62% מהחברות בארה"ב* מעדיפות מערכת יעודית לעיבוד תמלילים.
CPT נותנת להם יותר סיבות טובות לכך.
* מקור: USA TODAY 14.4.86 ;WILLOW GROVE AMS פנסילבניה

No. / זמן / כסף

CPT®
מערכות למשרד הממוחשב
סיסטמטיקס בע"מ Systematics

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ימין ושמאל — מחול מחול

עדנה לחובבי מחול מכל הסוגים, יבוא ותוצרת מקומית, בפסטיבאל ומחוצה לו

בפסטיבאל הזה ובתקופתו נכונה למנה גדושה של מחול מכל הסוגים, וכל אחד יוקיר כאוות נפשו. העונה הבולטת היא הייצוג הנכבד לבאלט הרומנטי, זה בו מרוצות הרקדניות על קצות האצבעות, הבד סיד הדמטי שובר את הלבבות כל תאורות הפלמלה המתנפנפות.

לא באלט אחד מסוג זה, אלא שניים: "אגם הברבורים" ו"ג'יזל". אנחנו נוטים להביט על הבאלטים הרומנטיים הגדולים הללו במידה מסוימת של בוז, כעל משהו מיושן, שכן ראינו כבר את המחול המודרני הפוסט מודרני ושלנו חכמים ויודעים את תורת הריקוד על בוריה. אבל במחצית המאה ה־19 היה דווקא סוג זה של באלט, כעל העלילה הרומנטית, הדבר החדשני ביותר שיצא מבין האמנות ה"חדשנית".

בארץ ראינו מספר פעמים את המערכה השניה של ג'יזל, כשהכוונות יוצאות מקברן כדי ללכוד את הגברים החיים ולהרקידם עד מותם, או עד טשטוש החושים, מה שיבוא קודם. הפעם נזכה לראות גם את המערכה הראשונה, שהיא עלילה של אהובים בין רוזנים ויפהפיות באווירה כפרית. את הרקודות העלילתית הבין תיאופיל גוטייה על פי סיפור של היינריך היינה (על ה"וילים"). הערות שכתב בטרם כלולותיו, ואף דיווח להיינה במכתב מפורש איך עברה הצגת הבכורה. למוסיקה של אדולף אדם.

היינץ ספאורלי, כוריאוגרף נודע על ידי להקות בעולם וגם בארץ, מנהל מאז 1973 את באלט באזל. נוסף ל־60 באלטים באורך מלא שהכין ללהקתו הוא הכין את הכוראוגרפיה ל"ג'יזל" על פי אלה המסורתיות, שעבדו את ידיהם של קוראלי, פרו (שרקד את אלברכט בבכורה בשנת 1842) ופטיפה. הוא הוסיף ליצירה גם פרולוג.

בארץ תבוצע היצירה במסגרת פסטיבאל ישראל בבנייני האומה ב־9 וב־11 ביוני ובמסגרת מנוי תמיכה כוכבים של "ארטיס" בהיכל התרבות בתל אביב ב־12 וב־14 ביוני. כדי שחיפה לא תהיה מקופחת, התזמורת המלווה היא זו הסימפונית של חיפה. הגירסה של באלט באזל הוכנה בשנת 1976, והיא תגיע אלינו אחרי שהסינים יראו אותה.

אין צורך להכביר מילים על "אגם הברבורים". להקת "רויאל סאדלר'ס וולס באלט" מגיעה כנראה בכל זאת לארץ, על ידי האמרגן הישראלי יהודה טליק והאמרגן הלונדוני ויקטור הוכהאוזר. הפקה זו של "אגם הברבורים" שלהם זכתה לשבחים בכל מקום בו הוצגה, והארץ תוצג בקיסריה עם תפאורה, למרות שבדרך כלל כשהלהקה מופיעה תחת כיפת השמים היא סומכת יותר על המחול עצמו והתלבושות. הישראלים יוצג תפאורה — הסבר להקה הם הבינו. חישוב מכירת הכרטיסים ללהקה זו הוא מחוץ לתחשיבים של הפסטיבאל, וכך זוכה הפסטיבאל לכבוד של "אגם הברבורים", אבל לא מסתכן בהפסדים אפשריים. אל דאגה, לא יהיו. בארץ אוהבים גם באלט קלאסי בבדול, ורוב הכרטיסים כבר נמכרו.

ז'יזל: אהובים רוזנים ויפהפיות באווירה כפרית

השבוע אמורה לבקר בארץ משלחת של הרקדנים מה"סדלר'ס וולס" רויאל באלט כדי לבחון אם אמנם בטוח לרקוד בארץ. דומה שההחלטה הקודמת של הרקדנים שלא לבוא לכאן התבטלה מפית, והסיפור כלו יהיה רק מקום מכירות נוסף.

הדבר ה"מיוחד יותר" בתחום המחול בפסטיבאל היא ההופעה של להקת ביל טי. ג'ונס וארני זיין. שני הכוראוגרפים (כושי ויהודי) מציגים עם להקתם בת שמונה הרקדנים מחול פוסט מודרניסטי מבדר המבסס על מחול קלאסי, מודרני, ג'אז, אפרו־קאריבי ואתלטי. הם ידועים שהאיר לפסטיבאל הזה המנהל האמנותי הקודם אביטל מוסינזון. הם יופיעו בשתי תכניות ותתבקשו כבר ליצור מחול חדש עבור להקת "בת שבע".

הצד הישראלי במחול בפסטיבאל הוא להקת המחול הקיבוצית בעבודות חדשות, הרקדנית סאלי אן פרידלנד וכן קבוצת "מאגמה" — תלמידותיה של רינה שינפלד, שלהפתעת הנהלת הפסטיבאל הצליחו למכור את כל הכרטיסים להופעתם.

רינה שיינפלד עצמה חוזרת זה עתה מגרמניה אחרי הופעות סולו עם ביקורות נלהבות. להקת "בת דור" חורשת את קנדה וזוכה במבת הצלחה שלה. להקתו של משה אפרתי "קול ודממה" כובשת את ספרד. מה שמשאיר בארץ, מחוץ למסגרות הפסטיבאל את "בת שבע" ואת הבאלט הישראלי. הן לא שוקטות על שמריהן. הבאלט הישראלי סיים את הופעות "מפצח האגוזים" ומעלה את "לרקוד לפי שירים", שהיא כוראוגרפיה של ברטה ימפולסקי לשירי משה ארגוב ולאונרד כהן. התכנית כוללת עוד שתי יצירות. הבאלט הישראלי הוא גם הלהקה המאורחת הרשמית של ה"סאדלר'ס וולס" (המאפשרת לרכוש כרטיסים להופעותיה בחבורת המנוי שלה) והיא מכינה הפקה גדולה חדשה של "סינדרלה" והגבירות נוספת.

בלהקת "בת שבע" עובדים עם דויד פרסונס, ביום סולן בלהקתו של פול טיילור (שרקדה בארץ בעבר לא רחוק) ובעבר רקדן אורח ב"פילובולוס" וב"מומיקס", אך יצר גם ללהקות רבות אחרות. בארישניקוב האחד והיחיד הזמין כבר לאחרונה עבודה לאי.בי.טי. פרסונס מעלה עם "בת שבע" את "מקטפה", המוגדרת כ"ריקוד מלא הומור ושגיונות", עם מוסיקה של רוסיני ו־7 רקדנים. היצירה השניה היא עדיין בשלבי התהוות.

נשים, נשים

נשים במוסיקה הוא נושאו של הפסטיבל הבינלאומי שיתקיים בסוף יוני בבאר שבע

את הקטע הבא צריך לכתוב ברהידות, שהרי גבר הבי והופתי בין ההנדות את היחס המתבטא לנשים בכלל ולנשים במוסיקה בפרט. אבל כה לעבוה ואני מאמין בשוויון בין המינים, והעבודה שיצירת אמנות איננה טובה יותר או פחות בשל המין של יוצרה או מבצעה. אם יש תחום אחד בו מאמת הארוכות כלבד קובעת הרי זו האמנות. הוך מזה, כמה מהבירותי הטובות ביותר הן נשים.

אחרי שאמרתי כל זאת, צריך להוות על פסטיבאל בינלאומי לנשים במוסיקה, שיערך בבאר שבע, עיר הבם (למה לא אומרים עיר האבן) בישראל, בין ה־23 וה־28 ביוני. כמבעם של אירועים כאלה הוא תוצאה של התלהבות מארגנתיו שמוצאו את הבכורות והגבעים ברכה, הן עושות את הרוב בהתנדבות ובהתלהבות.

המטרה היא — אני מצטט — "להעלות על נס את תרומתן של מלחינות מהארץ ומהעולם לתרבות המוסיקה בכל התחומים ובכל התקופות", האירוע מוקדש לצלנית דוקלין זה פרה, בהסכמתה ("זכל־הבת" — אני מצטט).

במופע הפתיחה, בבית "יד לבנים" יבצעו "קינה" מאת ציפי פליישר, לסופרן, מקהלת נשים, שתי נבלניות וכלי הקשה. בקונצרט הפתיחה באותו יום, בקונצרטו־טריו תנגן הסינפונייטה של באר שבע (סינפונייטה זה לשון נקבה) ביצוע של ג'יזל בוקה בדרור (אשה), כשמתבצעת היצירה "רות" (אשה) מאת ילדית הפלא בת ה־11 דלית ורשאו (אשה בעתיד), עוד מתכנית קונצ'רטו לפסנתר של קלרה שומן (אשה בעבר) בביצוע הסולנית וירג'יניה אסקין (אשה) וסימפוניה מס' 4 מאת ליאנה אלכסנדר (אשה). יום לאחר מכן יהיה במלון "נאות מדבר" (בין כלתי מכבד) מופע ג'ז עם ליז מגנס ואחרות, ובתכנית גם ערב שירים ורקים (אגלי צריך לכתוב "זמירות ורקות") כשאת ביצועי הגבורה ישמיעו. בין היתר סתתן וערן (נשים), להקת פיקוד הדרום וצילה דגן.

הציפוק והשיא בפסטיבאל אמור להיות "לילה קסום בכרכר" — מופע משולב של מחול ומוסיקה על שפת מכתש רמון, משקיעה עד זריחה בין יום שני לשבת. ליז מגנס, שהיתה אמורה להיות נבונה בישלה באנה. יתמפקו איפה בסרטי וידאו שלה. הסיום יהיה במוצאי שבת במופע שופ באולם "קרך" בבאר שבע, עם קורין אלאל, סי היימן, סר פינק ואחרות.

מה אומר ומה אדבר: חבל שלא עשני אשה. איך אוכל להיות נוכח מבלי להרגיש נחות בקהל זה שיד פיע ודון ויקיים מופעי והצות בכל פינה ותחת כל עץ רענן בבאר שבע?

גשמי אביב

אירועי אמנות של אביב עם הנהגת שעון הקיץ

מאת ציונה שמשי

יום הולדת שמונים בבניין בוזי אדם מבוגר על זרים או מתמתם. ג'י"ר שגיל אשר בה בבניין פעילות, מרץ ויצירה מוסיבה חדשנית. אקדמיה בצלאל עושה זאת בהגיעה השמונים ליסודה. וזהי אקדמיה אחת שאין דומה לה בארץ ובהגיעתה התמקדו בריונים רעיוניים על יוסי ממסר־מינהישנאת אלפיים, די בבעיות אמנים כמרבים. גם הראשים (ממשלה־עידמרינה) לא יכלו להגיד עלם מפלא אשר בזה, של קשיש צעיר כל כך. התגיעות ציינו בתערוכת ובהוכנת בבניין על זר הצופים, האמור לקבץ את כל בוזי בבלאל תחת קורת גג אחת. תכנית זו תתממש בעוד שנים אחדות, אבל עם זיקנה כזאת, לא מעיר שום דבר.

פיסול קטן

גלריית אמנות הצמודה לבית ספר לאמנות היא מעשה הגיוני, השוב ומחייב. בתקופה בה הגדרות באמנות אינן גוהלות הכלל, חובת המוסדות הלימודיים להיות המתווכים בין הקהל ל"מוצרים", לקדם את הבנת היצירות ולהיות בהירים ומדויקים בבחירת העבודות וההגדרות כאחד.

אחריותה של גלריה לימודית גדולה פי אלף מזו של הגלריות הרגילות, שיינבו לאחר מכן על היסודות שתניח הלימודית. הגלריה של בית הספר הגבוה לציור, המצוי באחוריו של שוק הכרמל (שבו שום דבר אינו גבוה חוץ מהמודרים), עדיין איננה כזאת, אך יש לקבלה בברכה, בתקווה ובאיחולים.

תערוכת הפיסול הקטן היא התלמה מעניינת, שיש בה הרבה עבודות יפות והרבה לא יפות ולא טובות, והרבה שאינן פיסול כלל. אלה שהינן פיסול אינן פיסול קטן אלא בהשוואה למעשיהם האחרים של אותם האמנים.

אם יקראו לתערוכה זו "30 אמנים מציגים מה שמתחשק להם" זה הכל כשורה. קרן התרבות אמריקה־ישראל תסייע בסיפורן המקום האם ידע לנהוג את ההגדרות והבעות אוצר מקצועי ומשגע לעניין — צפוי להם עתיד מזהיר.

לא קראתי את הספר, סיפרו לי את הסרט

בציני ירושלים בתל אביב כעת הם טובה בלינסקי בגלריה שרה לוי ואיזון שוהל בקסקוסבות הלא גמורות של דיזנגוף. כבר כמה שנים ששוהל זקוק לעילה לציורי. הפעם הקורבן היא תל אביב. הוא יוצר מציאות חדשה לעיר כששוקעי קולנוע ברמתו מתרוצצים ומופשים ברוחבות. היצירות בספר "בקסן" (הוצאת מודן) מרשימות ומשאירות הרבה לדמיונו של הצופה. לעומתן היצירות התלויות על הקיר הן ציורי נוסטאלגיה בצבעים וגדלים השווים לכל נירה ונפש.

אצל טובה בלינסקי הכל אחרת. הנופים שלה לקוחים ממקומות אליהם לא יגיע איש בלעדיה. לפינות שלה יש איזה בעולם האמנות שאינו נבדק במימר הזמן. הסערות שלה טובות לב ויפות מראה והבע.

ציון לשבח ובלי ציונים

* משרד האדריכלים שרון מתמוד באגף החדש של בית החולים איכילוב בגרפיקה, צבעים וצורות, במבנה, בקישוטי קירות הבניסה המסורתנות. עצם התחלטה התחנסות משמעות חשובות. מכבי ציבור [illegible] לא רק חכמים יותר בתיקונם, אלא גם בצורתם. [illegible] המקשטות את הקירות במסורתנות בית החולים שייכות עדיין לסיבוב הקודם. מה שהרבה יותר גרוע: גם חלק מהאמירות ומהקירים מקבלי הקהל — אבל זו כבר אינה בעיה ארכיטקטונית או אמנותית.

* החזית המערבית של מלון דן, זו הפונה לים, הפכה ליצירה של יעקב אגם, במבצע מסובך של איתור עשרות צבעי מוזאיקה לכיסוי החזית, לתאורת הנוספים ודומה המרחוקים לתוך הים. היצירה עצמה תעורר בוודאי ויכוחים ודעות שונות בוטחה והבנתה. דבר אחד הוא למעלה מכל ספק: החשיבות והחימור מצד חברת המלונות להפוך את הבניין שלה ליצירת אמנות ותוספת לעיר תל אביב שאינה משופעת ביצירות.

הנפת דגלים

דגלים שנוצרו במיוחד לפסטיואל ישראל בירושלים מוצגים בתערוכה הצמודה לכניסה לתיאטרון. אמנים יצרו דגלים שונים ומשונים כמחווה ותגובות שהאמנות היא חלק מהתרבות. יתכן וזו תחילת דרך חדשה בה באמת יהיו האמנויות הפלסטיות חלק מהפסטיבאל ומכל דבר בחיים.

סרטים לתוך הלילה,

פסטיבאל סרטי סטודנטים בינלאומי ראשון בארץ.

מאת רחל דנה

המשתעות האמיתיות בפסטיבאל סרטי הסטודנטים שיתקיים בין ה־3 ל־6 ביוני בבניין מכסיקו באוניברסיטת תל אביב, צפויות כנראה בסרטים שמבאיים עימם אורחי הכבוד השופטים מחו"ל. גולת הכותרת תהיה הקרנת סרטי הגמר "קיץ בעיר" ראלכמה", שיצר הבמאי וים ונדרס כסטודנט באקדמיה לקולנוע במינכן.

אקדמיה זו ערכה לפני כ־10 שנים הפקה משותפת של סטודנטים עם הבימאי ההוליוודי דגלאס סירק. מבכינה, שסירק היה אחד מאבותיו הקולנועיים, השתתף בהפקת שלד של סרטים (שאורכם כסרט ארוך אחד): "ליל סילווסטר", בהשתתפותה של חנה שיגולה, "דבר אלי כמו הגשם" ו"בורבון ססריט בלוז", שיוקרנו במסגרת הפסטיבאל. את האקדמיה המכובדת ייצג אישית ראש המחלקה לסרט עלילתי, פרופ' ולפגנג לנגספלד, שיקרין את סרטו התיעודי על מסעותיו ברחבי מרחו אפריקה.

הבמאית הבלגית היהודיה היוצרת בפאריס, שנטל אקרמן, תיפגש עם הקהל הישראלי במסגרת הקרנת חמישה מסרטיה. פרופ' אהרן שפירא, מאוניברסיטת סירקוז בניו־יורק יפגוש את הקהל עם סרטו "הילדים של אלנסקי", על ילדיהם של יוצאי שואה. הבימאי פרנצי סלאק, בוגר בית הספר לקולנוע הידוע של לודז', יקרין את "אוזה".

חלק ניכר מהסרטים הישראלים הנוגעים לסכסוך הישראלי־ערבי יוכו לערגה מחודשת לקראת דיון שינחה נסים קלדרון בנושא "קולנוע ישראלי — [obscured] בעיניים יהודיות".

[obscured] מהבמאים הקצרים של סטודנטים מחו"ל בולט סרט עלילתי אוסטראלי קצר "הגליסט", של רוברט מארצ'אנד. עניינו של הסרט נגן צלו לנגדינו המגיע לאוסטרליה לפגוש את בתו, ונפגש משפחה ומה, פשוטה ותמוהה, המצליחה להסיר את איצטלת האינטלקטואל חסר הרגש מפניו.

סרט נוסף המושך תשומת לב (היה מועמד לאוסקאר) נעשה בידי מתיו פאטריק ב"אמריקן פילם אינסטיטיוט". "גראפיטי" עוסק בכתובת שעל הקיר במשטר צבאי.

לאוהבי המרתונים יתקיים מרתון סרטים קצרים של יוצרים ישראליים, ובו יוקרנו סרטים של מי שיש מאחוריו כבר לפחות סרט ארוך אחד. מוזיאון תל אביב כולל במסגרת הפסטיבאל מסורת שהתחילה בו לפני כשלוש שנים. בעת טכס הסיום של תחרות הסרט הישראלי הקצר. ביום האחרון של הפסטיבאל (יום חמישי, 5.6) יוקרנו סרטים קצרים מובחרים מהארץ ומהעולם, מאלה שהוצגו בפסטיבאל וכן סרטי וידיאו של שנות השמונים. ההקרנה תיערך בו זמנית בשלושה אולמות. לקראת הזריחה יוקרן סרט של הופעה מלאה של להקת "ראשים מדברים" ואחריה ארוחת בוקר בקפטריה של המוזיאון.

יסורי וורתר העייף

מאת אורנה לנגר

תזמורת רשות השידור בקונצרט חגיגי לערב יום העצמאות תשמ"ו. בתכנית: "תרועה לישראל" של מאיר בן חיים, קונצ'רטו במי מינור אופ' 64 של מנדלסון והסימפוניה מס' 1 ברה מז'ור של מהלר. סולנית: שירה רבין. מנצח: גארי ברטיני.

בקטע "תרועה לישראל" האימפרסיבית וחגיגית, אותה ביצעו כלי הנשיפה בניקיון, החל הקונצרט החגיגי לרגל יום העצמאות. בקונצרט זה היה אמור לנגן כסולן הזוכה במקום ראשון בתחרות האמן הצעיר, כיוון שהפרס הראשון הושל בין הפסנתרן אסף זוהר והצ'לן אלכסנדר כגנובסקי החולט שאת הדור הצעיר תייצג בקונצרט זה הכנרת בת ה־17 שירה רבין.

הקונצ'רטו במי מינור של מנדלסון הוא יצירה פופולארית, שהלירית הנרחשה קמעה שלה עדיין שובה את הלב. בנגינתה הרעננה של הווירטואוזית הצעירה ניתן היה לחוש בבירור את עצמת הרגש הלירי שבהשראו הלחן הקונצ'רטו. היא ניגנה את האלגרו הפותח "מולטו אפסיונאטו". אם כי בצליל שמוח מעט. את הפרק התותם היא ניגנה במעוף קליל ווירטואוזיות מסחררת, שתזמורת לא יכלה לה.

מהמגע הקליל הרענן של כישרון צעיר צנחנו באחת לעומק ייסוריו של וורתר העייף, כפי שבאו לידי ביטוי בסימפוניה ה"טיטאנית" של מהלר. הפרשנות על ידיעה רתחנה של מסע גבורים במעט גאוש אחרי [obscured] עומק להגיגיו המוסיקאליים של מהלר, אך הם האריכו את ייסוריו של וורתר והטלו מכל ארבעת פרקי הסימפוניה כל אפשרות ליצירת מגע.

העוד מתח זה בלט כבר בפרק הראשון, כאשר הפיאניסימו בכלי הנשיפה מעץ וכלי־המיתר לאחר מכן, עוד לקולות הטבע להיחרם במקום "להקריץ עם שחר". תחת כל עירנות הפרק המופלא של משחקי ניגודים בין הקרנות, החלילים וכלי המיתר, שמעט גם בפרק הראשון, אך עוד יותר בפארודיה על "פרה דאק" (אחינו יעקב) המופיעה אצל מהלר בסולם מינורי, את קסקבי העץ הבכבים והמסורבלים של ריקוד איכרים גס. למרות הניקיון בו ניגנו כלי הנשיפה גם את הסיומת החגיגית בשבע קרנות, באוזני הקהל נותר רק המשמע הכבד [illegible] של מוטיב אחד מתוך כל עושר רעיונותיו של מהלר בסימפוניה זו.

הסימפוניות של מהלר מנוגנות לעיתים נדירות בארץ, ואת ההיבט הוולגארי שבהן קל יותר לקלוט. הגדולה המונומנטאלית של פרק הסיום נשמעה גלגנת לאחר קרב ממושך הארוך של וורתר הצעיר עם השיממון.

ברק אותנטי בלי פדאנטיות

מאת אורי אפשטיין

להקת הבארוק של סן פרנסיסקו (לורט גולדבריג, בצ'מבאלו, סוזי נפר בצ'לו־בארוק, בריס היינס בחלילית ואבוב בארוק, מייקל סנר בכינור־בארוק וזמרת הסופראן ג'ודית נלסון) במרכז למוסיקה משכנות שאננים בירושלים, ביצירות מתקופת הבארוק מגרפת הרמונית.

החזוניות והטמפרמנטליות שהביאו מוסיקאים אלה ליצירות הבארקיות הוכיחו כי השמעת המוסיקה בכלי התקופה איננה תרגיל פדאנטי של שוחרי אותנטיות מוסיקולוגית, אלא חוויה מוסיקלית אמנותית של ממש. צלילם החלש יותר והמבריק פחות של כלים אלה, בהשוואה לכלים החדשים, יוצר תחושה של אינטימיות רבת קסם שאינה מגבילה את שמחת החיים העליזה של המוסיקה שחוברה ברוח זו, המידה מסויימת. אפילו מוסיפה לה אינטנסיוויות.

היצירות הקאמריות הבליטו את האלגנטיות החיננית של הסגנון הצרפתי בסונאטה בסול מז'ור של איגנה ואת הנטייה לווירטואוזיות ב"דיביעיית פאריס" של טלמאן. את הטכלות האלה הגשימו הנגנים בשארמנטיות, בהבנה מעמיקה של סגנון על עיטוריו האילתוריים ועל הבלטת הניגודים שבתפקידי הכלים השונים, ובשליטה טכנית מעולה. בעיה שלא הגיעה לפתרונה השלם היא האיזון הצלילי של הכלים, שגבר זה על זה וליפות, על אף קשיבותם ההדדית של הנגנים מבחינת ההתאמה המקצבית.

גולת הכותרת של הערב המהנה היתה זימרתה של ג'ודית נלסון בקנטטה "אורפיאוס" של ראמו ובאריות מתוך הקנטאטות של באך — כל אחת עם כלי אחר בתפקיד האובליגאטו.

קולה הבהיר והצלול, כשרה בהפקת הצשמעת כמעט כאינסטרומנטאלית בדייקנותם הגמישה של העיטורים, הבעתה האינטליגנטית והרגישה הבהיר סייעו בעיצובו של היצירות על טהרת הסגנון הבמה אמנותית המעוררת התפעלות.

עתון הארץ חינם

לנוסעי צ'רטר בוס לאילת

של טיולי הגליל

אוניברסיטת תל-אביב

טקס ייסוד המדליה
ע"ש ד"ר ג'ורג' ס.וייז
לשתוף פעולה אקדמי בינלאומי

בהשתתפות:

ח"כ אבא אבן
יו"ר ועדת חוץ ובטחון של הכנסת

ביום ראשון ט"ז תשמ"ו, 25.5.86, בשעה 18.45 בבנין מקסיקו, אודיטוריום פאסטליכט, קרית האוניברסיטה, רמת־אביב

כניסה דרך שער 8

הציבור מוזמן

אוניברסיטת תל-אביב

טקס חנוכת שער מתתיה,
שער רמניסיאנו ושער פרנקל

הרצאה:

פרופ' יובל נאמן
מנהל המכון ללימודים מתקדמים ע"ש מורטימר וריימונד סאקלר

"השערים להשכלה גבוהה"

ביום שלישי, י"ח אייר תשמ"ו, 27.5.86, בשעה 16.00 בבנין למדעי המתמטיקה ע"ש ולדימיר שרייבר, אודיטוריום רמניסיאנו, קרית האוניברסיטה, רמת־אביב

הציבור מוזמן

כניסה דרך שער אוסטריה (1) ושער מתתיה (2)

אוניברסיטת תל-אביב

טקס חנוכת הקתדרה לביולוגיה
של התא ע"ש זלמן וינברג

הרצאה:

פרופ' יהודה בן־שאול
מופקד על הקתדרה

"מיקרוסקופיה אלקטרונית
בשרות חקר התא"

ביום ראשון, ט"ז אייר תשמ"ו, 25.5.1986, בשעה 14.30, בנין מקסיקו, אודיטוריום פאסטליכט, קרית האוניברסיטה, רמת־אביב

כניסה דרך שער פרנקל (7) ושער 8.

— הציבור מוזמן —

אוניברסיטת תל-אביב

טקס חנוכת הקתדרה
לסוציולוגיה פוליטית
ע"ש זלמן וסימה וינברג

במעמד:

מר גד יעקבי
שר הכלכלה והתכנון

הרצאה:

פרופ' יונתן שפירא
מופקד על הקתדרה

"לאן נעלם המעמד השליט בישראל?"

ביום שני, י"ז אייר תשמ"ו, 26.5.86, בשעה 14.30, בנין נפתלי אולם אפטר (01) קרית האוניברסיטה, רמת אביב

כניסה דרך שער רמניסיאנו (4) ושער 5

הציבור מוזמן

אוניברסיטת תל-אביב

טקס
חנוכת גן לאו ומרשל
תרומת משפחות לאו ומרשל
מסידני, אוסטרליה

הרצאה:

פרופ' יואב ויזל
מנהל הגנים הבוטניים, אוניברסיטת תל־אביב

"צמחים ובני אדם"

ביום שלישי, י"ח אייר תשמ"ו, 27.5.86, בשעה 18.30, רחבת הפקולטה למדעים מדויקים, (בין בנין אורנשטיין לבנין שנקר), קרית האוניברסיטה, רמת־אביב

הציבור מוזמן

כניסה דרך שער רמניסיאנו (4)

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי יבנה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

מובאת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה יבנה הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית יב/189" ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי: יעוד שטחים למלאכה ותעשיה ודרך ולצרכי ציבור. התוויית דרכים חדשות וביטול דרכים קיימות.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 3514 חלקות [illegible] וחלק מחלקות 1, 12, 32–38, 40, 42–45, 58, 68, 90, 95, 96, 99, 100. גוש 3511 חלקה 1 וחלק מחלקות 2, 3, 14–17, 35. גוש 3548 חלקה [illegible] וחלק מחלקות 2, 3, 5–7.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע, על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המחוזית האמורה.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה
הודעה עפ"י סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה בקשה למתן אישור להקלה על חלקה/ות מס': 87 בגוש: 10049 ברחוב: מקלף. והיינו: תוספת בניה של 6% נוספים לשטח הרצפה הכולל.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, רחוב הלל יפה את התנגדותו מנומקת בכתב ולציין כתובתו המדוייקת.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו והתוצאה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

תיק: 3677

אינג' י' כוהנא
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

המרכז הישראלי לניהול

הכנס השנתי
תשמ"ו - 1986

בנושא
כלכלת ישראל בתום שנה להפעלת התכנית לייצוב המשק - הישגים, בעיות ויעדים

בהשתתפות:

- ראש הממשלה
- שר האוצר
- שר העבודה והרווחה
- מזכ"ל ההסתדרות
- נשיא התאחדות התעשיינים
- מנהלים בכירים ואנשי אקדמיה

יום ה', 29 במאי 1986, בשעות 14.30-19.30, מלון הילטון, תל־אביב

הערה:
המעוניינים להשתתף מתבקשים להקדים הרשמתם כדי להבטיח כרטיס משתתף.

פרסום והרשמה: המרכז הישראלי לניהול, רח' הנרייטה סולד 4, ת.ד. 33033 ת"א 61330, טל. 03-257202; 03-253104; 04-640678; 02-234865; 057-37914.

עולים ויורדים / גדעון אלון

הסוכנות והקליטה: המאבק מתחדש

להצלחות יש, כידוע, אבות רבים, אבל הכישלון הוא יתום. לכן, כשהשפל בעלייה לישראל הגיע לשיא חדש בארבעת החודשים הראשונים של 1986 (הגיעו ארצה רק 2,650 עולים, לעומת 4,670 בתקופה המקבילה אשתקד), החלו שני הגורמים המופקדים על טיפול בעולים, הסוכנות ומשרד הקליטה, לטפול זה על זה את האשמה לשפל המסוכן הזה.

שר הקליטה, יעקב צור, יזם מסיבת עיתונאים שבה יצא במיתקפה חזיתית נגד מחלקת העלייה של הסוכנות, ובעיקר שילח את חצי הביקורת שלו נגד ה"בוס" שלה, עו"ד חיים אהרון. הוא האשים אותו בהעדר יוזמות ("הגיע הזמן שהסוכנות תציג את היעדים שלה בתחום עידוד העלייה"). הוא טען, כי לא נוצרו תנאי עבודה משותפים עם מחלקת העלייה, והדגיש, שבשל העדר יוזמות כאלה, החליט משרד הקליטה ליזום בעצמו פעולות לעידוד עלייה מדרום־אפריקה, דרום־אמריקה וצרפת.

ראש מחלקת העלייה בסוכנות, חיים אהרון, ששמע על מסיבת העיתונאים שכינס יעקב צור, הזדרז אף הוא לזמן את העיתונאים עוד באותו יום, כדי להשיב מלחמה שערה. כפי שניתן היה לצפות, הוא האשים את משרד הקליטה בשפל הנוכחי בממדי העלייה. לדבריו, בגלל שחיקת כל מערכת הקליטה לא ניתן לעודד עולים מארצות הרווחה לבוא לישראל ("ידינו כבולות כל עוד מצב הקליטה הוא כפי שהוא"). הוא סיפר, כי 40—50 משפחות עולים מאמריקה הלטינית ירדו מהארץ בשל קשיי הקליטה.

ישבתי מן הצד והתבוננתי בשני האישים הללו — שר הקליטה מזה, וראש מחלקת העלייה בסוכנות מזה — והאזנתי לדברי הביקורת הנוקבים שהטיחו זה בזה. וחשתי צער על כך שלאיש לא היה די אומץ־לב ציבורי לומר: "גם אני אשם, גם למשרדי יש חלק בשפל בעלייה ובמחדלי קליטת העולים, גם אנחנו צריכים לעשות יותר כדי לשפר את היחס לעולים, לבטל את הכפילויות, הביורוקרטיה והסחבת". הם סיפרו בפירוט רב על התוכניות המגוונות שיזמו לעידוד עלייה. אך כל אחד מהם הדגיש, שהוא מתקשה להפעילן בשל הקשיים שמערים הצד השני.

מתברר, כי כבר בחודש דצמבר 1983, החליטה הסוכנות היהודית להקים גוף מיקצועי שיורכב מנציגי כל הגורמים העוסקים בקליטת העלייה, ושתפקידו יהיה לקבוע את הקריטריונים למיפוי הישובים לקליטת האתיופים. אבל גוף כזה לא הוקם. לכן, בעת שהחלו לצאת מבטן המטוסים בנמל התעופה בן־גוריון אלפי העולים מאתיופיה, לא היו בידי משרדי הממשלה נתונים על אפשרויות הקליטה בישובים השונים, מבחינת מלאי הדירות, תעסוקה ומסגרות קהילתיות. בפועל, שוכנו רוב העולים ביזור ארצי, בעיקר במרכזי קליטה, בישובים שבהם היה למשרד השיכון מלאי זמין של דירות, וביניהם גם ישובים שהוגדרו כ"חלשים".

המבקר מגלה, כי בדיונים שקיימה ועדת השרים לעלייה־וקליטה בתחילת 1984, הועלה הצורך בהקמת ועדה בין־משרדית של מנכ"לים, שתקבע מדיניות קליטה כוללת לעולי אתיופיה, זאת בשל היותה ייחודית של אוכלוסיה זו. מבקר המדינה מצא במסמכי משרד הקליטה עדות לכך, שכבר בחודש מאי 1984 התקבל מידע ראשוני כי צפויה עלייה גדולה של עולים מאתיופיה, גם שהמועד המדויק עדיין לא היה ידוע. בתחילת יולי 1984 החליטה הממשלה להקים ועדת מנכ"לים בין־משרדית, שבה יהיו נציגי משרדי הקליטה, השיכון, הבריאות, החינוך, העבודה והרווחה, הפנים והאוצר וכן נציגי הסוכנות. תפקידי הוועדה הוגדרו מראש, אבל מתברר שוועדה זו לא התחילה לפעול ואף לא התכנסה בגלל מערכת הבחירות לכנסת ה־11.

בכמה דיונים שהתקיימו במהלך שנת 1984, הוחלט כי משרד השיכון יקצה 400 דירות המצויות במלאי, וכן ירכוש 500 דירות בסכום של 25 מליון דולר במימון הסוכנות, ויבנה 700 דירות מתקציב המדינה. ואולם, קובע המבקר, "לא עלה בידי משרד הבינוי והשיכון להוציא החלטות אלה אל הפועל בקצב ובכמות הדרושים. כתוצאה מכך, לא היו בידי משרד הקליטה מספיק דירות שבהן ניתן היה לשכן את העולים. היו קשיי תיאום בין שני המשרדים, וחלק מהדירות שהועמדו לרשות משרד הקליטה לא היו מתאימות". לפיכך נאלץ משרד הקליטה לשכן את עולי אתיופיה בבתי־מלון ובתי־הארחה, דבר שעלה בכסף רב והקשה על קליטתם של העולים.

המבקר מתריע על כך, שלמרות שב־21 בינואר 1985 (כשמרבית עולי אתיופיה כבר היו בארץ), הטיל ראש הממשלה על שר הקליטה להכין תוך שלושה חודשים תוכנית אב לקליטת הקבע של עולי אתיופיה, הושלמה הכנת התוכנית רק בחודש אוגוסט 1985, מועד שבו היו כבר מרבית העולים כשנה בארץ. "האיחור בהשלמת התוכנית" — קובע המבקר — "גרם לכך שהליכי הקליטה הראשונית של כמעט כל העולים לא היו על־פי תוכנית מבוססת אלא בהתאם לאילוצים שהיו קיימים מדי פעם בפעם".

היערכות מאוחרת

גם משרד החינוך לא נערך כיאות לקליטתם של עולי אתיופיה. הוא החל בהיערכות לקליטת התלמידים שבין העולים — הכשרת מורים, הכנת תוכניות לימודים והתוויית מדיניות קליטה כוללת — מאוחר מאוד, כאשר הילדים כבר היו בבתי הספר. גם הקצב היה איטי; השתלמויות כלליות נערכו רק שלושה חודשים לאחר תחילת שנת הלימודים השנייה של מרבית ילדי העולים.

יתרה מזו, משרד החינוך לא היקצה מורים בעלי הכשרה מיוחדת בתחום הקליטה, אלא דרש שבתי־הספר המחוזות יאיישו את הכיתות המיוחדות לעולים ויתנו שיעורי עזר, בעזרת המורים העודפים המצאים במערכת החינוך הממלכתי־דתי. הסדר זה אומנם הביא להעסקתם של אותם מורים חסרי תעסוקה, אבל לא הבטיח שהמשימה של הכנת תלמידי עולי אתיופיה לקראת שילובם בבית־הספר ובחברת בני גילם תוטל על כוח ההוראה המתאים שמסוגל להתמודד עם משימה זו.

גם משרד העבודה והרווחה לא היה ערוך להכשרתם המקצועית לקראת שילובם בעבודה של עולי אתיופיה. נמצא, כי האגף להכשרה מקצועית לא ריכז נתונים על מספר העולים שהוכשרו במסגרתו, ואף לא עקב אחרי דרכי הכשרתם. עד סוף 1985 לא ניתן ייעוץ תעסוקתי לעולי אתיופיה במסגרת הכשרתם המקצועית והשמתם בעבודה, לאחר שהמשרד שמבחני האיבחון המקובלים בארץ אינם מתאימים לעולים אלה, והיה צורך לממן — בעלות כספית ניכרת — בניית מבחני איבחון מתאימים. יתרה מזו, משרד העבודה ושירות התעסוקה לא שיתפו פעולה בקביעת מדיניות התעסוקה לעולים ולא תיאמו ביניהם בהיקף ארצי את דרכי הפעולה.

מי שעקב מקרוב אחרי קשיי קליטתם של עולי אתיופיה בארץ, לא הופתע ממימצאי מבקר המדינה. אפשר להוסיף על ממצאי המבקר גם את הליקויים הרבים בתחום ההסברה ו"מלחמות היהודים" בין מחלקת העלייה של הסוכנות ומשרד הקליטה.

עם זאת יש להדגיש, כי מאז השלים דו"ח המבקר (בשלהי 1985), חל שיפור במצבם של עולי אתיופיה. יותר ממחציתם כבר מתגוררים בדיור קבע, כ־1,800 מתוך 3,000 העולים הנמנים עם כוח העבודה בקרב העולים, כבר מועסקים ומקבלים השלמת הכנסה מהביטוח הלאומי. האחרים משתתפים בקורסים להכשרה מקצועית. שיעור האבטלה כמעט אפסי.

הולנד גם למוסלמים

ממשלת הולנד הקצתה עשרות שעות טלוויזיה ורדיו לשידורי איסלאם

מאת הנרייטה בועז

אמסטרדם

מכיוון שכ־350 אלף מוסלמים הם תושבים קבועים בהולנד, הודיע לאחרונה שר החינוך והתרבות א. ברינקמן על הקצבת 13 שעות טלוויזיה ו־53 שעות רדיו בשנה ל"קרן השידור האיסלמית", איירא"אס, החל מעונת הסתיו. איירא"אס תהיה חופשייה לגמרי למלא שעות אלה כרצונה. התוכניות ישודרו בטורקית ובערבית, אך גם בהולנדית, כדי שגם ללא־מוסלמים בהולנד תינתן הזדמנות להכיר את האיסלאם.

כדי להבין הצעה זו, מן הראוי להסביר תחילה את שיטת הקצבת זמני השידור ברדיו ובטלוויזיה בהולנד. בניגוד לישראל ולמדינות רבות אחרות, ערוצי השידור נתונים במידה רבה בידי ארגונים לא־ממשלתיים. ישנם ערוצים קאתוליים, פרוטסטנטיים, ערוץ של מפלגת העבודה וגם ערוצים ללא השתייכות דתית או פוליטית. התוכניות ממומנות בדמי המנוי של מנויי הערוצים. רק במקרים ספורים מאוד מתירה הממשלה לארגונים, שאין להם מנויים חברים, או ארגונים שלא הוקמו בראש וראשונה למטרות שידור, לקבל זמן שידור. אגב, אחד מארגונים אלה הוא הקהילה האשכנזית בהולנד. מזה כמה שנים יש לה 20 דקות שידור ברדיו בחודש ושעת טלוויזיה אחת בשנה (שלש פעמים 20 דקות). הקהילה מתקשה לפעמים למלא זמן זה בתוכניות מעניינות. אך היהודים בהולנד מונים כיום פחות מעשירית ממספרם של המוסלמים.

זה כבר שנים אחדות שבחסות הממשלה מתקיימות תוכניות רדיו וטלוויזיה בערבית, בטורקית ובניבים שונים, כגון מרוקאית, עבור האוכלוסיה הטורקית והמיעוטים הלאומיים אחרים. תוכניות אלה, שבאחריות הממשלה, עוסקות בנושאי תרבות ובנושאים מעשיים עבור המיעוטים הלאומיים. אך אינן עוסקות באיסלאם, על־פי העיקרון של הפרדת דת ומדינה.

בגלל אותו עיקרון, סירבה הממשלה במשך זמן רב לסבסד את הקמתם ואחזקתם של מסגדים בהולנד, כשם שאינה מסבסדת הקמה ואחזקה של כנסיות, מלבד שיקומם של כנסיות ובתי־כנסת שנהרסו במלחמת העולם השנייה. אולם באחרונה הסכימה הממשלה לסבסד את הקמה והאחזקה של כמה מסגדים בהולנד, בנימוק שאינם מקומות תפילה בלבד אלא גם מקומות למפגש חברתי, וכי המוסלמים בהולנד אינם עשירים דיים כדי לתרום כספים רבים למטרה כזו.

מבין המוסלמים המתגוררים כיום בהולנד, כ־160 אלף הם טורקים, 90 אלף מרוקאים, 25 אלף סורינאמים, שלפני כמה דורות הובאו לכאן ככוח עבודה מהודו, 10 אלף פקיסטאנים, 8,000 הודים ועוד קבוצות קטנות יותר מארצות אחרות. ב־1982 היו במדינה 76 מסגדים טורקיים, 40 מסגדים מרוקאיים ו־18 סורינאמיים.

רוב המסגדים לא הוקמו כמסגדים: היו אלה אולמות שהוסבו לבתי־תפילה. אלה צנועים מאוד לעתים קרובות, וכל אחד מהם בבעלותה של אגודה מוסלמית אחרת. אגודות אלה מאורגנות בדרך כלל על בסיס לאומי ואפילו מחוזי. לפי שעה אין מעלים על הדעת שמרוקאים וטורקים יתפללו באותו מסגד, משום הבדלי השפה והפולחן, למרות ששפת התפילה הרשמית היא ערבית.

כשהממשלה הקציבה זמן שידור לאיירא"אס, הנשלטת בידי המיעוט הטורקי, היא לא הביאה בחשבון את קיומו של המיגוון האתני הזה. קבוצות מרוקאיות כבר מחו על כך שאינן מיוצגות במועצת האירגון. יתר על כן, גם הטורקים המוסלמים אינם מאוחדים. יש הנאמנים לממשלות בארצותיהם, יש אחרים המתנגדים לשלטון בביקורת גלויה וכסויה, והרואים בשידורים שלהלה של תעמולה ממשלתית טורקית ומרוקאית. אף כי אחת המטרות העיקריות של שידורים אלה היא לקרב את האוכלוסיה ההולנדית להבנת האיסלאם, כבר החלו לפרוץ בקרב המוסלמים סכסוכים חריפים באשר לאופיים של השידורים העתידיים.

עולי אתיופיה: מחדלים בקליטה

דו"ח מבקר המדינה חושף מחדלים חמורים בהליכי קליטתם של עולי אתיופיה. זו הפעם הראשונה שמסמך ממשלתי רשמי מצביע, שחור על גבי לבן, על הליקויים הרבים שהיו בהיערכותם של משרדי הממשלה בארץ לקראת מבצע ההצלה המתוני, שבמסגרתו הובאו ארצה (בחודשים נובמבר 1984 — ינואר 1985) כ־6,500 עולים.

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

רשימה של אפליות

רבים מתעקשים לטעון כי אין ישראל נוהגת אפלייה נגד אזרחיה הערבים, או כי ממשלת ישראל שואפת להביא לשוויון בין יהודים לערבים. גם ראש הממשלה שמעון פרס אומר כי הוא תומך ומאמין בסיכוי להנהגת שוויון בפועל ולא רק באופן הצהרתי. אך מתוך שיחות רבות עם אזרחים יהודים, הגעתי למסקנה כי קיים צורך ברשימה "מעודכנת" של היבטים שונים של אפלייה נגד האזרחים הערבים.

בראש ובראשונה קיימת האפלייה הלאומית שיסודה בפעילות הסוכנות היהודית, קרן היסוד, הקרן הקיימת, וההסתדרות הציונית. גופים אלה מספקים שירותים ומקציבים כספים ליהודים בלבד. תקציבים אלה מופנים לתמיכה בישובים ובאזורים. קרקעות ותקציבי סיוע להתנחלויות, רכישת זכויות ומיכסות ייצור, מענקים ליהודים בלבד. חלקם הגדול של תקציבים אלה בא מתשלומי המסים של כלל האזרחים, כולל הערבים. חלקם האחר מגיע מסיוע חוץ שנועד למדינת ישראל ולאזרחיה — לא רק ליהודים. ישנם תקציבים שחלקם מגיע מקהילות יהודיות בחו"ל, וישנם הניתנים מקופת המדינה. בין תקציבים אלה בולט ביותר התקציב לשיקום השכונות. מפעל זה משקם אך ורק שכונות יהודיות ומתעלם משכונות ערביות.

האפלייה נהוגה גם ברמה האזרחית. היא בולטת בראש ובראשונה במוסדות הקשורים להתיישבות: המרכז החקלאי, ארגוני השיווק והאספקה, משרד החקלאות. הערבים נפגעים במכסות המים ובמכסות הייצור, ואפילו במיני הירקות והפירות המותרים בגידול לערבי. הערבי משווק את תוצרתו באמצעות מועצת ייצור מיוחדת המסונפת למשרד החקלאות. ואין לטעות בזהות הזכאים לפיצוי במקרה של בצורת, נזקי טבע, מזיקים וכו'.

תחום אחר שבו נהוגה אפלייה נגד האזרחים הערבים הוא התיעוש. לערבים בישראל אין אזור פיתוח אחד שיעודד יזמים להקמת מפעלי תעשייה. פה ושם הוענק לערבי זה או אחר רשיון להקמת מפעל תעשייה בתנאי אזור פיתוח. אך שום ישוב ערבי במדינת ישראל אינו מסווג כאזור פיתוח.

אבל גם כלפי קבוצות אזרחים שונות או כלפי אזרחים פשוטים קיימת אפלייה ברורה. כמעט בכל מקום עבודה נתקל המועמד הערבי ביחס חשדני, ולעיתים קרובות אף בסירוב מעליב וגס. במקומות רבים הוא נדרש להביא אישורים ותעודות שאינו יכול לספקם. במקרים המעטים שבהם הוא מצליח להיקלט, סיכויי הקידום שלו מצומצמים בצורה בולטת. אף אחד ממנהלי המשרדים הממשלתיים והציבוריים ששירתו בנצרת בקיץ 1985 לא קודם למשרה בכירה. האם מותר להאמין כי הערבי המוכשר ביותר בשירות משטרת ישראל מסוגל לפקד רק על תחנת נצרת, או לנהל לשכת עבודה או משרד הביטוח הלאומי רק בעיר זו?

ומה על האפלייה נגד התינוק הערבי, בטענה כי אביו אינו יוצא צבא? כיצד ניתן להסביר לתינוק זה כי עליו לאכול ולשתות פחות כי ממשלת ישראל לא שלחה צו גיוס לאביו? ומה על הזוג הצעיר הערבי שאינו יכול לממש את המשכנתא שהוא מקבל ממשרד השיכון בעיירת פיתוח שכנה — שאותה בנה הוא עצמו עם חבריו ורואה בה אלפי דירות ריקות? זוג זה מופלה גם במספר נקודות הזכאות שלו למשכנתא, והפעם על רקע העובדה כי לא נקרא לשירות צבאי. מסיבה זו ערבי צעיר אינו יכול להתקבל לשירות במשטרה. הוא יתקשה להתקבל במקומות עבודה, כולל הטלוויזיה, הרדיו, משרדי הממשלה ומפעלי תעשייה.

בתחום אחר הצליחו האזרחים הערבים להביא את הגורמים הממשלתיים להודות בקיומו של פער בתקצוב הממשלתי לרשויות המקומיות. משרד הפנים מתחייב מזה מספר שנים שלא לצמצם את תקציבי הרשויות הערביות, כדי לתרום לסגירת הפער. אבל הפער בשירותים בין הכפר הערבי המתקדם ביותר והישוב היהודי המוזנח ביותר עודנו רחוק מסגירה. ריחות הצואה מרחובות עיירות ערביות חסרות־ביוב אינו מותיר מקום לספקות. מראה חדרי הלימוד הצרים, והמצאים בסכנת התמוטטות, שיכנעו את משרד החינוך לעשות מאמץ לבניית חדרי לימוד. אך צמצום התקציבים עצר את התנופה המקווה, והתלמידים הערבים יצטרכו כנראה לסבול עוד שנים רבות מצפיפות־יתר בחדרים שאינם ראויים לייעודם. אם הם או הוריהם יזדקקו לטיפול רפואי, יהיה עליהם לבקר במרפאות נחותות בדרך כלל, הן במרפאות משרד הבריאות והן במרפאות קופת חולים.

אפילו בתחום שירותי הדת מקבלים המוסלמים והדרוזים יחס מפלה. יהודים שותפים בבחירת אנשי הדת והמשפט הדתי שלהם, אם כי הנוצרים נהנים באוטונומיה בבחירה זאת.

הדרוזים, יוצאי צבא רובם ככולם, מקבלים "פטור" ממספר צעדי אפלייה. הם מצליחים לקבל עבודה שחורה, לרוב במפעלי התעשייה הצבאית, בגבולים, או בשירות בתי הסוהר ובמשמר הגבול. אבל גם כך הם רחוקים מאוד משוויון זכויות עם היהודים. ביקור בעיירה הדרוזית מגאר, בגליל המזרחי, יכול לשכנע כל משקיף רציני, כי הדרוזים בישראל זוכים לאותו היחס שבני הכפרים הערבים המופלים ביותר. אם כי בכפרים דרוזים אחדים ניתן להרשם טוב יותר, בעיקר בכפרי הכרמל.

אין ישוב ערבי אחד במדינה המסוגל לספק עבודה מסודרת ומכניסה לנערות ולנשים הערביות שם. עבודה כזו היתה יכולה בעקיפין לשרת את המדיניות הממשלתית השואפת לצמצום הילודה במגזר הערבי, כדי להפחית מ"הסכנה הדמוגרפית" — ללמדך כי מדיניות הממשלה מחטיאה גם את מטרותיה שלה.

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

ארונות קבורה מעין־גדי

ארונות עץ מימי בית שני בעין־גדי הם מוצגים מיוחדים במינם. נשאלת השאלה כיצד יכלו לחתוך לוחות עץ בעובי של ס"מ, ללא טכניקה חדישה. וכיצד זה קברו מתים בארונות עץ, בעוד היום אין משתמשים כלל בארונות לקבורה. על כל השאלות האלו ישיב, בהרצאתו במוזיאון ישראל ב־28 במאי, גדעון הדס, חבר קיבוץ עין־גדי, ארכיאולוג עצמאי שמצא וחפר את מקומות הקבורה הביזנטיים האלה יחד עם בני הנוער של המשק. באותו ערב יתנו דברים גם ד"ר תמר נוי, על גלגל — כפר מלפני 10,000 שנה, ואורנית אילן על ערד — העיר הכנענית הקדומה בנגב.

הדס ערך סקר של אמת המים שבאזור עין־גדי והחל בעבודתו. תוך כדי כך חפר המערה ועמיה כדי ללמוד על תיארוך האמה. בחפירה זו נמצא, במרחק 30 ס"מ מהאמה, קבר ארונות וקבר נוסף, שנסחף על ידי מים שפרצו מהאמה. נתגלו שמונה ארונות קבורה מעץ במצב השתמרות טוב. אולם רק אחד מהם, השמור ביותר, מוצג בתצוגת המוזיאון. הוא יוצא דופן מכיוון שהוא של ילד ואורכו 120 ס"מ בלבד, בעוד כל שאר הארונות באורך 180 ס"מ — של מבוגרים.

גם בנגרות ובצורת הרכבתו הארון מגיע. אין לו עמוד פינה והדופנות במסמרי עץ בפינות. העץ משל שיקמה, המסמרים משל עצי אשל. בחיבורים קדחו חורים עגולים והכניסו לתוכם מסמרים מרובעים. המפתיע הוא אחידות עובי הלוחות, שאורכם מגיע עד 184 ס"מ ורוחבם כ־21 ס"מ. הדס שעסק בעבר גם בנגרות, העמיק בטכנולוגיית ארונות העץ לקבורה. לדעתו ניסרו את העצים במסור ארוך ואחר כך הקציעו את העץ, וכך לא נשארו סימני ניסור. ברוחבם חוברו הלוחות בחיבורים סמויים. גם הרכבת הארונות אינה לפי המקובל והחלו מהצד הצר ולא הארוך. המכסה גמלוני כגג הבולט מעבר לאורך הארון. לאחר שהניחו את המת לתוך הארון ושמו בתוכו כלי ליווי, נקשר הארון בחבלים עשויים סיבי עץ־תומר, להבטיח שיהיה סגור היטב.

מזג האוויר היבש של איזור עין־גדי איפשר השתמרות מיוחדת של ארונות הקבורה והכלים שבתוכם, בעיקר כלי עץ. בין חפצי העץ מסרק צפוף העשוי עץ אשכרוע־זיזיק־עץ הגדל בצפון סוריה או אסיה.

אלבסטרון מבהט שנתגלה מאפשר תיארוך מדויק יותר של הקברים, מהמאה הראשונה לפני הספירה. תמיהה עוררו גושי אספלט קטנים מים המלח שנמצאו בתוך הקברים. לא ברור מה הם מסמלים או מה היה תפקידם. בקבר נתגלו גם שני קנים חלולים וחומר אפור בתוכם, כנראה "כוחל". היו שם מספר מכחולי־ברונזה, כפי שאפשר היה לראות, המוגדר בקבר נשים.

בקבר שנמצא בבים והוב העץ נרקב, נשארו ה"עיניים" של לוחות העץ. אלה נשלחו לבדיקה והתברר שהן מארז לבנון ומברוש. בקבר זה גם נהגו במנהג איסוף העצמות לתוך ארגז עץ מיוחד מארז. גם מבנו לא נשתמרו אלא העיניים וכלי כגנה כגון סירי בישול, בקבוקים ומי־כישור, מצעות ומכחולים מברונזה.

פירסומים באנגלית

הרבעון "איזראל אכספלוריישן ג'ורנאל", המשותף לחברה לחקירת א"י ועתיקותיה, האוניברסיטה העברית ואגף העתיקות, הופיע בחודש האחרון עם מאמר פתוח של פרופ' ויליאם דיבר על תקופת שלמה המלך והתקופה האשורית בארצנו, מר, פרי חקירות שנערכו לפני שנים, כי אתר גזר נחפר ונחקר כמה שנים רבות על ידי משלחות שונות.

פרופ' אברהם נגב מביא סיכום שמיני של חפירותיו בממשית. עליהן כבר פירסמנו רשימה. כן מפורטות כמה חפירות של ארכיאולוגים ישראלים מהשנתיים האחרונות. הוקדשה גם רשימה קצרה לפרופ' רפאל גבעון ז"ל, שנפטר באוגוסט אשתקד במשקו משמר העמק. גבעון היה המומחה הישראלי לאגיפטולוגיה ובמקצוע זה לימד באוניברסיטת תל־אביב.

תמורות בכלכלת העולם (ב')

מאת פיטר דרוקר

חלקו הראשון של המאמר פורסם בגיליון יום ו' האחרון

השינוי השלישי הגדול שהתחולל בכלכלת העולם הוא עליית כלכלת "הסמל" — תנועות הון, שערי חליפין ותזרימי אשראי — בתורת גלגלי התנופה של הכלכלה העולמית, במקום הכלכלה "האמיתית" — זרם של סחורות ושירותים. נראה ששתי הכלכלות פועלות יותר ויותר באורח בלתי תלוי. זה השינוי הבולט ביותר לעין והפחות מובן.

הסחר העולמי בסחורות גדול יותר — הרבה יותר — מכפי שהיה אי־פעם. וכך גם "הסחר הבלתי נראה", הסחר בשירותים. יחד מסתכמים השניים בכ־2.5 — 3 טריליוני דולר לשנה. המחזור בשוק היורו־דולרים בלונדון, שבו המוסדות הפיננסיים של העולם לווים ומלווים זה לזה, הוא יותר מ־300 מיליארד דולר מדי יום עבודה, או 75 טריליון דולר לשנה, היקף הגדול פי־25 לפחות מזה של הסחר העולמי. כמו כן, קיימות עסקות החליפין במטבע חוץ במרכזי הכספים העיקריים של העולם, שבהן ממירים מטבע אחד באחר. המחזור הוא בסביבות 150 מיליארד דולר ליום או כ־35 טריליון דולר לשנה — פי־12 מהסחר העולמי בסחורות ובשירותים.

כמובן, רבים מאותם יורודולרים, ינאים ופראנקים שוויצריים רק עוברים מכיס אחד לשני ולכן אפשר שמונים אותם יותר מפעם אחת. עם זאת, פער גדול עדיין קיים. המסקנה היא אחת: תנועות הון שאינן קשורות לסחר — ושאכן במידה רבה אינן תלויות בו — עולות בהרבה על כספי הסחר.

אין הסבר אחד להתפוצצות זו של זרמי כספים בינלאומיים — או ביתר דיוק טרנס־לאומיים. המעבר משערי חליפין קבועים לצפים ב־1971 אולי העניק תנופה ראשונית (אף כי למרבה האירוניה הוא אמור היה להשיג את ההיפך הגמור), בעודדו ספקולציה במטבעות. גל הכספים הגדולים שזרמו אל יצרני נפט לאחר הלם הנפט של 1973 וההלם השני ב־1979, היה בוודאי גורם מרכזי. אך אין כמעט ספק שגרעון התקציב האמריקאי ממלא גם הוא תפקיד גדול.

התקציב האמריקאי היה ל"חור שחור" פיננסי, היונק כספים נזילים מרחבי העולם, והפך את ארצות הברית לבעלת החוב הגדולה בעולם. אכן, ניתן לטעון שגרעון התקציב הוא העומד ביסוד גרעון הסחר האמריקאי וגרעון התשלומים. גרעון סחר ותשלומים הוא למעשה מילווה ממוכרי הסחורות והשירותים לקונה, דהיינו לארצות־הברית. בלעדיו לא היתה ואשינגטון יכולה לממן את גרעון תקציבה, לפחות לא בלי סיכון של אינפלציה העלולה להתפוצץ.

הדרך שבה למדו מדינות חשובות להשתמש בכלכלה הבינלאומית כדי להימנע מהתמודדות עם בעיות פנימיות לא־נעימות, היא חוסרת תקדים: ארצות־הברית השתמשה בשיעורי ריבית גבוהים כדי למשוך הון זר ולהימנע מלהתמודד עם גרעונה הפנימי הענקי. היפנים הגבירו את היצוא כדי לשמור על תעסוקה, תוך כלכלה פנימית נרפית ומיתון הגירה. פוליטיזציה זו של הכלכלה הבינלאומית היא בוודאי גם גורם בהתפתחות הקיצונית והאי־יציבות של זרמי ההון ושערי החליפין. תהיה אשר תהיה הסיבה שתיחשב העיקרית, יחד הן גרמו שינוי בסיסי: בכלכלה העולמית כיום, הכלכלה "האמיתית" של סחורות ושירותים והכלכלה "הסמלית" של כסף, אשראי והון אינן עוד קשורות בהדוק זו לזו. למעשה, הן מתרחקות יותר ויותר זו מזו.

התיאוריה הכלכלית הבינלאומית היא עדיין ניאו־קלאסית, והיא גורסת כי הסחר בסחורות ובשירותים קובע את זרמי ההון הבינלאומיים ואת שערי החליפין. עם זאת, מאז המחצית הראשונה של שנות ה־70 זרמי ההון ושערי החליפין נעו באורח בלתי תלוי בסחר החוץ, ובעצם (למשל בעליית הדולר ב־1984—85) בניגוד לו. אבל הכלכלה העולמית גם אינה משתלבת בדגם הקיינסיאני שלפיו הכלכלה "הסמלית" קובעת את הכלכלה "האמיתית". היחסים בין התנודות הסמליות בכלכלה העולמית לבין הכלכלות הלאומיות השונות הם ערפיליים מאוד. למרות גרעון הסחר התקציבי שלה, בארצות־הברית אין דפלציה והיא ברחוק מסגלת לבלום את האינפלציה; בה בזמן גם שיעור האבטלה הנמוך ביותר מבכל המדינות התעשייתיות החשובות, להוציא את יפן, נמוך יותר אף מאשר בגרמניה המערבית, שיצוא הסחורות ויתרות הסחר שלה גדלים במהירות לא פחות מאלה של יפן. ההיפך, למרות הגידול המטאורי של יצוא יפני והמחסור המוחלט של יבוא, כלכלתה הפנימית של יפן אינה משגשגת: היא נותרת אטית ונרפית ואינה יוצרת מקומות עבודה חדשים.

> מדיניות כלכלית ממשלתית תצליח במידה שהיא תנסה לתאם בין כלכלת "הסמל" והכלכלה "האמיתית"

נחיתות "רכות" ו"קשות"

כלכלנים מניחים שהכלכלה ה"אמיתית" וכלכלת "הסמל" שוב יתלכדו יחד. אך הם חלוקים — בצורה חריפה — בשאלה אם יתבצע הדבר ב"נחיתה רכה" או בהתנגשות חזיתית. על פי תסריט "הנחיתה הרכה" — ממשל רייגן מחויב לה, כמו גם ממשלות מרבית שאר המדינות המפותחות — ירדו גרעון התקציב האמריקאי וגרעון הסחר האמריקאי יחדיו עד ששניהם יגיעו ליציבות, או לפחות למאזן, בזמן כלשהו בתחילת שנות ה־90. יש להניח שגם זרמי ההון ושערי החליפין יתייצבו אז, כשהייצור והתעסוקה יהיו גבוהים ושיעור האינפלציה נמוך במרבית המדינות המפותחות.

בניגוד בוטה לכך עומדים תסריטי "הנחיתה הקשה". עם כל שנת גרעון עולים חובותיה של ארצות־הברית, ועמם גדל נטל הריבית על התקציב האמריקאי, שבתורו עוד מוסיף ומעלה את הגרעון. במוקדם או במאוחר, ממשיך התסריט, יתכרסם אמונם של משקיעים וגורמים זרים בארצות־הברית ובדולר האמריקאי; כמה משקיפים סבורים שכרסום כזה כבר עומד בפתח. זרים יפסיקו להלוות כסף לארצות־הברית וינסו להמיר את הדולרים שלהם במטבעות אחרים. "הבריחה מהדולר" בעקבות זאת תביא לנחיתת התרסקות של שערי החליפין של הדולר, ותחולל בארצות־הברית גם משבר אשראי חריף, אם לא "משבר גולות". השאלה החידה היא, אם התוצאה מבחינתה של ארצות־הברית תהיה שפל דפלציוני, התפרצות מחודשת של אינפלציה באה או הגרועה שבכולן מכל: "סטגפלציה" — כלכלה דפלציונית, קופאת על שמריה בד בבד עם מטבע אינפלציוני.

קיים, עם זאת, תסריט "נחיתה קשה" שונה לחלוטין. לפיו, יפן, לא ארצות־הברית, היא שעומדת בפני משבר כלכלי. זו הפעם הראשונה בתקופת שלום שבעלת החוב העיקרית, ארצות־הברית, חבה את החוב הזר שלה במטבע שלה עצמה. כדי להיחלץ מחוב זה היא אינה אמורה לשמוט אותו, להכריז על מורטוריום או לשאת ולתת על ויתור הגבות. כל מה שעליה לעשות הוא להוריד את ערך המטבע שלה, והסטר של הנושה הזר יופקע. במקום "נושה זר" קיראו יפן.

כרגע חייבת ארצות־הברית ליפנים מחצית מכלל הדולרים שהיא חייבת למדינות חוץ. כמו כן, כל שאר החובות שחייבים בעולם ליפנים הם בדולרים, במידה רבה מכיוון שהיפנים התנגדו לכל הניסיונות להפוך את היאן למטבע סחר בינלאומי, לבל תאבד הממשלה שליטה עליו. סך הכל מוחזקים כעת בבנקים יפניים נכסים בינלאומיים יותר מהבנקים של כל מדינה אחרת, לרבות ארצות־הברית, וכמעט כל אותם נכסים הם בדולרים אמריקאיים — 640 מיליארד דולרים. פיחות בדולר האמריקאי ייפול אכן במלואו כמובן על היפנים. השלכות על יפן יכולות לצמצם את המגזר של הכלכלה הפנימית שלה. חלק האריה של היצוא היפני נשלח לארצות־הברית. אם תהיה "נחיתה קשה", יכולה ארצות־הברית להקים כמעט בן־לילה חומת מכסי מגן. אין זה סביר שהאמריקאים יאפשרו יבוא סחורות בהיקף גדול אם שיעורי האבטלה ימריאו. דבר זה יגרום מיד אבטלה קשה בטוקיו, בנגויה ובהירושימה, ועלול אכן להצית שפל אמיתי ביפן.

קיים עוד תסריט של "נחיתה קשה". על פי גירסה זו, לא ארצות־הברית, לא יפן ולא הכלכלות התעשייתיות בכללותן יתנסו ב"נחיתה קשה". היא תפגע במדינות המייצרות חומרי־גלם, שגם כך סובלות משפל. כל חומרי־הגלם למעשה נסחרים בדולרים, ואם יהיה פיחות בדולר מחיריהם עלולים לא לעלות (הם ירדו כאשר ירד הדולר ב־30% בין קיץ 1985 לפברואר 1986). כך יפן עשויה שלא להיות מושפעת כלל מירידת ערך הדולר. יפן זקוקה למאזני דולרים רק כדי לשלם בעד יבוא חומרי־הגלם שלה. שכן, מלבד זאת היא קונה מעט בחו"ל ואין לה חובות חוץ. גם ארצות־הברית אפשר שלא תסבול, ואולי אף תצא נשכרת כאשר היצוא התעשייתי שלה ייעשה תחרותי יותר. אך בעוד שיצרני חומרי־הגלם מוכרים בעיקר בדולרים, הם חייבים לשלם במטבעות של מדינות מפותחות אחרות על חלק גדול מהיבוא התעשייתי שלהם. בכלות הכל ארצות־הברית, אף כי היא היצואנית המובילה של מוצרים תעשייתיים בעולם, מייצאת עדיין רק מחצית מסך הכולל. המחירים הדולריים של מוצרים תעשייתיים שמספקים אחרים — הגרמנים, היפנים, הצרפתים, הבריטים וכו' — עלולים לעלות במקרה כזה. דבר זה יביא לירידה נוספת בתנאי הסחר של יצרניות חומרי־הגלם.

הערכות מפויות של ההידרדרות האפשרית מדברות אף על 10%, ובכך יהיו כרוכים לא רק קשיים גדולים למכרות המתכות באמריקה ובזימבבואה, אלא גם לחקלאים בקנדה, בקנזאס ובברזיל.

תסריט אפשרי נוסף אינו כולל "נחיתות", לא רכות ולא קשות. מה אם הכלכלנים טועים, והן גרעון התקציב האמריקאי והן גרעון הסחר האמריקאי יימשכו, הגם שבשיעורים נמוכים יותר מאשר בשנים האחרונות? דבר זה יקרה אם נכונות העולם להזרים את כספו לארצות־הברית מבוססת על שיקולים אחרים מלבד שיקולים כלכליים בלעדיים — על פוליטיקה פנימית, או פשוט על השאיפה להתחמק מסיכונים מבית, הנראים גרועים בהרבה מאשר פיחות בדולר האמריקאי.

זה התסריט היחיד שעד כה תומכות בו עובדות מוצקות, ולא תיאוריה. למעשה, הוא כבר נפרש לעינינו. הממשל האמריקאי הוריד את שער הדולר כמעט בשליש (מ־250 יאן לדולר ל־180 דולר) בין קיץ 1985 ופברואר 1986 — אחד הפיחותים הגדולים ביותר שנעשו אי־פעם במטבע חשוב, גם אם כונה "התאמה". נושיה של אמריקה תמכו פה אחד בצעד זה, ואכן אף ביקשו אותו. מה שמפתיע אף יותר — הם הגיבו בהגדלת ההלוואות שלהם לארצות־הברית, במידה ניכרת. נראה שבנקאים בינלאומיים מסכימים שארצות־הברית ראויה יותר לאשראי, ככל שהמלווה עלול להפסיד יותר מההלוואות שלו לה.

סיבה עיקרית לגישה זו נוסח עליסה בארץ הפלאות היא, שהנושים הגדולים ביותר של ארצות־הברית, היפנים, מעדיפים בבירור גם הפסדים גדולים מאוד בנכסי הדולרים שלהם מאשר אבטלה מבית. וללא יצוא לארצות־הברית אכן עלולה האבטלה ביפן להתקרב לזו של אירופה המערבית, 9%—11%, ולהתרכז בתעשיות המעשה הרגישות מבחינה פוליטית, שבתחום הולכת וגדלה פגיעותה של יפן לתחרות מדינות חדשות בענף, כגון דרום־קוריאה.

באורח דומה, תנאים כלכליים לבדם לא יניעו את הסינים בהונג־קונג למשוך את הכספים שהעבירו לבנקים אמריקאיים, תוך ציפייה לשובה של המושבה הבריטית לריבונות סינית ב־1997. פיקדונות אלה מסתכמים במיליארדי דולרים. הסכומים הגדולים עוד יותר — לפחות כמה מאות מיליארדים — של הון בורח מאמריקה הלטינית, שמצאו מקלט בדולר האמריקאי, לא יפנו לעזוב באמצעות תמריצים כלכליים בלעדיים כגון שערי ריבית גבוהים יותר. הסכום הנדרש ממדינות חוץ כדי לתמוך הן בגרעון תקציב אמריקאי אדיר והן בגרעון סחר אמריקאי אדיר, גדול הרבה יותר מכדי שתסריט זה יהיה התסריט הסביר ביותר.

אבל אם גורמים פוליטיים הם השולטים, הרי כלכלת "הסמל" באמת התנתקה מהכלכלה "האמיתית", לפחות בספירה הבינלאומית. יהיה אשר יהיה התסריט שיתגלה כנכון, אף אחד מהם אינו מבטיח שיבה לסוג כלשהו של "נורמליות".

משמעות, יותר של התיאוריה הכלכלית והמדיניות העסקים באותו אל שערי החליפין בין מטבעות חוזרים, יצטרך להיות כאל גורם "יתרון השוואתי" ומרכזי מסוגו. התיאוריה הכלכלית מלמדת, שגורמי יתרון השוואתי של "הכלכלה האמיתית" — הוצאות עבודה ופריון עבודה השוואתיים, מחירי חומרי־גלם, הוצאות אנרגיה והוצאות תחבורה השוואתיים וכו' — קובעים את שערי החליפין. למעשה, כל המפעלים מבססים את מדיניותם על תפיסה זו. אולם במידה גדלה והולכת, שערי החליפין הם הקובעים כיום איך עומדות הוצאות העבודה במדינה א' בהשוואה להוצאות העבודה במדינה ב'. שערי חליפין הם איפוא "הוצאה השוואתית" מרכזית, הנמצאת לחלוטין מחוץ לשליטת העסקים.

כל חברה החשופה לכלכלה הבינלאומית חייבת להכיר בכך, שהיא נמצאת בשני עסקים בו בזמן. היא יצרנית של סחורות (או ספקית שירותים) וגם בבת אחת גם עסק "פיננסי". ובצורה ספציפית, מפעל המוכר בחו"ל — כיצואן או באמצעות חברה־בת — יצטרך להתגונן בפני שלוש חשיפות חליפין זרות: חשיפות ממכירות, הן עבודה המוקדשת לייצור בשביל שוקי חו"ל, והשקעות בחו"ל. דבר זה יצטרך להיעשות בין אם יצפה המפעל שערך המטבע של ארצו ירד ובין אם יצפה שיעלה. עסקים הקונים בחו"ל יצטרכו גם הם לנהוג כך. גם מפעלים מקומיים הפועלים בארצם בלבד, אך עומדים מול תחרות זרה בשוקי הבית, יצטרכו ללמוד להתגונן בפני המטבע שבה מייצרים המתחרים העיקריים שלהם.

לו היו עסקים אמריקאים פועלים בדרך זו בשנים שבהן תפח ערך הדולר, מ־1982 עד 1985, אפשר היה למנוע את מרבית ההפסדים במעמדם בשוקי חו"ל וברווחים. אלה היו כישלונות בניהול, לא צו משמים. בוודאי יש לבעלי מניות, אך גם לציבור בכלל, זכות מלאה לצפות מהניהול להצליח יותר בסיבוב הבא.

באשר למדיניות הממשלתית, מתבקשת מסקנה אחת: אל תהיו "פיקחים". מפתה לנצל את הערפול, אי־היציבות ואי־הוודאות של כלכלה עולמית כדי לזכות ביתרונות לטווח קצר ולהמנע מהחלטות פוליטיות בלתי פופולאריות. אך הדבר אינו פועל. תבוסה כלכלית תהיה תוצאה סבירה יותר מהצלחה, כפי שמראים בצורה משכנעת שלושת הניסיונות שנעשו עד כה.

בניסיון הראשון רופף ממשל קארטר את הדולר האמריקאי באורח מלאכותי כלפי מטה, כדי להמריץ את הכלכלה האמריקאית על ידי קידום יצוא. היצוא האמריקאי אכן עלה, באורח מרשים. אבל עובדה זו לא רק שלא המריצה את הכלכלה הפנימית אלא הכניסה אותה לשפל, כשהתוצאה היתה אבטלת שיא ואינפלציה מואצת בו זמנית — הגרועה ביותר מכל התוצאות האפשריות.

כמה שנים מאוחר יותר, דחף הנשיא רייגן את שיעורי הריבית כלפי מעלה כדי לשים קץ לאינפלציה, וגם דחף כלפי מעלה את שער הדולר. צעד זה אכן הפסיק את האינפלציה. הוא גם שחרר זרמי הון מאסיביים. אבל הדולר נופח עד שנוצר גל של יבוא זר. בעקבות זאת חשפה מדיניות רייגן את הענפים הפגיעים ביותר של תעשיית המפעלים הישנה, כגון פלדה ומכוניות, לתחרות בה לא יכלו לעמוד. היא מנעה מהם את הרווחים שבעזרתם יכלו להתחדש ולשפר את המפעלים. בנוסף על כך פגעה המדיניות בצורה רצינית, אולי בלתי הפיכה, במעמדה התחרותי של תוצרת חקלאית אמריקאית בשוקי העולם, וזאת בזמן הגרוע ביותר האפשרי. עדיין גרוע יותר, "הפקחות" של רייגן הביסה בעצם את מטרתו העיקרית שלו עצמו — צימצום גרעון הממשל האמריקאי. בגלל ההפסדים לתחרות זרה, לא גדלה התעשייה הפנימית דייה כדי להעלות במידה מספקת את ההכנסות ממסים. אבל הזמינות הקלה הכמעט בלתי מוגבלת של כסף זר איפשרה לקונגרס (ולממשל) לדחות שוב ושוב פעולות לצמצום הגרעון.

גם היפנים היו פקחים מדי בניסיונם לנצל את הנתק בין כלכלת "הסמל" והכלכלה ה"אמיתית" הבינלאומית. בנצלם יאן נמוך מערכו האמיתי, הגבירו היפנים את היצוא — מדיניות המזכירה במולם את זו של אמריקה תחת ממשל קארטר. אך גם המדיניות היפנית לא הצליחה להמריץ את כלכלתה, זו נשארה צמחה בשנים האחרונות, על אף הגידול ביצוא. אך לכך נעשו היפנים תלויים יותר על המידה בצורה מסוכנת בלקוח אחד, ארה"ב. דבר זה אילץ אותם להשקיע סכומי עתק בדולרים אמריקאיים, אף כי כל יפני חושב (וכלל, כמובן, יפנים בממשלה ובבנק המרכזי) ידע לאורך כל הדרך שבבוא היום, יופחת באורח דרסטי ערכן של השקעות אלה.

שלושה לקחים אלה בוודאי היו חייבים ללמד אותנו שמדיניות כלכלית ממשלתית תצליח במידה שהיא מנסה לתאם ולאזן בין צרכי שתי הכלכלות, במקום לנסות לנצל את הניתוק הגדול ביניהן. או אם לחזור על עצה ישנה כאמור — "בפיננסים אל תהיו פקחים: היו פשוטים וישרים". אני חושש שזו עצה שממשלות אינן עשויות לאמץ בקרוב.

מוקדם מדי לנחש כיצד תיראה הכלכלה העולמית של מחר. האם, למשל, ייכנעו המדינות המרכזיות לפחדים הבסיסיים וייסוגו לעמדת מכסי מגן או שמא יראו בכלכלה עולמית משתנה הזדמנות? כמה מרכיבים של סדר היום העיקרי כבר ברורים למדי עכשיו. מדינות העוברות תהליך תיעוש מהיר כמכסיקו וברזיל יצטרכו לנסח קונספציות וקווי מדיניות חדשים בנושאי פיתוח. הן לא יוכלו יותר לקוות לממן את פיתוחן בייצוא חומרי גלם, כפי שמכסיקו. גם אין זה ריאליסטי יותר שבדרך להאמין שהתפתחות עבודה נמוכה יאפשר להן לייצא כמויות גדולות של מוצרים מוגמרים למדינות מפותחות — דבר שהסוציאליסטים עדיין מצפים לו. עדיין יהיה להן הרבה לעבור "חלוקת ייצור", היינו להשתמש ביתרון העבודה שלהן ולהפוך קבלניות משנה ליצרנים במדינות מפותחות בענפים עתירי עבודה, כאשר אי אפשר להכניס בהם אוטומציה — כמה פעולות של פס ייצור, למשל, או ייצור חלפים ומרכיבים הנדרשים רק בכמויות קטנות יחסית. למדינות מפותחות אין כוח העבודה הדרוש לעבודה זו, שאפילו לאחר השיזור בצורה היסודית ביותר עדיין תהווה כ־15%—20% מן הייצור.

חלוקת ייצור כזו היא כמובן הדרך בה המריצו סינגפור, הונג קונג וטייוואן את הפיתוח שלהן. אולם באמריקה הלאטינית דרך זו עדיין אינה קבילה מבחינה פוליטית. מכסיקו למשל מחויבת לעיקרון, מאז צעדיה הראשונים כמדינה מודרנית בשנים הראשונות של מאה זו, להפוך את כלכלתה לפחות תלויה ופחות משולבת בכלכלת שכנתה הגדולה בצפון. העובדה שמדיניות זו נכשלה כישלון חרוץ במשך 80 שנה, רק חיזקה את כוח המשיכה הרגשי והפוליטי שלה. אפילו אם חלוקת ייצור תיושם במלואה, היא כשלעצמה לא תספק די הכנסות למימון הפיתוח, בעיקר במדינות הגדולות הרבה יותר מאשר "מיקרו־מדינות" זעירות. אנו זקוקים לפיכך לדגם חדש ולמדיניות חדשה.

האם אנו יכולים ללמוד משהו מהודו? כל אחד יודע על בעיותיה של הודו, והן רבות מספור. אולם נראה שאנשים מעטים תופסים שמאז עצמאותה הצליחה הודו לפתח את עצמה יותר מאשר כמעט כל מדינה אחרת בעולם השלישי. היא נהנית מהגידול המהיר ביותר בתוצרת חקלאית ובייבול חקלאי, משיעור גידול בייצור התעשייתי השווה לזה של ברזיל ואולי לזה של דרום קוריאה (להודו יש כעת כלכלה תעשייתית גדולה יותר מאשר מרבית מדינות העולם), מעלית ממעמד ביניים גדול והולך ברוח יזמות, והיא יכולה לרשום לזכותה — גם אם יהיו שיחלקו על מידת הצלחתה זו — את ההצלחה הגדולה ביותר בהקמת מערכת חינוך ומערכת בריאות בכפרים. אולם הודו לא אימצה אף אחד מהמודלים המקובלים. ההודים, בניגוד לסטאלין, מאו ומנהיגים כה רבים של מדינות אפריקאיות חדשות, לא עשקו וניצלו את האיכרים כדי ליצור הון לפיתוח תעשייתי. הם לא ייצאו חמרי גלם ולא ייצאו מוצרים של עבודה זולה. במקום זאת, מאז מות נהרו ב־1964, נקטה הודו מדיניות של חיזוק החקלאות ועידוד מוצרי צריכה. הודו והישגיה יעוררו ללא ספק תשומת לב גדולה בעתיד.

> הדינמיקה הכלכלית עוברת בימינו יותר ויותר, ובאורח נחרץ, מהכלכלה הלאומית לכלכלה העולמית

גם המדינות המפותחות חייבות לחשוב על מדיניותן כלפי העולם השלישי, ובעיקר כלפי "הכוכבים" שלו, המדינות העוברות תיעוש מהיר. יש כמה התחלות: הצעות פיתוח החובות שהועלו לאחרונה על ידי שר האוצר האמריקאי ג'יימס בייקר, או הקריטריונים החדשים להלוות למדינות העולם השלישי, עליהם הודיע לא מכבר הבנק העולמי, כלומר שיהיו מותנים במדיניות הפיתוח הכוללת של המדינה יותר מאשר על תכנונם וביצועם של פרויקטים יחידים. אולם הצעות אלה מיועדות יותר לתיקון משגי העבר מאשר לפיתוח מדיניות חדשה.

הפריט העיקרי הנוסף על סדר היום הוא באורח בלתי נמנע המערכת המוניטרית הבינלאומית. מאז כנס ברטון וודס ב־1944 מבוססת המערכת המוניטרית העולמית על הדולר האמריקאי כמטבע הרזרבות. דבר זה, בבירור, אינו פועל יותר. מדינת מטבע הרזרבות צריכה להיות מוכנה לכפוף את מדיניותה הפנימית לצרכי הכלכלה הבינלאומית, למשל להסתכן באבטלה מבית כדי לשמור על שערי חליפין יציבים. וכאשר הגיעו הדברים למבחן, סירבה ארה"ב לעשות זאת, כפי שאגב חזה קיינס לפני 40 שנה. את היציבות שמטבע הרזרבות אמור לספק ניתן לבסס כיום רק אם מדינות הסחר המובילות — לפחות ארה"ב, מערב־גרמניה ויפן, יסכימו לתאם את המדיניות הכלכלית, הפיסקאלית והמוניטרית שלהן. האם אפשר בכלל לחזור על התפתחות כזאת, פרט אולי במקרה של התמוטטות פיננסית כלל עולמית? הניסיון האירופי ביחידת המטבע האירופית הצנועה בהרבה אינו מעודד. עד כה שום ממשלה אירופית לא היתה מוכנה לוותר על קוצו של יוד למען יחידת המטבע האירופית. אך כה עוד אפשר לצפות? האם הגענו לסוף ניסיון בן 300 שנה לזהות ולייצב כסף, שסביבו נבנתה כל האומה־מדינה המודרנית? וגם המערכת הבינלאומית מבוססת עליו במידה רבה?

נותרה לנו מסקנה אחת: הדינמיקה הכלכלית עוברת כעת באורח נחרץ מהכלכלה הלאומית לכלכלה העולמית. התיאוריה הכלכלית הרווחת — בין אם היא קיינסיאנית, מוניטריסטית או כלכלת צד ההיצע — רואה את הכלכלה הלאומית, בעיקר זו של המדינות המפותחות הגדולות, כאוטונומית וכיחידה הן של ניתוח כלכלי הן של מדיניות כלכלית. הכלכלה הבינלאומית עלולה להיות על־פי דעה זו בלם והגבלה, אך היא אינה מרכזית, שלא לדבר על מכרעת.

"המאקרו־כלכלה הכלכלית" של הכלכלן המודרני נעשית יותר ויותר רעועה. שתי מדינות עיקריות המאמצות אותה, בריטניה וארה"ב, הצליחו בתחום הכלכלי ב־30 השנים האחרונות פחות מכל האחרות, וגם סבלו יותר מכל מאי־יציבות כלכלית. מערב־גרמניה ויפן לא קיבלו מעולם את "המאקרו־כלכלה הכלכלית". האוניברסיטאות שלהן מלמדות אותה, כמובן, אך מעצבי המדיניות, בממשל ובעסקים, דוחים אותה. במקום זאת, ביססו שתי המדינות לאורך כל הדרך את מדיניותן הכלכלית על כלכלת העולם, ניסו באורח שיטתי לצפות את מגמותיה ולנצל את השינויים בה כהזדמנויות.

מעל לכל, שתיהן תפסו את כיוון התמורות שלהן בכלכלה העולמית כקריטריון הראשון במדיניות הכלכלית, הפיסקאלית, אפילו המוניטרית, ששיקולים פנימיים כאלה כפופים לה במידה רבה. שתי המדינות אלה הצליחו ב־30 השנים האחרונות הרבה יותר — במידה כלכלית ופוליטית כאחד — מאשר בריטניה וארה"ב. לפיכך התמקדותן בכלכלה העולמית והעדיפות שהעניקו להן היא אולי "הסוד" האמיתי של הצלחתן. זה במידה "הסוד" של מפעלים מצליחים במדינות המפותחות — היפנים, יצרני המכונות הגרמנים, אסיאה, אריקסון בשוודיה, סיטיבנק ופייזר בארה"ב. אך גם כוונה כל מפעלים בגודל בינוני המתבלטים בייצור ספציפי ובכל סוגי היצרנים — עומד על העובדה שהם מבססים את תוכניותיהם ומדיניותם על ניצול השינויים בכלכלת העולם ורואים בהם הזדמנויות. בטווח הארוך כל מדינה — אך גם כל מפעל, בעיקר גדול — תהיה חייבת להסכים שכלכלת העולם היא המובילה ושהמדיניות הכלכלית הפנימית תצליח רק אם היא תחזק, או לפחות לא תפגע, בכושר התחרות הבינלאומית של המדינה. זו אולי התכונה החשובה ביותר — ובוודאי המעניינת ביותר — של הכלכלה העולמית המשתנה.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בימה חופשית

עזות המצח של הבנקאים

על הבנקאים היה להתפטר עוד ב־1983

מאת אמנון זכרוני

הכותב הוא מהנדס

אמריקה גבערת, כפי שתואר זאת לפני ימים מספר סימון רוז, עורך התוכנית הכלכלית השבועית של הבי.בי.סי: "הלולה אוחזה לא רק את וול־סטריט, אלא גם את רחוב THROGMORTON בלונדון, ואת הרחוב המקביל לו בטוקיו, שאת שמו אני מתקשה לבטא". מקור הזוועה הוא בחקירה הגדולה ביותר בתולדותיו של ה־S.E.C (רשות ניירות הערך של ארה"ב) שהחלה בשבוע שעבר, בנושא עסקותיהם של "אינסיידרס" (אנשים מבפנים).

רשות ניירות־הערך האמריקאית מאשימה את דניס לוין, מנהל הכללי של הבנק להשקעות רב־המוניטין BURNHAM LAMBERT DREXEL בעשייתם של רווחים בלתי־חוקיים במקף 6 השנים האחרונות, בשיעור של 12 1/2 מיליון דולר, בעקבות שימוש במידע פנים שעמד לרשותו ולרשות קומץ אנשים שמסביבו. בוולסטריט חוששים להשפעתה הקשה של חקירה זו על אמון הציבור הממשלה בארה"ב בדרך שבה מנהלים העסקים בבורסה, בעיקר מפני שמר לוין היה אחד האישים המכובדים והאמינים ביותר שם.

במלכודה אחרת, הקרויה מדינת־ישראל, הכל רגוע. אמנם כאן מדובר במסקנותיה של חקירה, שהסתיימה לפני חודש ושהוקיעה את תעלוליה של מערכת הבנקאות בישראל. אמנם היקף השערוריה בישראל הוא "בנק־הגל" 6.8 מיליארד דולר (פי 554 מסכום התרמית המיוחסת למנהל הבנק בניו־יורק); אמנם שם נמשכה "הגימבל" 6 שנים, שעה שבישראל היא נמשכה יותר מ־12 שנים; אמנם בארה"ב מואשם מנכ"ל הבנק רק בניצול מידע פנים בדבר ערכן של המניות (שלא היו בשליטתו), בעוד שבישראל עסקו הבנקים במניפולציה מתמדת של מניותיהם, תוך שהם משדלים את הציבור לרכשן במחירים מנופחים לאין שיעור רק את המניות הרשומות שהפיק מהן לעת, והן מניות מן המלאי שהצטבר אצלם שלא כחוק.

שלא כבנקאים הישראלים, אין דניס לוין חשוד בזיוף מאזנים על־ידי השמטת התחייבויות במאות מיליוני דולרים. דניס לוין גם לא נחשף בסיכון בכספי הזולת לצורך עסקותיו המפוקפקות. כל זאת, לעומת מנהלי הבנקים בישראל, אשר הימרו במיליארדים שהופקדו בידיהם על־ידי הציבור הרחב שנתן בהם את אמונו, והשקיעו כספם בניירות חסרי־ערך. בדרך זו איבדו הבנקאים את ממונו של הציבור, והביאו את הבנקים לפשיטת־רגל, אשר רק הממשלה (קרי: מדינת ישראל) תוכל אולי להושיעם ממנה. ואחר הדברים האלה, מרשה לעצמה מועצת המנהלים של בנק לאומי, אשר חבריה תמכו תמיכה מלאה בוויסות המניות ואף פעלו בשיתוף פעולה הדוק עם ה"ה ארנסט יפת, מרדכי איינהורן וסגל מנהליהם — לגנות את אשר עשו, מר אלי הורביץ, לכהן כיו"ר מועצת המנהלים החדש של הבנק. ואילו מר אלי הורביץ, בעזות מצח, מודיע שהוא ראוי למישרה על אף מעורבותו בוויסות המניות. הוא אף מוסיף וקובע, בניגוד לדעתם של חברי ועדת בייסקי, שמר ארנסט יפת לא צריך להתפטר מתפקידו בשלוחות הבנק בחו"ל.

ארנסט יפת אף הוא נטל חלק באותה "הילולה" הגונה, אך הוא אינו מהסס לתקוף את ועדת־בייסקי, ללא שמץ של בושה או חרטה. למנהל הראשי הוותיק של בנק לאומי, מרדכי איינהורן, אין פיקפוק באשר להתאמתו לתפקיד, למרות שבשעת הוויסות היה הוא מנכ"ל הבנק והיה שותף להחלטות מועצת המנהלים וארנסט יפת בנושא הוויסות. מר איינהורן מעדיף שלא להבחין לחוות־דעתו של היועץ המשפטי לממשלה בדבר חלקם של מנהלי הבנקים הבכירים בפרשת הוויסות על כל היבטיה.

בציניות דומה נהג בנק הפועלים, כאשר מינה את ה"ה עמירם סיון והפרופ' איתן ברגלס לעמוד בראש הבנק, הגם שהראשון כיהן במועצת המנהלים של בנק הפועלים, והשני — במועצת המנהלים של בנק לאומי, ושניהם, לפי הידוע בציבור, לא מחו נגד הוויסות. גיורא גזית, שנקלע לפתע את מישרתו בבנק הפועלים, פוסק שאילולא הוויסות היו נשארים הבנקים קטנים, הרבה מיליארדים לא היו מגיעים לישראל. האם הוא מבקש להצדיק בכך את אובדן המיליארדים שאכן באו לישראל במסגרת הוויסות? ואילו הד"ר משה מנדלבאום, נגיד בנק ישראל, שבמשך קרוב לשנתיים עמד מן הצד, כשלנגד עיניו התרחשויות התרמית המחייבת יוזמה ופעילות נמרצת, מרשה לעצמו להכריז שהמלצות ועדת־בייסקי אינן קבילות עליו.

מר רפאל רקנאטי סבור שהוא זכאי להתעלם מהמלצות ועדת בייסקי ולא להתפטר מכהונתו, שכן לטענתו דיסקונט הוא בנק פרטי השייך למשפחתו. אלא שכמו הכו־מניות הבנקים, שייכים לבעצה הבנקים למדינת־ישראל, אפילו אם פורמלית יועברו מניותיהם למדינה רק בעוד שנתיים־שלוש. מצבו של רקנאטי אינו שונה מזה של בעליו של נכס שעליו רובצת משכנתא בסך כה הגבוה פי כמה משוויו.

חטאי הבנקים

כיום, איש אינו חולק על כך שהוויסות לא הזיק את הבנקים. הוויסות רק שיווה להם עוצמה, בעוד שלמעשה היה המלך עירום. הוויסות איפשר לבנקים לממן ממערכת הבנקאות העולמית ומשקיעים קידים תמימים 5 מיליארד דולר בהענקות־שווא.

האם פתיחה מכוח "קדושה" זו את פשעי הבנקים, שיצרו חברות קש לצורך נטילת הלוואות, ויצאו באותם העליונים עקיפות, שהעניקו בסכומים אדירים, הסתירו מידע מציבור המשקיעים, הציגו רווחים כוזבים, השיאו לציבור ייעוץ בטעות, מכביל וכוזב כיום לשרת ולכסות וחותן של מניות הבנקים הצביע אחראי על־ידי הבנקים לצורך רכישת מניותיהם, וכן בהמשכת הוויסות הוא מן הטעון: היינו שלא כדין נתן אשראי ללקוחות ברכישת מניות על־ידי הלקוחות, עירב עסקות של הולפת מניות בין הבנקים, בזיגת שמור לי ואשמור לך; מעלו בכספי קרנות הנאמנות וקופות הגמל, שעליהם היו מנהלי הבנקים מופקדים כנאמנים ומכרו בוזמר (שורטה).

אילו נהגו מנהלי הבנקים בכבוד המינימלי הנדרש מבנקאים, היו מתפטרים בקול דממה דקה עם פרוץ המשבר בשנת 1983. אילו נהגו מנהלי הבנקים בתבונה, היו מתפטרים בשקט לפני חודש, כאשר פורסם הדו"ח. אילו נהגו חברי מועצות המנהלים של הבנקים בהגינות ציבורית מינימלית, היו נמנעים מלהציע את חבריהם לעמוד בראש הפירמידה הבנקאית.

הצער שהתבקש למרות פירסומו של דו"ח בייסקי היה, שחבריהם של כל מועצות המנהלים של הבנקים שתמכו בוויסות, יקומו ויתפטרו, לא לפני תיקון תקנוני הבנקים על־מנת לאפשר לבעלי המניות הכוכבים לבחור תחתם דירקטורים אחרים, שלא כיהנו בעבר במועצות המנהלים. זאת כדי שאלה ינהלו את הבנקים למען בעלי המניות ולמען המפקידים, כנדרש על פי היושר והדין.

דרוש מהפך אמיתי בחינוך

במסגרת לאדמוקרטית אי אפשר לחנך לדמוקרטיה

מאת יהודה כהנא

הכותב היה מפקח פדגוגי מחוזי וראש מנהל החינוך במשרד החינוך.

ישראל כהן, חבר משרד החינוך והתרבות, מתפלמס ("הארץ", 15.5.86) עם נתן דונביץ אשר הציע לשלוח קבוצת מוקד לאנגליה, שתעקוב אחרי המהפכה החינוכית המתרחשת שם. ישראל כהן כותב, כי אמנם אין הוא יודע מה קורה במולדת הדמוקרטיה בתחום החינוך, אולם אין הדבר זו מונעת ממנו לקבוע, כי עיקרה של המהפכה באנגליה היא "מתן אפשרות לתלמידים לבחור את בית הספר שירצו ללמוד בו". זו, כמובן, קביעה לא רצינית. המהפכה החינוכית באנגליה עמוקה ויסודית, ועיקרה שינוי דרכי ההוראה והערכת הישגים בבתי ספר. כתוצאה מהמהפכה זו, שהתרחשה משך שנים לא מועטות, נשתנה האקלים הלימודי והחינוכי בבתי ספר באנגליה והוא שונה על צורכי הילד והחברה שנה ובעתיד.

לדעתו של ישראל כהן גם אצלנו מנוהל מהפך חינוכי שקט בשנים האחרונות, אשר הביא כבר להישגים רבים והוא מבטיח סיכויים חדשים לחינוך. אין ספק כי הדבר נכון, אולם רק במידה מסויימת ומוגבלת, במיוחד במה שנוגע לסיכויים לעתיד.

נכון כי קיימים בארץ כמה בתי ספר אשר בהתאם לחוק נקבע חלק מתוכניות הלימודים שלהם על ידי ההורים כגון: בתי ספר ברוח ערכי תנועת העבודה, בתי ספר ממלכתיים בהם הגברת למורי היהדות, בתי ספר לאמנות. אולם אילו פיתח ישראל כהן מספרים, היינו נוכחים לדעת שבסך הכל מדובר כאן במקצת קטן מאוד של מוסדות יוצאי דופן, שהמבדל בינם לבין בתי הספר הרגילים מתבטא בדרך כלל בשינוי רגש על מקצוע זה או אחר. יש אמנם בארץ בתי ספר הקרויים אלטרנטיביים, ניסיוניים או פתוחים (אותם ישראל כהן אינו מזכיר) הדומים לבתי הספר באנגליה, אולם גם מספרם מעט מאוד והם בטלים בשישים.

ישראל כהן טוען כי משרד החינוך והתרבות שואף בשנים האחרונות להרחיב את מעורבות התלמידים בניהול עצמי של בתי הספר. האמת היא שכאשיפה ישנה זו היא רבת שנים, אולם נשארת תגיד בגדר שאיפה בלבד — מס שפתיים לחינוך המתוקנים והטוב, כדי לקדם את הדמוקרטיזציה בבתי הספר שולח אליהם משרד החינוך והתרבות חוזרים על גבי חוזרים הנדרשים הכלצות הנוהות, שאינן מחייבות ואינן יכולות להיות דבר.

כי כל עוד לא ישתנה המבנה של בית הספר, כל עוד הוא יישאר סמכותי, היראכי, היעשי והתורותי לא תיתכן בו שום דמוקרטיזציה. כל עוד מבוסס בית הספר על ציונים, מבחנים, בחינות ותעודות לא יעמוד לו שום מוקיים ופרויקטים של מלומדים — הוא לא יחנך לדמוקרטיה. במסגרת לא דמוקרטית אי אפשר לחנך לערכי הדמוקרטיה.

גם אם ישלו התלמידים על עצמם תפקידים, כפי שמסביר ישראל כהן, וגם אם ישאו באחריות למשימות שונות — שום דבר יסודי בחינוכם לא ישתנה. החינוך לדמוקרטיה לא יתקיים במערכת החינוך כל עוד לא יאזור משרד החינוך והתרבות כוח לחולל מהפך אמת בבתי ספר וישנה את דרכי ההוראה ודרכי הערכת ההישגים והנהגים כעת. הרשמות בבחינות הבגרות גם הן לא תשנינה דבר. תעודת הבגרות תישאר משאת נפשם היחידה של התלמידים וההורים, ובחינות הבגרות ימשיכו להטיל את צילן הקודר על כל מערכת החינוך. מצב זה יימשך עד אשר משרד החינוך והתרבות ישנה את דרכי ההערכה של ההישגים עד כתה י"ב ועד בכלל.

שח לי מורה טוב מבית ספר תיכון יוקרתי בארץ: "אחרי שנת חופשה לא אחזור יותר להוראה, כי מה שנדרש ממני הוא להכין את התלמידים לבגרות וזה לא ייעוד בשבילי".

לכן צודק נתן דונביץ במגמתו בבתי הספר שלנו "שיגרה, אפרוריות ושקיעה בייצור תעודות". ולא ישנו מציאות זו לא "פרויקט המחויבות האישית" (התנדבות לעד זה למען הזולת), לא "העמקת יתר עצמאות למורים בקביעת תוכנית הלימודים" ולא "פרויקט התוכנית" ופרויקטים טובים כיוצאים באלה. אין בכל אלה החידושים והתיקונים האחרים (מעניינים וחשובים כאשר יהיו), כדי לחולל מהפך בחינוך — ואת משום שהם אינם נוגעים בשורש הבעייה ורק מטליאים את בגד מערכת החינוך הבלה מוזק. לכן צודקת חזותו הקודרת של נתן דונביץ, כי נמשכת הידרדרות איכות בחינוך.

אביא להלן שלוש הערות על בתי הספר מפי אנשים שלכל הדעות מכירים את מערכת החינוך שלנו היטב. אומר ד"ר משה הרפז "בבית ספר היראכי, נוקשה ומפוסר — הדיבורים על דמוקרטיה הם בבחינת מליצות והלכות שאין מורים אותן" (הד החינוך, פברואר 1986).

אומרת ד"ר תבנית אבולבי... במחקר על "עלמה השליטה של ילדים זבני יגעו" 1984: "כיום, העקרונות הדמוקרטיים הנלמדים בבתי הספר הם בגדר אחד והמציאות בגדר השני. מערכת החינוך אינה מנסה לגשר על הפער הזה".

ד"ר שלום לוין, מי שהיה מזכיר הסתדרות המורים מגיע בספרו "על החינוך הממרי" (1980) למסקנה, כי החינוך בישראל פשט את הרגל. הד תוצאה ממספר רב של תלמידים בר־הים אחרי משנתו של הרב כהנא מוכיחה האלימות בבתי ספר וכשנה שעברה נרשמו במשטרה כ־8,000 דיווחים על אלימות בתוכם. וכידוע לא הבל מרשם.

זה הזמן להתדיין עם אש"ף

מאת נתן גרוסביץ

הכותב הוא מרצה בפקולטה למדעי הטבע באוניברסיטה העברית

אם ממשלת ישראל שואפת באמת לשלום עם המלך חוסיין, ואיננו מפקפקים בכך, הרי הסיסמה לשאת ולתת עם המלך ועם פלשתינאים־שאינם מזוהים עם אש"ף — אבד עליה הכלח, היות ואין לה אחיזה במציאות. הרוב המכריע של ערביי השטחים רואה באש"ף את הנציג הפוליטי שלו ובכתו"ח את הזרוע הצבאית. ואין כמעט הבדל אם אנחנו ערבי הוא חבר רשמי בארגון פרוד זה או אחר. לא לשאת ולתת עם אש"ף היא אחת הפרות הקדושות ביותר שהגיע הזמן לשחוט אותה שחיטה כשרה ומלאה. ואין צורך זה נובע משיפור כביכול, בהתנהגותו של אש"ף ובהופעה פחות רצחנית וברברית — ולא היא, כי אין זה נכון, אלא מפני שהפלשתינאים אף פעם לא יסכימו לקבל עליהם מנהיגות מוכתבת על ידינו. מנהיגות כזאת תחשב בעיניהם קווזילינגית שיש להוקיעה, לסלקה ואף לרצוח נפש.

אין הבדל ניכר אם מנהיגות כזאת תגיע להסכם מגבול חשיבות או הרה גורל, כמו שלום עם ישראל. די אם נזכור מה עלה בגורלו של באשיר ג'מאייל, הנשיא המיועד של לבנון או למנהיגים נכבדים ערביים בגדה או ברצועה, שניסו להידבר אתנו בעניינים בעלי חשיבות מוגבלת בלבד. ואם אפילו יימצאו פלשתינאים שאינם מזוהים עם אש"ף, שיסכימו להתדיין אתנו על נושאים רציניים כשלטון עצמי בענייני פנים, אוטונומיה, או גבולות חדשים וקבועים, הרי יעלה, ללא ספק, תגובות קיצוניות יותר מאשר מנהיגי אש"ף עצמם. עם כל ההבדלים שכרגע, הרי שלמנחם בגין היה קל הרבה יותר להגיע להסכם קאמפ־דייויד עם הנשיא אנוואר סאדאת מאשר לכל מנהיג ציוני־ישראלי אחר (ישנם הטוענים שמר בגין באופוזיציה היה מטרפד הסכם כזה, ובוודאי שכך מני הדברים לגבי יאסר עראפאת).

אם נלמד גזירה שווה לגבי הצד הערבי הרי ייתכן מאד שעראפאת יהיה נוח יותר בעניינים כאלה, אם אכן יתקיימו, מאשר מנהיגים ערביים מתונים, כביכול, כגון ראש עיריית בית־לחם, אליאס פריג' או ראש עיריית שכם, זאפר אל־מצרי (שנרצח בינתיים).

אין כלל צורך להכיר בערפאת על מנת לנהל שיחות אתו ועם המלך חוסיין. גם את מלחמתנו במורד הערבי אין להפסיק ואם יהיה הכרח להתדיין אתה — יש להתריפה, הכל בהתאם לנסיבות. אין כמעט ספק, כי לשיחות עם ערפאת (או בדרג נמוך יותר בשלבים הראשונים) יש יתרון רב על פני שיחות עם מנהיגים "מתונים". משא ומתן עם המלך חוסיין וערפאת בהשתתפות אמריקאית, לשם קידום הדברים עדיף בעינינו על ועידה בינלאומית לשלום במזרח התיכון בהדיעוד עראפאת.

למה זה הסתייגות מדיונים משותפים דווקא בשעת כושר זו, כאשר המצב הכלכלי של המדינות הערביות המייצאות נפט הוא די גרוע ההגבלות שלנו להמחר באש"ף בכסף והכיור מלהמוני הטכנוקרטים, וגם השפעתו הבינלאומית היה פלאים (אולי אין כל כך להתפלא על הזמר האמריקאי האוחז או בעצם שני ה"תוואים" בשבוע אחר למטעה).

באביב 1977, בעת תעמולת הבחירות לכנסת התשיעית, שנהלה בהצלחה רבה על ידי עזר וייצמן מטעם הליכוד, נשאל הוא בתשובה לשאלה ביחס לאש"ף... "לא חשוב עם מי מדברים אלא על מה מדברים". ואין הכרח להאמין בעזר וייצמן בידוע. הציוני למרי להבינה כי זאב ז'בוטינסקי, אילו היה איתנו עכשיו, היה תומך עקרונית בשיחות ללא תנאים מוקדמים עם משלחות ירדנית פלשתינאית, הכוללת את מלך ירדן ועראפאת. ככה נהג על ספי מלחמת העולם השניה כאשר דן עם ממשלת פולין האנטישמית כדי לבצע פינוי של מליון יהודים מזרחית אירופה לארץ ישראל וליצור בה רוב עברי, כתנאי להקמת מדינה עברית. לפי שבתנאי שכת, היה דוד בן־גוריון מוכן להתדיין עם המופתי, צורר היהודים ושונא המפעל הציוני בארץ, לפני הקמת המדינה ועם נציג מוכר של הפלשתינאים, מחוץ למדינת ישראל, לאחר הקמתה.

קיים קונצנזוס מלא שבשום אופן אין לחזור לגבולות 5 ליוני 1967, אך יש להדגיש כי אין מדינה, כולל ארה"ב, המסוגלת לשנות את גבולה של מדינה אחרת, אפילו אחרי פעולה צבאית מוצלחת ביותר, זולת ברית המועצות. ברה"מ עשתה זאת בהונגריה ובצ'כוסלובקיה, אימצה לפלוש לפולין ועוד לפני כן לליטואניה ולנהלות זה שנים אחדות באפגניסטן, על אף התנגדותן ומתאריתיהן של כל מדינות המערב. רק ברית המועצות מסוגלת לעשות זאת, תודות לכוחה הצבאי העצום מחד וחוסר דעת קהל חופשית בארצה מאידך. צריך להיות ברור כי ישראל תוכל לזכות בשטחים שכבשה במלחמת ששת הימים רק על ידי משא ומתן עם הערבים. על משא ומתן כזה מכבידה העובדה שממשלת ישראל בראשותו של מנחם בגין החזירה למצרים של סאדאת את כל סיני פרט לטאבה; ויש להניח כי גורלה של זו ייחתך תוך שנה.

אין ספק כי חוסיין ועראפאת יעמדו על החזרת יהודה, שומרון ורצועת עזה, כי בכמה גורמים הם מסוארה. אולם קיימת תקווה כי משלחת זו תהיה מוכנה לוויתורים מסויימים שתהיה להם השלכה לגבי משא ומתן, אף פעם בעתיד, עם סוריה. ולפיכך משא ומתן על גבר לנו המוקדי הוא צו השעה.

פרס לשנים שמיד לאחר ששת הימים, העליה הולכת וקטנה ואילו הירידה מהארץ גדלה. מה שמדאיג לא פחות הוא, שהאוכלוסיה הערבית בישראל לא רק שלא קטנה אלא גדלה מ־14.1 אחוז מיד אחרי ששת הימים ל־17.3 אחוז בשנת 1984, כלומר עליה של 3.2 אחוזים. ואין להתעלם מהעובדה ששתי האוכלוסיות — היהודית והערבית — שונות מאד בהרכבן ושהיהודית מזדקנת והולכת ואילו הערבית היא צעירה מאד, ומכאן שיש מקום לדאגה, כי הפער ביניהן ילך ויקטן. לפיכך, אם תימשך העליה השלילית, כל עוד תגבר הירידה על העליה ואף אם עליהם אלהי יהודה הדי שלמרות ישראל צפויה בעיה דמוגרפית רצינית בהיות אוכלוסיה ערבית בסך 2,000.

יהודי הגולה, לפחות מרביתם, פרט "גילו" את מדינת ישראל, למרות ואולי דווקא בגלל קיומה. היהודי מיום תקומתה לפני 38 שנה. אם ניקח את יהדות רוסיה כדוגמה, הרי מאלה שזכו בהיתר יציאה לישראל (על מנת להתאחד עם משפחותיהם בארץ) לכל היותר 20 אחוז הגיעו אליה, ורבים מביניהם נשרו לאחר שהייה קצרה. והשאלה היא למה יהודי הגולה, שגם כיום סובלים השפלה ולעתים רדיפות של ממש, למה אין יהודים אלה מעוניינים לעלות לישראל והם אף מוכנים להחליף גולה אחת בשניה — ובלבד שלא לעלות ארצה.

ובאמת למה יעלו יהודים בימים אלה לישראל? האם הביטחון בארץ או בגבולותיה כל כך שפיר, האם הכלכלה איתנה וניתן להתפרנס בה בכבוד, כמו שמצב בארה"ב, קנדה, אוסטרליה, אנגליה או צרפת, ארצות בהן קיים מיעוט יהודי ניכר. האם חיי החברה בארץ כה מלהיבים, שבעטיים יהיו יהודים מוכנים לעזוב הכל מאחוריהם ולעלות לישראל? לא ולא. צעירים בארץ חוששים היום לצאת קילומטרים ספורים מעירם, אפילו לאור היום, פן יאונה להם רע. וצעירות חוששות לצאת מפתח ביתן בערבים, ללא ליווי, בגלל ריבוי מעשי האונס. ובכן למה יבואו עולים לארץ אוכלת יושביה? רומא לא ביום אחד נבנתה ומעטת. ביותר המדינות, שגבולותיהן כיום דומים לאלה שבעבר הרחוק, עם התגבשותם של חיי החברה והשלטת. עמים רבים נלחמו במשך דורות עד שנקבעו גבולותיהם הסופיים באופן שהולם את ציפיותיהם. גם מדינת ישראל, עם כל הדינמיות שבה, לא תקום כנראה בבת אחת בגבולותיה ההיסטוריים.

סימנים בולטים של עייפות ניכרים בארץ, ואין פלא, עמנו עומד במאבק קשה ורצוף של כ־70 שנה, מזה כמעט 40 שנה עברו עליו כאן מלחמות הקוממיות בשמירה מתמדת ומיגעת על גבולות המדינה. במיוחד גברה העייפות הנפשית בזמן ואחרי מלחמת לבנון. המועקה הנפשית גדולה אף מהעייפות הפיזית ומתעורר החשש כי לעולם תאכל חרב.

לפיכך מחובתנו לקחת פסק־זמן ולעשות אתנחתא על מנת לערוך את שדותינו מחדש. ראשית לכל עלינו לבסס את כלכלתנו ויחד עם זה לדאוג לבני השכבות הדלות, להעלות את רמת חייהם ולעשות הכל לצמצום הפערים החברתיים, שהעמיקו מאד בשנים האחרונות. כמו כן יש לנצל את ההפוגה לעריכת שינויים מרחיקי לכת במערכת החינוך, ולביעור הפילוסופיה של "הראש הקטן" ולחנך לקראת ערכים יהודיים, ציוניים וכלל־אנושיים.

חלק ניכר משינויים ושיפורים אלה ניתן להשיג על ידי עשיית שלום עם שכנינו הערבים. ובכן, למה לנו לבזבז זמן יקר. המלך חוסיין, אם איננו רוצה בגורל סבו המלך עבדאללה, יוכל לשאת ולתת אתנו רק אם לשיחות תצטרף מבהנות מוכרת של פלשתינאים, פרטנרים אחרים צפויים לגורלו של זאפר אל־מצרי או מרטאוי, אלא אם כן לא יוחנו אפילו על קוצו של יוד. לשיכך משא ומתן בהנצחה־שמצבה האומר שוקבים המלך חוסיין ויאסר עראפאת, או מבויא אחר המקובל על אש"ף, ומהצד השני — ישראל, עדיף מהרבה בוויעות מאשר ועידה בינלאומית שבה יושבות בובות של אש"ף, מבלי להשתייך לארגון זה באופן רשמי. אם גבולנו המזרחי יתגבה לפחות כמו זה של מצרים ולכלכלתנו תעלה אף היא על המסלול הנכון, וגם נעשה לשיפור האוירה החברתית, יש לקוות כי העליה לארץ תתחיל לזרום מחדש. אחרי קונסולידציה נפשית, רוחנית וגשמית יהיה גם קל יותר להלחם על ארץ ישראל תנ"כית.

הקולוקוויום הישראלי להיסטוריה, פילוסופיה וסוציולוגיה של המדע

מזמין את הציבור

לסימפוזיון בנושא:

[illegible]

ההרצאות:

1. "Quantum Mechanical Randomness: Some Results In Experimental Meta-physics" — ג'פרי בוב, אוניברסיטת אונטריו המערבית.
2. "The Impact of mathematical Conventions On The Interpretation of Quantum Mechanics" — איתמר פיטובסקי, האוניברסיטה העברית בירושלים.
3. "The Nature Of Einstein's Objections To The Of Copenhagen Interpretation of Quantum Mechanics" מישל פאטי, המרכז הלאומי למחקר מדעי.
4. "The Many-Minds Interpretation Of Quantum Mechanics" דיויד אלברט, אוניברסיטת תל־אביב.

יו"ר: יקיר אהרונוב

ביום שלישי, 27 במאי 1986, עד 9.00 בערב (הפסקה תתקיים לאחר ההרצאה השניה) בבנין גילמן, אולם 449, באוניברסיטת תל־אביב

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

אבינו, סבנו ואחי

יעקב זיניוק

יקיר חיפה

ההלויה תתקיים היום יום ראשון ט"ז אייר תשמ"ו 25.5.86 בשעה 15.30

בחלקת ותיקי ההגנה בבית העלמין כפר סמיר חיפה

אוטובוסים יעמדו לרשות המלוים בשעה 14.45 ליד זניוק את מיכלין

דרך העצמאות 55 חיפה

אבלים: בנו: שלמה זיניוק

בתו: אהובה וצבי גוטסמן

אחותו: מלכה ניסקה

נכדים: אירים, אפרת, אורן וליזה

לעובדת מכיבוי חיפה דבורה זיו

השתתפותנו באבלך הכבד על פטירת אמך

גיטה (גיזלה) רידלר ז"ל

הנהלת בנק אוצר החייל בע"מ

והעובדים

אל על נתיבי אויר לישראל — נציגות ארה"ב

משתתפת באבל על מותו של

יהודה הלמן ז"ל

ושולחת תנחומים למשפחה

מועצת פר"ח וההנהלה

משתתפים בצער המשפחה

ובית הטכניון

על מותו בטרם עת של

רם שגיא

דיקן הסטודנטים, חבר מועצת פר"ח וידיד אמת

אגודת דורשי הטכניון בישראל

אבלה על מותו ללא עת של

פרופ' רם (רמי) שגיא ז"ל

דיקן הסטודנטים בטכניון

ומביעה תנחומים למשפחה

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה לחקלאות

המחלקה לגידולי שדה וירקות

מודיעות בצער רב על מותו של

פרופ' יהושע רודיק

חבר סגל המחלקה

ומשתתפים בצער המשפחה

פרטים על מועד ההלויה ניתן לקבל בטלפונים

08—476130 08—481275 [illegible]

אבלים על פטירתו ללא עת

ביום חמישי י"ג באייר תשמ"ו 22.5.86

של חברנו

יורם ליגוצקי ז"ל

אשר ציוה את גופתו לקידום המדע

במלאת שנתיים לפטירתה של בתנו היקרה

רחלי ז"ל

נעלה לקברה ביום שני י"ז אייר תשמ"ו (26.5.86)

בשעה 17.00 בבית הקברות בקרית שאול.

אסתר ומאיר קובו

אוניברסיטת תל אביב

דיקאנט הסטודנטים

כואבים על פטירתו הפתאומית של ידידנו

פרופ' רם שגיא

דיקאן הסטודנטים בטכניון

ומשתתפים בצערם של המשפחה ובית הטכניון

ליו"ר מועצת המנהלים —

מר אברהם שפרלינג

תנחומים באבלך הכבד במות אמך

ברוניה ז"ל

מי יתן ולא תוסיפו לדאבה עוד

מועצת המנהלים

ההנהלה והעובדים

בנק הבניה לישראל בע"מ

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

אריה שטימר ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ולגילוי המצבה היום, יום ראשון ט"ז באייר תשמ"ו 25.5.86 בשעה 4.30 אחה"צ בבית העלמין בקרית־שאול

נפגשים ליד השער

תודתנו לכל מנחמינו בכתב ובעל־פה

המשפחה

למלכה'לה אלניר ומשפחתה

משתתפים בצערכם על מות האב

אהרונצ'יק ז"ל

משפחות:

גרמן	בריל	רונן
נוי	גבאל	מרקוביץ
ארן	רונן	רפאלי
הלפרין	הורוויץ	לוין
ארנברג	מנסדורף	

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

סימה מוסנז'ניק

ההלויה תצא היום יום ראשון ט"ז אייר תשמ"ו 25.5.86 בשעה 2.00 אחר הצהרים מבית הלויות העירוני רח' דשנה 5 ת"א לבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים

אוטובוס יעמוד לרשות המלוים

המשפחה המתאבלת

במלאת שלושים לפטירתה של אתי, אמנו וסבתנו

ברטה קרוסר ז"ל

נעלה לקברה לאזכרה וגילוי מצבה

ביום רביעי י"ט באייר תשמ"ו 28.5.86 בשעה 17.30 בבית העלמין בכפר סמיר, חיפה

אוטובוס יצא בשעה 17.00 משד' הצבי 4, מרכז הכרמל, חיפה, ליד בית המנוחה

בעלה — אהרון קרוסר

בנותיה — אילנה אפרתי ומשפחתה

מיכל כץ ומשפחתה

אבלים וכואבים את מותו של ידידנו ושותפנו היקר

יעקב זיניוק

ומשתתפים בצער המשפחה

שרה וטוביה מיכלין

ובני ביתם

בכאב רב וביגון קודר אנו מודיעים על

מות מנהלנו

יעקב זיניוק

ומשתתפים בצער המשפחה

ההנהלה וחבר העובדים

זיניוק את מיכלין — חיפה

כלכלה ועסקים

בראשונה בתולדותיה:
"פקר פלדה" החלה ביצוא חממות לארה"ב ואוסטראליה

מאת יהונתן שרמן

"פקר פלדה" החלה ביצוא חממות לארה"ב ולאוסטראליה בראשונה בתולדותיה, לאחר פעולות הכנה שארכו כשנתיים, אשר הכשירו את מפעלי "פקר פלדה" להכין את החממות על פי הקריטריונים האמריקאים ויצרו את התשתית השיווקית למכירת חממות אלה.

עד כה נשלחו לארה"ב חממות בסכום של כמיליון דולר ולאוסטראליה נמכרו חממות בסכום של רבע מיליון דולר.

יוסף פקר, יו"ר מועצת המנהלים של "פקר פלדה" מסר ל"הארץ", כי "פקר פלדה" השקיעה הרבה על מנת להבטיח את כניסתה לשוק האמריקאי, כיוון שהיא צופה שפעילות החברה בארץ לא תגדל משמעותית בגלל הקיפאון בנושא הצמיחה.

פקר ציין כי "פקר פלדה" הצליחה לייצא את החממות לארה"ב ולאוסטראליה בגלל יתרון יחסי שיש לחברה הן ברכישת הפלדה במחירים נוחים והן בעלות הנמוכה יחסית של הוצאות העבודה בהשוואה ליצרנים אמריקאים.

החממות עצמן מיוצרות כולן בארץ בידי "פקר פלדה" וגם בידי מפעלים העובדים עבור החברה בקבלנות משנה, והערך המוסף שלהן גבוה יחסית.

יצוא "פקר פלדה" בשנה האחרונה הסתכם ב־6 מיליוני דולר. מזה מיליון דולר יצוא אריזים ותוצרת "צנב קרמיקה" ו־5 מיליונים יצוא עקיף של הביות.

קרטל הלבידים מבקש לייבא עצים מליבריה

מאת יהונתן שרמן

"לחות ישראל", שהינו קרטל המאחד בתוכו את ארבעת מפעלי הלבידים הגדולים בארץ, מבקש לייבא חלק מתצרוכת העצים של המפעלים מליבריה במקום חוף השנהב.

המדובר בכ־10 אחוזים מכלל יבוא העצים של קרטל הלבידים, כאשר יתר העצים ימשיכו להירכש באבון, כפי שהיה עד עתה.

ארבעת המפעלים בקרטל הלבידים שולטים על קרוב מ־75 אחוז מהשוק המקומי וכן על כ־30 אחוז משוק יצוא הלבידים.

גידול של 60% במכירות "עושפ"

מאת סופר "הארץ"

"עושפ טכנולוגיות" הצליחה להגדיל את מכירותיה ב־60 אחוזים בשנת 85', לסכום של 7.9 מיליוני דולר בהשוואה למכירות של 4.95 מיליוני דולר שנה קודם לכן.

"עושפ" המתכננת, מייצרת ומתקינה מערכות אוטומציה תעשייתיות, הצליחה גם להקטין את הפסדיה ב־73 אחוז לסכום של 77 אלף דולר בלבד, בהשוואה להפסד של 330 אלף דולר שנה קודם לכן.

החברה אופטימית במיוחד, נוכח העובדה כי היא הצליחה לסיים את המחצית השניה של שנת 85' עם רווח של 170 אלף דולר, לעומת הפסד במחצית הראשונה של השנה.

מניות "עושפ" נסחרות בבורסה האמריקאית והיא הינה אחת מחברות הטכנולוגיה המתקדמות ביותר בתחום האוטומציה.

"סלילים חולה" סיימה רבעון ראשון ברווח

מאת יהונתן שרמן

קונצרן "סלילים חולה" שבשליטת "עושפ" ... הרבעון הראשון של 1986 ... מקיף ... לאחר שנות הפסד ... החברה סיימה את הרבעון הראשון ברווח — בהשוואה להפסד של 2 מיליוני דולר בשנת 85'.

תוכנית הבראה זו, שגובשה על ידי מנכ"ל "מיעוש" בן ציון בצלאל, הביאה להכפלת התפוקה של המפעל לכ־300 טונות חוטים לחודש, מבלי להוסיף עובדים למפעל.

מחזור המכירות של "סלילים חולה" הגיע אשתקד לסכום של 12 מיליון דולר והשנה צפוי כי יהיה גבוה יותר, אם כי לא יוכפל, בשל ירידה מסוימת במחירי החוטים.

הבורסה מצטערת: ההדלפה לא באה מעובד שלנו

מאת יהודה שרוני

שוב מעסיקה מכת ההדלפות את הנהלת הבורסה. הפעם, בניגוד לפעמים קודמות, התעורר הנושא על ידי חברת עמילות המכס שמעון לוין. האחרונה ביקשה לרכוש את חברת ההשקעות אמישר (שמניותיה רשומות למסחר בבורסה) על ידי הקצאת מניות פרטית. בקשת החברה נדונה בבורסה, ותוצאות הדיון פורסמו ב"הארץ" מיום 29.4.86.

במכתב צוין כי הבורסה מתנגדת לביצוע עיסקת המיזוג משום שרכישת אמישר על ידי שמעון לוין תביא את שמעון לוין בדלת האחורית לבורסה, למרות שהחברה אינה עומדת בקריטריונים לרישום למסחר.

במכתב ששלחו מנהלי שמעון לוין אל יו"ר דירקטוריון הבורסה, חיים שטסל, הם מתרעמים על העברת תשובת הבורסה באמצעות עיתון "הארץ". הם ביקשו לדעת האם הפירסום בעיתון אכן מהווה את תשובת הבורסה לבקשת המיזוג. עוד טוענים מנהלי שמעון לוין כי לא יתכן שיודיעו אותם על הצהרת סודיות, אך מצד שני, ברגע שהעניין מגיע לבורסה הוא מודלף מיד.

במכתב תשובה ששלח ביום ד' האחרון, כותבת הבורסה שהיא מצטערת על כל העניין, אך מוסיפה שהדלפת התשובה לא נעשתה על ידי אחד מעובדי הבורסה, אלא דרך אחת מוועדות הבורסה, שאין לה אחריות ישירה עליה.

בית המשפט / צבי הראל

יעקב דננברג החזיר לקופת מפרק "ירדניה" 400 אלף ש"ח

יעקב דננברג, לשעבר מנכ"ל חברת הביטוח "ירדניה" הנמצאת בהליכי פירוק, החזיר לקופת המפרק סכום של 400 אלף שקל חדש. פרטים אלה מסר השבוע בבית המשפט מפרק "ירדניה", עו"ד ברוך נהיר. בשל כך הודיע עו"ד נהיר לבית המשפט כי לא יחקור את דננברג בנושאים מסוימים לאחר שמנכ"ל לשעבר החזיר את הכספים. חקירתו של דננברג על־ידי המפרק קבועה לשלושה ימים בתחילת החודש הקרוב. לפני כחודש וחצי טען המפרק כי דננברג חייב את "ירדניה" בהוצאות שלא היו שלה.

דננברג החזיר את 400 אלף השקלים יום או יומיים לפני הישיבה האחרונה שנערכה ביום ...

איש עסקים: מנהל סניף בנק המזרחי סייע לרמות אותי

איש העסקים מרק מנולסון ממושב קדרון, בעל מומחיות בשטח הכנת מזון ושיווק, תובע סכום של 32 אלף דולר מאהרון שלג, בעל "קפה מוניק" ברחובות ויקותיאל מנסדורף, מנהל סניף בנק המזרחי בעיר.

לטענת התובע הציג שלג את העסק כ"מכרה זהב", "אימפריה" והציע לו שותפות מפני שאיננו עומד בנטל העבודה. לטענתו, היה זה מנהל סניף הבנק ששיכנע אותו להיכנס לעסק לאחר שתיאר אותו כעסק מצוין ללא בעיות תזרים. בינתיים, מוגש התובע באמצעות עו"ד אלכסנדר רבסקי, התברר כי באותה עת היו לעסק חובות ניכרים כלפי בנק המזרחי וכלפי נושים אחרים. התובע השלישי בתיק זה הוא בנק המזרחי שלטענת התובע אחראי אחריות שילוחית למעשיו של מנהל הסניף.

שערי מטבע חוץ 23.5.86

המטבע	בנק לאומי – מזומנים – קניה	בנק לאומי – מזומנים – מכירה	בנק לאומי – העברות והמחאות – קניה	בנק לאומי – העברות והמחאות – מכירה	בנק הפועלים – מזומנים – קניה	בנק הפועלים – מזומנים – מכירה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – קניה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – מכירה	בנק דיסקונט – מזומנים – קניה	בנק דיסקונט – מזומנים – מכירה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – קניה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר			1.4688	1.4872	1.44	1.51	1.4688	1.4872	1.45	1.52	1.4708	1.4895	1.4780	
1 לישט"ש			2.1952	2.2226	2.15	2.26	2.1938	2.2205	2.16	2.26	2.1996	2.2272	2.2089	
1 מארק גרמני			0.2027	0.2052	0.64	0.67	0.6465	0.6546	0.65	0.67	0.6473	0.6555	0.6508	
1 פרנק צרפתי			0.3177	0.3217	0.20	0.21	0.2029	0.2055	0.19	0.21	0.2031	0.2057	0.2045	
1 גולדן הולנדי			0.7803	0.7901	0.56	0.59	0.5747	0.5818	0.56	0.59	0.5765	0.5827	0.5786	
1 פרנק שווייצרי			1.0766	1.0901	0.76	0.80	0.7778	0.7875	0.76	0.80	0.7813	0.7911	0.7848	
1 כתר שוודי			0.2802	0.2857	0.20	0.21	0.2028	0.2053	0.19	0.21	0.2031	0.2057	0.2040	
1 כתר נורבגי			0.6468	0.6549	0.19	0.28	0.1913	0.1937	0.18	0.20	0.1914	0.1938	0.1923	
1 כתר דני			0.1748	0.1776	0.17	0.18	0.1747	0.1769	0.17	0.18	0.1750	0.1772	0.1755	
1 מרק פיני			0.5750	0.5822	0.27	0.29	0.2806	0.2841	0.27	0.29	0.2805	0.2841		
1 דולר קנדי			0.9431	0.9549	1.06	1.11	1.0761	1.0895	1.05	1.11	1.0773	1.0909	1.0828	
1 דולר אוסטרלי			0.6543	0.6625	1.02	1.10	1.0551	1.0683	1.03	1.10	1.0582	1.0715	1.0619	
1 ראנד דרא"פ			1.0558	1.0690	0.39	0.66	0.6558	0.6640	0.41	0.57	0.6571	0.6654	0.6599	
10 פרנק בלגיים			0.9197	0.9312	0.51	0.55	0.5159	0.5199	0.50	0.52	0.5169	0.5209	0.5187	
10 שילינג אוסטריים			0.2025	0.2050	0.91	0.95	0.9216	0.9331	0.90	0.95	0.9212	0.9328	0.9263	
1000 לירות איטלקיות			0.1906	0.1932	0.92	0.98	0.9422	0.9540	0.92	0.98	0.9446	0.9565	0.9489	
100 יינים יפאניים			0.6680	0.6786	0.85	0.89	0.8678	0.8787	0.84	0.94	0.8682	0.8795	0.8733	

מערכת הבנקאות ב־1985 (א')

10 מליון דולר — ההון הפיננסי השלילי

התיווך החופשי באשראי במטבע ישראלי ובמטבע חוץ (נפח של כ־2 מיליארד דולר) המהווה כ־4% מסך המאזן, תרם ב־1985 56% מהמרווח הפיננסי

דו"ח על דו"ח / יצחק סוארי

נתוני הריווחיות בחמשת הקונצרנים הבנקאים לשנת 1985 מורים על רווחים בסדר גודל דומה לזה של שנים קודמות. הרווח הנקי המדווח בחמשת הקונצרנים הבנקאיים הסתכם בכ־154 מליוני דולר. עם זאת, ניתוח מפורט של גורמי הריווחיות בשנת 1985 מגלה במידה רבה את התנאים הקשים בהם פועלת מערכת הבנקאות כיום. אמנם מפורט של גורמי הריווחיות בשנת 1985 מצביע באמצעות נתון יחיד יותר מכל על מבנה של המערכת הבנקאית. התיווך החופשי באשראי במטבע ישראלי ובמטבע חוץ (כ־2 מיליארד דולר) המהווה כ־4% מכלל סעיפי המאזן תורם כ־56% מסך המירווח הפיננסי. שאר פעילויות הבנק בעיקרן כבולות כתוצאה מהחלטות עבר או מוכוונות במישרין או בעקיפין על ידי הממשלה ובנק ישראל ותרומתם לרווח קטנה יחסית. פירמידה צרה זו גורמת מחירי הון גבוהים ובלתי אפשריים לאשראי החופשי אשר ודאי לא יוכלו להתקיים בעתיד. ואכן מספטמבר 1985 חלה ירידה משמעותית במירווחים אלה.

היקף מאזני חמשת הקונצרנים הבנקאיים מסתכם בכ־63 מיליארד דולר בסוף שנת 1985, ירידה של כ־10% לעומת מספרי ההשוואה המתואמים של שנה קודמת. ירידה זו מוסברת במעט במלואה בניפוח בשיעור כ־21.2% (במונחי דולר) של סכומי ההשוואה ברכיבי המאזן והפעילות בדולרים (כ־50% מסך המאזן), שכן מספרי ההשוואה מתואמים לפי המדד "בגיק", התרגום לדולרים מביא להגדלת מספרי שנה קודמת בהשוואה לנתוני סוף שנה זו. סך ההון העצמי המתואם לסוף שנת 1985 הוא 2,112 מליוני דולר בהשוואה ל־2,027 מליוני דולר בתחילת השנה, ולפיכך התשואה הכוללת להון העצמי היא כ־7.5% כשהשונות בין הבנקים גדולה ביותר.

מניות נוסטרו בהסדר

השלכות הסדר המניות הבנקאיות עם ממשלת ישראל על מערכת הבנקאות נידון במספר רב של הזדמנויות. היקף המניות הבנקאיות שבהסדר בתיק הנוסטרו מגיע בכלל המערכת לכ־900 מליון דולר. העלות השוטפת למימון החזקת מלאי זה מעבר לתשואה הדולרית על המניות (0.78% לשנה) עמדה ב־1985 על כ־9% ופחתה בהשוואה לשנים קודמות עקב ירידה בשערי הריבית הדולרית בעולם. חל צמצום בפער שבין ערך המניות הבנקאיות שבהסדר וההון העצמי המתואם (המהווה אומדן לשווי הון המניות הכולל). צמצום זה נובע מכך שהתחייבות הממשלה צמודה לשער היציג של הדולר ובמונחי דולר גדל ההון העצמי המתואם של הבנקים בכ־17% בשנת 1985, ולולא השינויים בכללי הריווח החשבונאי היתה העליה מגעת לכ־25%. תוצאה זו נובעת מהפיגור בפיחות הדולר לעומת מדד המחירים כחלק מהמדיניות הכלכלית, אשר שחקה התחייבות הממשלתית. מכאן עם זאת, שוו שחיקה זמנית ותתחייב התאמה בשער החליפין בעתיד והגרעון במאזן התשלומים היא תוכורת לכך.

כוח אדם

נושא כוח האדם בבנקים גם הוא בעייתי במיוחד, תשומת העבודה בבנקים היא כ־60־70% מסכום עלויות הייצור, והגמישות בשינוי בתשומות כוח אדם קטנה ביותר. מערך כוח האדם תוכנן והורחב בשנות שיא הפעילות, והצמצום בהיקף הפעילות הבנקאית מצא את המערכת הבנקאית עם עודף כוח אדם. צמצום מערך כוח האדם נמשך גם השנה בצורה איטית ומספר העובדים צומצם בכ־5% והוא כיום כ־34,000 עובדים. עם זאת, צמצום נכון של מספר העובדים הוא תהליך יקר וקשה ועשוי להמשך מספר רב של שנים.

ההון הפיננסי

נתון הפתיחה המשמעותי ביותר למערכת בשנת 1985 היה ההון הפיננסי הפעיל. ההון הפעיל הינו ההון העצמי של המוסד הבנקאי בניכוי השקעותיו בנכסים לא פיננסים אשר אינם ניתנים למימוש מיידי במהלך העסקים הרגיל. כתוצאה ממדיניות השקעות מאסיבית בעבר, בעיקר משיקולי מס, נקלעה מערכת הבנקאות בשנים האחרונות, תראה שגם העתיד הקרוב, למצב בו השקעותיה הלא פעילות עולות על ההון העצמי. השקעות אלה מאופינות בכך שקשה מאוד למממן בתנאי ענף המקרקעין ושוק ההון בישראל.

המירווח: 49%

מקור ההכנסה החשוב הוא הפעילות החופשית. האשראי החופשי במטבע ישראלי הסתכם בתחילת השנה בכ־1,090 מליוני דולר והמירווח הפיננסי במונחי דולר כ־49%. אלה הם מירווחי שיא ברי השוואה רק למירווחים של שנה קודמת אך ודאי אינם ברי השוואה לכל פעילות תיווך פיננסי בעולם (תחום סביר 2־4%), אין ספק שהמראה זו במירווחים תרמה נכבדות לריווחיות השנה. אין להסיק מהאמור שפעילות זו עשויה להתרחב ולהיות מקור לריווחיות נוספת שכן בעלויות ריבית אלה הביקוש למקור כסף זה מוגבל ביותר. הפעילות החופשית במטבע חוץ, במסגרת תקרת בנק ישראל (כ־500 מליון דולר בממוצע) תרמה מירווח של כ־20% על פי דיווחים סטטיסטיים של בנק ישראל. גם במקרה זה מקור הריווחיות רב אך היקפו הוגבל אדמיניסטרטיבית. הפעילויות המכוונות מתירות כאמור דרגות חופש מעטות לבנק. המירווחים בפעילויות אלה מוכתבים על ידי הממשלה ובנק ישראל ושונים בתחום צר למדי (0.3% — 2.5%) בין פעילויות. בצורה כוללנית ניתן להניח שהמירווח הפיננסי הממוצע בפעילויות אלה הוא כ־1.25% וסה"כ המירווחים הנוספים כ־450 מליון דולר. השוואת סדרי הגודל של המירווחים הפיננסים בפעילות החופשית ובפעילות המכוונת מציגה את התנאים הבלתי אפשריים בהם פועלת המערכת הבנקאית כיום. הפעילות החופשית היא שולית מבחינת היקף המאזן והפעילויות (כ־4% מכלל המאזן) והיא תורמת כ־56% מסך המירווחים הפיננסים. המובן שפירמידה מסוג זה יוצרת עיוותים, שערי ריבית בלתי סבירים ואי יכולת המערכת להתחרות.

ואכן החל מספטמבר 1985 אנו עדים לירידה נמשכת במירווחי הבנקים.

להשלמת התמונה של המירווחים הפיננסיים יש להפחית מהם את עלויות המימון של מלאי מניות הנוסטרו שבהסדר (כ־900 מליון דולר) אשר על פי הנוהג ממומן בהלוואות במטבע חוץ שעלותם כ־9%. וכן יש להתחשב בהון הפיננסי השלילי הממוצע השנה, כ־65 מליון דולר, שמומן בפקדונות שיקליים הלוואה מניטרית. ההלוואה המוניטרית שנלקחה על ידי הבנקים היתה בעיקרה ההלוואה המסובסדת שעלותה דומה לעלות הכוללת של פקדונות שיקליים.

ירידה בהוצאות השכר

הוצאת השכר נשחקה לפי אומדנים בכ־14%—12% במונחי מדד והיתה ברמה דומה לזו של שנה קודמת במונחי דולר והסתכמה בכ־560 מליוני דולר. מרכיב הוצאות השכר הוא הדומיננטי: כ־66% מסך ההוצאות התפעוליות, וזה נותן כעל משמעות רבה להתפתחות הבנקים בעתיד.

לבסוף, הוצאות הנהלה והוצאות כלליות ופחת מהווים כ־35% מהוצאות התפעוליות והסתכמו בכ־283 מליוני דולר.

הפרשה לחובות מסופקים

ההפרשה לחובות מסופקים עלתה השנה בצורה הלולה (כ־266 מליון דולר (ברמת הבנק). בשלבים מסויימים במהלך השנה היתה הרגשה שנושא החובות מסופקים עשוי לאיים על המשך קיומה הסדיר של המערכת הבנקאית, שכן בחלק מן הבנקים סכום החובות קשי הגבייה עלה על ההון העצמי. עם תום השנה הסתבר שסיוע הממשלה להולך מאותם גופים הנתונים בקשיים בתוספת המירווחים הפיננסים הגדולים של השנה איפשרו למערכת להגדיל את ההפרשה לחובות מסופקים בסכום עתק של כ־313 מליוני דולר ועל אף כך להגדיל הרווח הנקי שלה. כיום אין ספק שנושא החובות המסופקים והסיכון בניהול תיקי האשראי ימשיך גם בעתיד להיות גורם בעל משקל בקביעת ריווחיות המערכת הבנקאית ותפקידה אך לא מן ההכרח שיקבע את המגמות הצפויות בעתיד.

רוב פעילות התיווך הינו בהכוונה ממשלתית במישרין או בעקיפין והדרגות שונות של התערבות. באופן כללי הלק נכבד של הפעילות המוכוונת היא באחריות הבנק. ובתחום זה פועלים הבנקים כסוכני ממשלה לניהול סיכונים עיסקיים והקצאת מקורות במשק. יחד עם זאת, חוסר יכולת המערכת להתמודדות עם הממשלה בגיוס מקורות ובהקצאת אשראי מסובסד מגבילה את היקף התיווך הפיננסי החופשי. הבנקים אינם רשאים לגייס מקורות צמודים למדד לטווח קצר או לשער החליפין לשימושם העצמי ומאידך אינם יכולים להתחרות באשראי הממשלתי המכוון. מילכוד זה אף גבר לאחרונה עקב שהממשלה מוציאה פעילויות נוספות מתחום הבנקים על ידי החלפת פת"מ ותרכיות הסכון הדולריות באג"ח דולריות ממשלתיות.

אין בסיס לתחזיות ורודות

מערכת הבנקאות נקלעה למצב זה בעיקר לנוכח התרחבות הרבה בשנות שיא הפעילות ב־1980, כיום נמצאת המערכת בעודף גורמי ייצור (כ־34,000 עובדים וכ־1,100 סניפים) והשקעות לא בנקאיות בהיקף רחב. חוסר גמישות מעשית בנושא צמצום כוח אדם, מכירת נכסים ואפשרויות מימוש השקעות מנבא גודל דומה לבנקאות גם בעתיד הקרוב. למעשה ניתן צפוי זה של מערכת הבנקאות משמעותי להתפתחותה מעבר לסדרי האשראי הנוכחים. מצב זה מחייב קביעת בדיונית ארוכת טווח לגבי תפקיד המערכת והמיבנה והיקף של הפעילות הבנקאית.

תחזיות ריווחיות ורודות שבאו אפשרות של שחרור המערכת ממחויבותה להסדר המניות הבנקאיות בשמעות משוללות בסיס לאור פירוט גורמי הריווחיות שנאמרו לעיל.

העורך: נחמיה שטרסלר

ניתוח גורמי הריווחיות במערכת הבנקאית ב־1985

(מליוני דולרים)

			מליוני דולר
הכנסות			
1) פעילות חפשית			
מירווחים באשראי חופשי במט"י — 1,000 × 49%			490
מירווחים במטבע אשראי חופשי במט"ח — 500 × 20%			100
סה"כ מירווחים פיננסים בפעילות חופשית			590
2) סה"כ מירווחים מפעילויות אחרות (ברמת הבנק) 1.25% × 36,000			450
3) הוצאות מימון נכסים לא פעילים			
מימון מלאי הנוסטרו בהסדר 900 × 9%		(81)	
מימון הון פיננסי שלילי ממוצע 65 × 65%		(42)	(123)
4) הכנסות נוספות			
עמלות	248		
הכנסה בלתי רגילות	5		
הכנסות אחרות	185		
הכנסות נטו מחברות בנות ומסונפות	26		464
סה"כ הכנסות			1,381
הוצאות			
חובות מסופקים	266		
הוצאות שכר ונילוות	564		
הוצאות פחת הנהלה וכלליות	283		(1,113)
רווח לפני מסים			268
הפרשה למסים			(122)
רווח נקי			146

הון פיננסי פעיל בחמשת הבנקים הגדולים

(מליוני דולרים)

השנה / הקונצרן	1984 לאומי	1984 פועלים	1984 דיסקונט	1984 מזרחי	1984 בינלאומי	1984 סה"כ	1985 לאומי	1985 פועלים	1985 דיסקונט	1985 מזרחי	1985 בינלאומי	1985 סה"כ
הון מותאם	709	589	409	192	128	2,027	787	639	407	190	139	2,112
בניינים וציוד	305	275	183	85	60	908	317	275	173	88	58	911
השקעות בחברות בנות	373	213	202	192	48	1,028	351	231	188	178	48	996
השקעות בחברות מסונפות	1	70	70	—	—	141	1	83	71	—	—	155
מלוות הונה	31	19	13	5	4	78	25	17	12	3	3	60
סה"כ השקעות	710	577	468	280	112	2,147	694	606	444	269	109	2,122
הון פיננסי	(1)	12	(59)	(88)	16	(128)	43	33	(37)	(79)	30	(10)
מניות נוסטרו בהסדר	(362)	(235)	(190)	(120)	—	(907)	(365)	(235)	(192)	(121)	—	(913)
הון פיננסי (נטו)	(363)	(223)	(249)	(208)	16	(1,027)	(522)	(212)	(229)	(200)	30	(923)

ללא דמי תיווך!!
אנחנו נמכור — נשכיר —
כל נכס או רכוש שבידך ללא
דמי תיווך מצידך בגוש דן בלבד
"אינווסט גל" בהנהלת **אורי לוין**
ת"א הירקון 52 א' טל: 660495, 662527

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
מוסד שמואל נאמן למחקר מתקדם במדע וטכנולוגיה / המחלקה ללימודי חוץ
מודיעים על קיום סמינר בנושא
יצוא והעברת טכנולוגיה בינלאומית
בימים שלישי, רביעי, וחמישי, 3–5 ביוני 1986,
במלון דן — תל־אביב
הסמינר מיועד לחברות בתחום הטכנולוגיה והיצוא, למנהלים בכירים, מנהלי פרוייקטים, משפטנים של חברות ובנקים, עורכי דין לפטנטים והעובדים המתמקדים על תכנון לטווח ארוך וסחר בינלאומי.
סגל המרצים יכלול את SIDENY WARTEL, עו"ד ומהנדס, שותף במשרד עורכי דין בבוסטון, ארה"ב המומחה בעל מוניטין בנושא הסמינר, ואת EDWARD A. SCHWARTZ, סגן נשיא חברת DIGITAL EQUIPMENT CORPORATION.
הסמינר יתנהל בשפה האנגלית
דמי השתתפות: 900.— ש"ח, כולל חומר עזר מודפס, ארוחות צהרים וכיבוד קל בימי הסמינר.
פרטים והרשמה: מוסד שמואל נאמן, קרית הטכניון, חיפה 32000, טלפונים 04-292329, 04-237145
מספר המקומות מוגבל וקבלת משתתפים תהיה על בסיס של כל הקודם זוכה.

תזכורת למגדלי פירות
מועצת הפירות חוזרת ומזכירה בזאת למגדלי הפירות שטרם הצטיידו בכרטיסי־מגדל חדש, כי כל תעודת משלוח לפירות שפרטי המגדל הוטבעו בה באמצעות כרטיס מגדל ישן אינה בת תוקף ודין תעודה כזאת כחיעדר תעודת משלוח.
מחלקת הפיקוח של המועצה תערוך ביקורות קפדניות בכבישי הארץ והפקחים מוסמכים לתפוס משלוחי פירות המלווים בתעודות שהוטבעו בכרטיס מגדל "ישן" ולפתוח תיקים למובילי הפירות ו/או למגדלי הפירות.
הנכם מתבקשים על כן, לפנות מיד למועצת הפירות — המחלקה החקלאית, רח' תל־אביב, רח' המסגר 68, למסור הפרטים על שטח המטע שלכם לפי מיני הפירות, הזנים ושנות הנטיעה, להחזיר את כרטיס־המגדל הישן ולקבל תוך כמה ימים כרטיס מגדל חדש.
זיכרו, ללא כרטיס מגדל חדש לא תוכלו לשווק את פירותיכם כחוק.
מועצת הפירות (ייצור ושיווק)
עזרא מאיר, מנכ"ל

זקוק דחוף למודעה?
מודפון
לשירותך 24 שעות ביממה
38 38 38

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

הודעה על
הצעה מיוחדת של יחידות במחיר מופחת
עמדה חברה לניהול בע"מ
מנהלת קרנות הנאמנות - בנק המזרחי המאוחד בע"מ
בהתאם לתשקיפי הקרנות המפורטות להלן, מציע מנהל הקרנות האמורות את היחידות בקרנות אלה, במחירן היסודי ללא תוספת שעור הוספה וזאת החל מ־1 ליוני 1986 ועד 30 ביוני 1986.
הקרנות האמורות הן: "סלע" קרן נאמנות צבירה.
"שחם" קרן נאמנות.
"חלמיש" קרן נאמנות לתשלומים חודשיים.
"ברקת" קרן נאמנות.
"נטיף" קרן מניות.
"עידית" קרן נאמנות צבירה.
"לשם" קרן נאמנות צבירה.
"כספית" קרן נאמנות צבירה.
"מקשת" קרן נאמנות צבירה.
הצעה מיוחדת זו נעשית על פי תנאי תשקיפי הקרנות הנ"ל.
עותקים מהתשקיפים אלה ניתן להשיג בכל סניפי בנק המזרחי המאוחד בע"מ ואצל כל חברי הבורסה לניירות ערך בתל־אביב.
מנהל הקרנות: **עמדה חברה לניהול בע"מ** (חברה בת של חברת השקעות של בנק המזרחי המאוחד בע"מ)
הנאמנים: **בנק המזרחי המאוחד בע"מ** (נאמן לכל הקרנות הנ"ל למעט כספית קרן נאמנות צבירה)
בנק הפועלים בע"מ (נאמן לכל הקרנות הנ"ל)

אבישי
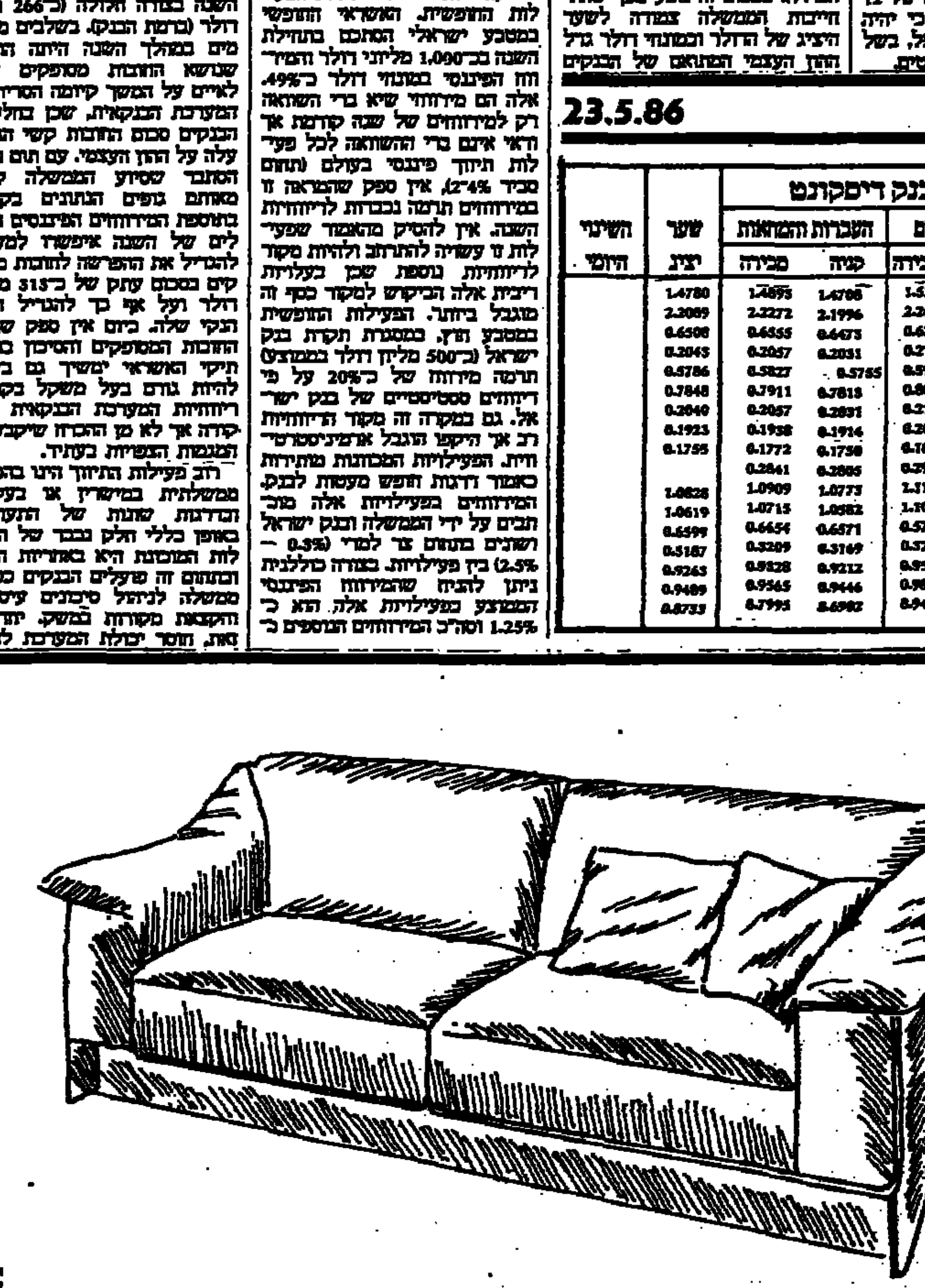
איכות בתשלומים
רק חברה גדולה ואמינה כמו "דירון" יכולה להציע לך:
1. 10% הנחה על תשלום במזומן
2. 4 תשלומים שקליים בלי ריבית והצמדה
3. 50% במזומן + 12 תשלומים שקליים לא צמודים בתוספת 7%*
4. 8 תשלומים שקליים לא צמודים בתוספת 8%*
5. 12 תשלומים שקליים לא צמודים בתוספת 15%*
דירון
תל־אביב: אבן גבירול 30 טל. 03-252470
חיפה: פרומפלדור 54 מרכז נווה שאנן טל. 04-229238
ירושלים: שלומציון המלכה 18 טל. 02-222328
נתניה: שמואל הנציב 30 טל. 053-42262
ניו־יורק: מדיסון 105 New York: 105 Madison
* בנקויות מגע 1000 ש"ח

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

טרנספר כתרגיל אריתמטי

בסיכום מאמרו של ישראל אלדד, "לקחי המאורעות" ("הארץ" 15.5), הוא מעלה שוב את "הפתרון הסופי" שלו ל"בעיה הדמוגרפית" – שלו, ושל "התחיה", ושל "כך": העברת ערביי הארץ לארצות ערב.

אלדד נוכיח, ולא בפעם הראשונה, שהרעיון הזה הועלה בעבר הציוני הרחוק על־ידי אישים שונים, יהודים ולא־יהודים. הוא מודע, לטענתו, להבדלים שבין אז ועכשיו. ודווקא מודעות זו מחזקת אותו במסקנתו: קל יותר ל־3.5 מיליון יהודים לגרש 2 מיליון ערבים, כאשר לרשותם כל אמצעי הכפיה של מדינה עצמאית, מאשר היה ל־400 אלף יהודים לגרש 700 אלף ערבים – כפי שהיו המספרים אז. כאילו אין כאן בעיה פוליטית־אנושית, אלא תרגיל אריתמטי פשוט.

כדי לשווק מתרגיל זה בישוב, נחוץ להוציא, לבטח, ולהתעלם מכמה גורמים מסובכים. נחוץ להוציא את ישראל במקומה הנרכשי במפת התקשורת הבינלאומית. בחוץ לוותר על הקשרים החיוניים של ישראל עם ארצות המערב הדמוקרטיות. נחוץ להתעלם מההשפעה המסלהבת של הגירושים על הפוטנציאל המלחמתי של מדינות ערב נגדנו, ותמיכת העולם כולו בהן. נחוץ להתעלם מהצורך להפנות כוחות גדולים של צה"ל לביצוע "האקציות" של הגירושים, ונחוץ לסגור את העיניים להשפעה ההרסנית של מחזות האימים שיתלוו לגירושים, על המוראל של צה"ל. אמנם שני מיליון ערבים אינם שטה מיליון יהודים, אבל זהו בכל זאת מספר עצום, והכן רב יהודים לגרשם. ועוד פרט קטן: אלדד מבין – שיודעו יפי הנפש – מרכיב רחום אחד בעיון הגירוש: "פיצויים נאותים" למגורשים, בכיוון שאין מדם העשיר לתרום סכום אדיר זה לכסות זה, נחוץ להוציא גם את המרכיב הזה מהתרגיל.

נשארת רק השאלה המצפונית: היות והמדינות השכנות לא יסכימו להרשות העברת המגורשים אל שטחן, ואין להעלות על הדעת שכניותן אחרות יסכימו. לאן יובלו המגורשים? האם יוחזקו במס ארוך הר בין כביש הבקעה והגדה המערבית של הירדן? או לאורך גבול סיני או רצועת הביכה לבנון? הזהו?

קלמן הק
בית זרזית

רק מחצית הקיצוץ

במאמר הראשי ב"הארץ" מיום 22.5 נאמר במעות כי שיעור הקיצוץ שבו החינוך והתרבות נתבע להפיקים עמו עתה הוא כ־24 מיליון דולר, ולא היה. זו רק מחצית הקיצוץ, המסתכם בכ־50 מיליון דולר, שהוטלה על משרד החינוך.

זהו הבדל במשמעות. כ־24 מיליון דולר מתוכם קוצצו מתוך כוונה שהסכום ייגבה בציבור ההורים באמצעות אגרת החינוך. אגרה זו בוטלה בינתיים, והממשלה תצטרך למצוא מקורות אלטרנטיביים לגיוס סכום זה. עוד כ־24 מיליון דולר קוצצו על סמך ההנחה, שהמורים יסכימו לדחות תשלום תוספת שכר שהובטחו להם. המורים לא הסכימו לכך. ושר החינוך הודיע שאינו מוכן כי סכום זה יקוצץ מתקציב המשרד, שכן פירוש הדבר הוא פיטורי כ־2,700 מורים (נוסף לכ־3,870 שפוטרו בראשית השנה), והפחתה נוספת של שתי שעות לימוד שבועיות לכל כיתה.

יש להוסיף לכך כמליון וחצי דולר שקוצצו השנה מתקציב הפעולות השוטף של המשרד, וכן כי תקציב הפיתוח לבניית מוסדות חינוך נעלם לחלוטין מספר התקציב. נוסף לכך יש לזכור, כי בשנה זו האוצר הגדיל קצץ תקציב המשרד בעוד כ־200 מיליון דולר. מספרים אלה מדברים בעד עצמם, ומסבירים יותר מכל מדוע אסור עוד לקצץ בתקציב מערכת החינוך.

ישראל בהן
דובר משרד החינוך והתרבות
ירושלים

הערת המערכת: גם הקיצוצים שפורטו לעיל אינם מצדיקים איום בהתפטרות שר, על רקע המודך המכריע בצימצום הוצאות הממשלה.

לא היו קציני משטרה

ברשימתה "שובו של גיבור" ("הארץ" 13.5) מתארת הדה בושם את שובו לארץ של נציב שרות בתי הסוהר. היא כותבת: "קציני משטרה דפי דרג טרחו לבוא לנמל התעופה, להקביל כראוי את הבן האובד ואת בעל השמחה". ובסוף הכתבה: "הדרך בדושה סימני שאלה, אם קציני משטרה תנציג שרות בתי הסוהר פרגים בסוד הסוב, מדוע לא ייגרד אחריהם הכתב לעניני משטרה של הטלוויזיה".

יש ברצוני להעמיד דברים על דיוקם. שום קצין משטרה, לא רב דרג ולא זוטר, לא היה בשדה התעופה לקבלת פניו של בן הנציב. עובדה זו נבדקה היטב עם כל הגורמים במקום.

סנ"צ קובי בכר
דובר המשטרה
ירושלים

לא לוטו ולא פלאטו

תפקידה של טלוויזיה לימודית הוא בראש להקנות מידע, ובעיקר לדור הצעיר, בנושאים היכולים להיות יעילים וחשובים כדי להצליח בחיים. בכל אופן, ההולכה לשרד במסגרתה את הגרלת הלוטו וללמד שבאמצעת קטנטן הוצאה כספים מינימלית אפשר להתעשר, הוא לימוד בכיוון הנכון.

בראיון בתוכנית "ערב חדש" ב־15 במאי עם פלאטו־שרון לימוד אותנו גם, ללא הגנת המראיין, שלא חשוב מה שאדם עשה. אם הוא יהודי וחי במדינת היהודים – הגנת המדינה עליו מפני הגויים צריכה להיות מובטחת. וכותו של פלאטו שרון להגיש עתירה בבג"צ נגד גורמים ממלכתיים, אם הוא חושב שגרמו לו עוול והוצאות.

אבל אם הטלוויזיה הלימודית היא גם טלוויזיה חינוכית, אין בה מקום לא להגרלת הלוטו ולא לפלאטו שרון.

מאיר פרנק
עפולה

האלים מדברים

כמעט כל מי ש"בייסקי האיום" ירד עליו זנה את הדיסקרטיות הבנקאית המפורסמת ופתחו את פיו לרווחה, על מנת להלעיט אותנו בפרטי פרטים של ילדותו, משפחתו, הוריו. ללמדך, שלא רק לאלים כמיתולוגיה היוונית היו תכונות אנושיות, אלא גם לאלי האולימפוס הבנקאי שלנו.

ביוגרפיות מתקתקות אלה שורות כמובן הסברים מתנשאים על "מאקרו־כלכלה", על הכרח ויסות המניות, ואיך הפסקתו היתה גורמת "אסון למשק הלאומי" וכו'.

מסע פרסומת זה מזכיר לי במשהו את מבצעי הפרסומת האגרסיביים של הבנקים בעבר הלא־רחוק, אלא שהפעם "משווקים" לנו לא בנקאים ולא "בנקאיות". תחושתי, שהתוצאות לא תאחרנה לבוא, ואנו עלולים להיות עדים ל"קבלת פנים" של גיבורינו הבנקאים בנמל התעופה בג'נבורין, בנוסח אופנת "פלאטו־סוויסה" הרוחשה האולי, גם לבאים מיניגוריה מליצי של איזה באשם קטן בבית המשפט בנוסח: "אבל כבוד השופט אינו. מבין במאקרו־כלכלה אם לא הייתי מועל, הייתי ממיט אסון למשק הפרטי שלי".

עו"ד ישראל צלקובר
תל־אביב

עיר של צבעים

תמהתני על שלא קמה סערה ציבורית על מעלליו של סגן ראש העיריה, דב ברמאיר, בכל הכרוך בסתימת אפשרויות החניה ברחובותיה השקטים של תל־אביב.

בטוחתני כי התגשמות חלומותיו של־סגן ראש העיריה לצבוע את תל־אביב בצבעי אדום־לבן או כחול־לבן באה כדי להכנים אורות עליה הצבעונית, ולוא גם על חשבון רווחתם של התושבים והכספם של משלמי המסים.

למותר לציין, כי אפילו קנייה במכולת הסמוכה למקום המגורים מחייבת הכנסת כרטיס חניה, הכל כדי להורים לעירייה תוספת כספית, שתאפשר צביעה נוספת.

הטענה, כי הדבר בא לפתור את בעיות החניה במרכזים המסחריים אינה עומדת במבחן, כי הרי המדובר בעיקר ברחובות מגורים, שאינם סמוכים לצרכים הראשיים והמסחריים.

מרים חרבה
תל־אביב

קולנוע / רחל גורדין

ג'יין פונדה ומג טילי: פסיכולוגיה מול דת. האם יש נביה? – ב"סיפורה של אגנס"

הרפתקה של הרוח

"סיפורה של אגנס", קולנוע סטודיו, תל אביב

העולם סקרין הבי"ע מציע לאיש שבהווה הוא לעתים קרובות מבולבל, תרגימרי המשמעות. המרה בן המש־תאות נוכח פלאי היקום המלווה את התפישה המיסטית של הקיום. האמונה באפשרותם של נסים, או במשמעות עמוקה הנסתרת של גי־לויי החיים, היא מקור של אנרגיה זוהרת. כאשר נאמרות אם המנזר, בסרט "סיפורה של אגנס", באמונה: "כל כך חסרים לי הנסים", היא מביעה את געגועיה לתחושת משמעות זו, לעולם עשיר יותר ממערכת ההסברים ההגיוניים שמספק לו המדע. "סיפורה של אגנס", המבוסס על המחזה "אגנס של האלוהים", עוסק בשני אופני תפישה של הקיום – האופן המדעי והאופן המיסטי – מתוך נטייה להעדיף את התפישה המיסטית. אף כי הסרט מוגבל מכמה ליקויים של מבנה, הצבעים מן הבי־סיון "לפתוח" את המחזה למדיום הקולנועי, וכן נוטה לפעמים לפש־טנות יתר, הוא בהחלט מעניין ומ־עורר תהייה.

שרלטנות, אזוטית־עינים, היסטוריה או הנואה־עצמית, מתגנב ללב גם שמץ של ספק. ואולי יש אמת אחר, עשירית האחת, אלפית האחת, שיש גם משהו אמיתי מאמר שהשאלות שאדם שואל, לגבי העולם ולגבי עצמו, קובעות את המציאות שלו – האם ייתכן ששאלות מסוג מסויים, כשחק בשאלות בלהט ובעקביות, עשויות לפתוח פתח לחוויה מיס־טית אולי סוג השאלות שאנו שו־אלים, או לא שואלים, הוא המכשיל אותנו לתוך עולם אפור ודל? הדבקות המיסטית אינה תכונה נר־כשת, נולדים עם זה, אומרת אם המנזר. כמי שהיה בעולם קרוע של ספקות התלבטויות, היא מתייחסת לשלמות ולתום של אגנס כאל נכס יקר הניזה, המעניק טעם להיים. הפסיכולוגית, לעומת זאת, חוקרת את הטראומות בילדותה של אגנס, ועל אף חוסר האמונה שלה, היא מפסידה בהתרגשותה, מתוך הרגל: "אנא, אלוהים".

ברגמן, ניקיסט, בסרט, פותחת פתח לספקולציה איך היה הסרט נראה אילו נעשה ונכתב על־ידי אינגמר ברגמן. ניקיסט מצלם את הסרט בפשטות, כשהוא מתעכב הרבה על פניהן של הדמויות – הפנים, אצל ברגמן, הן ראי הנפש – אך מצלמתו עדיין עומדת לשרותו של ג'ואיסון.

"סיפורה של אגנס" מספק הד־רמנות לשלוש השחקניות המככבות בו, והן אכן מנצלות זאת. הטובה מכולן היא אן בנקרופט, בתפקיד אם המנזר, הנרגיה, החולמת על הרפתקה של הרוח. גם ג'יין פונדה כפסיכולוגית, ומג טילי בתפקיד אגנס, טובות. אך תפקידיהן פחות מורכבים ופחות מעניינים.

בליל חורף סוער יולדת נזירה צעירה תינוק. זמן קצר לאחר מכן מגלה אם המנזר את התינוק חנוק, בסל הניירות שבחדר. היולדת מואשמת ברצח תינוקה, ופסיכולו־גית צעירה נשלחת למנזר כדי לקבוע אם היא אחראית למעשיה. במקום להתרכז בחוות הדעת ה־מקצועית, כפי שנתבקשה, מתחילה הפסיכולוגית ..לחקור את הרקע לרצח: מי האב? כיצד נכנסת הנזירה להריון, כשהמנזר סגור בפני גברים? מה מקורם של פצעי הצליבה נוספי הדם המופיעים על כפות ידיה ברג־עי התרגשות קיצוניות? האם היא היתה זו שחנקה את התינוק, או שהרצח בוצע בידי אחרת? הנזירה הצעירה מתכחשת לא רק לרצח, אלא גם לעובדה שהיא ילדה תינוק. היא מדחיקה את האירועים הטראומ־טיים מתודעתה, ומוצאת ניחומים בהמנוני הדת הצלולים, הבוקעים מגרונה כאילו מכוחה של יישות עליונה. אם המנזר חרדה שמא החי־טוט הפסיכולוגי בעולמה הפנימי של בת־חסותה יפגע בסגולות הב־דירה לאיחוד מיסטי עם האלוהות. הפסיכולוגית בטוחה שלכל ה־התרחשויות הללו יש הסבר הגיוני, אך גם היא הנדהמת ומשתאה נוכח העולם הוד הדה־העוצמה המתגלה לה באמצעות ה"פציינטית" שלה. האם אגנס היא קדושה או חולת נפש? האם נסים אפשריים?

התמריט, שנכתב אף הוא בידי כותב המחזה ג'ון פיילמייר, אינו מציג כראוי לא את הגישה הפסיכו־לוגית ולא את הגישה המיסטית. בתפישה המיסטית חסר הלהט המעניק לה עוצמה. בתפישה הפסי־כולוגית חסר השכל הישר, הפועל לסנכתה והרעבן את באמוניה מן ההיסטוריה המעפלת לעיתים קור־בות את הדיבורים על מיסטיקה. טראומות הילדות בהן באמות הפסי־כולוגית הן עמומות לא פחות מהחוויות שפגשת אגנס בחווינר־תיה. פיילמייר נשה להעניק עדי־פות לתפישה המיסטית. אך הגישה שלו לדמויות היא פסיכולוגית־אמריקאית. הסרט פועל יותר ברמה של סיפור מתח פסיכולוגי מאשר כהתמודדות בין שתי תפישות עולם. במקור הוצג המחזה כולו על־ידי שלוש שחקניות בחדר אחד. ב־תסריט הוא "פתח" את העלילה, ומציג אותה בין כותלי המנזר ובין העולם שבחוץ. תנועה זו עושה את הסרט להיצגני יותר, ומפסידה את המתח שבהתמודדות הדרמטית שבין שלוש הדמויות.

הבימאי נורמן ג'ואיסון ("כנוח הלילה", "כנר על הגג", "הרוסים באים, הרוסים באים", "ישו סכב עליון", "צדק לכל", "סיפורו של חייל", ועוד) הוא בימאי אמריקאי היודע את מלאכתו ומצליח לעניין את הצופה. אך הדרמה זרה לו. הבי־חירות הקולנועיות שלו מוכיחות זאת. נוכחותו של הצלם הקבוע של

מה שמדגש בסרט הוא סימן השאלה הגדול, בכל זאת, בסיומו. סימן שאלה זה מלווה תמיד דיווחים על אירועים על־טבעיים. כשאתה קובע, ביניך לבין עצמך, שהכל

הארץ ממליץ

תל אביב

יחסים אמיתיים (פאר) – הנושא של גילוי עריות בין אם ואחות בוגרים, מטופל יפה ובעדינות בסרט הנגרי זה, שביים ע"י ז'ולס קודי קובאקץ. משחק יפה של ליליי מתודי בתפקיד האחות.

הסיפור האמיתי (גורדון) – זוועות המשטר הצבאי של ה"חונ־טה" בארגנטינה בשנות השבעים, בחשפת דרך סיפורה האישי של מורה להיסטוריה, המגלה בהדרגה את האמת על עצמה ועל העולם בו היא חיה. משחק מצוין של כל המשתתפים, ובימוי טוב, בסרט פר לואיס פואנזו, שזכה בפרס ה"אוסקר" כסרט הזר הטוב ביותר.

זכרונות מאפריקה (שחף) – חייה של הסופרת איזק דינסן (הבארונית הדנית קארן בליקסן) בחווה לגידול קפה בקניה בראשית המאה. מריל סטריפ ורוברט רדפורד מככבים בסרט, שביים ע"י סידני פולק מיד מנסה הוליוודית. נופים מקסימים ליופיים וקצב המרחיב את הלב.

סיפורה של אגנס (סטודיו) – סרטו של הבימאי נורמן ג'ואיסון מבוסס על המחזה "אגנס של האלוהים" העוסק בנזירה שנכנסה להריון ובמאבק בין מדע ודת. שלוש שחק־ניות טובות: אן בנקרופט, ג'יין פונדה ומג טילי.

הכבוד של פריצי – (מקסים) קו־מדיה שחורה של ג'ון יוסטון על איש ה"מאפיה" הסיציליאנית בבי־רוקלין, הבאלץ לבחור בין אהבה ובין "כבוד המשפחה הסיציליאנית". ג'ק ניקולסון מצוין.

מסע עסקים של אבא (פריז) – סרט יוגוסלבי נעים, על התהפכות העוברות על משפחה בשנות החמישים.

ירושלים

זכרונות מאפריקה (כפיר) – ראה שחף ת"א.

חיפה

זכרונות מאפריקה (אורה) – ראה שחף ת"א.

הסיפור האמיתי (קריות) – ראה גורדון ת"א.

מסע עסקים של אבא (קרן אור המחודש) – ראה פריז, ת"א

מדריך הארץ

פרק יומי	משנה יומית
תהלים פרקים	כלים פרק יא
דף יומי	**הלכה יומית**
תענית	עד סוף הלכה

תורנות רופאים

תורנות רופאים במקרים דחופים:
מיד בקו"ח לשרות ב"ד בסקר בשבוע
מד"א טל' 101
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
רמת גן 781111
הרצליה 052"541333
נתניה 823333
רחובות 08"451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08"221022
באר שבע 057"74767
מוקד טיפול רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' 20.00–8.00
ביום ו' 15.00–8.00
טלפונים: 03"655500 03"655300

"שקם" – שרות רפואי לקט טיפול ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים והתעוקות בשעות 18–24
טל' 03"5749111 "שקם" קוד מרני 222
קו"ח – עזרה ראשונה טמירית
24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל־אביב 03"261111
חיפה 04"672222/3
נתניה 053"35316
באר־שבע 057"418111
מרכז רפואי באר יעקב 08"223958

מוקד טיפול לקהילות אבנב 24 שעות ביממה
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02"245554
חיפה טל' 04"362611
בימוד "ערן" מרכז הסיוע הנפשי
א־ה 11.00–13.00
ב ו־ד 16.00–18.00
טל' 220031
חוץ מאפי 13 תל־אביב
מרפאות שירות לנוער ואנשים
תל־אביב: דיזנגוף פינת שקד 3 (ליד הגימנסיה) טל' 294869, 03–285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אבחון הבית בתואם מלשכי בלבד. בר כוכבא 49 טל' 03"284649 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה: רחוב הנמל 6, קומה 3, טל' 04–523–366. שעות הקבלה כל יום 20.00–23.00
שרות ייעוץ לאבדי לידו
24 שעות ביממה בכל רחבי הארץ:
ירושלים: מוקד יום 460585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג 226191 מני כבי 1788 להודעה הדעה להוצא תוך משך כל
תל־אביב: מוקד יום 218820, 218896
מוקד לילה 631011 מבי 3752 ולהשאיר הודעה להוצא תוך משך כל
יד ביד – אגף קשבת לילד ולהורים תל אביב – ליל 226027"03 24 ש' ביממה
להורים, בימים א' ב' ה' מ־17.00–20.00
חיפה המרכזית 229488 מ־11.00–20.00

תורנות בתי־חולים

תל אביב
איכילוב – (פנימית, כירורגיה)
רוקח – (ילדים)

ירושלים
הדסה ע"כ – (ילדים, פנימית־עיניים, א.א.ג)
שערי צדק – (כירורגיה, אורטופדיה)
הדסה הר הצופים – (נשים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
אחוה דיזנגוף 165 224717
קופ"ח מאוחדת 15 265200
ירושלים
כרמאת חמבה 28 523191
חיפה
יבנה אבן סינא 7 672288
חולון
אהרון המרון 52 889153
בת ים
בני בת ים הנביאים 3 5515671
רמת גן
רמה ז'בוטינסקי 65 7514483
פתח תקוה
כפר גנים לחומי הבגד 6 9227416
רחובות
כללית בני ברק 452381
נתניה
קופ"ח כללית בורוכוב 31 91123
הקריות
קופת ליהמן 1 קרית ים 753890

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי – ייעוץ ומידע בנושאי חברות, משפחה, מיניות – אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' 17.00–20.00
בגרשוב 66 ת"א, טל' 281228
חיפה: ימים א' ד' 19.00–16.00 רח' הספורט 14 טל' 81520

מרכזי מידע – אבר
03–432777 04–549121
02–528231–2

שידורי רדיו וטלוויזיה

טלוויזיה

17.30 בית קטן – דראמה
18.20 מיטור משוך – פרט הנפשה
18.30 (ע) קיצור הורשות
18.52 (ע) תבנית מיוחדת לחודש רמאדאן
19.00 (ע) יומן השבוע
20.00 כותרות מבט
20.02 עד פופ – עם להקת משינה
21.00 מבט לחדשות
21.30 קין הבל – סדרת דראמה
22.20 סוף צימוט – עיניני ספרות
23.00 מלוא הבית – סדרה משעשעת
23.50 פסוקו של יום וחדשות

טלוויזיה לימודית

08.15 תלמוד – שנים אוחזין
08.40 פנים לספרות (ספרי)
09.00 אנגלית ז'
09.20 השעה שלנו – פרוזי בר
10.10 אנגלית ד'
10.30 פרפר נחמד
11.00 חשבון ה'
11.15 צרפתית
11.30 גאוגרפיה ה־ו – כפר מצרי
12.00 ספרות (על יחסיה) – העין והמכר בגלגול של מוטיב
12.25 אנגלית ט'
13.00 אנגלית י'
14.00 גם אנו שעשינו – על מערכת עיתון תלמידים
14.15 השיחה נמשכת – יישוב ארץ ישראל ב־65 השנים האחרונות, מלווה בשירי התקופה מפי להקת "הכל עובר חביבי"
14.55 פולורים – ה' – עם המצגה המלווין אבותי המקדם
15.00 האוניברסיטה הפתוחה – פסיה לוריא: קאול אפשר אמר לי כשנהאב
16.00 דנאב מגמום
16.30 התמדה של מרפי – סדרה עלילתית
17.00 ערב חדש

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.07 בוקר טוב
07.30 שחרית מוסיקלית – מנדלסון: סימפוניה מס' 3 בלה מינור אופ. 56

היידן: רביעיית כלי־קשת ...
09.30 קונצרט בוקר ...
12.05 אגנים מאלבן ...
13.00 קונצרט צהריים ...
15.05 היומן המוסיקלי
16.00 קונצרט מנחה ...
18.50 מוסיקה קאמרית
20.07 פסטיבל ישראל–ירושלים 1986 שידור חי מבכורית הרומיציון ...

רשת א'

12.05 בעקבות הכסם
14.06 לבת הלבן ולכל המתעניין
15.30 שלם המדע
16.05 לכל השרים הרוחות – על אמנות שונות
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – "הפקטס האויקספירי" – מארגון שירי לביצוע בימתי
18.06 מבזות ערב – הדוי הוזי המורה
18.50 פרקי היום בתנ"ך
19.05 מחשבת ישראל
19.30 שידורים לעולים
22.05 תפוח ועץ – "המתבגר כמבקר אמרי של עצמו"

רשת ב'

18.06 מסיבת עיתונאים
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם
20.05 אומר בשבחו – פרקי חגות מפוררים
22.05 תזמורת מבית־השמעה
23.05 צלצול שלישי – מפסטיבאל ירושלים

רשת ג'

18.06 מנער המופעים הלועזים
21.05 אורות ענקי – שירים שלא גם לתם
23.05 הלילה הוא שירים

גל"י צה"ל

16.05 רדיו ספורט – מאמנים ספורט
17.00 יומן גלי־צה"ל
17.30 סוגת – עניני צבא וביטחון
17.50 יומן ספורט
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.40 משירי הלהקות הצבאיות
19.05 מה יש
20.05 זה קרה – מוסיקה
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת – הגרודים העבריים
22.05 על הרבש ועל הבישאן
23.05 לילה לילה
23.55 שיחת חצות – עם ד"ר אריאל זהר, מרצה לתיאטרון באוניברסיטת ת"א
00.05 פסטיבאל ישראל 86 – קולות

שידורים קבועים

רשת א'	רשת ב'	רשת ג'	גלי צה"ל
07.10 הוי שירים – פזמונים ישנים	08.05 התול הגדולים	06.11 בוקר לאושר	06.05 אוניברסיטה משודרת
08.05 חגב – עם בני הבוגל	09.05 ביקורה־ביתה	07.05 שיר בבוקר בבוקר	06.50 מוקדים עין
09.05 השיר לא תם	10.10 כל צבעי הקשת	09.05 מה, כבר תשע?	07.07 שבע אפס שבע
09.30 מגשם	12.10 גל פתוח – חדשות ומוזמנים	10.05 אבן היום התיכון	08.05 בוקר קריאת ישראל 09.05 אילה בוקר
10.30 רדיו קל	13.00 בוזוי היום	11.05 שעה עם מלאכי חוקיה	10.05 אורות עשר
11.10 שירים עבריים	14.06 יש עניין	12.05 רק מוסיקה	11.05 נכון לעכשיו
11.30 השכלה הדשו־לכל	15.05 מוסמי חדשות	13.05 רק כימי וחל	13.05 קשר רדיו 13.55 יומן שידורים
	16.05 שיר אתנו שיר	14.06 לי ולך – שיר הנרכה	14.05 דרדרימגי
	17.10 יומן כלכלה	15.05 חרים, חריש ומטרש	15.05 פגישה יומית
	17.30 על מכפרים ואנשים	16.05 מוסיקה לעניין	16.05 ארבע אחרי הצהרים
		17.05 הצגה יומית	17.00 יומן גלי־צה"ל

לוח בתי קולנוע

תל־אביב

אורלי – מדרשת הלקרוסה 5.00, 7.30, 9.30
אלנבי – משנה מקום משנה מזל 5.00, 7.40, 9.40
אסתר – נאריה 4.30, 7.15, 9.30
בית לסין – מאורגנו 11.15 בלילה
בן יהודה – ניפגש בסיבוב 5.00, 7.30, 9.30
גורדון – הסיפור האמיתי 4.30, 7.15, 9.30
גת – שבמצן של לילה 4.30, 7.15, 9.30
דקל – בעקבות אוצר הנילוס 7.15, 9.30
דרייב אין – ניפגש בסיבוב 7.45, 9.45, סקס 12.00
הוד – רמו 5.00, 7.30, 9.30
חן 1 – סלוארדור 5.00, 7.20, 9.45
חן 2 – פעמים במשך החיים 5.00, 7.20, 9.45
חן 3 – מרגלים שבאלה 5.00, 7.20, 9.40
חן 4 – באטי בסן 10.30, 1.30, 5.00, 7.25, 9.40
חן 5 – תרגיל להפשם מתחילים 10.30, 1.30, 5.00, 7.30, 9.45
ליסוד – שיכרון חושים 2.00, 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 – גבירתי הנאמן 1.45, 5.00, 7.30, 9.45
לב 2 – סיפורו של גלן מילר 1.30, 4.50, 7.15, 9.30
מוגרבי – גשר הבריל 5.00, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א – נוקך הנרי 4.30, 7.30, 9.30
מקסים – הכבוד של פריצי 4.30, 7.00, 9.30
מרכז התוויה הישראלית – שכר האמנות 9.50
סטודיו – סיפורה של אגנס 5.00, 7.30, 9.30
סינמה 1 – מחץ הלתא 5.00, 7.30, 9.30
סינמה 2 – בפר בי 5.00, 7.30, 9.30
סינמטק ישראלי – על האומה 7.00, זמן ללא חומים 9.30
פאר – יחסים אמיתיים 4.30, 7.30, 9.30
פריז – מסע עסקים של אבא 2.00, 4.30, 7.00, 9.30, שאלה של זמן 11.30
צוותא – חייל הלילה 8.00
צפון – אלני 4.30, 7.00, 9.30
שחף – זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
תכלת – שרות המקהלה 5.00, 7.15, 9.30
תמוז (המחודש) רמת אביב – מים מים 7.15, 9.30
תל־אביב – שודדי השוקים 5.00, 7.30, 9.30

ירושלים

אורגון – שיכרון חושים 4.30, 7.30, 9.30
אורין: אור 1 – בעקבות אוצר הנילוס 4.30, 7.30, 9.30
אור 3 – צוחק מי ששתר אחרון 4.30, 7.30, 9.30
אורנע – מרגלים שבאלה 4.30, 7.30, 9.30
בנייני האומה – אלני 7.30, 9.30
הבירה – רמו 4.30, 7.30, 9.30
כפיר – זכרונות מאפריקה 5.45, 9.00
מיטשל – הלוחמת מתוקים 7.15, 9.30
עדן – השוטר ממנהטן 4.30, 7.30, 9.30
סמדר – לרקוד עם זר 7.00, 9.15
רון – נאריה 4.30, 7.30, 9.30

רמת־גן גבעתיים

אלמוג – גבירתי הנאמן 5.00, 7.15, 9.30
אורדע – להיות ולמות בלוס אנג'לס 7.15, 9.30
ארמון – גשר הבריל 5.00, 7.15, 9.30
הדר – זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
לילי – שיכרון חושים 2.00, 7.15, 9.30
רב גן – רשת גן
גן 1 – תרגיל להפשם מתחילים 5.00, 7.30, 9.40
גן 2 – מסע עסקים של אבא 4.35, 6.50, 9.30
גן 3 – פעמים במשך החיים 5.00, 7.30, 9.40
גן 4 – הימטיה היחסן 5.00, להב משונן 7.20, 9.45
רמת גן – רמו 4.30, 7.15, 9.30
שביט – ניפגש בסיבוב 7.30, 9.30

רחובות

בית העם – תרגיל לפרגל מתחיל 8.30
הדר – זכרונות מאפריקה 6.30, 9.30
חן – נאריה 7.30, 9.30

נתניה

כמודי – סוניה האדומה 5.00, פעמיים במשך החיים 7.00, 9.15
שרון – שופרטן מס' 2 4.45, שושנת קהיר הסגולה 7.00, 9.15

בת"ים

אורגיב – הכבוד של פריצי 7.15, 9.30
עצמאות – פירמידת הפחד 5.00, 7.30, 9.30

רמת השרון

כוכב – הסיפור שאינו נגמר 7.00, המאהב 9.30

חיפה והסביבה

אורה – זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
אורלי – גבירתי הנאמן 7.00, 9.15
אמפיתיאטרון – זאב אמריקאי בלונדון 4.30, 7.00, 9.15
ארמון – גשר הבריל 4.30, 7.00, 9.15
חן – מרגלים שבאלה 4.30, 7.00, 9.15
סינמטיק – להיות או לא להיות 9.30
עטמי – כוני וקלייד 7.00, 9.15
עצמון – ניפגש בסיבוב 7.00, 9.15
פאר – הלוחמת מתוקים 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור המחודש – מסע עסקים של אבא 4.00, 6.30, 9.00
רון – השוטר מבבלי הילס 4.00, 6.45, 9.00
שביט – פליני הספינה שטה 7.00, 9.15

רב גת

רב גת 1 – בעקבות אוצר הנילוס 4.30, 7.00, 9.00
רב גת 2 – נאריה 4.30, 7.00, 9.15

קריות (חיפה)

אורות – פירמידת הפחד 7.00, 9.15
בית העם – הסיפור האמיתי 7.00, 9.15
החבל – גופות להפסים 9.15
כיכן – משאלת מוות מס' 3 7.00, 9.15
סבוין – מרגלים שבאלה 7.00, 9.00
פאר – להב משונן 7.15, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1 – זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
היכל 2 – המאהב 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3 – שיכרון חושים 5.00, 7.15, 9.30

הרצליה

דוד – הכבוד של פריצי 5.00, 7.30, 9.30
היכל – פירמידת הפחד 5.00, 7.30, 9.30
תפארת – גבירתי הנאמן 4.30, 7.15, 9.15

חדרה

חדרה – ניפגש בסיבוב 4.30, 7.00, 9.15
זיוה – שרות המקהלה 4.30, 7.15, 9.30

נהריה

בית העם – מחץ הדלתא 8.30

חולון

מתנס קרית־שרת – הלהגל הסטורף 4.30
בין השמות 7.15, 9.30
ארמון – גשר הבריל 5.00, 7.15, 9.30
מגדל – פעמיים במשך החיים 7.15, 9.30
מכבי – זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
רינה – רמו 5.00, 7.30, 9.30

כפר סבא

חן – שנת הדרקון 7.15
עמל – ניפגש בסיבוב 7.00, 9.15

נצרת עילית

מתנס מקובה – ראן 8.30

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס' 9
קלאוס טנשטדט מנצח
צ'ו־ליאנג לין כנר
התכנית:
בטהובן: קונצ'רטו לכנור
צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 6
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה 1: יום ד', 28.5.86
סדרה 2: יום ה', 29.5.86
סדרה 3: מוצ"ש, 31.5.86 (בשעה 9.00 בערב)
סדרה 4: יום א', 1.6.86
סדרה 5: יום ב', 2.6.86

קונצרט למנויים מס' 9
קלאוס טנשטדט מנצח
גדעון קרמר כנר
התכנית:
בטהובן: הפתיחה "קוריאולנוס"
ברהמס: קונצ'רטו לכנור מס' 4
ברהמס: סימפוניה מס' 1
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה 6: יום ג', 3.6.86
סדרה 7: יום ה', 5.6.86
סדרה 8: מוצ"ש, 7.6.86 (בשעה 9.00 בערב)

קונצרט למנויים מס' 9
קלאוס טנשטדט מנצח
צ'ו־ליאנג לין כנר
התכנית כמו בת"א בסדרות 1–5
ירושלים, בנייני האומה יום ד', 4.6.86 8.30 בערב

רסיטל
(אחרון בסדרת רסיטלים)
גדעון קרמר כנר
אנדראס שיף פסנתרן
בתכנית מצירות: שוברט, שומאן וברטוק
תל־אביב, היכל התרבות יום ד', 4.6.86 8.30 בערב

מלון פרנק נהריה
עד שלו
לינה וארוחת בוקר (כתצים)
של ע ש ח – מע מ
04–920278 טלקס 471428
כשר

התזמורת הקאמרית הישראלית
מנהל מוסיקלי: יואב תלמי

התזמורת הקאמרית הישראלית
מודיעה על
חידוש והרשמת מנויים
לעונת הקונצרטים 1986–87
לתוכניות:
"קולות וגוונים" 8 קונצרטים.
"פסטיבל אמדיאוס סתיו" 5 קונצרטים (ספט.86)
"פסטיבל אמדיאוס אביב" 4 קונצרטים (אפריל 87)
"לכל המשפחה" 5 קונצרטים.
פרטים והרשמה:
במשרדי התזמורת הקאמרית הישראלית־"בית אסיה" רח' ויצמן 4 תל־אביב, טל. 03-210102
למנויים ותיקים נשלחו הודעות. חידוש המנויים בירושלים וחיפה יפורסם בנפרד. התקשר טלפונית והזמן פרוספקט לביתך.

הנוער המוסיקלי בישראל
היכל התרבות, ת"א
282949, 200911 טל

פעילות בתנאי התנועה "הסנטיסייאר" בקונסרבטוריון העירוני בעיר.

יום הנוער המוסיקלי תשמ"ו
יערך ביום ג' 3.6.86
בבית יד לבנים,
רח' פנקס 43.

למחנה הנוער המוסיקלי – כפר הנוער מאיר שפיה – 19.8.86 – נותרו מקומות לנ־גנים בכלי קשת וכלי נשיפה.
פרטים במשרדינו

תיאטרוני ישראל
הערב יום ה' 25.5
תיאטרון הבימה
הבית ברחוב שנקין: 20.30
הדוד ואיה: 20.30
צ'מב צ'כובה – 20.30
התיאטרון הקאמרי
חוות החיות: 20.30
סופה של איווה – בתי ירושלים
קסטנר – בתיאטרון חיפה

אוניברסיטת תל־אביב

חנוכת המרכז לניהול מערכות בריאות ע"ש קובנס

דברים:
פרופ' דן מיכאלי
מנכ"ל משרד הבריאות

הרצאה:
פרופ' מרדכי שני
ראש מרכז קובנס מנהל המרכז הרפואי ע"ש שיבא
"שירותי הבריאות במדינת ישראל"

ביום שני, י"ז אייר תשמ"ו, 26.5.86, בשעה 13.00,
במרכז הסטודנטים ע"ש פורטונה דה־בוטון

דיון:
התפתחויות בניהול מערכות בריאות

בשעה 15.00, בבנין רקנאטי,
אודיטוריום ליאון, קרית האוניברסיטה, רמת־אביב

– כניסה לפי הזמנות –

התזמורת הקאמרית הישראלית
מנהל מוסיקלי: יואב תלמי
"לכל המשפחה" מס' 5
מנצח ומנחה: **יואב תלמי**
"הבה נאזין לאופרה"
(קטעים מתוך האופרה "נישואי פיגארו" מאת מוצרט)
כפר סבא, בית יד לבנים
יום ג' 27.5.86; 17:30
מוזיאון ת"א
יום ד' 28.5.86 16:30 סדרה 1 18:00 סדרה 2
יום ה' 29.5.86 16:30 סדרה 3 18:00 סדרה 4
נמשכת הרשמת המנויים לעונת 1986/7
פרטים במשרדי התזמורת

לתזמורת הפילהרמונית הישראלית
כה לחי
בשובכם ממסע עטור הצלחה באיטליה

אקספרס טורס
סוכנות הנסיעות הנאמנה
חבר קבוצת כלל